

Lubelskie

Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego

WOJEWÓDZKIE BIURO
GEODEZJI I URZĄDZANIA
TERENÓW ROLNYCH
W LUBLINIE

Plan urządzeniowo – rolny gminy Trzydnik Duży powiat: kraśnicki, województwo: lubelskie

Opracował zespół pracowników
WBGiUTR w Lublinie w składzie:

Edwin Kwieciński
Kinga Kalinowska
Łukasz Gryta
Roman Pietruszewski

Kierownik Pracowni:

Robert Kulawiak

Inspektorzy Nadzoru:

Agata Basak,
Piotr Pogoda,
Roman Chyła,
Grzegorz Struzik,
Krystian Kasprzak

2024 r.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	8
2. ANALIZA STANU ISTNIEJĄCEGO GMINY TRZYDNIEK DUŻY	11
2.1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA TRZYDNIEK DUŻY	11
2.1.1. Położenie, podział administracyjny i ogólna charakterystyka gminy	11
2.1.2. Warunki naturalne i ukształtowanie terenu	14
2.1.3. Budowa geologiczna i surowce naturalne.....	17
2.1.4. Warunki klimatyczne	19
2.1.5. Demografia gminy i ludność rolnicza	20
2.1.6. Tereny zabudowane.....	25
2.1.7. Istniejące opracowania planistyczne	29
2.2. GOSPODARKA GRUNTAMI	31
2.2.1. Struktura użytkowania gruntów	31
2.2.2. Struktura przestrzenna użytków rolnych	36
2.2.3. Grunty zadrzewione, zakrzaczone i zadarnione	38
2.2.4. Grunty rolne odłogowane, zdegradowane i zdewastowane	41
2.2.5. Wyłączenia gruntów z produkcji rolnej.....	43
2.2.6. Charakterystyka gleb.....	47
2.2.7. Nieużytki i grunty zagrożone erozją.....	54
2.3. FUNKCJONALNOŚĆ PRZESTRZENI ROLNICZEJ GMINY, W TYM STRUKTURA WIELKOŚCIOWA I ORGANIZACYJNA GOSPODARSTW	56
2.3.1. Produkcja rolnicza.....	56

2.3.2.	Struktura władania gruntami.....	60
2.3.3.	Struktura obszarowa i ilościowa gospodarstw rolnych	62
2.3.4.	Rozdrobnienie gruntów w gospodarstwach rolnych	70
2.3.5.	Działki bez dostępu do drogi publicznej.....	73
2.3.6.	Obiekty związane z obsługą rolnictwa	77
2.3.7.	Stan i ocena rolniczej przestrzeni produkcyjnej	80
2.3.8.	Stan i ocena infrastruktury technicznej i społecznej.....	81
2.4.	WARUNKI WODNE I GOSPODARKA WODNA	85
2.4.1.	Ogólny opis warunków wodnych	85
2.4.2.	Wody płynące i ciekі naturalne	85
2.4.3.	System melioracji wodnych i urządzenia melioracji wodnych	92
2.4.4.	Zbiorniki wodne i zbiorniki retencji wodnej.....	98
2.4.5.	Tereny podmokłe, tereny bagienne i rozlewiska	101
2.4.6.	Obszary zagrożone suszą i obszary zalewowe	103
2.5.	ISTNIEJĄCA SIEĆ DRÓG I KOLEI	104
2.5.1.	Ogólna charakterystyka i układ sieci drogowej i kolejowej.....	104
2.5.2.	Rodzaje dróg według podziału na kategorie i klasy dróg	110
2.5.3.	Drogi transportu rolnego.....	114
2.5.4.	Stan dróg	114
2.6	OCHRONA PRZYRODY I ŚRODOWISKO NATURALNE	122
2.6.1	Obszary chronione i formy ochrony przyrody	122
2.6.2	Szata roślinna i świat zwierzęcy	125

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.6.3	Krajobraz.....	125
2.6.4	Obszary leśne, zadrzewienia i zakrzewienia	128
2.6.5	System odbioru śmieci i składowiska odpadów	133
2.7	AGROTURYSTYKA, TURYSTYKA, KULTURA, ZABYTKI	134
2.7.1	Agroturystyka i turystyka oraz infrastruktura turystyczna	134
2.7.2	Obszary atrakcyjne turystycznie	134
2.7.3	Obiekty kultury	135
2.7.4	Zabytki	137
2.8	WYKONANE PRACE URZĄDZENIOWO- ROLNE.....	147
2.8.1	Scalenia gruntów wraz z zagospodarowaniem poscaleniowym	147
2.8.2	Drogi transportu rolniczego	147
2.8.3	Urządzenia melioracji wodnych	147
2.8.4	Cieki wodne	148
2.8.5	Odnowa wsi	148
2.9	STAN OPRACOWAŃ GEODEZYJNO- KARTOGRAFICZNYCH	149
2.9.1	Aktualizacja użytków gruntowych	149
2.9.3	Modernizacja ewidencji gruntów i budynków	151
2.9.4	Aktualizacja map glebowo – rolniczych	151
2.10	WNIOSKI ZE STANU ISTNIEJĄCEGO	151
3.	USTALENIA PLANU URZĄDZENIOWO- ROLNEGO TRZYDNIK DUŻY	154
3.1	DZIAŁANIA ROZWOJOWE I MODERNIZACJI TERENÓW ROLNYCH WYNIKAJĄCE Z OGÓLNEJ CHARAKTERYSTYKI GMINY.....	154

3.1.1	Działania wynikające z warunków naturalnych i ukształtowania terenu, budowy geologicznej i surowców naturalnych oraz warunków klimatycznych	154
3.1.2	Działania wynikające z opracowań planistycznych	155
3.1.3	Działania wynikające z potrzeb mieszkańców	156
3.2	POPRAWA GOSPODARKI GRUNTAMI I KSZTAŁTOWANIE STRUKTURY AGRARNEJ	156
3.2.1	Zabiegi przeciwozyjne oraz ochrona gruntów rolnych	156
3.2.2	Zmiany w sposobie użytkowania gruntów poprzez zagospodarowanie gruntów odłogowanych, zdegradowanych i zdewastowanych i innych	158
3.2.3	Rekultywacja nieużytków	160
3.2.4	Realizacja zadrzewień śródpolnych.....	160
3.2.5	Poprawa jakości gleb	162
3.3	POPRAWA FUNKCJONALNOŚCI PRZESTRZENI ROLNICZEJ GMINY, W TYM STRUKTURA WIELKOŚCIOWA I ORGANIZACYJNA GOSPODARSTW ROLNYCH	163
3.3.1	Realizacja scaleń gruntów wraz z zagospodarowaniem poscaleniowym	163
3.3.2	Zmiany w sposobie użytkowania gruntów.....	164
3.3.3	Ochrona gruntów.....	169
3.3.4	Odnowa wsi	169
3.3.5	Realizacja potrzeb związanych z obsługą rolnictwa	170
3.3.6	Realizacja potrzeb związanych z infrastrukturą techniczną i społeczną.....	171
3.4	POPRAWA WARUNKÓW WODNYCH I GOSPODARKI WODNEJ	172
3.4.1	Poprawa retencji wodnej i nawodnienia.....	172
3.4.2	Melioracje.....	173

3.4.3	Ochrona i lepsze wykorzystanie wód	174
3.5	URZĄDZENIE FUNKCJONALNEJ SIECI DRÓG TRANSPORTU ROLNEGO	175
3.5.1	Budowa lub modernizacja dróg istniejących	175
3.5.2	Zaprojektowanie i urządzenie nowej sieci dróg	179
3.6	KSZTAŁTOWANIE KRAJOBRAZU NATURALNEGO, OCHRONA PRZYRODY IŚRODOWISKA NATURALNEGO	179
3.6.1	Zalesienia gruntów	179
3.6.2	Wyeksponowanie walorów krajobrazowych	184
3.6.3	Formy ochrony krajobrazu i środowiska naturalnego	185
3.7	ROZWÓJ AGROTURYSTYKI I TURYSTYKI WIEJSKIEJ	186
3.7.1	Zaprojektowanie i urządzenie w terenie szlaków turystycznych i ścieżek dydaktycznych	186
3.7.2	Zaprojektowanie i urządzenie ścieżek rowerowych	188
3.7.3	Poprawa infrastruktury turystycznej	190
3.7.4	Wyeksponowanie walorów turystycznych i krajobrazowych oraz obiektów kultury i zabytków	192
3.8	STOPIEŃ ZAPOTRZEBOWANIE NA PRACE URZĄDZENIOWO – ROLNE	193
3.8.1	Scalenia gruntów wraz z zagospodarowaniem poscaleniowym	193
3.8.2	Urządzenie funkcjonalnej sieci dróg	195
3.8.3	Rekultywacja nieużytków	196
3.8.4	Poprawa warunków wodnych przez realizację urządzeń melioracji i retencji wodne	196
3.8.5	Zalesienia gruntów	197

3.8.6	Zadrzewienia powierzchniowe i liniowe	197
3.8.7	Planowane formy ochrony przyrody	198
3.8.8	Zagospodarowanie gruntów odłogowanych.....	198
3.8.9	Zabiegi zapobiegające erozji wietrznej i erozji wodnej.....	198
3.8.10	Odnowa wsi	199
3.9	STOPIEŃ ZAPOTRZEBOWANIA NA PRACE GEODEZYJNO - KARTOGRAFICZNE	200
3.9.1	Aktualizacja użytków gruntowych	200
3.9.2	Aktualizacja gleboznawczej klasyfikacji gruntów	200
3.9.3	Modernizacja ewidencji gruntów i budynków	201
3.9.4	Aktualizacja map glebowo rolniczych	202
4.	PODSUMOWANIE - W WNIOSKI DOTYCZĄCE MODERNIZACJI TERENÓW ROLNYCH WYNIKAJĄCE Z PRZEPROWADZONEJ ANALIZY I USTALEŃ ZE SPORZĄDZONEGO PLANU URZĄDZENIOWO - ROLNEGO GMINY	203
5.	WYKORZYSTANA LITERATURA	206
6.	WYKORZYSTANE MATERIAŁY BAZOWE OPISOWE I GRAFICZNE ORAZ ŹRÓDŁA ICH POZYSKANIA	207
7.	SPIS ZDJĘĆ, RYSUNKÓW I WYKRESÓW.....	210
8.	SPIS TABEL	216

Prawa autorskie zastrzeżone

Wykorzystanie niniejszego opracowania dla potrzeb planistycznych, w zakresie wynikającym z przepisów autorskich, jest dozwolone pod warunkiem podania źródła. Wykorzystanie w celach komercyjnych wymaga uprzedniej pisemnej zgody Wojewódzkiego Biura Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie
 ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
 sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
 NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

1. WPROWADZENIE

Opracowania planów urządzeniowo-rolnych gmin lub projektów urządzeniowo-rolnych wsi nawiązują do istniejących opracowań planistycznych i strategicznych, które w sposób ogólny określają działania oraz prace przyczyniające się do modernizacji obszarów wiejskich. Celem opracowania jest zidentyfikowanie specyficznych uwarunkowań rolniczych, przyrodniczych, klimatycznych, społecznych czy gospodarczych i przedstawienie takich rozwiązań, które dadzą podstawy do wszechstronnej, wielofunkcyjnej modernizacji wsi i gospodarstw rolnych. Przyczynią się do poprawy efektywności gospodarstw, poprawy warunków życia i pracy mieszkańców, do wyeksponowania walorów krajobrazowych, przyrodniczych, rolniczych i kulturowych oraz do ich ochrony.

Zawarte w opracowaniu rozwiązania będą pomocne przy planowaniu i realizacji prac urządzeniowo – rolnych, przygotowaniu wniosków o pozyskanie funduszy strukturalnych oraz w tworzeniu przyszłych opracowań programowych, planistycznych i projektowych. Ustalenia planu urządzeniowo-rolnego w części projektowej, w tym opracowanie tekstowe, tabelaryczne i graficzne zawierają informacje w zakresie:

- działań rozwojowych i modernizacji terenów rolnych wynikających z ogólnej charakterystyki gminy;
- poprawy gospodarki gruntami i kształtowania struktury agrarnej;
- poprawy funkcjonalności przestrzeni rolniczej gminy w tym struktury wielkościowej i organizacyjnej gospodarstw rolnych;
- poprawy warunków wodnych i gospodarki wodnej;
- urządzenia funkcjonalnej sieci dróg transportu rolnego;
- naturalnego kształtowania krajobrazu, ochrony przyrody i środowiska;
- rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej;
- stopnia zapotrzebowania na prace urządzeniowo-rolne;
- stopnia zapotrzebowania na prace geodezyjno-kartograficzne.

Ustalenia wynikające z planu urządzeniowo-rolnego będą mogły być uwzględnione przy współpracy władz gminy z jednostkami administracji rządowej oraz samorządowej lub własnych działań w sprawach związanych z wdrażaniem poszczególnych zamierzeń inwestycyjnych, dotyczących w szczególności:

- ochrony gleb oraz stosowania agrotechniki przeciwozyjnej i zadrzewień śródpolnych;

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

- zagospodarowania gruntów odłogowanych, zdegradowanych i zdewastowanych lub rekultywacji nieużytków;
- realizacji scaleń gruntów wraz z zagospodarowaniem poscaleniowym;
- melioracji i nawodnienia oraz ochrony przed powodzią i lepszego wykorzystanie wód;
- budowy lub modernizacji dróg istniejących;
- zalesiania gruntów;
- wyeksponowania walorów krajobrazowych, turystycznych oraz zabytków;
- zaprojektowania i urządzenia w terenie szlaków turystycznych i ścieżek rowerowych;
- realizacji potrzeb związanych infrastrukturą techniczną i społeczną;
- aktualizacji opracowań geodezyjno- kartograficznych;
- innych wynikających z potrzeb mieszkańców lub uwarunkowań naturalnych gminy.

Plany urządzeniowo-rolne gmin lub projekty urządzeniowo-rolne wsi WBGiUTR w Lublinie realizuje na podstawie następujących przepisów prawnych:

- 1) art. 41 ust. 1 i ust. 2 pkt. 1) oraz art. 14 ust. 1 pkt. 6 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. 2022 r., poz. 2094 ze zm.);
- 2) art. 7c ust. 1 pkt 4 i 5 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. prawo geodezyjnej i kartograficzne (Dz.U. z 2023 r., poz. 1752 ze zm.);
- 3) art 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r., poz. 40 ze zm.);
- 4) uchwały Sejmiku Województwa Lubelskiego nr XXIV/406/2021 z dnia 29 marca 2021 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 r.;
- 5) Uchwały Zarząd Województwa Lubelskiego nr DXXII/9192/2023 z dnia 21 listopada 2023 r. w sprawie opracowania Programu Planów i Projektów Urządzeniowo - Rolnych dla Województwa Lubelskiego;
- 6) Uchwały Zarządu Województwa Lubelskiego nr DLVI/9821/2024 z dnia 27 lutego 2024 r. w sprawie przyjęcia i wykonania Programu Planów i Projektów Urządzeniowo – Rolnych dla Województwa Lubelskiego.

Przy opracowaniu uwzględniono w szczególności następujące przepisy prawne:

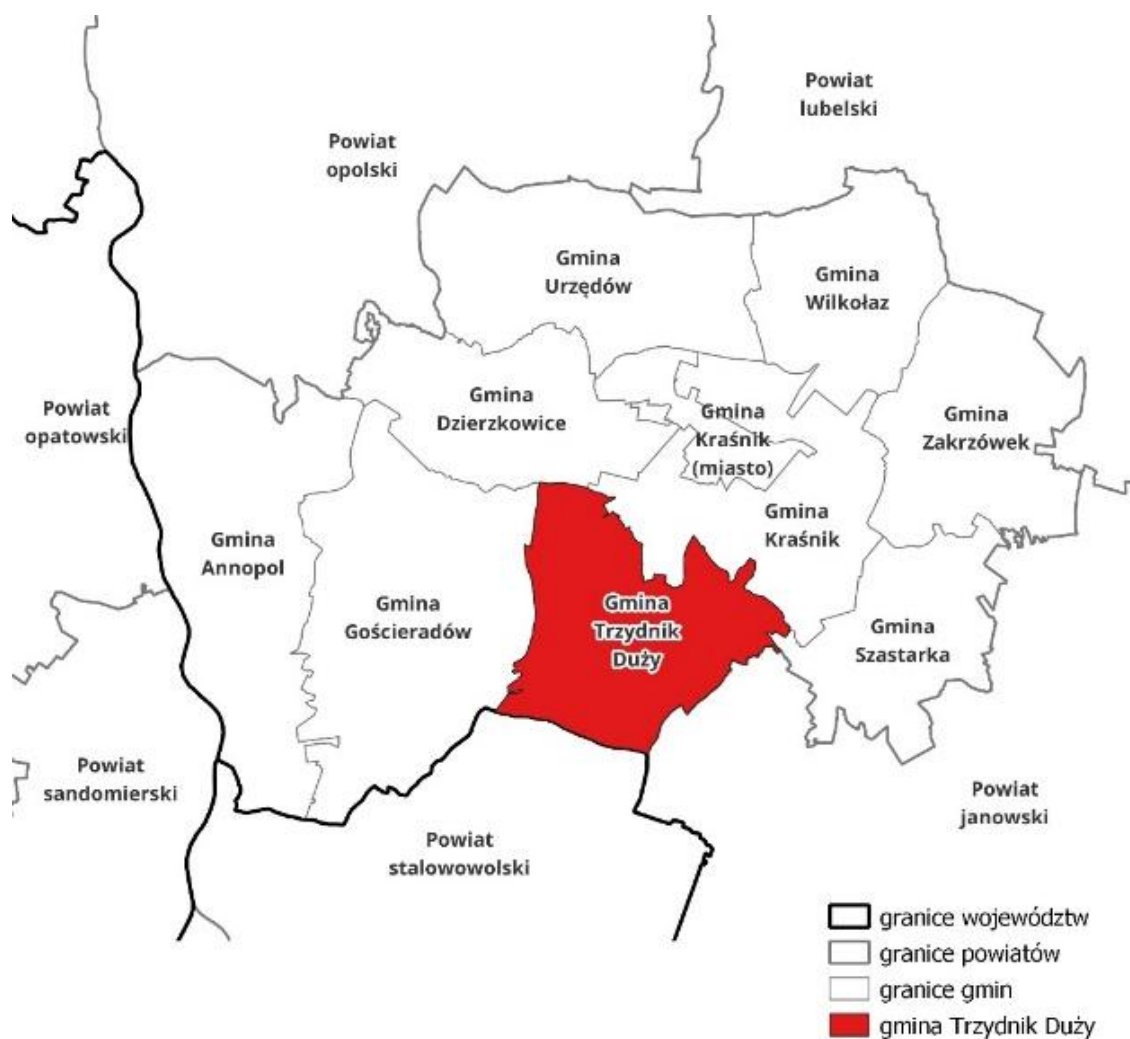
- 1) Ustawa z dn. 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz.U. z 2023 r., poz. 1752 ze zm.);
- 2) Ustawa z dn. 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów (Dz.U. z 2023 r., poz. 1197 ze zm.);
- 3) Ustawa z dn. 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. z 2024 r., poz. 82 ze zm.);
- 4) Ustawa z dn. 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 645 ze zm.);
- 5) Ustawa z dn. 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2023 r., poz. 1478 ze zm.);
- 6) Ustawa z dn. 28 września 1991 r. o lasach (Dz.U. z 2023 r., poz. 1356 ze zm.);
- 7) Ustawa z dn. 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2024 r., poz. 54 ze zm.);
- 8) Ustawa z dn. 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2023 r., poz. 1336 ze zm.);
- 9) Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2023 r., poz. 977 ze zm.);
- 10) Ustawa z dn. 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz.U. z 2022 r., poz. 2329 ze zm.);
- 11) Ustawa z dn. 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2023 r., poz. 344 ze zm.);
- 12) Ustawa z dn. 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2023 r., poz. 1259 ze zm.);
- 13) Rozporządzenie Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dn. 27 lipca 2021 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz.U. z 2024 r., poz. 219 ze zm.);
- 14) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dn. 24 czerwca 2022 r. w sprawie przepisów techniczno- budowlanych dróg publicznych (Dz.U. z 2022 r., poz. 1518 ze zm.);
- 15) Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 12 września 2012 r. w sprawie gleboznawczej klasyfikacji gruntów (Dz. U. z 2012 r., poz. 1246 ze zm.).

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rys. 2 Położenie gminy Trzydnik Duży na tle powiatu kraśnickiego
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PRG

Jednostka podzielona jest na 20 obrębów ewidencyjnych, które stanowią również sołectwa: 0001 - Agatówka, 0002 - Budki, 0003 - Dąbrowa, 0004 - Dębowiec, 0005 - Liśnik Mały, 0006 - Łychów Gościeradowski, 0007 - Łychów Szlachecki, 0008-Olbięcin, 0009 - Owczarnia, 0010 - Rzeczycza Księża, 0011 - Rzeczycza Ziemiańska, 0012 - Rzeczycza Ziemiańska-Kolonia, 0013 - Trzydnik Duży, 0014 - Trzydnik Duży Kolonia (sołectwo Trzydnik Duży-Kolonia), 0015 - Trzydnik Mały, 0016 - Węglin, 0017 - Węglinek, 0018 - Wola Trzydnicka, 0019 - Wólka Olbięcka i 0020 - Zielonka.

Położenie obrębów oraz ich powierzchnie przedstawia Rys. nr 3.

Rys. 3 Położenie obrębów w gminie Trzydnik Duży
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PRG oraz EGİB

Całkowita powierzchnia gminy wynosi 10 410ha, co stanowi 10,42% powierzchni powiatu kraśnickiego oraz 0,41% powierzchni województwa lubelskiego. Przeważającą powierzchnię bo aż 89.55% stanowią użytki rolne. Gmina ma zatem charakter typowo rolniczy. Działalność rolnicza ukierunkowana jest na uprawę zbóż, buraków cukrowych, ziemniaków, rzepaku, malin, porzeczek oraz sadownictwo.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Gmina Trzydnik Duży to obszar o korzystnym położeniu geograficznym. Przez teren gminy przebiegają ważne drogi: krajowa nr 74 Wieluń - Zosin, wojewódzka nr 855 Olbięcin - Stalowa Wola oraz kolejowe połączenie krajowe Lublin - Rozwadów - Stalowa Wola.

2.1.2. Warunki naturalne i ukształtowanie terenu

Gmina Trzydnik Duży położona jest na granicy dwóch obszarów rolniczo-klimatycznych: Wyżyny Lubelskiej i Kotliny Sandomierskiej. Znajduje się ona w mezoregionie Wzniesień Urzędowskich, który stanowi brzeżną część kredowej niecki lubelskiej, wspartą na antyklinie rachowskiej. W centrum tej antykliny znajdują się wapienie górnopaleozoiczne, rozciągające się w kierunku północnym od Annopola. Antyklina zanurza się w stronę południowo-wschodnią i jest przecięta uskokami, które oddzielają Wyżynę Lubelską od Kotliny Sandomierskiej. Różnica wysokości między tymi regionami miejscami wynosi około 80 metrów, co świadczy o dynamicznej historii geologicznej tego obszaru.

W północnej części antykliny rachowskiej, w piaskowcach środkowokredowych, występują buły konkrecji fosforytowych, które były eksploatowane przez kilka lat. Eksploatacja fosforytów stanowiła ważny aspekt gospodarczy tego regionu, choć była ograniczona czasowo. Dalej na północ, w kierunku odsłaniania coraz młodszych pięter kredy, na ich ściętej powierzchni zachowały się miejscami resztki osadów morza miocenowego, występujące w postaci piaskowców i wapieni. Te miocenowe osady świadczą o długiej i złożonej historii geologicznej regionu, związanej z naprzemiennymi fazami sedymentacji i erozji.

Wzniesienia na terenie gminy są pokryte lessami o bardzo nierównej miąższości. Less ten, będący wynikiem procesów eolicznych, tworzy żyzne gleby, które sprzyjają rolnictwu. W obniżeniach terenu natomiast występują piaski czwartorzędowe, które mogą wpływać na różnorodność warunków glebowych i rolniczych.

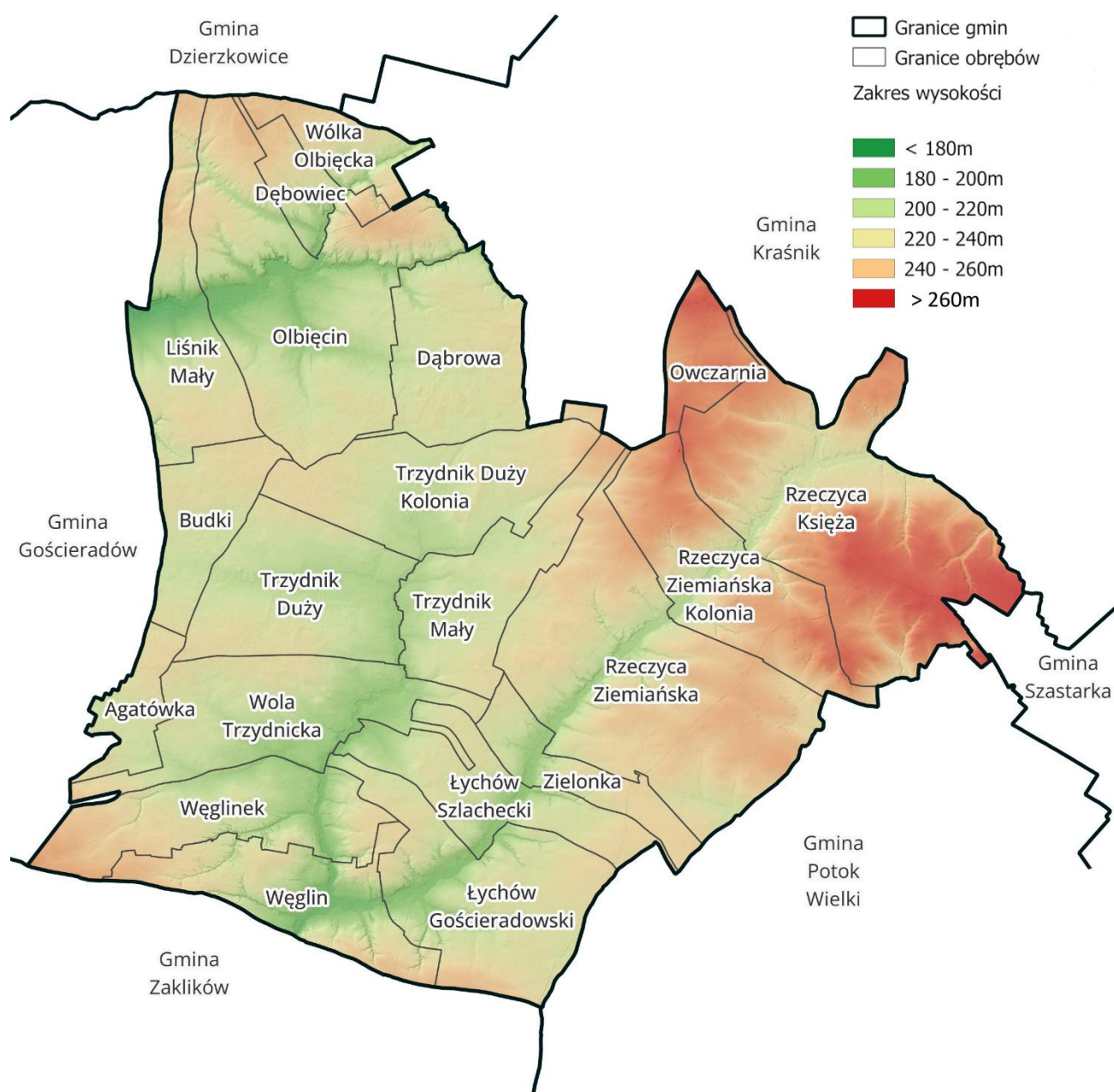
Regiony fizjograficzne przedstawia Rys. 4.

Rys. 4 Regiony fizjograficzne w gminie Trzydnik Duży
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PGI

Gmina Trzydnik Duży charakteryzuje się zróżnicowanym ukształtowaniem terenu oraz pofałdowaniami. Najniższe położone obszary znajdują się głównie w zachodniej części gminy, w okolicach miejscowości Węglinek i Węglin. Tereny na wysokości 180-200 m n.p.m. zajmują znaczną część centralnej i północno-zachodniej części gminy, obejmując miejscowości takie jak Trzydnik Duży, Trzydnik Duży Kolonia, Budki, Dąbrowa, Olbięcín, Wola Trzydnicka i Agatówka. Tereny na wysokości 200-220 m n.p.m. występują w południowej części gminy, wokół miejscowości Łychów Szlachecki, Łychów Gościeradowski, Zielonka i Łychów. Najwyższe położone obszary, sięgające nawet powyżej 220 m n.p.m., znajdują się we wschodniej części gminy, w okolicach miejscowości Rzeczyca Ziemiańska i Rzeczyca Księża.

Ukształtowanie terenu przedstawia Rys. 5.

Rys. 5 Ukształtowanie terenu gminy Trzdyń Duży
Źródło: Opracowanie własne na podstawie NMT

2.1.3. Budowa geologiczna i surowce naturalne

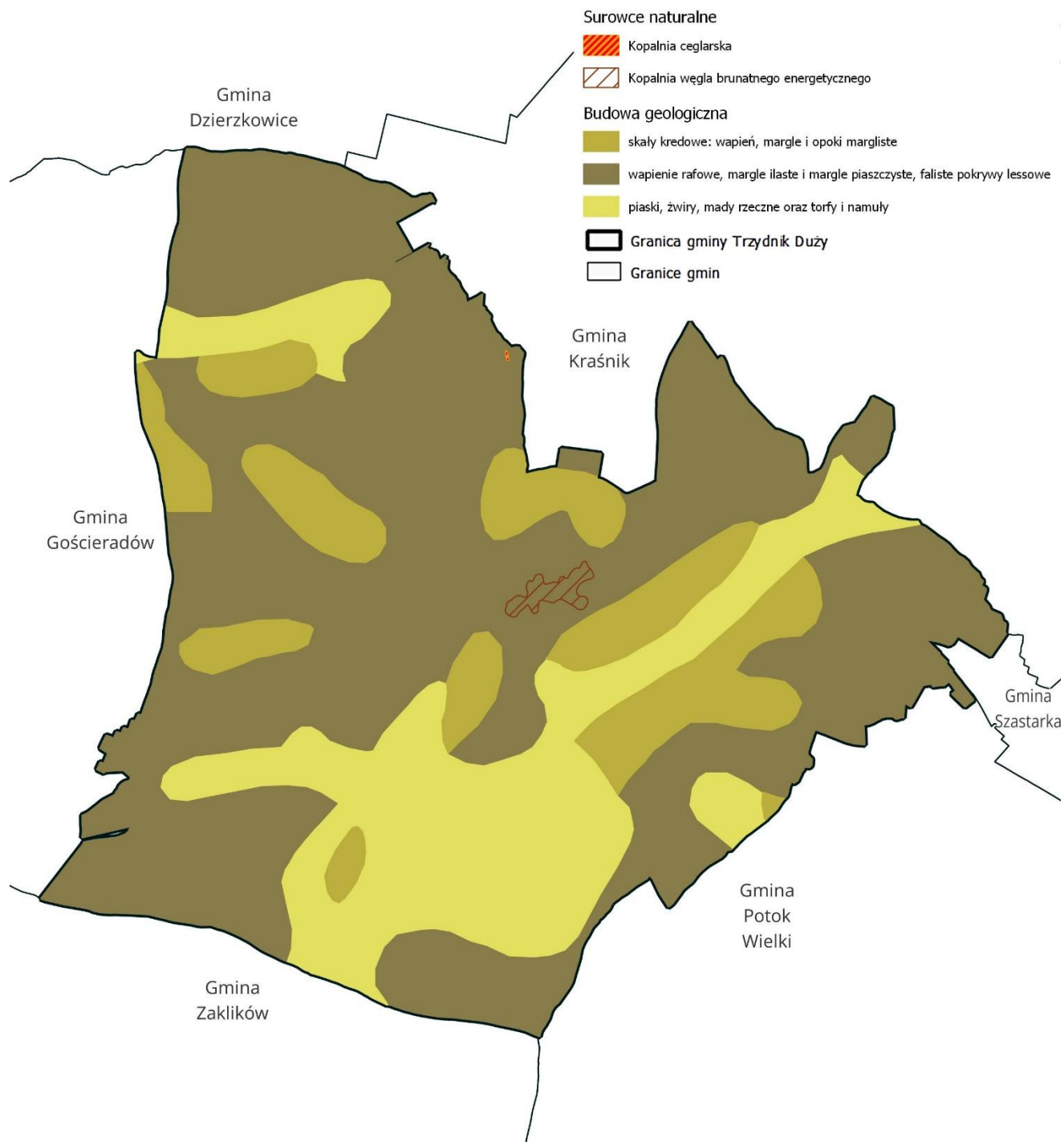
Na terenie gminy Trzydnik Duży można zaobserwować różnorodność skał i utworów geologicznych, które świadczą o złożonej historii geologicznej regionu. Najstarsze utwory skalne pochodzą z okresu kredy i obejmują wapień, margle oraz opoki margliste. Te skały kredowe są świadectwem dawnych warunków środowiskowych i procesów geologicznych, które kształtowały ten obszar w prehistorii.

W erze kenozoicznej, szczególnie w trzeciorzędzie, powstały młodsze utwory geologiczne. Wśród nich znajdują się wapień rafowe, margle ilaste oraz margle piaszczyste. Te skały są młodsze od kredowych i związane są z różnymi środowiskami osadowymi, które istniały w tym okresie. Następnie, w okresie czwartorzędu, na utworach trzeciorzędowych osadziły się kompleksy lessów oraz utwory lessopodobne. Lessy to osady pylaste, które powstały w wyniku działalności wiatru i charakteryzują się dużą zdolnością do zatrzymywania wody oraz bogatym składem mineralnym.

Wzdłuż cieków wodnych, takich jak rzeki i strumienie, występują osady holoceny, w tym piaski, żwiry, mady rzeczne, torfy oraz namuły. Te miąższości są najmłodszymi utworami geologicznymi w gminie Trzydnik Duży i są efektem współczesnych procesów sedymentacyjnych, które zachodziły w okresie holocenu.

Jeśli chodzi o surowce naturalne, które są ściśle związane z budową geologiczną gminy, Trzydnik Duży posiada ograniczone zasoby surowców mineralnych. Znajdują się tam złoża kopalin ceglarskich, jednak zostały one wykreślone z krajowego „Bilansu zasobów złóż kopalin w Polsce” z uwagi na ich niewielką wartość ekonomiczną. Ponadto, w gminie znajdują się złoża węgla brunatnych energetycznych, ale obecnie nie prowadzi się ich eksploatacji. Dodatkowo, teren gminy jest uznawany za obszar perspektywiczny ze złożami piasku, co może wskazywać na potencjalne przyszłe możliwości wydobywcze w tej dziedzinie.

Budowę geologiczną i surowce naturalne przedstawia Rys. 6.

Rys. 6 Budowa geologiczna i surowce naturalne w gminie Trzysznica Duża
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PGI

2.1.4. Warunki klimatyczne

Gmina Trzydnik Duży znajduje się w dzielnicy klimatycznej Lubelsko-Chełmskiej, co wpływa na jej specyficzne warunki klimatyczne. Obszar ten charakteryzuje się klimatem umiarkowanym ciepłym, przejściowym, który łączy cechy klimatu polarno-morskiego i polarno-kontynentalnego. Cechą wyróżniającą ten region jest rzadkie napływanie mas powietrza arktycznego, co powoduje, że ekstremalne zimowe temperatury są stosunkowo łagodne.

W styczniu, który jest najzimniejszym miesiącem, średnia temperatura powietrza wynosi około -3°C , co zapewnia umiarkowane warunki zimowe. Natomiast w lipcu, najcieplejszym miesiącu, temperatura średnia osiąga około 18°C , co zapewnia komfortowy okres letni. Całoroczna średnia temperatura w regionie kształtuje się w okolicach 7°C , co sprzyja zrównoważonemu rozwojowi roślinności.

Okres wegetacji w gminie Trzydnik Duży trwa od 220 do 225 dni, co zapewnia długotrwały czas na uprawę roślin i korzystne warunki dla rolnictwa. Suma opadów atmosferycznych w regionie wynosi od 500 do 600 mm rocznie, co wskazuje na umiarkowane warunki wilgotnościowe. Ponadto, liczba dni z opadami gradowymi oscyluje w granicach 10–18 dni rocznie, co może wpływać na uprawy rolnicze i lokalny krajobraz.

Wiatr w gminie najczęściej wieje z kierunków zachodniego i wschodniego. Taki rozkład wiatrów ma wpływ na mikroklimat regionu, wpływając na rozkład opadów oraz lokalne warunki pogodowe. W związku z tym, mieszkańcy gminy Trzydnik Duży mogą doświadczyć umiarkowanych, ale zmiennych warunków klimatycznych, które wpływają na codzienne życie i działalność gospodarczą w tym regionie.

Na terenie gminy występuje również tzw. emisja punktowa. Jest to emisja zanieczyszczeń ze źródeł komunikacyjnych. System komunikacyjny ma istotny wpływ na stan jakości powietrza głównie z tytułu transportu drogowego. Poziom zanieczyszczenia powietrza jest zależny od natężenia ruchu na poszczególnych trasach komunikacyjnych. Największa emisja liniowa występuje w obrębie drogi DK74 i DK855. Jest to główna przyczyna zanieczyszczenia powietrza w gminie w wyniku emisji liniowej. Do ograniczenia emisji ze źródeł liniowych przyczyniają się głównie inwestycje w zakresie przebudowy i modernizacji szlaków komunikacyjnych. Na terenie gminy występuje też emisja powierzchniowa pochodząca z sektora bytowego, czyli lokalne kotłownie i paleniska domowe, które są źródłem emisji dwutlenku siarki, tlenku azotu, pyłów, sadzy i tlenku węgla.

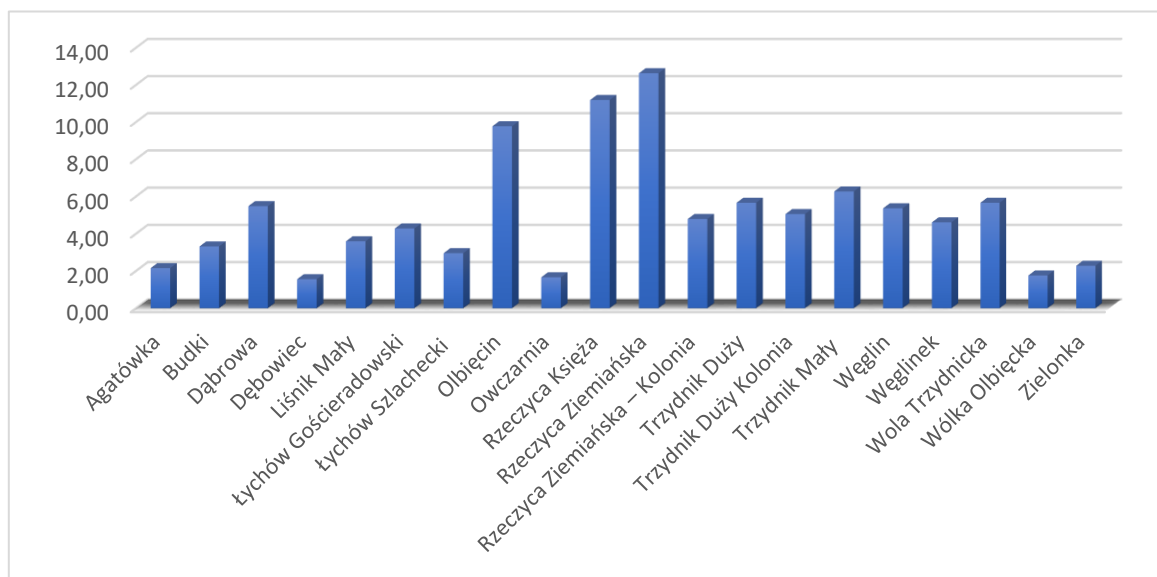
2.1.5. Demografia gminy i ludność rolnicza

Liczba ludności w gminie Trzydnik Duży wynosi 6097 osób. Na przestrzeni lat zauważalny jest spadek liczby mieszkańców, co jest spowodowane ujemnym przyrostem naturalnym oraz ujemnym saldem migracji. Przyrost naturalny odzwierciedla różnicę między liczbą urodzeń a zgonów, a w przypadku gminy Trzydnik Duży liczba zgonów przewyższa liczbę urodzeń. Ujemne saldo migracji oznacza, że więcej osób wyprowadza się z gminy niż do niej przybywa, co dodatkowo pogłębia problem depopulacji.

Najwięcej osób mieszka w miejscowości Rzeczyca Ziemiańska – 770 osób, co stanowi 12,63% mieszkańców całej gminy. Rzeczyca Ziemiańska jest największą miejscowością w gminie pod względem liczby ludności i pełni istotną rolę w jej strukturze społecznej. Natomiast najmniej osób mieszka w miejscowości Dębowiec, gdzie liczba mieszkańców wynosi niecałe 100 osób, co stanowi zaledwie 1,56% mieszkańców gminy.

Gęstość zaludnienia w gminie Trzydnik Duży wynosi 59 osób na 1km². Jest to stosunkowo niska wartość, co świadczy o charakterze wiejskim gminy i dużym rozproszeniu osadnictwa. Gęstość zaludnienia powyżej 80 osób na 1km² występuje w obrębach Agatówka oraz Trzydnik Mały. Natomiast najmniejsza gęstość zaludnienia, wynosząca zaledwie 38 osób na 1km², występuje w obrębie Łychów Gościeradowski. Taka niska gęstość zaludnienia jest wynikiem mniejszej atrakcyjności tego obszaru pod względem osadniczym.

Liczbę mieszkańców i gęstość zaludnienia oraz udział procentowy mieszkańców w danym obrębie przedstawia Tabela 1. oraz Rys. 8.

Rys. 7 Udział procentowy mieszkańców w danym obrębie gminy Trzydnik Duży

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG Trzydnik Duży - USC

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Tabela 1 Liczba ludności gminy Trzydnik Duży

Lp.	Obręb	Kobiety			Mężczyźni			Razem	Gęstość zaludnienia [os/km ²]
		do 18 lat	18-60 lat	powyżej 60 lat	do 18 lat	18-60 lat	powyżej 60 lat		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Agatówka	7	36	22	10	41	15	131	81
2	Budki	22	54	29	15	66	16	202	71
3	Dąbrowa	21	89	60	22	114	28	334	71
4	Dębowiec	6	27	17	13	26	6	95	60
5	Liśnik Mały	17	67	31	11	75	18	219	47
6	Łychów Gościeradowski	14	72	38	19	95	23	261	38
7	Łychów Szlachecki	10	43	34	17	57	19	180	45
8	Olbięcin	47	156	88	51	207	47	596	57
9	Owczarnia	11	28	13	12	28	9	101	57
10	Rzeczyca Księża	53	198	103	54	210	64	682	55
11	Rzeczyca Ziemiańska	65	195	114	52	277	67	770	65
12	Rzeczyca Ziemiańska – Kolonia	30	77	43	31	88	23	292	52
13	Trzydnik Duży	25	109	52	22	106	31	345	61
14	Trzydnik Duży Kolonia	22	77	51	23	102	33	308	53
15	Trzydnik Mały	27	99	63	35	120	38	382	84
16	Węglin	29	90	50	21	111	26	327	72
17	Węglinek	20	69	41	30	96	25	281	54
18	Wola Trzydnicka	31	88	56	24	109	37	345	58
19	Wólka Olbięcka	5	29	18	7	38	10	107	59
20	Zielonka	10	32	27	9	44	17	139	62
Gmina ogółem (obszar wiejski)		472	1635	950	478	2010	552	6097	59

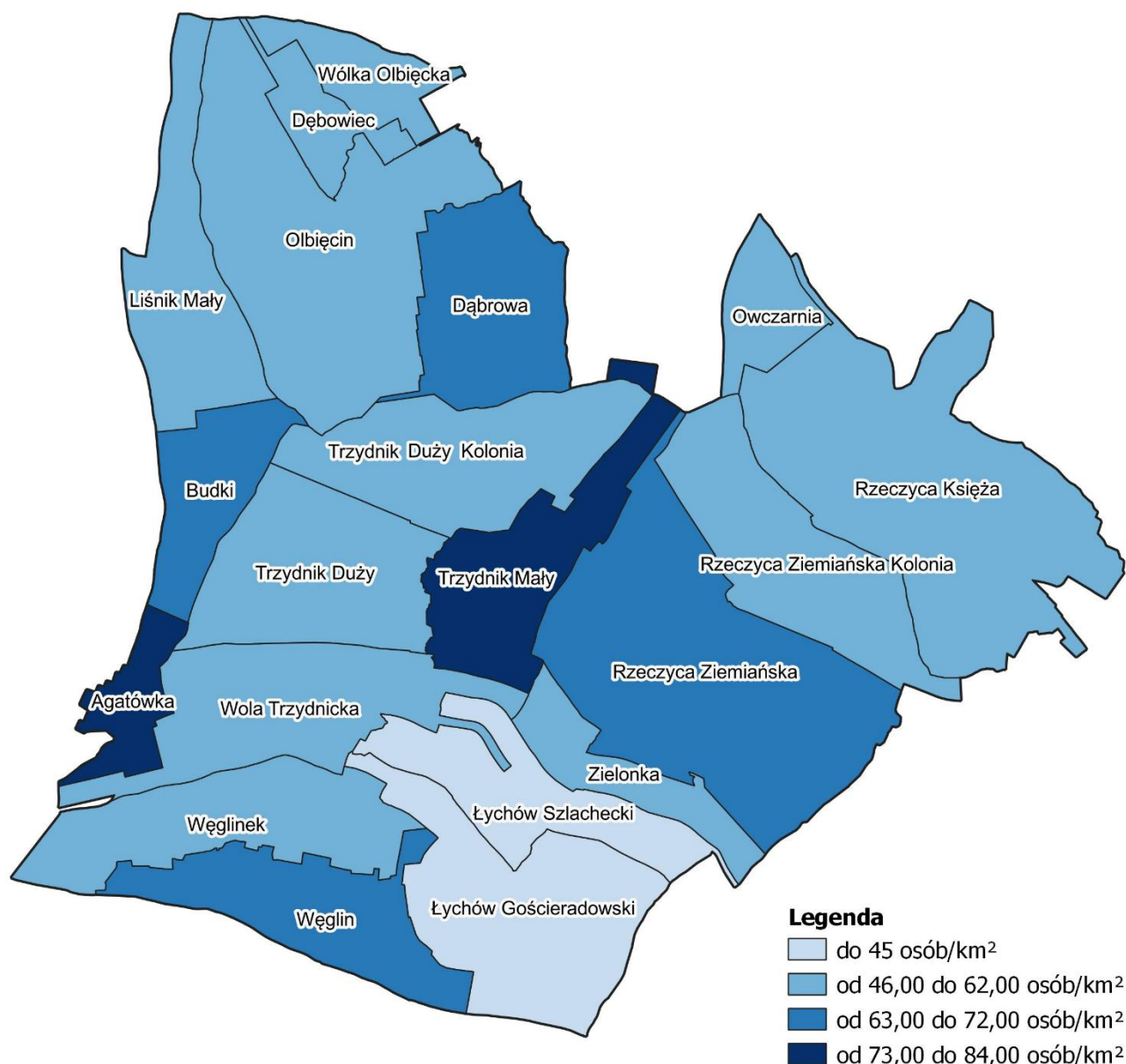
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG Trzydnik Duży - USC

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rys. 8 Gęstość zaludnienia w gminie Trzysznica Duża
 Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG Trzysznica Duża - USC

Bezrobocie ludności rolniczej jest jednym z kluczowych wskaźników kondycji ekonomicznej regionu. W gminie Trzysznica Duża, na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy, możemy uzyskać klarowny obraz sytuacji na rynku pracy. Liczba bezrobotnych w gminie Trzysznica Duża wynosi 204 osoby na 6097 mieszkańców, co stanowi około 3,35% całkowitej populacji. Jednak bardziej precyzyjnym wskaźnikiem jest stopa bezrobocia wśród ludności w wieku produkcyjnym. Gmina liczy 3645 osób w wieku produkcyjnym, co oznacza, że stopa bezrobocia wynosi około 5,6%. Jest to wskaźnik, który zbliża się do średnich krajowych w Polsce, oscylujących w ostatnich latach wokół 5 - 6%.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie
 ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
 sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
 NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Warto również zwrócić uwagę na strukturę demograficzną osób bezrobotnych w gminie Trzydnik Duży. Wśród 204 bezrobotnych, 98 to kobiety, co wskazuje na niemal równomierny rozkład bezrobocia między płciami. Rozkład bezrobocia w różnych grupach wiekowych jest zróżnicowany. Najwięcej osób bez pracy znajduje się w przedziałach wiekowych 25 - 34 lata (64 osoby) oraz 35 - 44 lata (46 osób). Struktura wiekowa bezrobotnych wskazuje na większe problemy z zatrudnieniem wśród osób młodych oraz w średnim wieku. Jest to zjawisko, które może być związane z niedopasowaniem kwalifikacji do potrzeb rynku pracy, brakiem doświadczenia zawodowego u młodych osób oraz trudnościami w znalezieniu stabilnego zatrudnienia.

Analiza przestrzenna bezrobocia w gminie Trzydnik Duży pokazuje, że największe skupiska bezrobotnych występują w obrębach Rzeczyca Księża i Rzeczyca Ziemiańska, z odpowiednio 32 i 21 osobami bezrobotnymi. W mniejszych obrębach takich jak Agatówka, Dębowiec czy Owczarnia liczby bezrobotnych są znacznie mniejsze. Może to być związane z różnicami w dostępności miejsc pracy, poziomem rozwoju infrastruktury oraz specyfiką lokalnych rynków pracy.

Liczbę bezrobotnych w grupach wiekowych przedstawia Tabela 2.

Tabela 2 Bezrobotni w gminie Trzydnik Duży

Lp.	Obręb	Liczba bezrobotnych ogółem	Liczba bezrobotnych kobiet	Grupa wiekowa					
				18 - 24 lat	25 - 34 lat	35 - 44 lat	45 - 54 Lat	55 - 59 lat	60 - 65 lat
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Agatówka	5	1	2	2	1	0	0	0
2	Budki	14	8	3	6	2	1	2	0
3	Dąbrowa	13	6	2	3	5	2	1	1
4	Dębowiec	4	1	1	0	1	1	1	0
5	Liśnik Mały	6	3	0	2	0	1	1	0
6	Łychów Gościeradowski	6	5	1	3	0	1	1	0
7	Łychów Szlachecki	7	2	3	2	0	1	0	2
8	Olbięcin	20	11	3	8	7	2	0	0
9	Owczarnia	2	1	1	0	1	0	1	0
10	Rzeczycza Księża	32	14	14	7	7	3	0	0
11	Rzeczycza Ziemiańska	21	9	3	2	11	2	0	3
12	Rzeczycza Ziemiańska – Kolonia	2	0	2	0	0	0	0	0
13	Trzydnik Duży	6	4	1	2	1	2	0	0
14	Trzydnik Duży Kolonia	7	2	2	1	3	0	0	1
15	Trzydnik Mały	10	5	2	5	2	1	0	0
16	Węglin	18	10	3	9	1	2	3	0
17	Węglinek	13	8	3	3	2	3	1	1
18	Wola Trzydnicka	7	3	1	5	0	1	0	0
19	Wólka Olbięcka	3	1	1	0	1	1	0	0
20	Zielonka	8	4	2	4	1	1	0	0
Gmina ogółem % (obszar wiejski) liczba		100	48	25	31	23	12	5	4
		204	98	50	64	46	25	11	8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Kraśniku

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.1.6. Tereny zabudowane

Trzydnik Duży jest gminą rolniczą i charakteryzuje się typową wiejską architekturą. Dominuje zabudowa jednorodzinna oraz rolnicza. Większość gospodarstw charakteryzuje się zabudową zagrodową, gdzie budynki tworzą zwartą całość. Na terenie gminy znajduje się kilka dużych nowoczesnych gospodarstw, z których część nastawiona jest na produkcję zwierzęcą. Są to krowy i świnie, przez co występują charakterystyczne obiekty dla tego typu hodowli takie jak zbiorniki na gnojowicę, płyty na obornik, chlewnie, obory, czy silosy na kiszonkę.

W zabudowie gminy można wyróżnić również hale firm takich jak AKPOL, sklepów rolniczych i budowlanych, oraz marketów, w tym Stokrotka i Dino. Na terenie Trzydnika Dużego znajduje się także zabudowa sakralna zróżnicowana pod względem wieku i architektury. Zabytkowe kościoły i kapliczki są tak samo częstym widokiem jak nowoczesne świątynie o ciekawych projektach. Wszystkie obiekty publiczne mają parkingi w dobrym stanie technicznym i z dostateczną ilością miejsca.

Rys. 9 Kościół w miejscowości Olbięcín
Źródło: Wywiad terenowy

Charakterystyczną częścią zabudowy są również młyny wzdłuż rzeki Karasiówki, które stanowią wyjątkowy element lokalnego krajobrazu. Te zabytkowe budowle, często wkomponowane w malowniczą scenerię, są nie tylko świadectwem historycznego znaczenia regionu, ale także cennym akcentem estetycznym.

Zachowane w dobrym stanie, młyny z charakterystycznymi drewnianymi konstrukcjami doskonale wpisują się w naturalne otoczenie. Ich obecność dodaje uroku okolicy, łącząc tradycję z pięknem przyrody. Wkomponowane w krajobraz, młyny przypominają o dawnych czasach, kiedy pełniły kluczową rolę w życiu lokalnej społeczności, a dziś stanowią malownicze tło dla spacerów i wycieczek, zachowując ślad historii i tradycji.

Rys. 10 Młyn w miejscowości Węglin
Źródło: Wywiad terenowy

W obszarach zabudowanych można dostrzec mieszaną tradycyjnymi budynkami i nowoczesnymi domami jednorodzinnymi. Tradycyjne budynki często prezentują się jako niskie, parterowe lub jednopiętrowe. Często otoczone są przestronnymi ogródkami lub podwórkami, które podkreślają ich wiejski urok i oferują mieszkańcom przestrzeń do rekreacji i uprawy roślin. Budynki gospodarcze, takie jak stodoły czy obory, również wkomponowują się

w pejzaż, tworząc spójną całość z resztą zabudowy. Niska zabudowa, duże ogrody i pofałdowany teren nadają gminie Trzydnik Duży wyjątkowy urok i sprawiają, że każde miejsce w tej okolicy ma swoją unikalną atmosferę.

Obok starszej zabudowy znajdują się nowoczesne domy jednorodzinne, które wprowadzają świeży, współczesny akcent do krajobrazu. Choć nowoczesne, często są zaprojektowane z myślą o zachowaniu harmonii z otoczeniem, co sprawia, że wpasowują się w wiejski charakter gminy.

Na terenie gminy Trzydnik Duży zabudowa mieszkaniowa występuje głównie w formie zwartej, co oznacza, że budynki są rozmieszczone w bardziej zwartej, uporządkowanej strukturze, co wpływa na spójność krajobrazu. W formie rozproszonej występuje natomiast zabudowa wielorodzinna, która, mimo że mniej dominująca, dodaje różnorodności do struktury zabudowy.

Obszary planowanych inwestycji na terenie gminy Trzydnik Duży są regulowane przez dokumenty planistyczne, które mają na celu zapewnienie rozwoju i harmonijnego wkomponowania nowych projektów w istniejącym krajobrazie. Kluczowe dla tego procesu są dwa podstawowe dokumenty: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego oraz częściowy Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego. Współpraca między tymi dokumentami zapewnia, że inwestycje są zgodne z ogólną wizją rozwoju gminy oraz lokalnymi potrzebami. Dzięki temu możliwe jest efektywne zarządzanie przestrzenią, zachowanie jej charakteru oraz zapewnienie, że nowe inwestycje przyczyniają się do poprawy jakości życia mieszkańców, jednocześnie chroniąc wartości przyrodnicze i kulturowe regionu.

Rozmieszczenie zabudowy istniejącej i planowanej przedstawia Rys. 11.

Rys. 11 Zabudowa istniejąca i planowana w gminie Trzysznice Duża

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wywiadu terenowego oraz Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Trzysznice Duża.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.1.7. Istniejące opracowania planistyczne

Gmina Trzydnik Duży dysponuje kilkoma kluczowymi opracowaniami planistycznymi, które stanowią fundament dla jej rozwoju przestrzennego, społecznego i gospodarczego. Dokumenty te nie tylko określają kierunki rozwoju, ale także stanowią podstawę dla podejmowania decyzji inwestycyjnych oraz koordynacji działań w różnych obszarach. Poniżej przedstawiono najważniejsze z tych dokumentów:

1. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego (SUIKZP):

Studium jest podstawowym dokumentem planistycznym, który określa politykę przestrzenną gminy oraz wyznacza kierunki jej rozwoju. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzydnik Duży zostało przyjęte Uchwałą Rady Gminy NrXXXVII/173/2001 z dnia 29 sierpnia 2001 r. Dokument ten analizuje uwarunkowania przyrodnicze, kulturowe, społeczne i gospodarcze, wskazując obszary przeznaczone pod zabudowę, tereny zielone, infrastrukturalne oraz obszary chronione. Na przestrzeni lat opracowanie było zmieniane i aktualizowane. ostatniej aktualizacji dokonano uchwałą Nr XXXVII/257/2018 dnia 13 września 2018 r. Studium stanowi podstawę do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

2. Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego (MPZP):

Gmina nie posiada miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego cały jej obszar. Od 2009 r. do 2020 r. na terenie gminy Trzydnik Duży uchwalono miejscowy plan zagospodarowania w fragmentach dla poszczególnych miejscowości:

- Trzydnik Mały – 0,70ha;
- Rzeczyca Ziemiańska Kolonia oraz Rzeczyca Księża - 15,5515ha;
- Olbięcin – 12,48ha;
- Trzydnik Duży – 10,70ha.

Brak MPZP dla znacznej większości terenu gminy oznacza, że decyzje dotyczące zagospodarowania przestrzennego są podejmowane na podstawie SUIKZP oraz przepisów ogólnych.

3. Program Ochrony Środowiska:

Dokument ten określa działania mające na celu ochronę i poprawę stanu środowiska naturalnego w gminie Trzydnik Duży. Zawiera strategię dotyczące zarządzania odpadami, ochrony wód, powietrza, gleb oraz różnorodności biologicznej. Program wskazuje również na cele i zadania, które gmina musi realizować, aby osiągnąć zrównoważony rozwój ekologiczny.

4. Lokalny Program Rewitalizacji:

Jest to dokument, który wyznacza obszary wymagające szczególnych działań rewitalizacyjnych, zawierając diagnozę problemów społecznych, gospodarczych i przestrzennych. Wskazuje konkretne projekty mające na celu ożywienie zdegradowanych terenów gminy oraz poprawę jakości życia mieszkańców.

W 2017 roku Gmina Trzydnik Duży wystąpiła do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego z wnioskiem o dofinansowanie projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020, w osi priorytetowej 13 „Infrastruktura społeczna”, działanie 13.4 „Rewitalizacja obszarów wiejskich”. Projekt uzyskał pozytywną ocenę, a 15 marca 2019 roku podpisano umowę na dofinansowanie.

W ramach tej umowy w 2020 roku przeprowadzono rozbudowę Gminnego Ośrodka Kultury w Trzydniku Dużym. Pozostałe zadania rewitalizacyjne zrealizowano do 2021 roku, obejmując:

- budowę siłowni zewnętrznej przy Centrum Organizacji Imprez Sportowych i Kulturalnych w Trzydniku Dużym,
- uporządkowanie i zagospodarowanie placu w centrum miejscowości Olbięcín, gdzie powstała siłownia zewnętrzna, plac zabaw, a także wykonano remont ogrodu oraz zamontowano oświetlenie,
- zakup wyposażenia do Gminnego Ośrodka Kultury w Trzydniku Dużym.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rys. 12 Siłownia zewnętrzna i plac zabaw w miejscowości Olbięcín
Źródło: Wywiad terenowy

Realizacja tych przedsięwzięć zakończyła się w 2021 roku, dzięki czemu poprawiono infrastrukturę społeczną oraz stworzono nowe przestrzenie rekreacyjne dla mieszkańców gminy.

5. Strategia Rozwoju Ponadlokalnego:

Opracowanie to określa cele i kierunki współpracy gminy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz instytucjami regionalnymi i krajowymi. Strategia ta ma na celu realizację wspólnych projektów i inicjatyw, które przekraczają granice jednej gminy, przyczyniając się do zrównoważonego rozwoju całego regionu.

2.2. GOSPODARKA GRUNTAMI

2.2.1. Struktura użytkowania gruntów

Rolnictwo jest ważną i wiodącą funkcją gminy. W strukturze użytkowania gruntów według ewidencji gruntów, największą powierzchnię obszarów w gminie, zajmują użytki rolne

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie
ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

stanowiące 89,57% (9324,9ha). Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione to 7,37% obszarów gminy (767,57ha), grunty pod wodami płynącymi i stojącymi zaledwie – 0,11% obszarów gminy (11,54ha), grunty zabudowane i zurbanizowane – 2,53% obszarów gminy (263,34ha) w tym drogi – 1,79% obszarów gminy (185,91ha), nieużytki – 0,41% obszarów gminy (42,76ha) oraz tereny pozostałe – 0,01% obszarów gminy (0,72ha).

Największy procentowo udział użytków rolnych w powierzchni ogólnej mają obręby Agatówka, Budki, Łychów Szlachecki, Owczarnia, Rzeczycy Ziemiańska – Kolonia, Trzydnik Duży Kolonia, Trzydnik Mały, gdzie procent udziałów użytków rolnych przekracza 95%, natomiast najmniejszy udział ma obręb: Węglinek – 50,93%. Powierzchniowo najwięcej użytków rolnych znajduje się w Rzeczycy Księży – 1107,26ha, co stanowi 11,88% ogólnej powierzchni użytków rolnych oraz w Rzeczycy Ziemiańskiej – 1091,75ha, co stanowi 11,71% ogólnej powierzchni użytków rolnych, najmniej zaś jest w obrębie Dębowiec – 143,37ha, co stanowi 1,54% powierzchni użytków rolnych.

Wśród użytków rolnych 89,91% stanowią grunty orne (8383,49ha). Największa powierzchnia znajduje się w obrębie Rzeczycy Ziemiańska (1021,18ha – tj. 12,18% ogółu gruntów ornych) oraz Rzeczycy Księża (1005,09ha – tj. 11,99% ogółu gruntów ornych). Najmniejsza powierzchnia znajduje się w obrębie Dębowiec (130,94ha – tj. 1,56% ogółu gruntów ornych). Udział gruntów ornych w powierzchni użytków rolnych, w poszczególnych obrębach zawiera się w przedziale od 44,44% w obrębie Węglinek do 90,09% w obrębie Agatówka.

Użytki zielone (łąki i pastwiska) zajmują powierzchnię 234,48ha, co stanowi 2,52% powierzchni użytków rolnych obszarów gminy. Największa powierzchnia użytków zielonych jest w obrębie Trzydnik Duży Kolonia – 38,81ha (16,56% ogólnej pow. użytków zielonych). Najmniejszą powierzchnię ma obręb Owczarnia, gdzie nie występują użytki zielone.

Na podstawie analizy rodzajów użytków gruntowych występujących w poszczególnych obrębach obszarów gminy Trzydnik Duży stwierdzono, iż głównym kierunkiem użytkowania ziemi jest użytkowanie rolne (powyżej 80% użytków rolnych). Wyjątkiem jest obręb Węglinek, gdzie udział użytków rolnych w ogólnej powierzchni obrębu wynosi 51,18%, a pozostałą przeważającą część stanowią grunty leśne 47,52%.

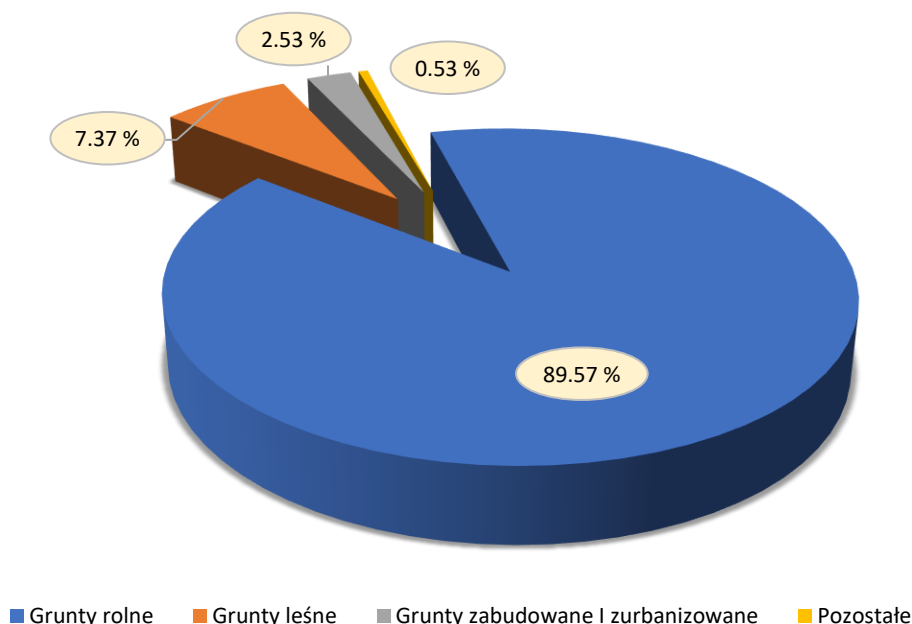
Do terenów zabudowanych i zurbanizowanych, których łączna wynosi 263,34ha co stanowi 2,53% ogólnej powierzchni gminy, zaliczamy istniejącą zabudowę mieszkaniową,

działki (Bp) z przeznaczeniem pod zabudowę, tereny przemysłowe (Ba, Bi), tereny rekreacyjne (Bz), a także tereny komunikacyjne tj. drogi oraz tereny kolejowe.

Największą powierzchnię spośród terenów zabudowanych i zurbanizowanych zajmują tu tereny komunikacyjne, drogi (185,91ha) oraz tereny kolejowe (33,84ha), które stanowią aż 83,45% całej powierzchni terenów zabudowanych i zurbanizowanych.

Grunty pod wodami w poszczególnych obrębach zajmują niewielkie powierzchnie (maksymalnie 1,92ha w obrębie Rzeczyca Ziemiańska), których łączna powierzchnia wynosi 11,54ha. W 8 obrębach nie występują.

Strukturę użytkowania gruntów oraz kierunki użytkowania ziemi przedstawia Tabela 3. i Rys. 13.

Rys. 13 Struktura użytkowania gruntów w gminie Trzydnik Duży
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych EGiB

Rys. 14 Użytkowanie gruntów w miejscowości Liśnik Mały
Źródło: Wywiad terenowy

Tabela 3 Struktura użytkowania gruntów w gminie Trzydnik Duży

Lp.	Struktura użytkowania gruntów				Agatówka		Budki		Dąbrowa		Dębowiec		Liśnik Mały		Tychów Gościeradowski		Tychów Szlachecki		Olbięcin		Owczarnia		Rzeczycza Księża		Rzeczycza Ziemiańska		Rzeczycza Ziemiańska – Kolonia		Trzydnik Duży		Trzydnik Duży Kolonia		Trzydnik Mały		Węglin		Węglinek		Wola Trzydnicka		Wólka Olbięcka		Zielonka		Gmina ogółem		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46		
1	Grunt rolny	Użytki rolne	grunty orne	146,6288	90,1	257,0556	89,5	379,7347	80,2	130,9430	83,0	410,1780	88,5	576,5494	84,4	339,4566	84,9	805,5851	76,8	158,1193	88,6	1005,0855	81,7	1021,1756	86,3	473,7101	84,0	415,3677	73,9	484,7124	82,6	398,6979	89,3	313,8698	69,2	231,0943	44,4	506,8548	84,5	146,661	80,2	182,011	81,0	8383,4906	80,5		
2			łąki	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,0000	0,0	10,7966	1,6	14,7252	3,7	6,8174	0,6	0	0,0	5,2503	0,4	3,3736	0,3	5,52	1,0	12,769	2,3	36,4334	6,2	9,5589	2,1	17,6237	3,9	6,4335	1,2	10,972	1,8	0	0,0	10,1771	4,5	150,4507	1,4		
3			pastwiska	0,1275	0,1	0,5152	0,2	14,1695	3,0	1,6665	1,1	1,8680	0,4	4,407	0,6	6,8991	1,7	3,3803	0,3	0	0,0	14,8287	1,2	7,1035	0,6	10,3474	1,8	3,3151	0,6	2,3847	0,4	3,7139	0,8	6,1254	1,3	0,911	0,2	0,6556	0,1	0,7845	0,4	0,8239	0,4	84,0268	0,8		
4			sady	2,2701	1,4	1,9754	0,7	4,7603	1,0	0,5476	0,3	0,2645	0,1	0,2834	0,0	1,3792	0,3	1,1226	0,1	2,8994	1,6	9,7505	0,8	3,0779	0,3	2,4635	0,4	0,529	0,1	10,5115	1,8	3,5472	0,8	0,159	0,0	0	0,0	0,1011	0,0	0,8001	0,4	2,4301	1,1	48,8724	0,5		
5			grunty rolne zabudowane	9,1638	5,6	16,4364	5,7	25,6357	5,4	5,4587	3,5	13,9201	3,0	21,8341	3,2	16,7763	4,2	42,8804	4,1	12,9058	7,2	40,5548	3,3	40,4433	3,4	20,5589	3,6	19,2871	3,4	30,0556	5,1	24,8717	5,6	17,2098	3,8	15,7505	3,0	33,0982	5,5	7,4304	4,1	8,6965	3,9	422,9681	4,1		
6			grunty pod stawami	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,0000	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	10,8757	0,9	2,0092	0,2	2,9319	0,5	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1,6986	0,3	0	0,0	0	0,0	17,5154	0,2		
7			grunty pod rowami	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,0586	0,0	0,0000	0,0	0	0,0	0	0,0	0,4147	0,0	0	0,0	0,2567	0,0	0,215	0,0	0,426	0,1	1,392	0,2	1,5099	0,3	0,981	0,2	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	5,2539	0,1		
8			grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych	0	0,0	1,8739	0,7	6,6504	1,4	4,6915	3,0	5,7037	1,2	16,3965	2,4	7,1593	1,8	28,1141	2,7	0,4112	0,2	20,6524	1,7	14,3517	1,2	21,8842	3,9	10,9546	1,9	3,2682	0,6	2,5938	0,6	34,3588	7,6	10,6926	2,1	7,2461	1,2	8,3547	4,6	6,2316	2,8	211,5893	2,0		
9	Razem użytki rolne			158,1902	97,2	277,8565	96,8	430,9506	91,0	143,3659	90,9	431,9343	93,2	630,2670	92,2	386,3957	96,6	888,3146	84,6	174,3357	97,7	1107,2546	90,0	1091,7498	92,2	537,8420	95,3	463,6145	82,4	568,8757	97,0	443,9644	99,4	389,3465	85,8	264,8819	50,9	560,6264	93,5	164,0307	89,7	210,3702	93,6	9324,1672	89,6		
10	Nieużytki			0,16	0,1	0,3132	0,1	1,3048	0,3	0	0,0	0,2818	0,1	2,7644	0,4	2,553	0,6	0,9702	0,1	0	0,0	5,631	0,5	7,2672	0,6	4,8222	0,9	4,5566	0,8	1,1495	0,2	1,7792	0,4	6,1206	1,3	1,2829	0,2	1,511	0,3	0,1274	0,1	0,1627	0,1	42,7562	0,4		
11	Razem grunty rolne			158,3487	97,3	278,1697	96,9	432,2554	91,3	143,3659	90,9	432,2161	93,3	633,0314	92,6	388,9487	97,3	889,2848	84,7	174,3357	97,7	1112,8856	90,5	1099,0170	92,9	542,6642	96,2	468,1711	83,3	570,0252	97,2	445,7436	99,8	395,4671	87,1	266,1648	51,2	562,1374	93,7	164,1581	89,8	210,5329	93,7	9366,9234	90,0		
12	Grunt leśny	Grunt leśny	las	1,01	0,6	2,3150	0,8	31,2871	6,6	7,9879	5,1	23,5801	5,1	33,1808	4,9	0	0,0	129,3382	12,3	0,0437	0,0	87,1192	7,1	30,3887	2,6	5,8839	1,0	73,327	13,0	0	0,0	0	0,0	44,9791	9,9	247,1234	47,5	21,8764	3,6	13,5684	7,4	9,1274	4,1	762,1337	7,3		
13			grunty zadrzewione i zakrzewione	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,1893	0,0	0,0701	0,0	0	0,0	0	0,0	4,4743	0,8	0,7006	0,2	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	5,4343	0,1		
14			Razem grunty leśne			1,0074	0,6	2,3150	0,8	31,2871	6,6	7,9879	5,1	23,5801	5,1	33,1808	4,9	0	0,0	129,3382	12,3	0,0437	0,0	87,3085	7,1	30,4588	2,6	5,8839	1,0	73,3270	13,0	4,4743	0,8	0,7006	0,2	44,9791	9,9	247,1234	47,5	21,8764	3,6	13,5684	7,4	9,1274	4,1	767,5680	7,4
15	Grunt zabudowany i zurbanizowany	Grunt zabudowany i zurbanizowany	tereny mieszkaniowe	0	0,0	0	0,0	0,148	0,0	0	0,0	0,3415	0,1	0,3927	0,1	0	0,0	0,5351	0,1	0	0,0	0	0,0	0,148	0,0	0	0,0	0,4097	0,1	0,0499	0,0	0,1091	0,0	0,2417	0,1	0	0,0	0,1658	0,0	0,045	0,0	0,185	0,1	2,7715	0,0		
16			tereny przemysłowe	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,4613	0,0	0	0,0	0	0,0	9,3294	0,8	0,0864	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	9,8788	0,1		
17			zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie budowy	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0		
18			inne tereny zabudowane	0	0,0	0,4757	0,2	1,0872	0,2	0	0,0	0,1419	0,0	1,1242	0,2	0	0,0	4,5074	0,4	0	0,0	1,937	0,2	4,1899	0,4	0,6868	0,1	5,9414	1,1	0,051	0,0	0	0,0	1,7993	0,4	0,0989	0,0	1,3056	0,2	0,4986	0,3	0,0717	0,0	23,9166	0,2		
19			tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,7777	0,1	0	0,0	0,3423	0,0	2,448	0,2	0	0,0	3,2007	0,6	0,2536	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	7,0223	0,1
20			tereny komunikacyjne	3,408	2,1	6,																																									

2.2.2. Struktura przestrzenna użytków rolnych

W strukturze przestrzennej największy procentowo udział użytków rolnych w powierzchni ogólnej mają obręby Agatówka, Budki, Łychów Szlachecki, Owczarnia, Rzeczyca Ziemiańska – Kolonia, Trzydnik Duży Kolonia, Trzydnik Mały, gdzie procent udziałów użytków rolnych przekracza 95%, natomiast najmniejszy udział ma obręb: Węglinek – 50,93%. Powierzchniowo najwięcej użytków rolnych znajduje się w Rzeczycy Księży – 1107,26ha, co stanowi 11,88% ogólnej powierzchni użytków rolnych oraz w Rzeczycy Ziemiańskiej – 1091,75ha, co stanowi 11,71% ogólnej powierzchni użytków rolnych, najmniej zaś jest w obrębie Dębowiec – 143,37ha, co stanowi 1,54% powierzchni użytków rolnych.

Wśród użytków rolnych aż 89,91% stanowią grunty orne (8383,49ha). Największa powierzchnia znajduje się w obrębie Rzeczyca Ziemiańska (1021,18ha – tj. 12,18% ogółu gruntów ornych) oraz Rzeczyca Księża (1005,09ha – tj. 11,99% ogółu gruntów ornych). Najmniejsza powierzchnia znajduje się w obrębie Dębowiec (130,94ha – tj. 1,56% ogółu gruntów ornych). Udział gruntów ornych w powierzchni użytków rolnych, w poszczególnych obrębach zawiera się w przedziale od 44,44% w obrębie Węglinek do 90,09% w obrębie Agatówka.

Użytki zielone (łąki i pastwiska) zajmują powierzchnię 234,48ha, co stanowi 2,52% powierzchni użytków rolnych obszarów gminy. Największa powierzchnia użytków zielonych jest w obrębie Trzydnik Duży Kolonia – 38,81ha (16,56% ogólnej pow. użytków zielonych). Najmniejszą powierzchnię ma obręb Owczarnia, gdzie nie występują użytki zielone.

Na podstawie analizy rodzajów użytków gruntowych występujących w poszczególnych obrębach obszarów gminy Trzydnik Duży stwierdzono, iż głównym kierunkiem użytkowania ziemi jest użytkowanie rolne (powyżej 80% użytków rolnych). Wyjątkiem jest obręb Węglinek, gdzie udział użytków rolnych w ogólnej powierzchni obrębu wynosi 51,18%, a pozostałą przeważającą część stanowią grunty leśne 47,52%.

Strukturę użytków rolnych przedstawia Tabela 4.

Tabela 4 Struktura użytków rolnych w gminie Trzydnik Duży

Lp.	Obręb	Użytki rolne							Razem	Główne kierunki produkcji rolnej
		grunty orne	użytki zielone	sady	grunty rolne zabudowane	grunty pod stawami	grunty pod rowami	grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Agatówka	146,6288	0,1275	2,2701	9,1638	0	0	0	158,1902	polowy
2		92,69	0,08	1,44	5,79	0,00	0,00	0,00	100	
3	Budki	257,0556	0,5152	1,9754	16,4364	0	0	1,8739	277,8565	polowy
4		92,51	0,19	0,71	5,92	0,00	0,00	0,67	100	
5	Dąbrowa	379,7347	14,1695	4,7603	25,6357	0	0	6,6504	430,9506	polowy
6		88,12	3,29	1,10	5,95	0,00	0,00	1,54	100	
7	Dębowiec	130,943	1,6665	0,5476	5,4587	0	0,0586	4,6915	143,3659	polowy
8		91,33	1,16	0,38	3,81	0,00	0,04	3,27	100,00	
9	Liśnik Mały	410,178	1,868	0,2645	13,9201	0	0	5,7037	431,9343	polowy
10		94,96	0,43	0,06	3,22	0,00	0,00	1,32	100	
11	Łychów Gościeradowski	576,5494	15,2036	0,2834	21,8341	0	0	16,3965	630,267	polowy
12		91,48	2,41	0,04	3,46	0,00	0,00	2,60	100	
13	Łychów Szlachecki	339,4566	21,6243	1,3792	16,7763	0	0	7,1593	386,3957	polowy
14		87,85	5,60	0,36	4,34	0,00	0,00	1,85	100	
15	Olbięcin	805,5851	10,1977	1,1226	42,8804	0	0,4147	28,1141	888,3146	polowy
16.		90,69	1,15	0,13	4,83	0,00	0,05	3,16	100	
17	Owczarnia	158,1193	0	2,8994	12,9058	0	0	0,4112	174,3357	polowy
18		90,70	0,00	1,66	7,40	0,00	0,00	0,24	100	
19	Rzeczyca Księża	1005,0855	20,079	9,7505	40,5548	10,8757	0,2567	20,6524	1107,2546	polowy
20		90,77	1,81	0,88	3,66	0,98	0,02	1,87	100	
21	Rzeczyca Ziemiańska	1021,1756	10,4771	3,0779	40,4433	2,0092	0,215	14,3517	1091,7498	polowy
22		93,54	0,96	0,28	3,70	0,18	0,02	1,31	100	
23	Rzeczyca Ziemiańska – Kolonia	473,7101	15,8674	2,4635	20,5589	2,9319	0,426	21,8842	537,842	polowy
24		88,08	2,95	0,46	3,82	0,55	0,08	4,07	100	
25	Trzydnik Duży	415,3677	16,0841	0,529	19,2871	0	1,392	10,9546	463,6145	polowy
26		89,59	3,47	0,11	4,16	0,00	0,30	2,36	100	
27	Trzydnik Duży Kolonia	484,7124	38,8181	10,5115	30,0556	0	1,5099	3,2682	568,8757	polowy
28		85,21	6,82	1,85	5,28	0,00	0,27	0,57	100	
29	Trzydnik Mały	398,6979	13,2728	3,5472	24,8717	0	0,981	2,5938	443,9644	polowy
30		89,80	2,99	0,80	5,60	0,00	0,22	0,58	100	
31	Węglin	313,8698	23,7491	0,159	17,2098	0	0	34,3588	389,3465	polowy
32		80,61	6,10	0,04	4,42	0,00	0,00	8,82	100	
33	Węglinek	231,0943	7,3445	0	15,7505	0	0	10,6926	264,8819	polowy
34		87,24	2,77	0,00	5,95	0,00	0,00	4,04	100	
35	Wola Trzydnicka	506,8548	11,6276	0,1011	33,0982	1,6986	0	7,2461	560,6264	polowy
36		90,41	2,07	0,02	5,90	0,30	0,00	1,29	100	
37	Wólka Olbięcka	146,661	0,7845	0,8001	7,4304	0	0	8,3547	164,0307	polowy
38		89,41	0,48	0,49	4,53	0,00	0,00	5,09	100	
39	Zielonka	182,0111	11,001	2,4301	8,6965	0	0	6,2316	210,3703	polowy
40		86,52	5,23	1,16	4,13	0,00	0,00	2,96	100	
Gmina ogółem (obszar wiejski)		8383,4907	234,4775	48,8724	422,9681	17,5154	5,2539	211,5893	9324,1673	polowy
		89,91	2,51	0,52	4,54	0,19	0,06	2,27	100	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych EGiB

2.2.3. Grunty zadrzewione, zakrzaczone i zadarnione

Na terenie gminy Trzydnik Duży zagajniki śródpolne i zadrzewienia liniowe stanowią ważny element krajobrazu rolniczego. Pełnią wiele funkcji ekologicznych i środowiskowych. Zagajniki śródpolne to niewielkie skupiska drzew i krzewów znajdujące się na polach uprawnych. Mają one różne rozmiary i kształty, ale ich powierzchnie nie są zbyt duże. Ich główne funkcje to zapobieganie erozji wiatrowej i wodnej, stabilizacja gleby i ochrona przed utratą składników odżywczych. Zagajniki śródpolne stanowią siedlisko dla wielu gatunków roślin i zwierząt, wspierając różnorodność biologiczną w krajobrazie rolniczym. Dodatkowo wpływają również na estetykę krajobrazu, wzbogacając go wizualnie i dodając różnorodności oraz naturalnego piękna. Można je znaleźć między polami uprawnymi, w pobliżu wsi oraz wzdłuż rzeki Kasiasówki, w miejscowościach takich jak Rzeczyca Ziemiańska, Rzeczyca Księża oraz Trzydnik Duży.

Zadrzewienia liniowe to pasy drzew i krzewów sadzone wzdłuż dróg, miedz, kanałów irygacyjnych oraz granic pól uprawnych. Ich rola obejmuje ochronę przed wiatrem, tworząc naturalne bariery wiatrowe, które chronią uprawy przed silnymi podmuchami wiatru, mogącymi powodować erozję i uszkodzenia roślin. Ponadto pomagają w ochronie wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniami rolniczymi, działając jako strefy buforowe, które zatrzymują i filtrują spływy powierzchniowe. Zadrzewienia liniowe, podobnie jak zagajniki, oferują schronienie i pokarm dla wielu gatunków zwierząt, w tym ptaków, owadów i małych ssaków. Są one równomiernie rozmieszczone w całej gminie, a szczególnie wyraźnie zaznaczone w miejscach takich jak główne drogi prowadzące przez gminę, granice pól uprawnych oraz rzeki i strumienie.

Oba te elementy krajobrazu są istotne dla zrównoważonego rolnictwa, ponieważ przyczyniają się do stabilności ekosystemów, poprawiają jakość środowiska i wspierają różnorodność biologiczną. Na mapie widać, że zarówno zagajniki śródpolne, jak i zadrzewienia liniowe są rozmieszczone w różnych częściach gminy, co świadczy o ich znaczeniu dla lokalnej ekologii i rolnictwa. Wspólnie tworzą one złożony i funkcjonalny krajobraz, który korzystnie wpływa na środowisko i społeczność lokalną

Zadrzewienia liniowe i zagajniki śródpolne przedstawia Rys. 17.

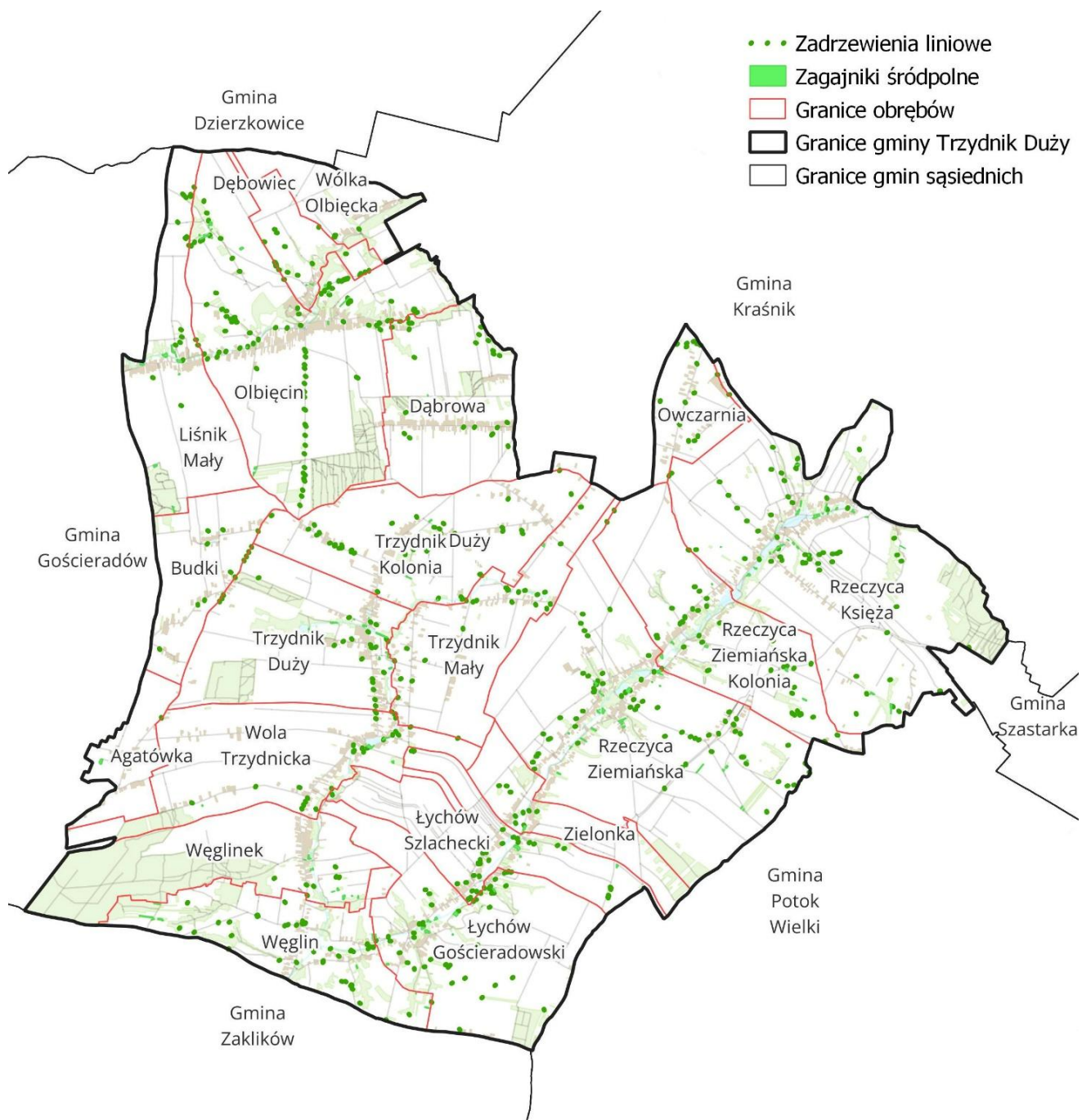

Rys. 15 Zadrzewienia śródpolne w miejscowości Rzeczyca Księża
Źródło: Wywiad terenowy

Rys. 16 Zadrzewienia śródpolne w miejscowości Dąbrowa Kolonia
Źródło: Wywiad terenowy

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie
ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rys. 17 Zadrzewienia liniowe i zagajniki śródpolne w gminie Trzysiek Duży
 Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDOT10k, ARIMR oraz wywiadu terenowego

2.2.4. Grunty rolne odłogowane, zdegradowane i zdewastowane

W trakcie inwentaryzacji na terenie gminy Trzydnik Duży stwierdzono, że odłogi obejmują jedynie 28,5ha, co stanowi zaledwie 0,31% użytków rolnych. Największe obszary uprawne znajdują się w obrębach Rzeczyca Ziemiańska (1091,7ha) i Rzeczyca Księża (1107,3ha). Mimo dużej powierzchni tych terenów, odłogi są minimalne — wynoszą odpowiednio 0,24% i 0,97%. Urodzajne gleby i efektywne gospodarowanie sprawiają, że rolnicy maksymalnie wykorzystują każdy hektar, ograniczając powierzchnię gruntów odłogowanych. Dzięki temu rolnictwo pełni kluczową rolę w gospodarce gminy.

Warto podkreślić, że taki poziom wykorzystania gruntów świadczy nie tylko o wysokiej jakości ziemi, ale również o zaangażowaniu rolników w prowadzenie intensywnej gospodarki rolnej. Taka struktura przyczynia się do utrzymania konkurencyjności regionu, a minimalna ilość odłogów jest dowodem na skuteczne gospodarowanie przestrzenią rolną.

Charakterystykę gruntów odłogowanych w poszczególnych obrębach przedstawia Tabela 5.

Rys. 18 Grunt odłogowany w miejscowości Rzeczyca Księża
Źródło: Wywiad terenowy

Tabela 5 Charakterystyka gruntów odłogowanych w gminie Trzydnik Duży

Lp.	Obręb	Powierzchnia użytków rolnych ogółem (ha)	Powierzchnia gruntów odłogowanych ogółem	
			ha	%
1	2	3	4	5
1	Agatówka	158,1902	0,0199	0,01
2	Budki	277,8565	1,5534	0,56
3	Dąbrowa	430,9506	0,0683	0,02
4	Dębowiec	143,3659	0,6482	0,45
5	Liśnik Mały	431,9343	0,1631	0,04
6	Łychów Gościeradowski	630,2670	2,2583	0,36
7	Łychów Szlachecki	386,3957	0	0
8	Olbięcin	888,3146	3,6657	0,41
9	Owczarnia	174,3357	0,6231	0,36
10	Rzeczyca Księża	1107,2546	11,3444	1,02
11	Rzeczyca Ziemiańska	1091,7498	3,0021	0,27
12	Rzeczyca Ziemiańska – Kolonia	537,8420	0,3025	0,06
13	Trzydnik Duży	463,6145	0,3415	0,07
14	Trzydnik Duży Kolonia	568,8757	0,8390	0,15
15	Trzydnik Mały	443,9644	0,3434	0,08
16	Węglin	389,3465	0,7020	0,18
17	Węglinek	264,8819	2,3456	0,89
18	Wola Trzydnicka	560,6264	1,1255	0,20
19	Wólka Olbięcka	164,0307	0,4034	0,25
20	Zielonka	210,3703	0	0
Gmina ogółem (obszar wiejski)		9324,1673	29,7494	0,32

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ARIMR oraz wywiadu terenowego

2.2.5. Wyłączenia gruntów z produkcji rolnej

Na terenie gminy Trzydnik Duży dokonano wyłączenia gruntów rolnych z produkcji rolnej, aby przeznaczyć je na inne cele, które lepiej odpowiadają aktualnym potrzebom lokalnej społeczności. Grunty, które przestały być wykorzystywane rolniczo, zostały przekształcone i zagospodarowane w sposób sprzyjający zrównoważonemu rozwojowi gminy. Wyłączone grunty z produkcji rolnej to:

- Tereny zabudowane obejmujące obszary przeznaczone na budownictwo mieszkaniowe, w tym zarówno budynki jednorodzinne, jak i wielorodzinne;
- Tereny zabudowy usługowej, wspierają rozwój lokalnej gospodarki i zwiększają dostępność usług dla mieszkańców;
- Tereny komunikacyjne oraz drogi, które są kluczowe dla dostępności i mobilności w gminie;

Rys. 19 Tereny komunikacyjne i droga w miejscowości Zielonka
Źródło: Wywiad terenowy

- Tereny zieleni, które obejmują lasy, zadrzewienia oraz parki. Te obszary pełnią ważną funkcję ekologiczną i rekreacyjną, poprawiając jakość życia mieszkańców oraz chronią środowisko naturalne;
- Tereny rekreacyjne, takie jak place zabaw i place sportowe. Zapewniają mieszkańcom miejsce do wypoczynku i aktywności fizycznej, a jednocześnie przyczyniają się do poprawy jakości środowiska naturalnego;

Rys. 20 Boisko w miejscowości Olbięcín
Źródło: Wywiad terenowy

- Tereny infrastruktury technicznej, w tym farma fotowoltaiczna, to kolejny powód wyłączania gruntów z produkcji rolnej. Rozwój nowoczesnych technologii energetycznych, takich jak energia słoneczna, wymaga odpowiednich terenów, które są często pozyskiwane kosztem gruntów rolnych;
- Tereny przeznaczone na cmentarze, które są niezbędnym elementem infrastruktury społecznej. Cmentarze zapewniają odpowiednie miejsca pochówku, zgodnie z potrzebami lokalnej społeczności;

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urzędzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

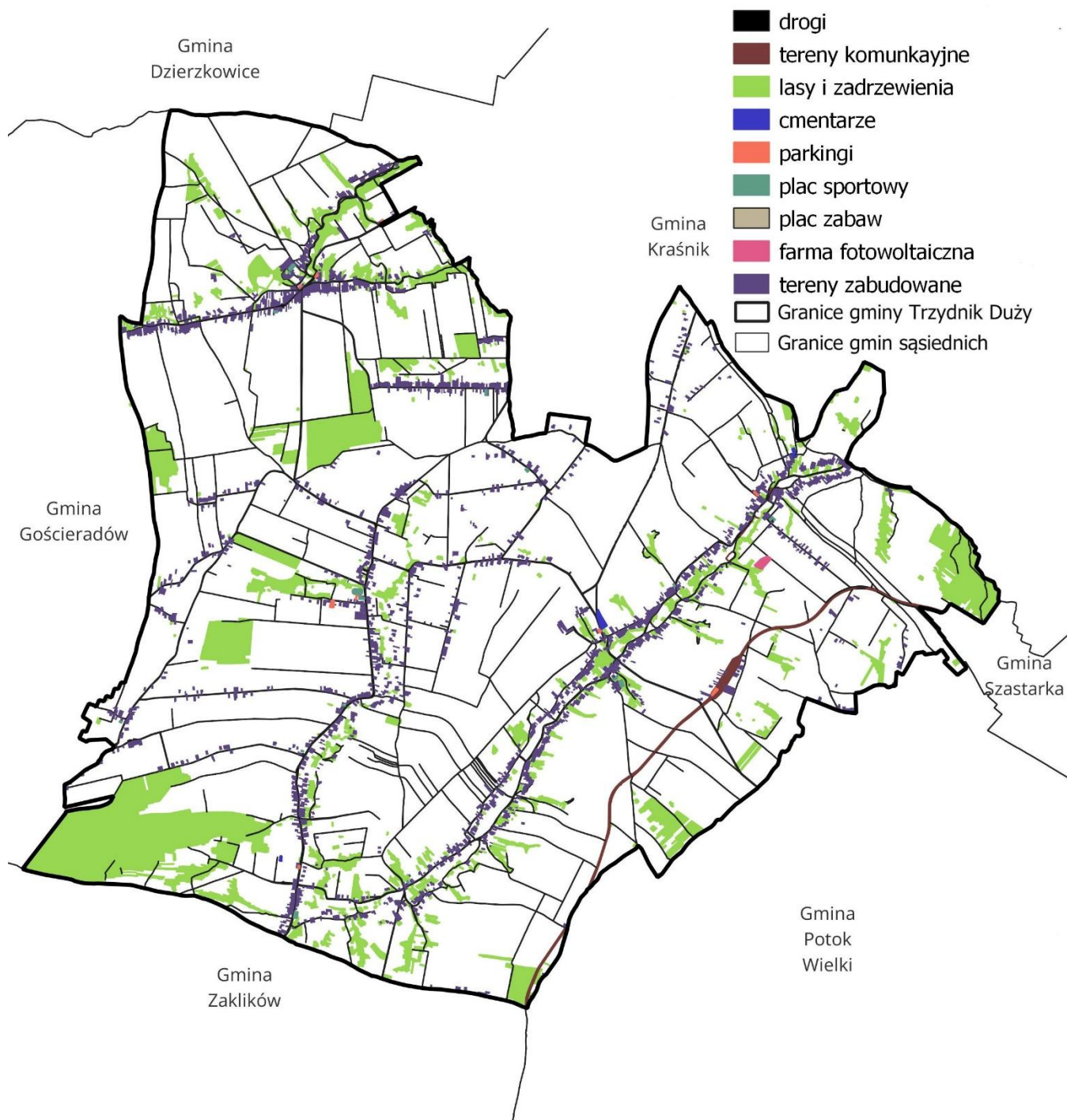
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

- Parkingi, które są niezbędne dla komfortu życia mieszkańców oraz organizację ruchu drogowego w gminie.

Omówione wyłączenia gruntów z produkcji rolnej umożliwiły gminie Trzydnik Duży dynamiczny rozwój, dostosowując jej infrastrukturę do współczesnych potrzeb społecznych, gospodarczych i ekologicznych. Dzięki tym działaniom gmina jest lepiej przygotowana na przyszłe wyzwania i może zapewnić swoim mieszkańcom wysoką jakość życia.

Grunty wyłączone z produkcji rolnej przedstawia Rys. 21.

Rys. 21 Grunty wyłączone z produkcji rolnej w gminie Trzysiek Duży
 Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDOT10k oraz wywiadu terenowego

2.2.6. Charakterystyka gleb

Gleby w obszarze gminy Trzydnik Duży wytworzyły się na różnorodnych skałach macierzystych, które determinują ich właściwości i przydatność rolniczą. Oto główne typy skał macierzystych i ich lokalizacje:

- Lessy średniogłębokie i płytkie: Znajdują się na piaskach trzeciorzędowych lub wapieniach tego samego okresu, głównie na wierzchołkach. Są to jedne z najbardziej urodzajnych skał macierzystych;
- Piaski słabogliniaste i ilaste: Te skały występują powszechnie, ale są mniej urodzajne w porównaniu do lessów;
- Mułki bagienne: Znajdują się w dolinach cieków wodnych. W połączeniu z glinami piaszczystymi, tworzą gleby o zróżnicowanej strukturze i przepuszczalności;
- Margle trzeciorzędowe: Występują na wzgórzach denudacyjnych. Są to skały osadowe, które mogą wpływać na odczyn gleb i ich zdolności magazynowania wody.

Na terenie gminy Trzydnik Duży można wyróżnić kilka typów gleb, które różnią się między sobą właściwościami fizycznymi i chemicznymi. Do najważniejszych należą:

- Gleby lessowe: Bardzo żyzne i łatwe w uprawie, stanowią główny typ gleb w gminie.
- Rędziny: Gleby powstałe na podłożu wapiennym, często kamieniste, ale żyzne.
- Gleby brunatne: O średniej urodzajności, typowe dla terenów o umiarkowanym klimacie.
- Gleby płowe: Cechują się średnią do wysokiej urodzajnością, powstają na lessach i glinach.
- Gleby rdzawe: Mniej urodzajne, często kwaśne, powstają na piaskach i żwirach.
- Gleby bielcowe: Bardzo kwaśne i mniej urodzajne, charakterystyczne dla lasów iglastych.
- Gleby gruntowo-glejowe: Powstają w warunkach nadmiernego uwilgotnienia, często w dolinach rzek.
- Gleby torfowe: Powstają na terenach podmokłych, mają dużą zdolność magazynowania wody, ale są trudne w uprawie.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

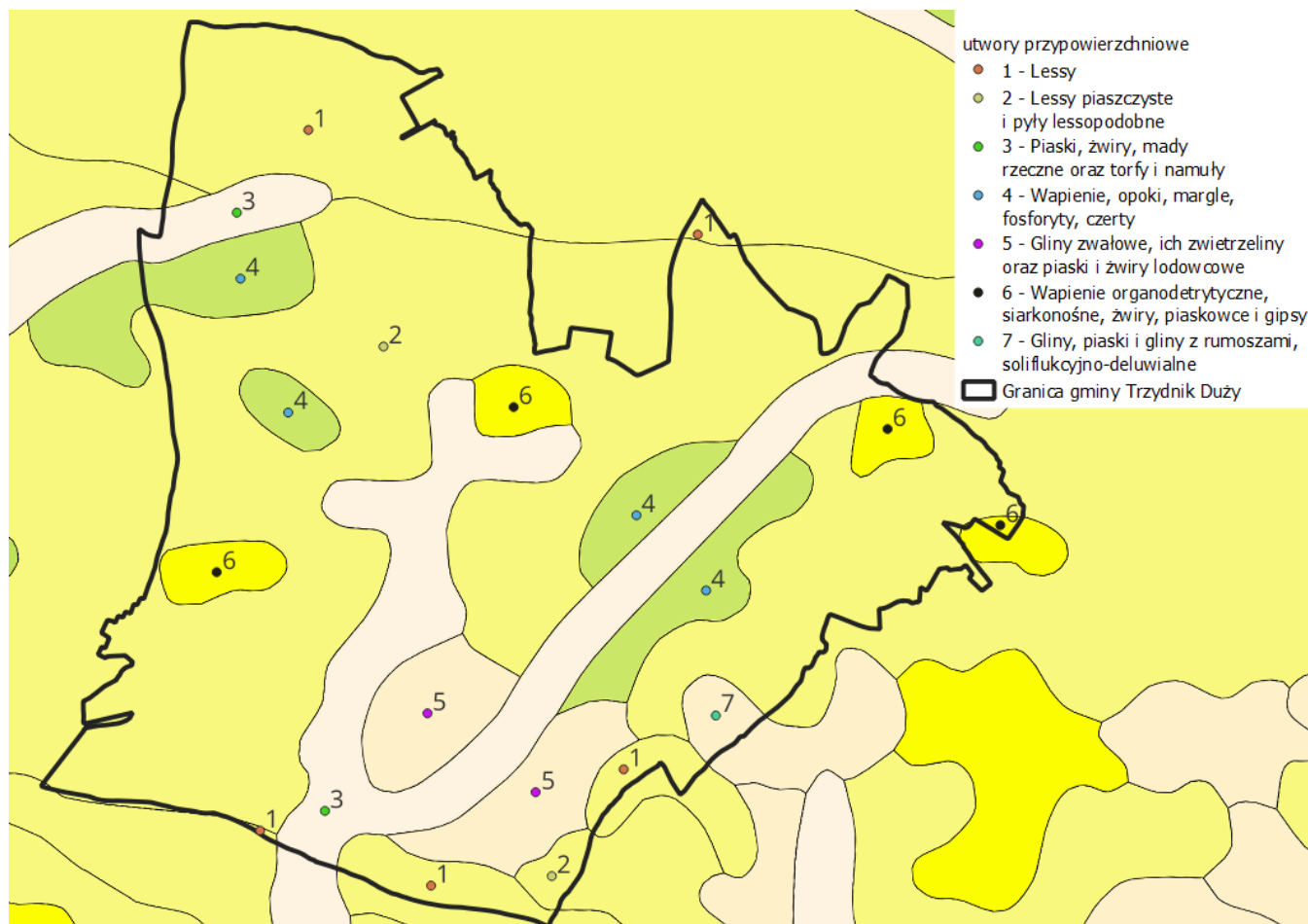
ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Głównymi utworami przypowierzchniowymi występującymi w części północnej Gminy Trzydnik Duży są lessy pochodzące z czwartorzędu oraz w części południowej lessy piaszczyste i pyły lessopodobne. W obniżeniach terenu, wzdłuż cieków wodnych występują piaski, żwiry, mady rzeczne oraz torfy i namuły wykształcone w holocenie.

Utwory przypowierzchniowe przedstawia Rys. 22.

Rys. 22 Utwory przypowierzchniowe gminy Trzydnik Duży
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PGI

Gleboznawcza klasyfikacja gruntów ornych gminy Trzydnik Duży przedstawia się następująco: dominującą klasą bonitacyjną gruntów ornych w gminie są gleby klasy III, które stanowią ponad 77% wszystkich gruntów ornych na obszarze gminy, gdzie największą powierzchnię zajmują grunty klasy IIIb – 3541,99ha co stanowi 42,25% gruntów ornych oraz grunty klasy IIIa – 2993,25ha, co stanowi 35,71% gruntów ornych. Następne w kolejności są grunty klasy IVa – 1443,38ha (17,22%). Najmniejszą powierzchnię zajmują kolejno grunty klasy IVb – 245,45ha (2,93% gruntów ornych), grunty klasy V – 116,92ha (1,39%), grunty klasy II – 36,27ha (0,43%) oraz grunty klasy VI – 5,22ha (0,06%).

W gleboznawczej klasyfikacji użytków zielonych największy udział zajmują grunty klasy III – 88,47ha, co stanowi 37,73% wszystkich użytków zielonych oraz grunty klasy IV – 76,43ha (32,60%). Grunty klasy V zajmują łączny obszar o powierzchni 50,71ha (21,63%). Najmniejszą powierzchnię zajmują grunty klasy VI – 18,87ha (8,05% użytków zielonych).

Gleboznawczą klasyfikację gruntów ornych i użytków zielonych przedstawia Tabela 6, Rys. 23 . oraz Rys. 24.

Tabela 6 Gleboznawcza klasyfikacja gruntów ornych i użytków zielonych w gminie Trzydnik Duży

Lp.	Obręb	Jedn.	grunty orne							GO	użytki zielone				UZ
			II	IIIa	IIIb	IVa	IVb	V	VI		III	IV	V	VI	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1	Agatówka	ha	0,0000	40,3274	71,8661	29,0258	3,9035	0,0000	0,5060	145,6288	0,0000	0,1275	0,0000	0,0000	0,1275
		%	0,00	27,69	49,35	19,93	2,68	0,00	0,35	100,00	0,00	100,00	0,00	0,00	100,00
2	Budki	ha	0,0000	126,2614	118,2936	10,7076	0,7929	0,0000	0,0000	256,0555	0,0460	0,3954	0,0738	0,0000	0,5152
		%	0,00	49,31	46,20	4,18	0,31	0,00	0,00	100,00	8,93	76,75	14,32	0,00	100,00
3	Dąbrowa	ha	0,0000	252,5666	108,8626	14,5299	2,7755	0,0000	0,0000	378,7346	13,5107	0,5152	0,1436	0,0000	14,1695
		%	0,00	66,69	28,74	3,84	0,73	0,00	0,00	100,00	95,35	3,64	1,01	0,00	100,00
4	Dębowiec	ha	0,0000	100,4014	23,8128	6,2900	0,4388	0,0000	0,0000	130,9430	0,1277	0,8694	0,5219	0,1475	1,6665
		%	0,00	76,68	18,19	4,80	0,34	0,00	0,00	100,00	7,66	52,17	31,32	8,85	100,00
5	Liśnik Mały	ha	18,7761	243,4813	108,2626	34,8822	2,4144	1,2699	0,0912	409,1777	1,2889	0,5791	0,0000	0,0000	1,8680
		%	4,59	59,51	26,46	8,52	0,59	0,31	0,02	100,00	69,00	31,00	0,00	0,00	100,00
6	Łychów Gościeradowski	ha	0,0000	92,6085	294,3761	144,1723	37,2560	8,1364	0,0000	576,5493	0,0000	12,6302	0,5985	1,9749	15,2036
		%	0,00	16,06	51,06	25,01	6,46	1,41	0,00	100,00	0,00	83,07	3,94	12,99	100,00
7	Łychów Szlachecki	ha	0,0000	32,3028	197,5904	101,6444	6,5098	1,4093	0,0000	339,4567	0,0000	18,1693	2,5978	0,8572	21,6243
		%	0,00	9,52	58,21	29,94	1,92	0,42	0,00	100,00	0,00	84,02	12,01	3,96	100,00
8	Olbięcin	ha	7,2696	351,5857	294,0097	120,4484	27,1921	4,8978	0,1817	805,5850	6,5416	2,8625	0,7936	0,0000	10,1977
		%	0,90	43,64	36,50	14,95	3,38	0,61	0,02	100,00	64,15	28,07	7,78	0,00	100,00
9	Owczarnia	ha	0,0000	144,1869	11,7673	2,1653	0,0000	0,0000	0,0000	158,1195	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000
		%	0,00	91,19	7,44	1,37	0,00	0,00	0,00	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
10	Rzeczyca Księża	ha	0,0000	232,2790	481,5888	228,1365	43,8732	19,2078	0,0000	1005,0853	0,0660	2,7996	12,2213	4,9921	20,0790
		%	0,00	23,11	47,92	22,70	4,37	1,91	0,00	100,00	0,33	13,94	60,87	24,86	100,00
11	Rzeczyca Ziemiańska	ha	5,9506	289,5870	490,3371	184,7975	24,5641	19,0289	3,9106	1018,1758	2,8981	1,0071	3,2851	3,2868	10,4771
		%	0,58	28,44	48,16	18,15	2,41	1,87	0,38	100,00	27,66	9,61	31,36	31,37	100,00
12	Rzeczyca Ziemiańska – Kolonia	ha	0,0000	123,6572	265,6412	75,1599	8,0629	0,1892	0,0000	472,7104	5,5024	3,6590	6,7060	0,0000	15,8674
		%	0,00	26,16	56,20	15,90	1,71	0,04	0,00	100,00	34,68	23,06	42,26	0,00	100,00
13	Trzydnik Duży	ha	0,0000	167,6791	161,9431	67,3846	16,3204	2,0405	0,0000	415,3677	0,7519	9,4512	4,0018	1,8792	16,0841
		%	0,00	40,37	38,99	16,22	3,93	0,49	0,00	100,00	4,67	58,76	24,88	11,68	100,00
14	Trzydnik Duży Kolonia	ha	0,0000	314,0996	122,1137	46,2253	1,2739	0,0000	0,0000	483,7125	33,7761	2,3429	2,6991	0,0000	38,8181
		%	0,00	64,94	25,25	9,56	0,26	0,00	0,00	100,00	87,01	6,04	6,95	0,00	100,00
15	Trzydnik Mały	ha	0,0000	105,7853	196,5781	83,6568	6,6693	5,0084	0,0000	397,6979	9,3124	2,5454	1,4150	0,0000	13,2728
		%	0,00	26,60	49,43	21,04	1,68	1,26	0,00	100,00	70,16	19,18	10,66	0,00	100,00
16	Węglin	ha	0,0000	54,4019	109,9661	93,4754	43,0215	12,9255	0,0794	313,8698	0,7018	11,3146	10,8298	0,9029	23,7491
		%	0,00	17,33	35,04	29,78	13,71	4,12	0,03	100,00	2,96	47,64	45,60	3,80	100,00
17	Węglinek	ha	0,4582	42,7693	93,4081	67,7749	11,8749	14,8089	0,0000	231,0943	0,0000	0,1958	3,3342	3,8145	7,3445
		%	0,20	18,51	40,42	29,33	5,14	6,41	0,00	100,00	0,00	2,67	45,40	51,94	100,00
18	Wola Trzydnicka	ha	3,8196	115,2670	276,4365	87,9630	0,8137	21,5479	0,0000	505,8477	5,4835	4,6985	0,4321	1,0135	11,6276
		%	0,76	22,79	54,65	17,39	0,16	4,26	0,00	100,00	47,16	40,41	3,72	8,72	100,00
19	Wólka Olbięcka	ha	0,0000	114,3846	23,1968	7,6143	0,8190	0,6464	0,0000	146,6611	0,1564	0,2560	0,3721	0,0000	0,7845
		%	0,00	77,99	15,82	5,19	0,56	0,44	0,00	100,00	19,94	32,63	47,43	0,00	100,00
20	Zielonka	ha	0,0000	45,6207	85,9348	37,3276	6,8737	5,8006	0,4538	182,0112	8,3038	2,0112	0,6860	0,0000	11,0010
		%	0,00	25,06	47,21	20,51	3,78	3,19	0,25	100,00	75,48	18,28	6,24	0,00	100,00
Gmina ogółem (obszar wiejski)		ha	36,2741	2989,2527	3535,9855	1443,3817	245,4496	116,9175	5,2227	8372,4838	88,4673	76,4299	50,7117	18,8686	234,4775
		%	0,43	35,70	42,23	17,24	2,93	1,40	0,06	100	37,73	32,60	21,63	8,05	100

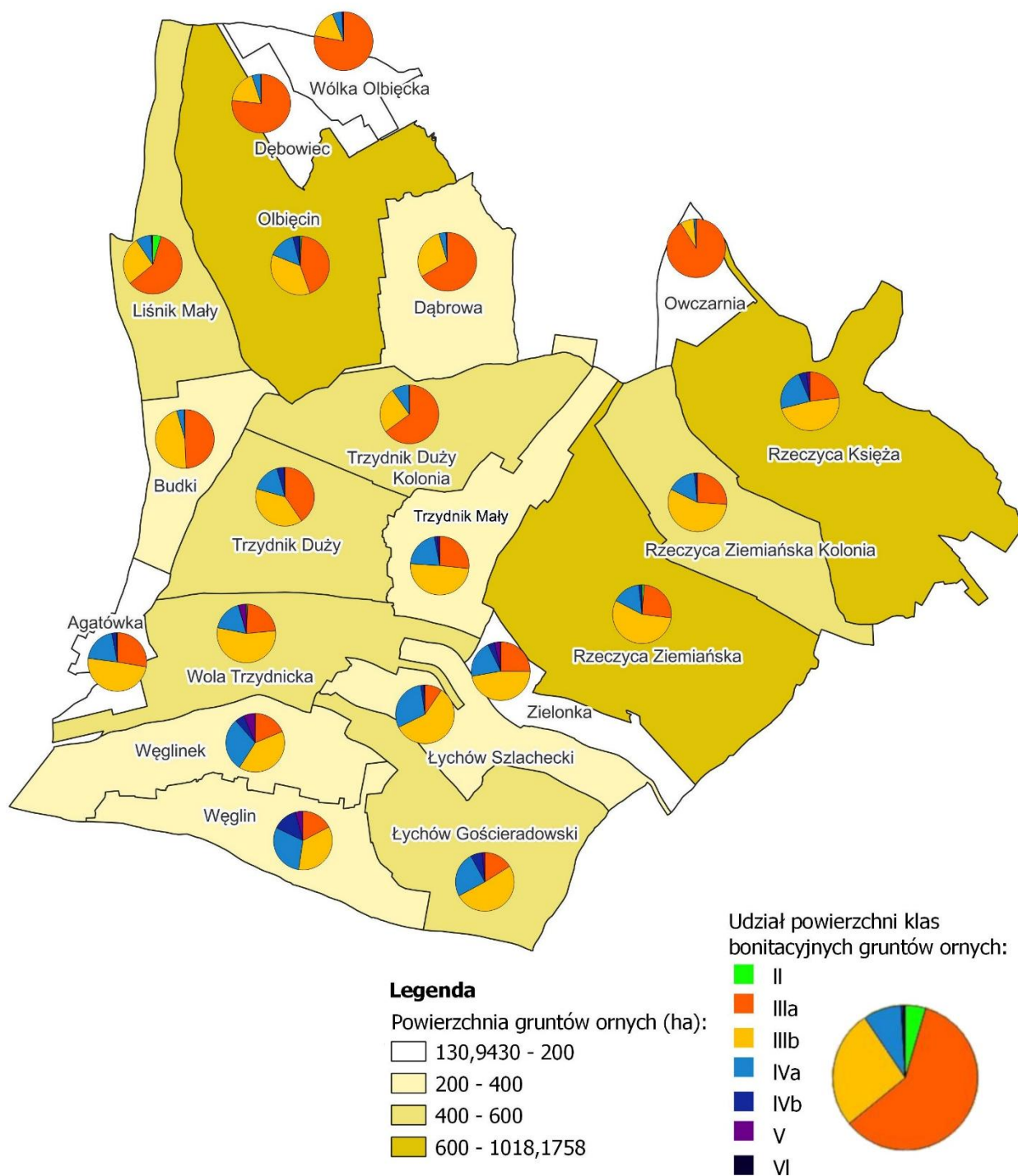
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych EGİB

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

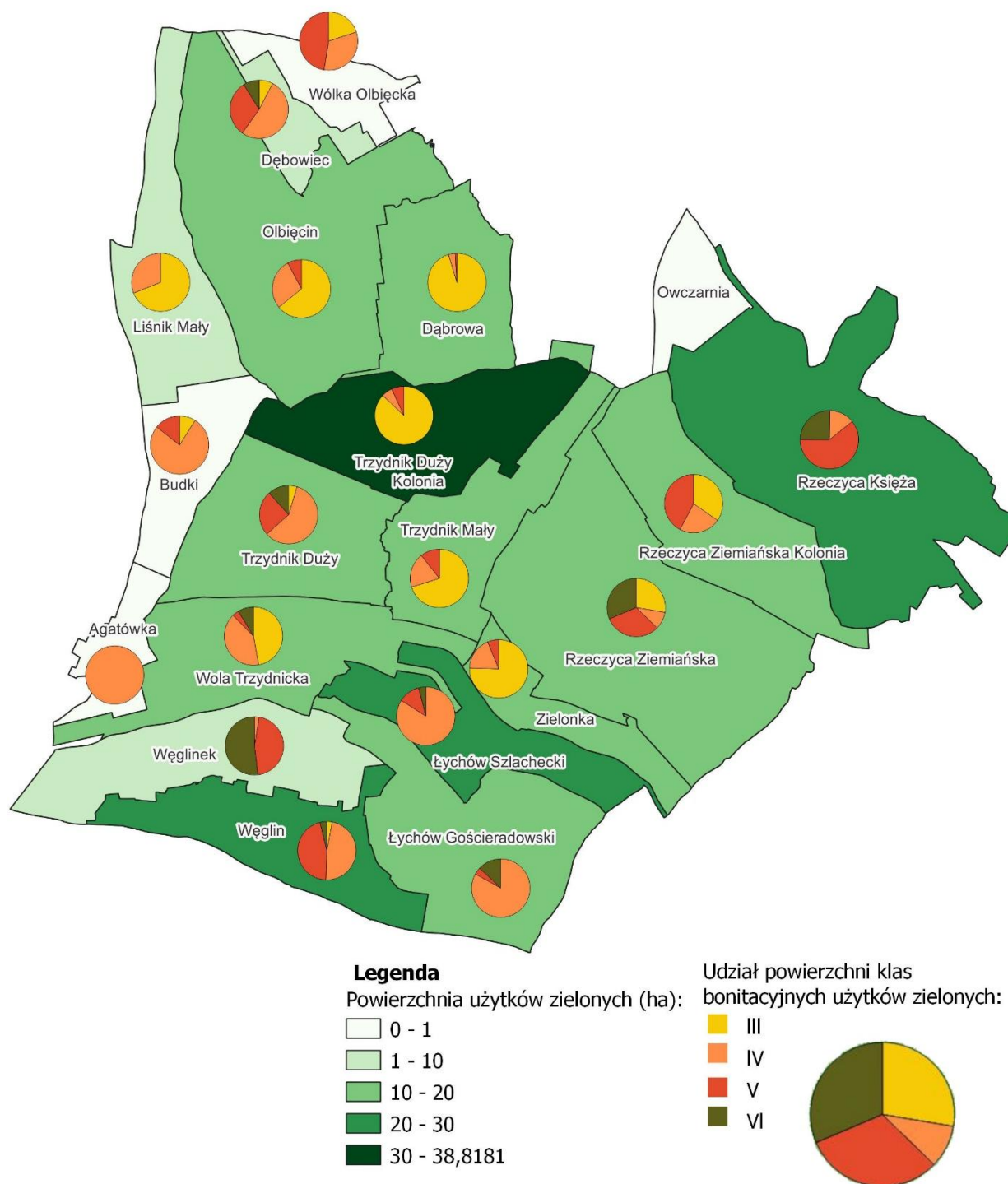
ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rys. 23 Gleboznawcza klasyfikacja gruntów ornych w gminie Trzciniek Duży
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych EGİB

Rys. 24 Gleboznawcza klasyfikacja użytków zielonych w gminie Trzciniek Duży
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych EGİB

Gmina Trzydnik Duży charakteryzuje się gruntami dobrej jakości gleb. Wskaźnik bonitacji obliczony został dzieląc powierzchnię przeliczeniową przez obszar użytków rolnych wyrażony w hektarach fizycznych analizowanego gospodarstwa. Przy pomocy wskaźnika bonitacji gleb określamy jakość gleb. Gdy jego wartość wynosi powyżej 1, to obręb posiada gleby stosunkowo dobre, natomiast wskaźnik poniżej jedności charakteryzuje obręby o gorszej jakości gleb.

Wskaźnik bonitacji gleb przedstawia Tabela 7.

Tabela 7 Wskaźnik bonitacji gleb w gminie Trzydnik Duży

Lp.	Obręb	Wskaźnik bonitacji gleb		
		dla GO	dla UZ	Razem dla GO i UZ
1	2	3	4	5
1	Agatówka	1,2522	1,4286	1,3404
2	Budki	1,3613	0,6686	1,0149
3	Dąbrowa	1,4035	1,1240	1,2637
4	Dębowiec	1,4280	0,5292	0,9786
5	Liśnik Mały	1,3897	1,0105	1,2001
6	Łychów Gościeradowski	1,1819	0,6089	0,8954
7	Łychów Szlachecki	1,1854	0,6181	0,9018
8	Olbięcin	1,3024	0,9498	1,1261
9	Owczarnia	1,4745	-	1,4745
10	Rzeczycza Księża	1,2110	0,2604	0,7357
11	Rzeczycza Ziemiańska	1,2440	0,4952	0,8696
12	Rzeczycza Ziemiańska – Kolonia	1,2667	0,6447	0,9557
13	Trzydnik Duży	1,2861	0,5324	0,9092
14	Trzydnik Duży Kolonia	1,3871	1,0568	1,2220
15	Trzydnik Mały	1,2436	0,9624	1,1030
16	Węglin	1,1109	0,4644	0,7877
17	Węglinek	1,1372	0,1874	0,6623
18	Wola Trzydnicka	1,2252	0,8457	1,0355
19	Wólka Olbięcka	1,4250	0,5526	0,9888
20	Zielonka	1,2095	1,0085	1,1090
Gmina ogółem (obszar wiejski)		1,2863	0,7341	1,0287

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych EGİB

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urzędzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

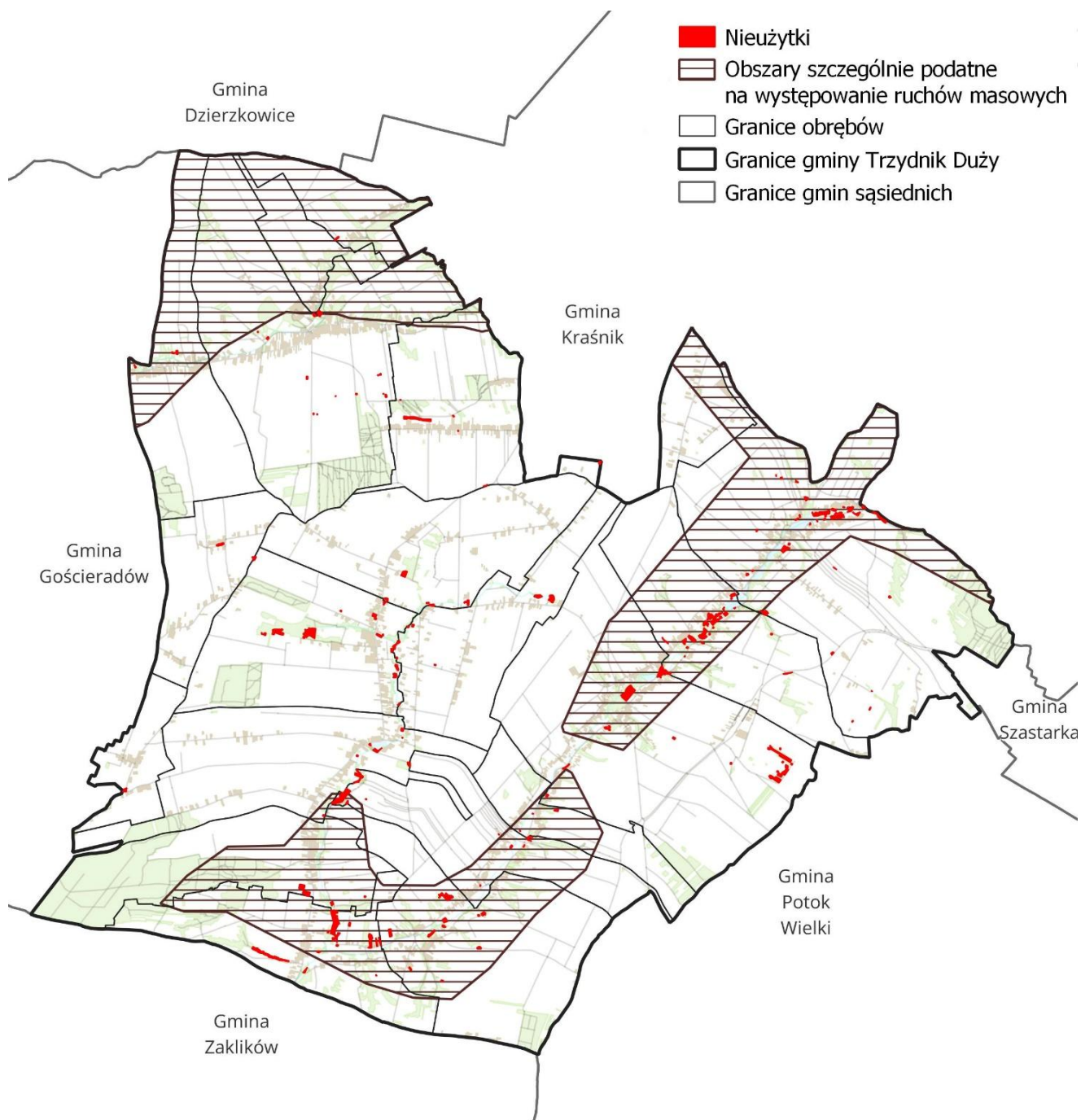
2.2.7. Nieużytki i grunty zagrożone erozją

Na terenie gminy Trzydnik Duży według danych z ewidencji gruntów i budynków znajduje się 42,76ha nieużytków co stanowi 0,41% obszarów gminy. W wyniku przeprowadzonej inwentaryzacji terenowej stwierdzono, że są to grunty w większości porośnięte naturalną sukcesją, zrekultywowane w kierunku rolniczym, przekształcone w zbiorniki wodne takie jak zbiorniki małej retencji, przeciwpożarowy i rekreacyjne oraz zagospodarowane lub zabudowane.

Na terenie gminy Trzydnik Duży mamy do czynienia z wysokimi stokami i piaszczystymi glebami oraz obszarami podatnymi na ruchy masowe. Wszystkie te czynniki wpływają na erozję glebową w różny sposób. Wysokie stoliki, czyli płaskie powierzchnie ze stromymi krawędziami, są szczególnie narażone na erozję, zwłaszcza wzdłuż ich brzegów, gdzie woda deszczowa i wiatr mogą usuwać luźne materiały. Piaszczyste gleby charakteryzują się niską zdolnością do zatrzymywania wody, co sprawia, że są bardziej podatne na erozję wodną i wiatrową. Szybko spływająca woda deszczowa oraz silne wiatry mogą powodować znaczne usuwanie materiału glebowego z powierzchni tych gleb.

W północnej i wschodniej części gminy występują obszary podatne na ruchy masowe. Na terenach pofałdowanych, gdzie takie ruchy są bardziej powszechne, procesy te mogą prowadzić do znacznych zmian w krajobrazie i intensyfikować erozję. Ruchy masowe, takie jak osuwiska, spływy gruntowe i osunięcia, mogą zdzierać wierzchnią warstwę gleby, co prowadzi do utraty cennych składników odżywczych i zmniejsza zdolność gleby do zatrzymywania wody. Dodatkowo, zmiany w ukształtowaniu terenu wywołane ruchami masowymi mogą zwiększać spływ powierzchniowy wód deszczowych, co przyspiesza erozję wodną. Na terenach bez roślinności, która mogłaby stabilizować glebę, procesy erozyjne są jeszcze bardziej nasilone.

Nieużytki i obszary podatne na występowanie ruchów masowych przedstawia Rys. 25.

Rys. 25 Nieużytki i obszary podatne na występowanie ruchów masowych w gminie Trzydnik Duży
 Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych EGiB oraz planu zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego

2.3. FUNKCJONALNOŚĆ PRZESTRZENI ROLNICZEJ GMINY, W TYM STRUKTURA WIELKOŚCIOWA I ORGANIZACYJNA GOSPODARSTW

2.3.1. Produkcja rolnicza

Produkcja rolnicza w gminie Trzydnik Duży skupia się głównie na uprawach roślinnych. Wśród dominujących upraw znajdują się zboża, takie jak pszenica, jęczmień, żyto i owies. Ponadto, na polach gminy można spotkać uprawy roślin okopowych, takich jak buraki cukrowe oraz ziemniaki. Buraki cukrowe są kluczowe dla produkcji cukru i melasy, która znajduje zastosowanie w produkcji pasz. Gmina Trzydnik Duży wyróżnia się również uprawą soi, która przy relatywnie niskich nakładach finansowych przynosi korzystne rezultaty ekonomiczne. W ostatnich latach coraz większą popularność zdobywają również uprawy słonecznika ozdobnego oraz kukurydzy. Słonecznik ozdobny, poza walorami estetycznymi, jest również ceniony za wartościowy olej, natomiast kukurydza, będąca ważnym źródłem paszy dla zwierząt, przyczynia się do rozwoju lokalnego rolnictwa.

Rys. 26 Uprawy roślinne w miejscowości Dąbrowa
Źródło: Wywiad terenowy

Produkcja zwierzęca jest równie zauważalna w gminie Trzydnik Duży. Na podstawie zebranych danych stwierdzono, że na terenie gminy produkcja zwierzęca kształtuje się w następujący sposób: bydło – 672 sztuki, owce – 45 sztuk, konie – brak danych, kozy – 9 sztuk. Najwięcej bydła hodowanego jest w obrębach: Rzeczycy Ziemiańska – 122 sztuki, Rzeczycy Księża – 99 sztuk, Trzydnik Mały – 73 sztuki i Łychów Szlachecki – 71 sztuki. W pozostałych obrębach hodowla bydła kształtuje się w przedziale od 1 sztuki w Dębowiec do 56 sztuk w Łychów Gościeradowski. W Owczarni nie hoduje się bydła. Na terenie gminy Trzydnik Duży istnieje kilkudziesięciu producentów trzody chlewnej, którzy hodują od kilkudziesięciu do kilkuset sztuk. Owce hoduje się w 3 obrębach: 30 sztuk w Rzeczycy Księżej, 13 sztuk w Łychowie Gościeradowskim i 2 sztuki w Trzydniku Kolonii. W całej gminie jest 9 kóz: w Łychowie Gościeradowskim 1 sztuka, w Rzeczycy Księżej 1 sztuka, w Rzeczycy Ziemiańskiej 2 sztuki, a w Trzydniku Kolonii 5 sztuk.

Produkcję zwierzęcą przedstawia Tabela 8.

Rys. 27 Bydło w miejscowości Rzeczycy Księża
Źródło: Wywiad terenowy

Dodatkowo, w gminie funkcjonują pasieki, które pełnią istotną rolę w produkcji rolnej. Oprócz produkcji miodu, pszczoły wspierają zapylanie roślin, co ma pozytywny wpływ na plony upraw. Produkty pszczele, takie jak wosk, propolis czy pyłek pszczeli, również stanowią cenny element lokalnej gospodarki rolniczej.

Rys. 28 Pasieka w miejscowości Rzeczyca Księża
Źródło: Wywiad terenowy

Tabela 8 Produkcja Zwierzęca w gminie Trzydnik Duży

Lp.	Obręb	Powierzchnia użytków rolnych (ha)	Pogłowie zwierząt (w szt. fizycznych)				Obsada na 100 ha użytków rolnych (w szt. fizycznych)			
			Bydło	Owce	Konie	Kozy	Bydło	Owce	Konie	Kozy
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Agatówka	158,1902	6	-	b.d.	-	3,79	-	b.d.	-
2	Budki	277,8565	16	-	b.d.	-	5,76	-	b.d.	-
3	Dąbrowa	430,9506	27	-	b.d.	-	6,27	-	b.d.	-
4	Dębowiec	143,3659	1	-	b.d.	-	0,70	-	b.d.	-
5	Liśnik Mały	431,9343	5	-	b.d.	-	1,16	-	b.d.	-
6	Łychów Gościeradowski	630,2670	56	13	b.d.	1	8,89	2,06	b.d.	0,16
7	Łychów Szlachecki	386,3957	71	-	b.d.	-	18,37	-	b.d.	-
8	Olbięcin	888,3146	29	-	b.d.	-	3,26	-	b.d.	-
9	Owczarnia	174,3357	-	-	b.d.	-	-	-	b.d.	-
10	Rzeczyca Księża	1107,2546	99	30	b.d.	1	8,94	2,71	b.d.	0,09
11	Rzeczyca Ziemiańska	1091,7498	122	-	b.d.	2	11,17	-	b.d.	0,18
12	Rzeczyca Ziemiańska – Kolonja	537,8420	41	-	b.d.	-	7,62	-	b.d.	-
13	Trzydnik Duży	463,6145	31	-	b.d.	-	6,69	-	b.d.	-
14	Trzydnik Kolonia	568,8757	31	2	b.d.	5	5,45	0,35	b.d.	0,88
15	Trzydnik Mały	443,9644	73	-	b.d.	-	16,44	-	b.d.	-
16	Węglin	389,3465	22	-	b.d.	-	5,65	-	b.d.	-
17	Węglinek	264,8819	2	-	b.d.	-	0,76	-	b.d.	-
18	Wola Trzydnicka	560,6264	23	-	b.d.	-	4,10	-	b.d.	-
19	Wólka Olbięcka	164,0307	11	-	b.d.	-	6,71	-	b.d.	-
20	Zielonka	210,3703	6	-	b.d.	-	2,85	-	b.d.	-
Gmina ogółem (obszar wiejski)		9324,1673	672	45	b.d.	9	7,21	0,48	b.d.	0,10

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ARIMR oraz EGİB

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.3.2. Struktura władania gruntami

Gmina Trzydnik Duży charakteryzuje się dominującą własnością gruntów przez osoby fizyczne, które zarządzają powierzchnią 9750,0157ha, co stanowi 93,66% całej powierzchni gminy. Z tej liczby, 4232,9305ha znajduje się w rękach osób posiadających nieruchomości o powierzchni do 1ha, co podkreśla rolniczy charakter regionu, gdzie znaczna część mieszkańców zajmuje się małoobszarowym rolnictwem.

Pozostała część gruntów o powierzchni 660,0702ha (6,34%) jest własnością instytucji publicznych, takich jak Ochotnicza Straż Pożarna, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, oraz Kościół. W tej grupie wyróżnia się Państwowe Gospodarstwo Leśne, które posiada 262,3686ha (2,52%) gruntów w obrębach Rzeczyca Księża, Trzydnik Duży oraz Węglinek, co czyni je drugim co do wielkości właścicielem ziemi w gminie.

Gmina Trzydnik Duży bezpośrednio włada gruntami o powierzchni 200,1613ha, co stanowi 1,92% całej powierzchni, natomiast Powiat Kraśnicki jest właścicielem 47,6303ha (0,46%) rozlokowanych w 15 obrębach. Województwo lubelskie posiada 20,1032ha (0,19%), a Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad zarządza 7,3248ha (0,07%) ziemi.

Kościół katolicki posiada 20,3512ha (0,20%) gruntów, zlokalizowanych w siedmiu obrębach, a Ochotnicza Straż Pożarna zarządza 2,887ha (0,03%) gruntów. Inne podmioty publiczne, takie jak Państwowe Gospodarstwo Wodne oraz Polskie Koleje Państwowe, posiadają odpowiednio 10,8054ha (0,10%) i 33,8241ha (0,32%) gruntów. Wspólnota Wsi włada 9,8465ha (0,09%) ziemi, a pozostałe instytucje kontrolują 44,7678ha (0,43%) w dziewięciu obrębach.

Analizując strukturę własności gruntów, można stwierdzić, że gmina Trzydnik Duży jest gminą o charakterze typowo rolniczym, w której dominującą rolę odgrywają małe gospodarstwa rolne zarządzane przez osoby fizyczne. Ponad 50% powierzchni gruntów znajduje się w posiadaniu osób fizycznych, co dodatkowo potwierdza silne zakorzenienie rolnictwa w lokalnej gospodarce. Istotny udział instytucji publicznych oraz innych podmiotów również wskazuje na zróżnicowanie użytkowania gruntów, choć rolnictwo pozostaje główną formą działalności na tym terenie.

Struktura władania gruntami przedstawia Tabela 9.

Tabela 9 Struktura władania gruntami w gminie Trzydnik Duży

Lp.	Właściciel	Jedn.	Agatówka	Budki	Dąbrowa	Dębowiec	Liśnik Mały	Łychów Gościera-dowski	Łychów Szlachecki	Olbięcin	Owczarnia	Rzeczycza Księża	Rzeczycza Ziemiańska	Rzeczycza Ziemiańska – Kolonia	Trzydnik Duży	Trzydnik Duży Kolonia	Trzydnik Mały	Węglin	Węglinek	Wola Trzydnicka	Wólka Olbięcka	Zielonka	Razem gmina
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
1	Osoby fizyczne posiadające gospodarstwa rolne	ha	101,2555	180,1311	281,2022	85,5689	203,8593	362,1793	233,1766	570,3474	130,3248	684,3965	562,2272	225,2521	278,2838	430,9688	340,3427	148,2401	96,0843	423,4959	85,2314	94,5174	5517,0852
		%	62,59	62,96	59,52	54,26	44,08	53,00	58,30	54,34	73,03	55,65	47,63	40,00	49,49	73,58	74,55	32,66	18,48	70,74	46,62	42,06	53,00
2	Osoby fizyczne posiadające nieruchomości do 1ha	ha	56,4127	98,5132	181,2716	65,7264	251,2799	296,2311	155,9604	409,1982	43,8639	490,0510	559,2861	321,0425	221,7212	142,0380	105,1738	272,6540	185,1311	159,1157	93,1362	125,1235	4232,9305
		%	34,87	34,43	38,37	41,68	54,33	43,35	39,00	38,99	24,58	39,84	47,38	57,01	39,43	24,25	23,04	60,07	35,60	26,58	50,94	55,68	40,66
3	GDDKIA	ha	-	-	-	0,7267	1,9344	-	-	4,6512	0,0125	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7,3248
		%	-	-	-	0,46	0,42	-	-	0,44	0,01	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,07
4	Gmina Trzydnik Duży	ha	1,8207	4,4289	6,594	5,6288	4,5624	12,4947	7,2548	19,3712	1,5012	26,6583	18,1758	6,2368	25,0498	8,1445	6,2202	26,0619	3,5946	9,9149	4,4576	1,9902	200,1613
		%	1,13	1,55	1,40	3,57	0,99	1,83	1,81	1,85	0,84	2,17	1,54	1,11	4,45	1,39	1,36	5,74	0,69	1,66	2,44	0,89	1,92
5	Powiat Kraśnicki	ha	1,4816	2,8599	3,004	-	-	2,2039	0,7092	2,286	2,7477	3,4619	12,6084	3,9111	3,9608	1,4032	4,8201	1,6052	-	-	-	0,5673	47,6303
		%	0,92	1,00	0,64	-	-	0,32	0,18	0,22	1,54	0,28	1,07	0,69	0,70	0,24	1,06	0,35	-	-	-	0,25	0,46
6	Województwo lubelskie	ha	0,4876	-	-	-	-	-	-	4,4704	-	-	-	-	3,2537	3,1588	-	2,4774	2,1792	4,0761	-	-	20,1032
		%	0,30	-	-	-	-	-	-	0,43	-	-	-	-	0,58	0,54	-	0,55	0,42	0,68	-	-	0,19
7	Kościół	ha	-	0,1935	0,2044	-	-	-	-	8,3406	-	3,9899	5,9912	-	-	-	-	1,1942	-	0,4374	-	-	20,3512
		%	-	0,07	0,04	-	-	-	-	0,79	-	0,32	0,51	-	-	-	-	0,26	-	0,07	-	-	0,20
8	OSP	ha	0,3059	-	0,1449	-	0,1407	0,4865	-	0,2098	-	0,2669	0,4433	-	-	-	-	0,3861	0,0989	0,404	-	-	2,887
		%	0,19	-	0,03	-	0,03	0,07	-	0,02	-	0,02	0,04	-	-	-	-	0,09	0,02	0,07	-	-	0,03
9	PGW	ha	-	-	-	-	0,6984	0,7095	0,5589	1,1997	-	1,3273	1,6783	0,5808	0,5858	-	-	1,153	0,6998	1,2339	-	0,38	10,8054
		%	-	-	-	-	0,15	0,10	0,14	0,11	-	0,11	0,14	0,10	0,10	-	-	0,25	0,13	0,21	-	0,17	0,10
10	PGL	ha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,8761	-	-	27,2368	-	-	-	232,2557	-	-	-	262,3686
		%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,23	-	-	4,84	-	-	-	44,66	-	-	-	2,52
11	PKP SA	ha	-	-	-	-	-	5,0341	2,0449	-	-	7,1784	12,8586	4,8539	-	-	-	-	-	-	-	1,8542	33,8241
		%	-	-	-	-	-	0,74	0,51	-	-	0,58	1,09	0,86	-	-	-	-	-	-	-	0,83	0,32
12	Wspólnota Wsi	ha	-	-	-	-	-	4,0368	0,1358	-	-	3,492	1,238	0,2175	0,7264	-	-	-	-	-	-	-	9,8465
		%	-	-	-	-	-	0,59	0,03	-	-	0,28	0,10	0,04	0,13	-	-	-	-	-	-	-	0,09
13	Pozostałe	ha	-	-	0,0159	0,0586	-	-	0,1044	29,4594	-	6,2263	5,9742	1,0637	1,5032	-	-	-	-	-	-	0,2715	44,7678
		%	-	-	-	0,04	-	-	0,03	2,81	-	0,51	0,51	0,19	0,27	-	-	-	-	-	-	0,12	0,43
Gmina ogółem (obszar wiejski)		ha	161,7640	286,1266	472,4370	157,7094	462,4751	683,3759	399,9450	1049,5339	178,4501	1229,9246	1180,4811	563,1584	562,3215	585,7133	456,5568	453,8625	520,0436	598,6779	182,8252	224,7041	10410,0858

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych EGiB

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

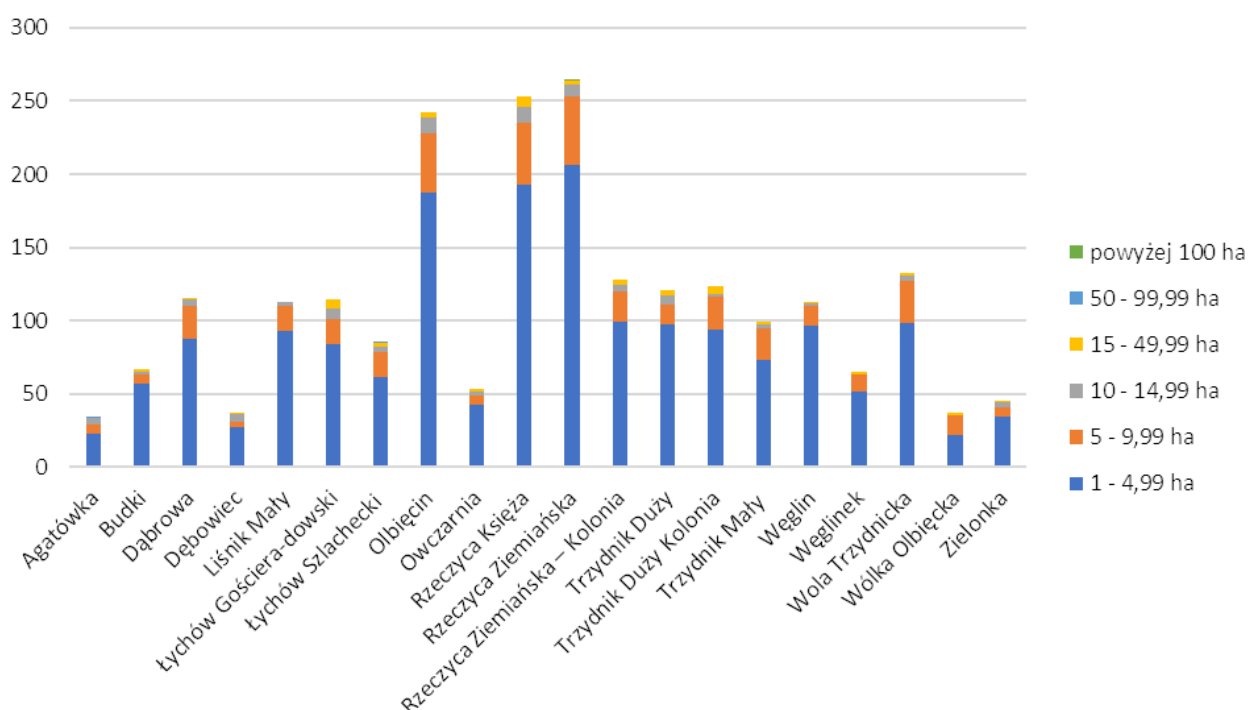
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.3.3. Struktura obszarowa i ilościowa gospodarstw rolnych

Trzydnik Duży jest gminą typowo rolniczą, według danych z ewidencji na jej terenie znajduje się 2242 gospodarstwa o łącznej powierzchni 9466,1625ha. Średnia powierzchnia gospodarstwa to 4,2222ha. W poszczególnych obrębach średnia powierzchnia gospodarstwa wynosi od 2,05ha w Budkach do 434,95ha. W przedziale od 1ha do 4,99ha znajduje się najwięcej gospodarstw. Jest ich 1724 co stanowi 76,90% całej ilości gospodarstw.

W przedziale 1 - 4,99ha znajduje się 1724 gospodarstwa, o średniej powierzchni 2,3985ha, co stanowi 76,90% całkowitej liczby gospodarstw. W przedziale 5 – 9,99ha znajduje się 381 gospodarstw, o średniej powierzchni 6,8375ha, i stanowią 16,99% całkowitej liczby gospodarstw. W przedziale 10 – 14,99ha znajduje się 84 gospodarstwa, o średniej powierzchni 12,1944ha, co stanowi 3,75% całkowitej liczby gospodarstw. W przedziale 15 – 49,99ha znajduje się 50 gospodarstw, o średniej powierzchni 24,3456ha, co stanowi 2,23% całkowitej liczby gospodarstw. W przedziale 50 – 99,99ha są 2 gospodarstwa, o średniej powierzchni 81,7850ha, co stanowi 0,09% łącznej liczby gospodarstw. W przedziale powyżej 100ha znajduje się jedno gospodarstwo o powierzchni 434,9538ha co stanowi 0,04% całkowitej liczby gospodarstw.

Rys. 29 Liczba gospodarstw w przedziałach powierzchniowych
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych EGİB

Podział gospodarstw w poszczególnych obrębach:

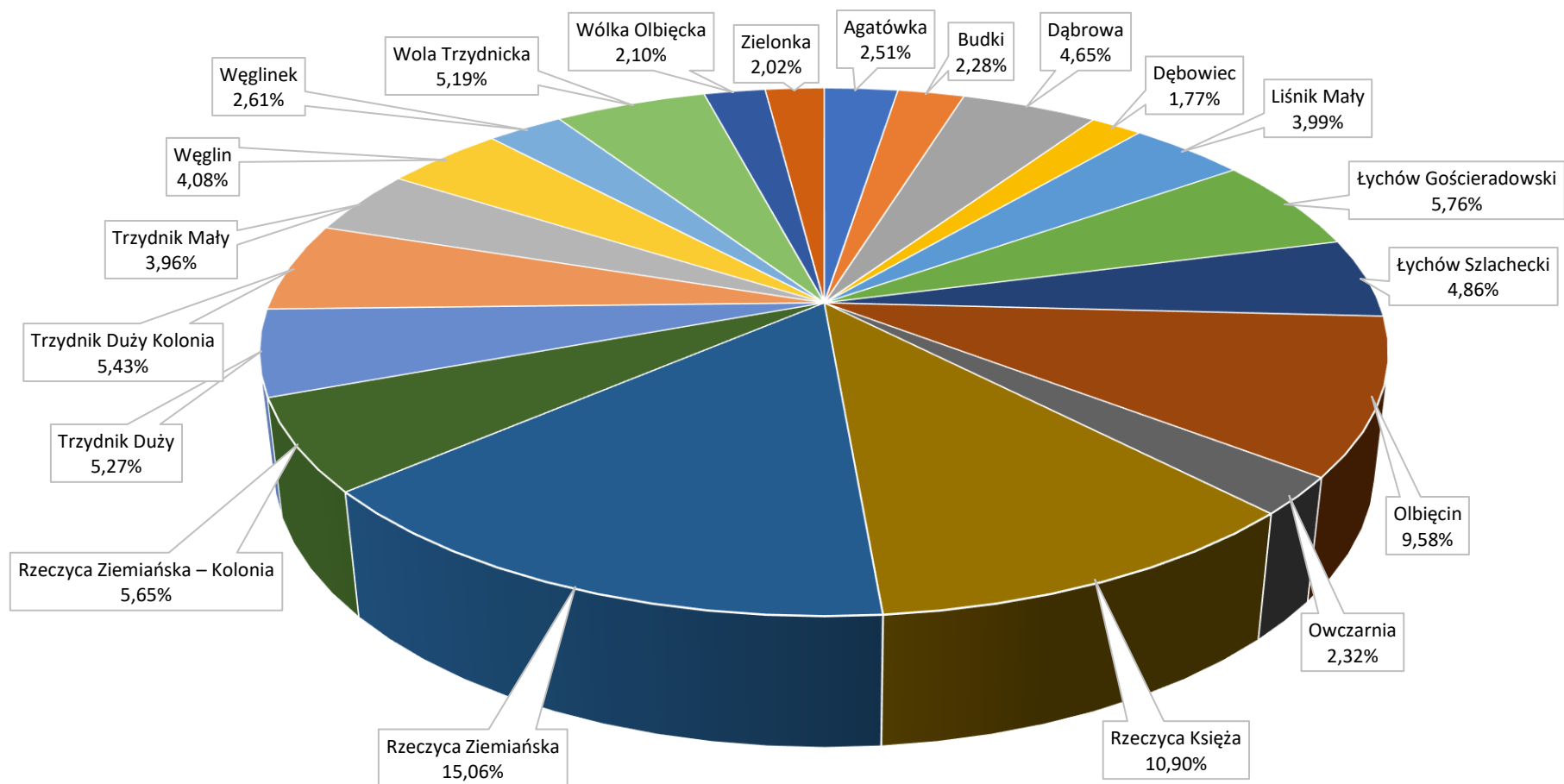
- **Agatówka:** 34 gospodarstwa, łączna powierzchnia 237,7450ha (1,52% liczby gospodarstw, 2,51% powierzchni);
- **Budki:** 67 gospodarstw, 215,5013ha (2,99% liczby gospodarstw, 2,28% powierzchni);
- **Dąbrowa:** 115 gospodarstw, 440,5453ha (5,13% liczby gospodarstw, 4,65% powierzchni);
- **Dębowiec:** 37 gospodarstw, 167,6056ha (1,65% liczby gospodarstw, 1,77% powierzchni);
- **Liśnik Mały:** 113 gospodarstw, 378,0252ha (5,04% liczby gospodarstw, 3,99% powierzchni);
- **Łychów Gościeradowski:** 114 gospodarstw, 545,2872ha (5,08% liczby gospodarstw, 5,76% powierzchni);
- **Łychów Szlachecki:** 86 gospodarstw, 460,0692ha (3,84% liczby gospodarstw, 4,86% powierzchni);
- **Olbięcin:** 242 gospodarstwa, 906,6834ha (10,79% liczby gospodarstw, 9,58% powierzchni);
- **Owczarnia:** 53 gospodarstwa, 219,4156ha (2,36% liczby gospodarstw, 2,32% powierzchni);
- **Rzeczyca Księża:** 253 gospodarstwa, 1032,2752ha (11,28% liczby gospodarstw, 10,90% powierzchni);
- **Rzeczyca Ziemiańska:** 265 gospodarstw, 1425,3502ha (11,82% liczby gospodarstw, 15,06% powierzchni);
- **Rzeczyca Ziemiańska - Kolonia:** 128 gospodarstw, 535,1997ha (5,71% liczby gospodarstw, 5,65% powierzchni);
- **Trzydnik Duży:** 121 gospodarstw, 499,1917ha (5,40% liczby gospodarstw, 5,27% powierzchni);
- **Trzydnik Duży Kolonia:** 123 gospodarstwa, 514,1919ha (5,49% liczby gospodarstw, 5,43% powierzchni);
- **Trzydnik Mały:** 99 gospodarstw, 374,8960ha (4,42% liczby gospodarstw, 3,96% powierzchni);
- **Węglin:** 113 gospodarstw, 386,3385ha (5,04% liczby gospodarstw, 4,08% powierzchni);
- **Węglinek:** 65 gospodarstw, 246,6725ha (2,90% liczby gospodarstw, 2,61% powierzchni);
- **Wola Trzydnicka:** 132 gospodarstwa, 491,7340ha (5,89% liczby gospodarstw, 5,19% powierzchni);
- **Wólka Olbięcka:** 37 gospodarstw, 198,5446ha (1,65% liczby gospodarstw, 2,10% powierzchni);
- **Zielonka:** 45 gospodarstw, 190,8904ha (2,01% liczby gospodarstw, 2,02% powierzchni);

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rys. 30 Procentowy podział gospodarstw w poszczególnych obrębach
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych EGİB

Strukturę liczbowa działek przedstawia Tabela 10.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Tabela 10 Struktura liczbowa działek dla gminy Trzydnik Duży

L.p.	Struktura liczbowa działek dla gminy			Obręb																			
				Agatówka	Budki	Dąbrowa	Dębowiec	Liśnik Mały	Łychów Gościera-dowski	Łychów Szlachecki	Olbięcin	Owczarnia	Rzeczycza Księża	Rzeczycza Ziemiańska	Rzeczycza Ziemiańska – Kolonia	Trzydnik Duży	Trzydnik Duży Kolonia	Trzydnik Mały	Węglin	Węglinek	Wola Trzydnicka	Wólka Olbięcka	Zielonka
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
1	1 - 4,99ha	liczba gospodarstw	liczba	23	57	87	27	93	84	61	187	42	193	206	99	97	94	73	96	51	98	22	34
2		udział w liczbie gosp.	%	67,65	85,07	75,65	72,97	82,3	73,68	70,93	77,27	79,25	76,28	77,74	77,34	80,17	76,42	73,74	84,96	78,46	74,24	59,46	75,56
3		średnia liczba działek w gosp.	liczba	2	2	2	4	3	4	4	2	3	3	4	4	3	2	2	5	4	2	4	5
4		udział w liczbie działek	%	30	56	51	42	61	44	36	46	52	47	45	52	56	53	47	64	51	57	35	53
5	5 - 9,99ha	liczba gospodarstw	liczba	6	6	23	4	17	17	17	41	7	42	47	21	14	22	22	14	12	29	13	7
6		udział w liczbie gosp.	%	17,65	8,96	20	10,81	15,04	14,91	19,77	16,94	13,21	16,6	17,74	16,41	11,57	17,89	22,22	12,39	18,46	21,97	35,14	15,56
7		średnia liczba działek w gosp.	liczba	6	7	7	10	9	10	10	8	11	8	9	11	7	5	5	13	13	5	9	10
8		udział w liczbie działek	%	18	18	33	14	26	22	28	28	29	26	23	26	16	26	33	23	33	35	42	22
9	10 - 14,99ha	liczba gospodarstw	liczba	4	2	4	5	3	7	4	11	2	11	8	4	6	2	2	2	0	4	0	3
10		udział w liczbie gosp.	%	11,76	2,99	3,48	13,51	2,65	6,14	4,65	4,55	3,77	4,35	3,02	3,12	4,96	1,63	2,02	1,77	0	3,03	0	6,67
11		średnia liczba działek w gosp.	liczba	10	15	13	19	24	16	22	14	9	14	16	10	13	8	16	32	0	5	0	20
12		udział w liczbie działek	%	19	12	11	32	12	15	13	13	7	12	7	4	14	4	9	8	0	5	0	19
13	15 - 49,99ha	liczba gospodarstw	liczba	0	2	1	1	0	6	3	3	2	7	3	4	4	5	2	1	2	1	2	1
14		udział w liczbie gosp.	%	0	2,99	0,87	2,7	0	5,26	3,49	1,24	3,77	2,77	1,13	3,12	3,31	4,07	2,02	0,88	3,08	0,76	5,41	2,22
15		średnia liczba działek w gosp.	liczba	0	18	29	38	0	26	25	50	17	30	55	40	21	15	20	46	38	15	32	19
16		udział w liczbie działek	%	0	14	6	13	0	20	11	13	12	15	8	17	14	17	12	6	16	3	23	6
17	50 - 99,99ha	liczba gospodarstw	liczba	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18		udział w liczbie gosp.	%	2,94	0	0	0	0	0	1,16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19		średnia liczba działek w gosp.	liczba	77	0	0	0	0	0	77	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20		udział w liczbie działek	%	34	0	0	0	0	0	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
21	powyżej 100ha	liczba gospodarstw	liczba	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22		udział w liczbie gosp.	%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,38	0	0	0	0	0	0	0	0	0
23		średnia liczba działek w gosp.	liczba	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	328	0	0	0	0	0	0	0	0	0
24		udział w liczbie działek	%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	17	0	0	0	0	0	0	0	0	0
25	ogółem gmina	Ilość działek	liczba	227	258	494	296	584	803	672	1185	275	1385	1966	945	611	457	356	828	478	439	287	329
26		Liczba gospodarstw ogółem	liczba	34	67	115	37	113	114	86	242	53	253	265	128	121	123	99	113	65	132	37	45
27		Średnia liczba działek	liczba	6,7	3,9	4,3	8	5,2	7	7,8	4,9	5,2	5,5	7,4	7,4	5	3,7	3,6	7,3	7,4	3,3	7,8	7,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych EGiB

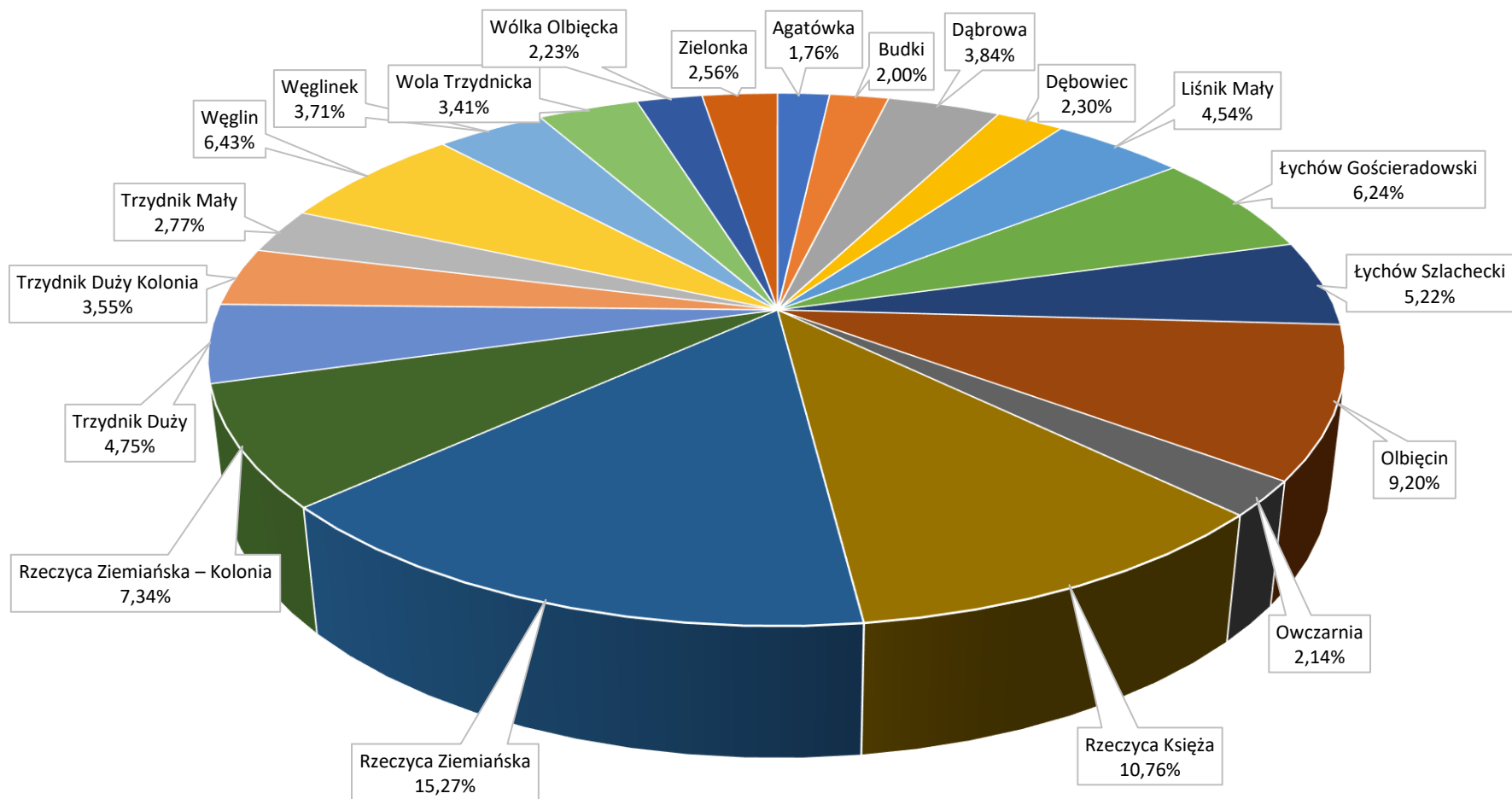
Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie
ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

W gminie Trzydnik Duży wszystkie gospodarstwa obejmują 12875 działek, średnio na jedno gospodarstwo przypada 5,7 działki ewidencyjnej o średniej powierzchni 0,7352ha. Największe rozdrobnienie występuje w obrębie Dębowiec i wynosi 8 działek na gospodarstwo, a najmniejsze w Woli Trzydnickiej i wynosi 3,3 działki na gospodarstwo.

Podział działek w poszczególnych obrębach:

- **Agatówka:** 227 działek, średnia powierzchnia 1,0473ha (1,76% ogólnej liczby działek, 6,7 działki na gospodarstwo).
- **Budki:** 258 działek, średnia powierzchnia 0,8353ha (2% ogólnej liczby działek, 3,9 działki na gospodarstwo).
- **Dąbrowa:** 494 działki, średnia powierzchnia 0,8918ha (3,84% ogólnej liczby działek, 4,3 działki na gospodarstwo).
- **Dębowiec:** 296 działek, średnia powierzchnia 0,5662ha (2,30% ogólnej liczby działek, 8 działek na gospodarstwo).
- **Liśnik Mały:** 584 działki (4,54% ogólnej liczby działek, 5,2 działki na gospodarstwo).
- **Łychów Gościeradowski:** 803 działki (6,24% ogólnej liczby działek, 7 działek na gospodarstwo).
- **Łychów Szlachecki:** 672 działki (5,22% ogólnej liczby działek, 7,8 działki na gospodarstwo).
- **Olbięcín:** 1185 działek (9,20% ogólnej liczby działek, 4,3 działki na gospodarstwo).
- **Owczarnia:** 275 działek (2,14% ogólnej liczby działek, 5,2 działki na gospodarstwo).
- **Rzeczyca Księża:** 1385 działek (10,76% ogólnej liczby działek, 5,5 działki na gospodarstwo).
- **Rzeczyca Ziemiańska:** 1966 działek (15,27% ogólnej liczby działek, 7,4 działki na gospodarstwo).
- **Rzeczyca Ziemiańska - Kolonia:** 945 działek (7,34% ogólnej liczby działek, 7,4 działki na gospodarstwo).
- **Trzydnik Duży:** 611 działek (4,75% ogólnej liczby działek, 5 działek na gospodarstwo).
- **Trzydnik Duży Kolonia:** 457 działek (3,55% ogólnej liczby działek, 3,7 działki na gospodarstwo).
- **Trzydnik Mały:** 356 działek (2,77% ogólnej liczby działek, 3,6 działki na gospodarstwo).
- **Węglín:** 828 działek (6,43% ogólnej liczby działek, 7,3 działki na gospodarstwo).
- **Węglińek:** 478 działek (3,71% ogólnej liczby działek, 7,4 działki na gospodarstwo).

- **Wola Trzydnicka:** 439 działek (3,41% ogólnej liczby działek, 3,3 działki na gospodarstwo).
- **Wólka Olbięcka:** 287 działek (2,23% ogólnej liczby działek, 7,8 działki na gospodarstwo).
- **Zielonka:** 329 działek (2,56% ogólnej liczby działek, 7,3 działki na gospodarstwo).

Rys. 31 Procentowy udział działek w gospodarstwach w poszczególnych obrębach
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych EGiB

Strukturę powierzchniową działek przedstawia Tabela 11.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Tabela 11 Struktura powierzchniowa działek dla gminy Trzydnik Duży

Lp.	Struktura powierzchniowa działek dla gminy		Jedn.	Agatówka	Budki	Dąbrowa	Dębowiec	Liśnik Mały	Łychów Gościeradowski	Łychów Szlachecki	Olbięcin	Owczarnia	Rzeczycza Księża	Rzeczycza Ziemiańska	Rzeczycza Ziemiańska – Kolonia	Trzydnik Duży	Trzydnik Duży Kolonia	Trzydnik Mały	Węglin	Węglinek	Wola Trzydnicka	Wólka Olbięcka	Zielonka
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.
1.	1 - 4,99ha	liczba gospodarstw	liczba	23	57	87	27	93	84	61	187	42	193	206	99	97	94	73	96	51	98	22	34
2.		udział w liczbie gosp.	%	67,65	85,07	75,65	72,97	82,3	73,68	70,93	77,27	79,25	76,28	77,74	77,34	80,17	76,42	73,74	84,96	78,46	74,24	59,46	75,56
3.		średnia powierzchnia działki gosp.	ha	2,85	2,05	2,34	2,13	2,29	2,5	2,56	2,25	2,45	2,25	2,36	2,42	2,21	2,61	2,31	2,35	2,28	2,33	2,87	2,56
4.		udział w pow. ogólnej	%	27,53	54,1	46,13	34,3	56,32	38,44	33,94	46,36	46,9	42	34,1	44,81	42,99	47,78	44,89	58,49	47,17	46,48	31,85	45,62
5.	5 - 9,99ha	liczba gospodarstw	liczba	6	6	23	4	17	17	17	41	7	42	47	21	14	22	22	14	12	29	13	7
6.		udział w liczbie gosp.	%	17,65	8,96	20	10,81	15,04	14,91	19,77	16,94	13,21	16,6	17,74	16,41	11,57	17,89	22,22	12,39	18,46	21,97	35,14	15,56
7.		średnia powierzchnia działki gosp.	ha	6,95	6,91	6,82	6,86	7,27	6,89	6,97	6,69	7,2	6,75	6,63	6,75	6,92	6,47	6,49	6,47	6,6	6,82	6,85	7,44
8.		udział w pow. ogólnej	%	17,54	19,25	35,63	16,38	32,72	21,47	25,77	30,26	22,97	27,48	21,85	26,48	19,41	27,69	38,06	23,43	32,11	40,22	44,83	27,27
9.	10 - 14,99ha	liczba gospodarstw	liczba	4	2	4	5	3	7	4	11	2	11	8	4	6	2	2	2	0	4	0	3
10.		udział w liczbie gosp.	%	11,76	2,99	3,48	13,51	2,65	6,14	4,65	4,55	3,77	4,35	3,02	3,12	4,96	1,63	2,02	1,77	0	3,03	0	6,67
11.		średnia powierzchnia działki gosp.	ha	10,84	11,09	13,35	11,84	13,81	12,26	12,84	11,63	12,58	11,95	12,42	11,83	12,68	12,48	11,15	13,27	0	11,39	0	12,09
12.		udział w pow. ogólnej	%	18,24	10,29	12,12	35,31	10,96	15,73	11,16	14,11	11,47	12,73	6,97	8,84	15,24	4,85	5,95	6,87	0	9,27	0	19
13.	15 - 49,99ha	liczba gospodarstw	liczba	0	2	1	1	0	6	3	3	2	7	3	4	4	5	2	1	2	1	2	1
14.		udział w liczbie gosp.	%	0	2,99	0,87	2,7	0	5,26	3,49	1,24	3,77	2,77	1,13	3,12	3,31	4,07	2,02	0,88	3,08	0,76	5,41	2,22
15.		średnia powierzchnia działki gosp.	ha	0	17,64	26,95	23,48	0	22,14	19,22	28,03	20,48	26,24	31,19	26,59	27,91	20,23	20,8	43,31	25,55	19,83	23,16	15,47
16.		udział w pow. ogólnej	%	0	16,37	6,12	14,01	0	24,36	12,53	9,27	18,67	17,79	6,57	19,87	22,37	19,67	11,1	11,21	20,71	4,03	23,33	8,1
17.	50 - 99,99ha	liczba gospodarstw	liczba	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18.		udział w liczbie gosp.	%	2,94	0	0	0	0	0	1,16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19.		średnia powierzchnia działki gosp.	ha	87,22	0	0	0	0	0	76,35	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20.		udział w pow. ogólnej	%	36,69	0	0	0	0	0	16,59	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
21.	powyżej 100ha	liczba gospodarstw	liczba	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22.		udział w liczbie gosp.	%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,38	0	0	0	0	0	0	0	0	0
23.		średnia powierzchnia działki gosp.	ha	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	434,95	0	0	0	0	0	0	0	0	0
24.		udział w pow. ogólnej	%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	30,52	0	0	0	0	0	0	0	0	0
25.	Gosp. wg gruntów własnych	Powierzchnia ogólna gosp.	ha	237,745	215,5013	440,5453	167,6056	378,0252	545,2872	460,0692	906,6834	219,4156	1032,2752	1425,3502	535,1997	499,1917	514,1919	374,896	386,3385	246,6725	491,734	198,5446	190,8904
26.		Liczba gospodarstw ogółem	liczba	34	67	115	37	113	114	86	242	53	253	265	128	121	123	99	113	65	132	37	45
27.		średnia powierzchnia działki gosp.	ha	6,99	3,22	3,83	4,53	3,35	4,78	5,35	3,75	4,14	4,08	5,38	4,18	4,13	4,18	3,79	3,42	3,79	3,73	5,37	4,24

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych EGiB

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.3.4. Rozdrobnienie gruntów w gospodarstwach rolnych

Na terenie gminy Trzydnik Duży dominują w przeważającej części działki pasmowe, a działki blokowe zajmują mały procent wszystkich działek ewidencyjnych.

Działki pasmowe zajmują 9194,6583ha co stanowi aż 88,32% powierzchni całej gminy. Charakteryzują się wydłużonym kształtem co jest typowe dla obszarów o tradycyjnej strukturze agrarnej. W obrębie Agatówka działki pasmowe zajmują 156,7370ha, co stanowi 96,89% powierzchni obrębu. W obrębie Budki działki pasmowe zajmują 280,8222ha, co stanowi 98,15% powierzchni obrębu. W obrębie Dąbrowa działki pasmowe zajmują 467,2479ha, co stanowi 98,90% powierzchni obrębu. W obrębie Dębowiec działki pasmowe zajmują 148,8702ha, co stanowi 94,40% powierzchni obrębu. W obrębie Liśnik Mały działki pasmowe zajmują 459,9618ha, co stanowi 99,46% powierzchni obrębu. W obrębie Łychów Gościeradowski działki pasmowe zajmują 618,4539ha, co stanowi 90,50% powierzchni obrębu. W obrębie Łychów Szlachecki działki pasmowe zajmują 388,8370ha, co stanowi 97,22% powierzchni obrębu. W obrębie Olbiecin działki pasmowe zajmują 951,5538ha, co stanowi 90,66% powierzchni obrębu. W obrębie Owczarnia działki pasmowe zajmują 177,7829ha, co stanowi 99,63% powierzchni obrębu. W obrębie Rzeczyca Księża działki pasmowe zajmują 1178,9287ha, co stanowi 95,85% powierzchni obrębu. W obrębie Rzeczyca Ziemiańska działki pasmowe zajmują 1134,1136ha, co stanowi 96,07% powierzchni obrębu. W obrębie Rzeczyca Ziemiańska - Kolonia działki pasmowe zajmują 545,2844ha, co stanowi 96,83% powierzchni obrębu. W obrębie Trzydnik Duży działki pasmowe zajmują 484,5107ha, co stanowi 86,16% powierzchni obrębu. W obrębie Trzydnik Duży Kolonia działki pasmowe zajmują 542,9414ha, co stanowi 92,70% powierzchni obrębu. W obrębie Trzydnik Mały działki pasmowe zajmują 449,9837ha, co stanowi 98,56% powierzchni obrębu. W obrębie Węglin działki pasmowe zajmują 364,4794ha, co stanowi 80,31% powierzchni obrębu. W obrębie Węglinek działki pasmowe zajmują 177,3217ha, co stanowi 34,10% powierzchni obrębu. W obrębie Wola Trzydnicka działki pasmowe zajmują 363,7027ha, co stanowi 60,75% powierzchni obrębu. W obrębie Wólka Olbiecka działki pasmowe zajmują 81,0070ha, co stanowi 44,31% powierzchni obrębu. W obrębie Zielonka działki pasmowe zajmują 222,1183ha, co stanowi 98,85% powierzchni obrębu.

Działki blokowe zajmują 266,5723ha co stanowi 2,56% całkowitej powierzchni gminy. Charakteryzują się regularnym kształtem zbliżonym do prostokąta lub kwadratu, są typowe dla nowoczesnego i zorganizowanego rolnictwa. W obrębie Agatówka działki blokowe zajmują 4,1588ha, co stanowi 2,57% powierzchni obrębu. W obrębie Budki działki blokowe zajmują 4,0536ha, co stanowi 1,42% powierzchni obrębu. W obrębie Dąbrowa działki blokowe zajmują

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

0,1481ha, co stanowi 0,03% powierzchni obrębu. W obrębie Dębowiec działki blokowe zajmują 2,3618ha, co stanowi 1,50% powierzchni obrębu. W obrębie Liśnik Mały działki blokowe zajmują 1,0037ha, co stanowi 0,22% powierzchni obrębu. W obrębie Łychów Gościeradowski działki blokowe zajmują 5,2568ha, co stanowi 0,77% powierzchni obrębu. W obrębie Łychów Szlachecki działki blokowe zajmują 2,7658ha, co stanowi 0,69% powierzchni obrębu. W obrębie Olbięcin działki blokowe zajmują 27,2227ha, co stanowi 2,59% powierzchni obrębu. W obrębie Owczarnia działki blokowe zajmują 0,1822ha, co stanowi 0,10% powierzchni obrębu. W obrębie Rzeczycy Księża działki blokowe zajmują 10,1988ha, co stanowi 0,83% powierzchni obrębu. W obrębie Rzeczycy Ziemiańska działki blokowe zajmują 8,5987ha, co stanowi 0,73% powierzchni obrębu. W obrębie Rzeczycy Ziemiańska - Kolonia działki blokowe zajmują 0,6120ha, co stanowi 0,11% powierzchni obrębu. W obrębie Trzydnik Duży działki blokowe zajmują 33,6490ha, co stanowi 5,98% powierzchni obrębu. W obrębie Trzydnik Duży Kolonia działki blokowe zajmują 27,6410ha, co stanowi 4,72% powierzchni obrębu. W obrębie Trzydnik Mały działki blokowe zajmują 6,2309ha, co stanowi 1,36% powierzchni obrębu. W obrębie Węglin działki blokowe zajmują 30,5241ha, co stanowi 6,73% powierzchni obrębu. W obrębie Węglinek działki blokowe zajmują 3,4493ha, co stanowi 0,66% powierzchni obrębu. W obrębie Wola Trzydnicka działki blokowe zajmują 12,3349ha, co stanowi 2,06% powierzchni obrębu. W obrębie Wólka Olbięcka działki blokowe zajmują 86,180ha, co stanowi 47,14% powierzchni obrębu. W obrębie Zielonka działki blokowe nie występują.

W przedstawionej statystyce nie są brane pod uwagę działki o nieregularnych kształtach.

Analizę układu przestrzennego działek przedstawia Tabela 12.

Tabela 12 Analiza układu przestrzennego działek

Lp.	Obręb	Powierzchnia obróbu (ha)	Dominujący układ działek rolnych			
			Blokowe		Pasmowe	
			ha	%	ha	%
1	2	3	4	5	6	7
1	Agatówka	161,7640	4,1588	2,57	156,7370	96,89
2	Budki	286,1266	4,0536	1,42	280,8222	98,15
3	Dąbrowa	472,4370	0,1481	0,03	467,2479	98,9
4	Dębowiec	157,7094	2,3618	1,50	148,8702	94,4
5	Liśnik Mały	462,4751	1,0037	0,22	459,9618	99,46
6	Łychów Gościeradowski	683,3759	5,2568	0,77	618,4539	90,5
7	Łychów Szlachecki	399,9450	2,7658	0,69	388,8370	97,22
8	Olbięcin	1049,5339	27,2227	2,59	951,5538	90,66
9	Owczarnia	178,4501	0,1822	0,10	177,7829	99,63
10	Rzeczycza Księża	1229,9246	10,1988	0,83	1178,9287	95,85
11	Rzeczycza Ziemiańska	1180,4811	8,5987	0,73	1134,1136	96,07
12	Rzeczycza Ziemiańska – Kolonia	563,1584	0,612	0,11	545,2844	96,83
13	Trzydnik Duży	562,3215	33,649	5,98	484,5107	86,16
14	Trzydnik Duży Kolonia	585,7133	27,641	4,72	542,9414	92,7
15	Trzydnik Mały	456,5568	6,2309	1,36	449,9837	98,56
16	Węglin	453,8625	30,5241	6,73	364,4794	80,31
17	Węglinek	520,0436	3,4493	0,66	177,3217	34,1
18	Wola Trzydnicka	598,6779	12,3349	2,06	363,7027	60,75
19	Wólka Olbięcka	182,8252	86,1801	47,14	81,0070	44,31
20	Zielonka	224,7041	0	0	222,1183	98,85
Gmina ogółem (obszar wiejski)		10410,0858	266,572	2,56	9194,6583	88,32

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych EGİB

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.3.5. Działki bez dostępu do drogi publicznej

W gminie Trzydnik Duży działek bez dostępu do dróg publicznych jest 3532, co stanowi 21% wszystkich działek. Jest to liczba znacząca, gdyż brak dostępu do infrastruktury drogowej poważnie ogranicza możliwości użytkowania tych terenów. Największy udział działek bez dostępu do drogi publicznej jest w obrębach Węglin (34%) i Węglinek (35%). W tych rejonach problem jest szczególnie dotkliwy, co negatywnie wpływa na użytkowanie gruntów.

Brak dostępu do drogi publicznej znacząco utrudnia codzienne funkcjonowanie rolników. Przede wszystkim ogranicza możliwość sprawnego transportu płodów rolnych, maszyn i materiałów niezbędnych do prowadzenia działalności rolniczej. Utrudnienia logistyczne mogą wpływać na efektywność pracy i zwiększać koszty produkcji. Trudności te mogą także prowadzić do opóźnień w realizacji prac polowych, co jest szczególnie problematyczne w okresach intensywnych prac sezonowych, takich jak siew czy żniwa. Brak dostępu do drogi publicznej może również ograniczać możliwość dostarczenia niezbędnych środków ochrony roślin, nawozów oraz pasz dla zwierząt hodowlanych, co może wpływać na jakość i ilość produkcji rolnej.

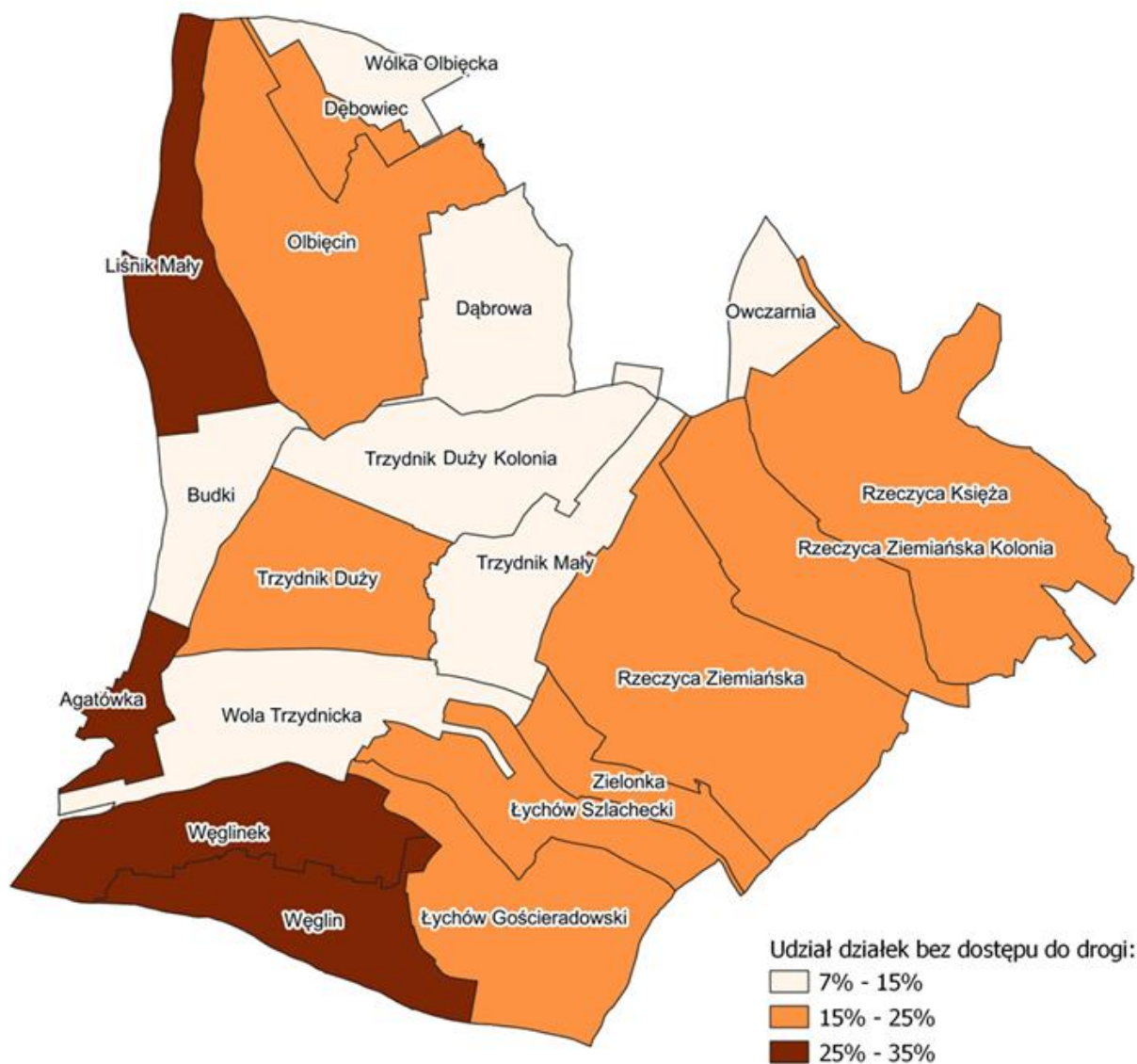
Problemy prawne i własnościowe stanowią kolejne wyzwanie. Właściciele takich działek często napotykają trudności w uzyskaniu pozwoleń na modernizację infrastruktury rolniczej. Konieczne może być ustanowienie służebności drogowej przez sąsiednie działki, co bywa procesem czasochłonnym i kosztownym. Właściciele sąsiednich działek mogą nie być chętni do udzielenia takiej zgody, co prowadzi do konfliktów i długotrwałych sporów. Skomplikowane procedury prawne i konieczność uzyskania zgody wielu stron mogą znacząco wydłużać proces rozwiązania problemu, wpływając na zdolność rolników do efektywnego prowadzenia działalności.

Działki bez dostępu do drogi publicznej przedstawia Tabela 13, Rys. 32. oraz Rys. 33.

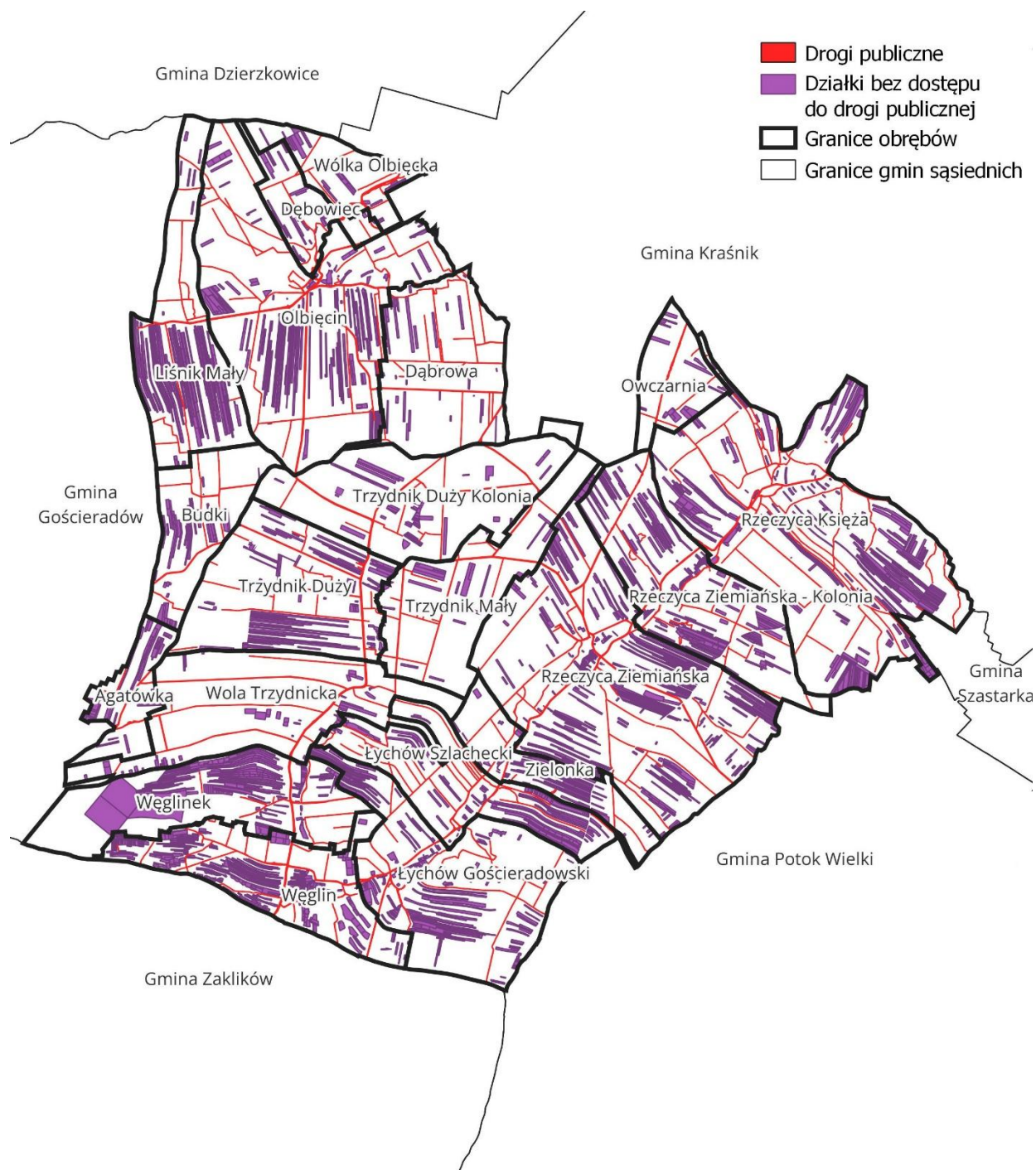
**Tabela 13 Zestawienie działek bez dostępu do drogi publicznej
w gminie Trzydnik Duży**

L.p.	Obręb	ogólna liczba działek	działki bez dostępu do drogi ewidencyjnej	udział % działek bez dostępu do drogi w danym obrębie
1	2	3	4	5
1	Agatówka	204	55	27
2	Budki	393	57	15
3	Dąbrowa	654	47	7
4	Dębowiec	319	51	16
5	Liśnik Mały	769	211	27
6	Łychów Gościeradowski	1137	276	24
7	Łychów Szlachecki	611	144	24
8	Olbięcin	1524	273	18
9	Owczarnia	260	20	8
10	Rzeczycza Księża	1909	415	22
11	Rzeczycza Ziemiańska	2232	533	24
12	Rzeczycza Ziemiańska – Kolonja	1316	310	24
13	Trzydnik Duży	814	194	24
14	Trzydnik Duży Kolonia	611	54	9
15	Trzydnik Mały	434	33	8
16	Węglin	1226	422	34
17	Węglinek	676	239	35
18	Wola Trzydnicka	611	60	10
19	Wólka Olbięcka	334	33	10
20	Zielonka	472	105	22
Gmina ogółem (obszar wiejski)		16506	3532	21

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych EGİB

Rys. 32 Udział procentowy działek bez dostępu do drogi w gminie Trzysznica Duża
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych EGiB

Rys. 33 Działki bez dostępu do drogi publicznej w gminie Trzyszcze Duże
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych EGiB

2.3.6. Obiekty związane z obsługą rolnictwa

Gmina Trzydnik Duży jest typowo rolnicza, co sprawia, że obiekty związane z obsługą rolnictwa odgrywają tu kluczową rolę. Na terenie gminy istnieją stałe punkty skupu zboża, takie jak PH „Carbo” Elżbieta Siembida w Trzydniku Dużym oraz punkt Radosława Przywary w Trzydniku Dużym-Kolonii. Skupy owoców miękkich rozmieszczone są w Rzeczycy Księżej, Rzeczycy Ziemiańskiej, Trzydniku Dużym-Kolonii, Trzydniku Dużym, Wólce Olbięckiej, Olbięcinie, Węglińku i Trzydniku Małym.

Rys. 34 Skup owoców miękkich w Rzeczycy Ziemiańskiej
Źródło: Wywiad terenowy

Usługi młynarskie realizowane przez młyn zlokalizowany w Woli Trzydnickiej odgrywają kluczową rolę w wspieraniu lokalnych rolników, którzy zajmują się produkcją zbóż. Dzięki działalności tego młyna, rolnicy mają możliwość przetwarzania swoich zbiorów na mąkę oraz inne produkty zbożowe, co znacząco podnosi wartość dodaną ich upraw. Młyn nie tylko zapewnia możliwość przerobu zbóż, ale także stabilizuje lokalny rynek, oferując rolnikom dostęp do usług przetwórczych bez konieczności transportu plonów na znaczne odległości.

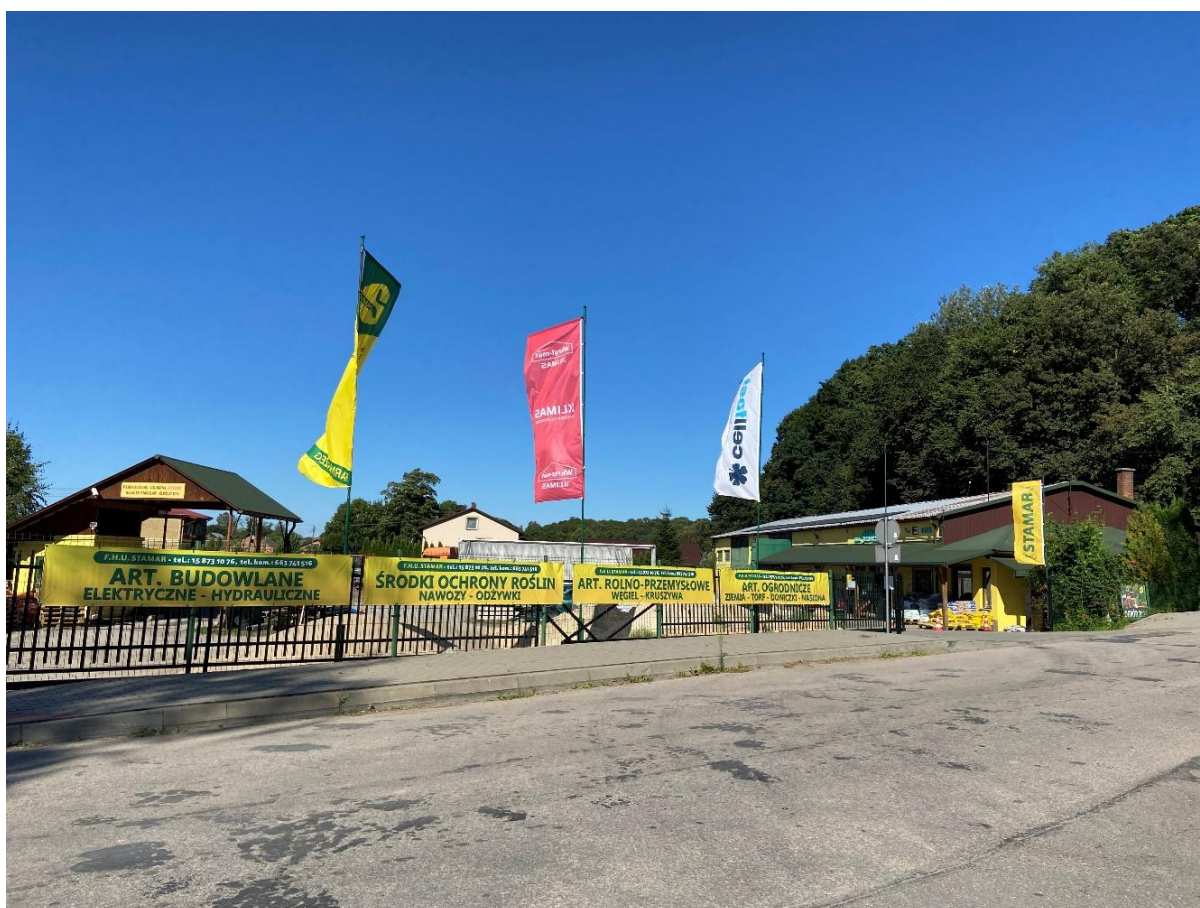
Rys. 35 Młyn w miejscowości Wola Trzydnicka
Źródło: Wywiad terenowy

Niemniej jednak, brak tartaków na terenie gminy stanowi istotne wyzwanie dla rolników. Brak dostępu do lokalnych usług związanych z obróbką drewna oznacza, że rolnicy muszą szukać takich usług poza gminą, co generuje dodatkowe koszty i wydłuża czas realizacji projektów związanych z budową i naprawą różnorodnych konstrukcji drewnianych, takich jak stodoły, ogrodzenia czy maszyny rolnicze. Drewno jest kluczowym materiałem w gospodarstwach rolnych, nie tylko do wznoszenia nowych budynków, ale także do bieżących napraw i utrzymania infrastruktury rolniczej. Brak tartaków w okolicy może zatem prowadzić do opóźnień w pracach budowlanych i remontowych, a także zwiększać koszty operacyjne dla rolników, którzy są zmuszeni do sprowadzania drewna z dalszych regionów.

W zakresie wsparcia rolnictwa, gmina dysponuje szeregiem wyspecjalizowanych przedsiębiorstw. Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „A-Spekt” oferuje kompleksową pomoc poprzez produkcję i sprzedaż usług rolniczych, transportowych oraz wynajem maszyn i urządzeń, co jest niezwykle istotne dla efektywnego prowadzenia działalności rolniczej. Firma „Koagro” zajmuje się handlem nawozami, koncentratami, paszami, zaprawianiem nasion, sprzedażą węgla oraz środków ochrony roślin, co zapewnia rolnikom dostęp do niezbędnych materiałów do upraw.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie
ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Dla mieszkańców i rolników ważną rolę pełnią również lokalne sklepy z zaopatrzeniem rolniczym. Przedsiębiorstwo Handlowe "Carbo" oferuje szeroki asortyment, w tym środki ochrony roślin, nawozy, narzędzia, materiały budowlane oraz artykuły BHP, co ułatwia rolnikom zdobycie potrzebnych produktów w jednym miejscu. Sklep "Mizar" specjalizuje się w częściach zamiennych do maszyn rolniczych i oferuje także środki ochrony roślin oraz zootechnikę, co jest niezbędne do utrzymania i naprawy sprzętu rolniczego oraz zapewnienia zdrowia zwierząt. Firma F.H.U. "Stamar" jest wiodącym dostawcą specjalistycznych produktów niezbędnych dla sektora rolniczego. Oferuje szeroki asortyment materiałów budowlanych, środków ochrony roślin, artykułów rolniczych i przemysłowych oraz akcesoriów ogrodniczych, które są kluczowe dla utrzymania i modernizacji gospodarstw rolnych. Dzięki naszym produktom rolnicy mogą skutecznie zarządzać swoimi gospodarstwami, realizować prace remontowe i budowlane oraz dbać o zdrowie i wzrost upraw.

Rys. 36 Sklep Stamar w miejscowości Olbincin
Źródło: Wywiad terenowy

W zakresie usług dla mieszkańców, istotną rolę pełnią lokalne piekarnie. Sklep Firmowy „Piekarnia Rzeczyca” zapewniają świeże pieczywo, co przyczynia się do codziennego komfortu mieszkańców gminy.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie
ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Dodatkowo, na terenie gminy działa firma "GluBe", która produkuje meble na wymiar. Choć nie jest bezpośrednio związana z rolnictwem, wzbogaca lokalną ofertę usługową, przyczyniając się do różnorodności dostępnych usług dla mieszkańców.

2.3.7. Stan i ocena rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Stan rolniczej przestrzeni produkcyjnej w gminie Trzydnik Duży jest oceniany jako bardzo korzystny, co wynika z kilku kluczowych czynników. Przede wszystkim, gmina posiada duży udział gruntów rolnych o wysokiej bonitacji, co oznacza, że ziemie te są bardzo urodzajne i nadają się do intensywnego użytkowania rolniczego. Dodatkowo, na terenie gminy funkcjonują wielokierunkowe, doinwestowane i wysokoproduktywne gospodarstwa rolne, co sprzyja rozwojowi rolnictwa jako głównej funkcji gospodarczej gminy.

Rys. 37 Gospodarstwo rolne w miejscowości Trzydnik Duży Kolonia
Źródło: Wywiad terenowy

Korzystne warunki agroklimatyczne, zróżnicowana rzeźba terenu oraz właściwe stosunki wodne stanowią dodatkowe atuty, które predysponują gminę do kontynuowania rozwoju rolnictwa. Ważnym elementem planowania przestrzennego jest zachowanie otwartych, niezabudowanych gruntów o najwyższej wartości produkcyjnej oraz koncentracja

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie
ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

użytków rolnych w celu zwiększenia średniej powierzchni gospodarstw. Działania agrotechniczne są dostosowywane do specyficznych warunków środowiskowych, co ma na celu maksymalizację produktywności gleb.

Dodatkowo, niewielka część gruntów gminy Trzydnik Duży została przekształcona na cele nierolnicze. W większości przypadków są to tereny przeznaczone pod zabudowę zagrodową, przemysłową lub usługową, co jest zgodne z lokalną polityką przestrzenną. Dążenie do minimalizowania przekształceń gruntów rolnych na cele nierolnicze ma na celu ochronę najcenniejszych zasobów glebowych

W gminie przewiduje się również rozwój rolnictwa zintegrowanego oraz funkcji ekologicznych, takich jak uprawa ziół i agroturystyka. Te działania są zgodne z zasadą ochrony najlepszych terenów rolnych oraz zrównoważonego rozwoju wsi, co jest kluczowym elementem polityki przestrzennej gminy

Ocena rolniczej przestrzeni produkcyjnej w gminie Trzydnik Duży wskazuje na potencjał do rozwoju rolnictwa, szczególnie w kontekście wsparcia modernizacji i unowocześnienia gospodarstw, co mogłoby przyczynić się do zwiększenia konkurencyjności lokalnej produkcji rolnej. Dalsze działania w zakresie ochrony gleb, przeciwdziałania erozji oraz konsolidacji gruntów będą kluczowe dla utrzymania i poprawy stanu rolniczej przestrzeni produkcyjnej w gminie.

2.3.8. Stan i ocena infrastruktury technicznej i społecznej

Gmina Trzydnik Duży charakteryzuje się dynamicznym rozwojem zarówno infrastruktury technicznej, jak i społecznej, co przyczynia się do poprawy jakości życia mieszkańców i promuje zrównoważony rozwój regionu. Dzięki inwestycjom w nowoczesne rozwiązania technologiczne oraz aktywne wsparcie społeczności lokalnej, gmina staje się miejscem przyjaznym do życia i pracy.

Na terenie gminy Trzydnik Duży znajduje się farma fotowoltaiczna, która była pierwszą tego typu inwestycją w powiecie kraśnickim. Gmina ma bardzo wysokie zasoby słoneczne, co czyni ją idealnym miejscem do realizacji projektów związanych z odnawialnymi źródłami energii. Średnio na każdy płaski metr kwadratowy w tym regionie pada około 1113kWh rocznie, co jest wartością znacząco wyższą niż średnia krajowa. Farma fotowoltaiczna została zbudowana na działce o powierzchni ponad 1 hektara, zlokalizowanej w miejscowości Rzeczyca Księża. Dzięki tej inwestycji gmina nie tylko promuje ekologiczną energię, ale także przyczynia się do redukcji emisji dwutlenku węgla, poprawiając jakość powietrza w regionie.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urzędzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rys. 38 Farma fotowoltaiczna w miejscowości Rzeczyca Księża
Źródło: Wywiad terenowy

W Trzydniku Dużym występują również obiekty sportowe takie jak stadion z boiskiem i bieżnią lekkoatletyczną, boisko z programu „Moje boisko-Orlik 2012” oraz hala sportowa. Ponadto na terenie gminy są boiska z trawy naturalnej do piłki nożnej, siatkowej i ręcznej oraz boiska do piłki plażowej i boisko do koszykówki. Przy szkołach w Olbięcinie i Rzeczycy Ziemiańskiej znajdują się hala sportowa i sala gimnastyczna. W miejscowościach Agatówka, Budki, Dąbrowa, Dębowiec, Liśnik Mały, Łychów Szlachecki, Owczarnia, Rzeczyca Ziemiańska-Kolonia, Trzydnik Duży-Kolonia, Trzydnik Mały, Węglinek, Wólka Olbięcka, Zielonka nie ma żadnych obiektów sportowych. W gminie znajdują się również nowoczesne place zabaw między innymi przebudowane w ramach „Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: „Europa inwestująca w obszary wiejskie” w miejscowościach Agatówka, Budki, Dąbrowa, Trzydnik Duży, Trzydnik Duży-Kolonia.

Rys. 39 Plac zabaw w miejscowości Trzydnik Duży Kolonia
Źródło: Wywiad terenowy

Infrastruktura społeczna gminy Trzydnik Duży również stoi na wysokim poziomie. W gminie działa 11 zastępów Ochotniczej Straży Pożarnej, co stanowi ogromny atut dla lokalnej społeczności. Wśród nich są: OSP Agatówka, OSP Dąbrowa, OSP Liśnik Mały, OSP Łychów Gościeradowski, OSP Olbiecin, OSP Rzeczycza Księża, OSP Rzeczycza Ziemiańska, OSP Trzydnik Duży, OSP Węglin, OSP Węglinek oraz OSP Wola Trzydnicka. Obecność tak licznych jednostek OSP w gminie przynosi wiele korzyści. Po pierwsze, zwiększa bezpieczeństwo mieszkańców, zapewniając szybką i skuteczną reakcję na różnorodne zagrożenia, takie jak pożary, powodzie czy wypadki drogowe. Po drugie, wspiera integrację społeczną, angażując lokalną społeczność w działalność ratowniczą i prewencyjną. Przy wielu z tych zastępów OSP często działają także Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze. MDP nie tylko wzmacniają struktury OSP, ale również kształtują postawy prospołeczne wśród młodzieży, rozwijają ich umiejętności pracy zespołowej oraz propagują wiedzę na temat ochrony przeciwpożarowej. Dzięki temu, młodzi ludzie są lepiej przygotowani do przyszłych ról w służbach ratowniczych i aktywnie uczestniczą w życiu lokalnej społeczności.

Rys. 40 Budynek Świetlicy Wiejskiej w miejscowości Łychów Gościeradowski
Źródło: Wywiad terenowy

Wsparciem dla mieszkańców jest również Ośrodek Pomocy Społecznej, który odgrywa kluczową rolę w lokalnych społecznościach. Pomaga on osobom w trudnych sytuacjach życiowych, promuje integrację społeczną oraz wspiera rodziny i osoby indywidualne w ich codziennych potrzebach. Ponadto, w zakresie ochrony zdrowia mieszkańcy gminy korzystają z usług Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej oferującego usługi z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej.

Gmina Trzydnik Duży może pochwalić się rozwiniętą infrastrukturą techniczną i społeczną, które razem przyczyniają się do poprawy jakości życia mieszkańców oraz wspierają zrównoważony rozwój regionu. Inwestycje w odnawialne źródła energii, rozwój infrastruktury sportowej oraz rozbudowana sieć jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej i usług społecznych stanowią fundamenty stabilnego i zrównoważonego rozwoju gminy.

2.4. WARUNKI WODNE I GOSPODARKA WODNA

2.4.1. Ogólny opis warunków wodnych

Gmina Trzydnik Duży położona jest w lubelsko-radomskim regionie hydrogeologicznym, który jest częścią większej struktury hydrogeologicznej obejmującej wschodnią Polskę. Region ten charakteryzuje się specyficznymi warunkami wodnymi, wynikającymi z budowy geologicznej oraz klimatu. Region ten cechuje się obecnością licznych warstw wodonośnych, zarówno w obrębie osadów czwartorzędowych, jak i starszych, w tym kredowych i jurajskich. Woda podziemna w tym podregionie jest dostępna na różnych głębokościach, co jest korzystne dla zaopatrzenia dla rolnictwa. Umożliwia nawadnianie upraw w okresach niedoboru opadów, co jest istotne dla utrzymania wysokiej wydajności rolniczej.

Głównymi rzekami przepływającymi przez gminę Trzydnik Duży są Tuczyń i Karasiówka, które stanowią kluczowe elementy systemu hydrologicznego. Ich obecność wpływa na dostępność wody, ochronę przeciw powodziową oraz zasoby gospodarcze, co jest niezwykle ważne dla lokalnej społeczności. Dzięki tym rzekom możliwe jest nawadnianie pól uprawnych, a także zabezpieczenie wody pitnej dla mieszkańców.

Na terenie gminy znajdują się również liczne zbiorniki wodne, które pełnią różnorodne funkcje – retencyjne, hodowlane, przeciwpożarowe i rekreacyjne. Te zbiorniki są nie tylko zasobem wodnym, ale również ważnym elementem krajobrazu, przyciągającym miłośników przyrody. Służą również jako miejsca odpoczynku i rekreacji dla mieszkańców, oferując możliwość wędkowania i spacerów.

Pod względem hydrologicznym równie istotne są rowy melioracyjne, które odgrywają ważną rolę w zarządzaniu zasobami wodnymi. Rowy te pomagają w odprowadzaniu nadmiaru wody podczas intensywnych opadów, co zapobiega podtopieniom i powodziom. Dodatkowo, rowy melioracyjne wspierają regulację poziomu wód gruntowych, co jest kluczowe dla utrzymania odpowiednich warunków glebowych dla rolnictwa. Dzięki nim możliwe jest efektywne gospodarowanie wodą, co przekłada się na stabilność i rozwój lokalnej gospodarki.

2.4.2. Wody płynące i ciek naturalne

Na terenie gminy Trzydnik Duży są dwie główne rzeki:

- 1. PLRW2000623249 – Karasiówka** - spływa w kierunku południowo zachodnim przecinając obręby Rzeczyca Księża (3,23km), Rzeczyca Ziemiańska-Kolonia

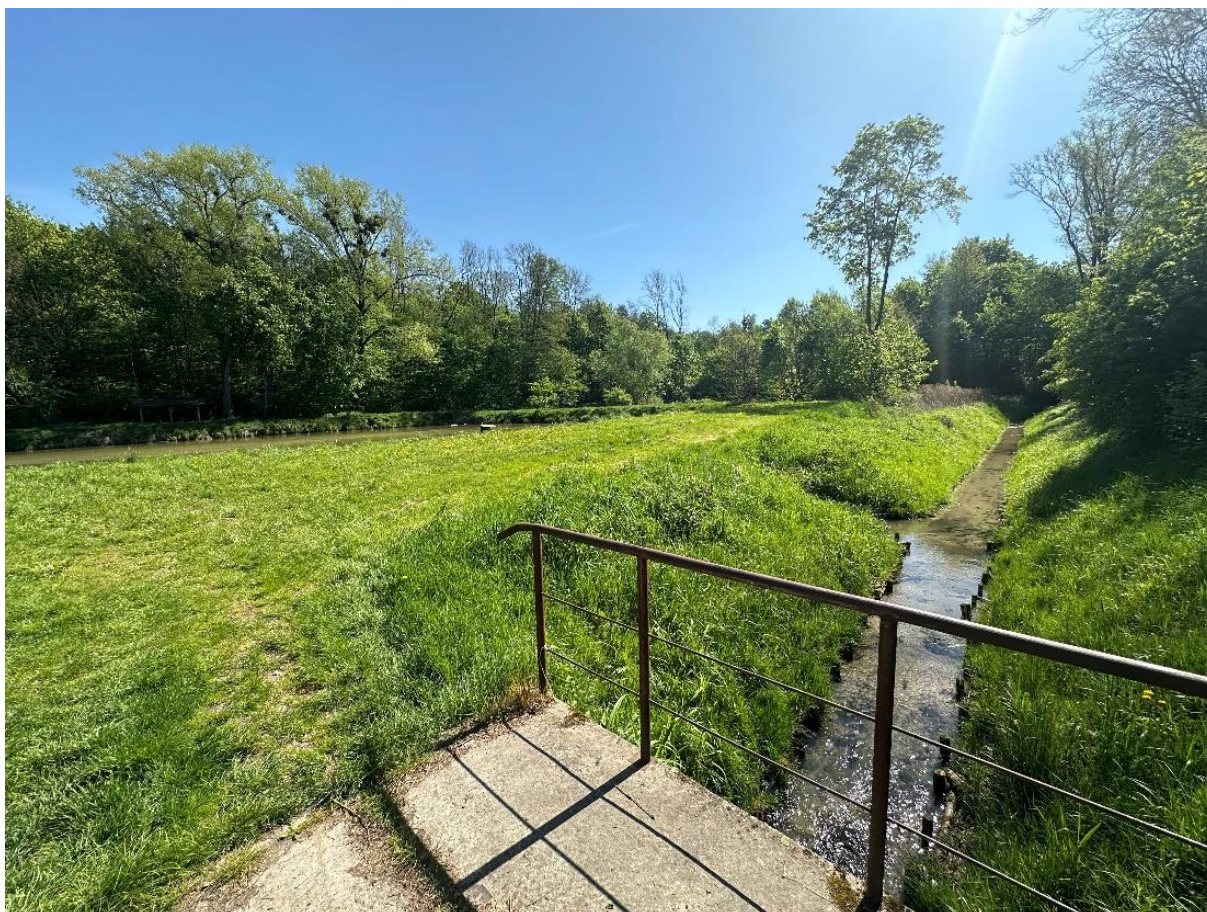
Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie
ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

(1,52km), Rzeczyca Ziemiańska (2,23km), Zielonka (0,90km), Łychów Szlachecki (1,36km), Łychów Gościeradowski (1,51km) i Węglin (1,54km). Rzeką swój bieg kończy wpadając do rzeki Sanny w obrębie Kosin w gminie Annopol. Jej całkowita długość to 42,90km. Nazwa natomiast pochodzi od gatunku ryb – karasi, żyjących w rzece.

Rys. 41 Rzeką Karasiówka w miejscowości Rzeczyca Ziemiańska
Źródło: Wywiad terenowy

2. **PLRW2000623269 – Tuczyn** - wypływa ze źródeł w miejscowości Olbięcín. Woda wybija ze skał wapiennych i jest wyjątkowo czysta otoczona lessami. Rzeką przyływa prze obręb Liśnik Mały, gminę Gościeradów dopływając do miejscowości Kosin w gminie Annopol i wpada do rzeki Sanny. Całkowita długość ciekú to 23,58km.

Rys. 42 Rzeki Tuczyń w miejscowości Olbięciny
Źródło: Wywiad terenowy

Rzeki należą do regionu wodnego Górnej Wisły, dorzecza 2000 – Wisły oraz III rzędu. Realizatorem zadań związanych z utrzymywaniem wód jest Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Rzeszowie.

Oprócz dwóch rzek przecinających gminę Trzydnik Duży znajdują się też dwie mniejsze rzeki IV i V rzędu – Jędrzejówka o długości 8,32km wypływająca z Trzydnika Małego i płynąca wzdłuż drogi wojewódzkiej oraz Dopływ spod Budek o długości 1,27km, który zaczyna się i kończy w granicach obrębu Trzydnik Duży.

W gminie Trzydnik Duży znajdują się przepusty i mosty nad rzekami, które pełnią ważną rolę w lokalnej komunikacji i transporcie. Mosty na terenie gminy w znacznej części przechodzą nad rzeką Karasiówką i ich stan w większości jest dobry. Natomiast przepusty nad rzekami, które prowadzą do prywatnych gospodarstw są w większości w złym stanie technicznym i wymagają konserwacji.

Cieki naturalne przedstawia Tabela 14 oraz Rys. 43.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie
ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Tabela 14 Cieki naturalne

L.p.	Obręb	Jedn.	Nazwa cieku				Razem
			Karasiówka	Tuczyn	Dopływ spod Budek	Jędrzejówka	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Agatówka	km	0	0	0	0	0
2	Budki	km	0	0	0	0	0
3	Dąbrowa	km	0	0	0	0	0
4	Dębowiec	km	0	0	0	0	0
5	Liśnik Mały	km	0	1,45	0	0	1,45
6	Łychów Gościeradowski	km	1,51	0	0	0	1,51
7	Łychów Szlachecki	km	1,36	0	0	0	1,36
8	Olbięcin	km	0	2,19	0	0	2,19
9	Owczarnia	km	0	0	0	0	0
10	Rzeczycza Księża	km	3,23	0	0	0	3,23
11	Rzeczycza Ziemiańska	km	2,23	0	0	0	2,23
12	Rzeczycza Ziemiańska – Kolonia	km	1,52	0	0	0	1,52
13	Trzydnik Duży	km	0	0	1,27	1,53	2,80
14	Trzydnik Duży Kolonia	km	0	0	0	0,91	0,91
15	Trzydnik Mały	km	0	0	0	1,57	1,57
16	Węglin	km	1,54	0	0	0	1,54
17	Węglinek	km	0	0	0	1,99	1,99
18	Wola Trzydnicka	km	0	0	0	2,32	2,32
19	Wólka Olbięcka	km	0	0	0	0	0
20	Zielonka	km	0,90	0	0	0	0,90
Gmina ogółem (obszar wiejski)		km	12,29	3,64	1,27	8,32	25,52

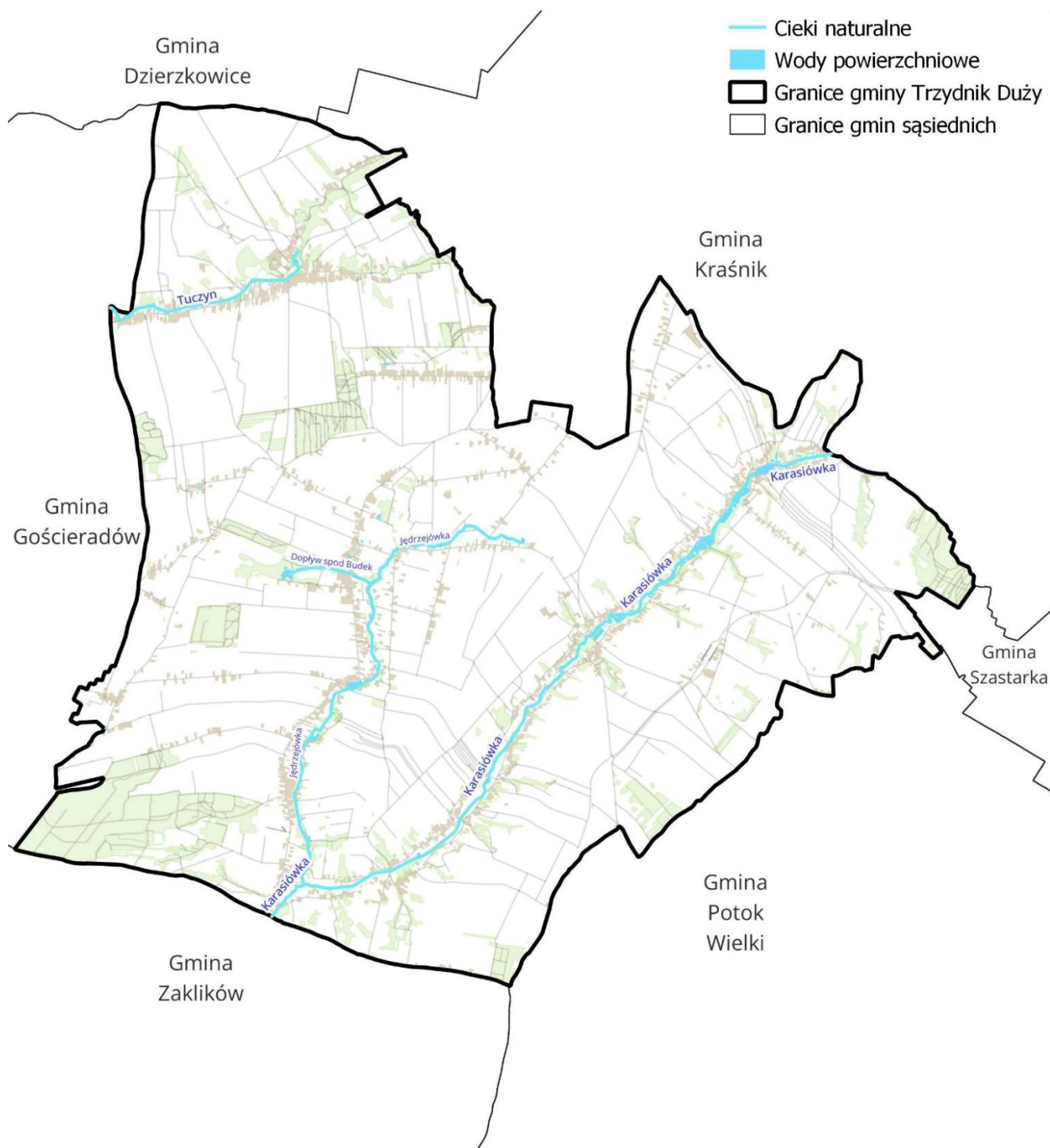
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PGW Wody Polskie

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rys. 43 Cieki naturalne w gminie Trzydnik Duży
 Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PGW Wody Polskie

W gminie Trzydnik Duży występują różne rozbieżności dotyczące cieków wodnych, takie jak brak wydzielonych działek ewidencyjnych (3344,82m), przebieg cieku poza działkami (1570,60m) lub błędne oznaczenia użytków w Ewidencji Gruntów (487,61m). Dla dopływu spod Budek w obrębie Trzydnik Duży brakuje działki na odcinku 750,13m, a 487,61m ma nieprawidłowe oznaczenie użytku. Podobne problemy występują na rzekach Jędrzejówka, Karasiówka i Tuczyn, w tym brak wydzielonych działek oraz odmienny przebieg cieków względem granic działek. Rzeką Jędrzejówką ma nieprawidłowości w obrębach Trzydnik Mały (1024,09m), Trzydnik Duży Kolonia (900,04m) i Trzydnik Duży (192,64m), a także inne przebiegi cieku względem granic działek w obrębach Węglin (81,06m), Trzydnik Mały (706,47m) i Trzydnik Duży (190,04m). Rzeką Karasiówką natomiast ma brak wydzielonej działki na odcinku 71,61m w obrębie Rzeczyca Księża oraz inne przebiegi cieku w obrębach Rzeczyca Ziemiańska Kolonia (22,85m), Rzeczyca Ziemiańska (138,74m) i Węglin (35,71m). Rzeką Tuczyn z kolei ma brak wydzielonej działki w obrębach Dębowiec (185,91m) i Olbięcin (109,28m).

Dodatkowym problemem są konflikty, gdzie działka ewidencyjna dla cieku wodnego jest przerywana przez działkę drogową. Na terenie gminy zidentyfikowano 13 takich sytuacji. Na cieku Tuczyn stwierdzono dwa konflikty w obrębach Liśnik Mały i Olbięcin. Na Karasiówce występują cztery konflikty w obrębie Rzeczyca Księża. Ciek Jędrzejówką ma cztery konflikty, po jednym w obrębach Węglin i Trzydnik Duży Kolonia oraz dwa w Trzydniku Małym. Na dopływie spod Budek znajdują się trzy konflikty w obrębie Trzydnik Duży.

Konflikty i rozbieżności na ciekach naturalnych przedstawia Rys. 44.

Rys. 44 Konflikty i rozbieżności na ciekach naturalnych
 Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PGW Wody Polskie oraz EGİB

2.4.3. System melioracji wodnych i urządzenia melioracji wodnych

Całkowita długość sieci rowów melioracyjnych w gminie Trzydnik Duży, biorąc pod uwagę rowy:

1. wykazane w ewidencji gruntów i budynków (EGiB),
2. na mapach urządzeń melioracyjnych w zasobach PGW Wody Polskie,
3. istniejące wyłącznie w terenie,

wynosi ogółem około 16,20km. W trakcie inwentaryzacji terenowej stwierdzono, że lekko ponad kilometr został zlikwidowany. Część rowów melioracyjnych przestało pełnić swoją funkcję odwadniającą ze względu na zmiany w zagospodarowaniu terenu, takie jak urbanizacja czy zmiany w użytkowaniu gruntów rolnych. Dodatkowo, niektóre rowy były w złym stanie technicznym, co doprowadziło do ich zarośnięcia lub zasypania, co w rezultacie powodowało utratę ich pierwotnej funkcji.

Ponadto obecnie prawie 60% rowów zostało uznane za będące w złym stanie technicznym. Przeprowadzona inwentaryzacja wykazała, że wiele z rowów nie spełnia swoich podstawowych funkcji odwadniających, co ma negatywny wpływ na rolnictwo i gospodarkę wodną regionu. Do głównych problemów należy zaliczyć zbyt małą szerokość i głębokość, co uniemożliwia skuteczne odprowadzanie nadmiaru wody. Wiele rowów jest również silnie zarośniętych roślinnością, co utrudnia przepływ wody i przyczynia się do zamulania. W przeważającej części obrębów więcej jest rowów w stanie złym, niż dobrym.

Charakterystyka stanu rowów przedstawia Tabela 15. oraz Rys.47.

Rys. 45 Rów w miejscowości Węglin
Źródło: Wywiad terenowy

Rys. 46 Rów w miejscowości Wola Trzydnicka
Źródło: Wywiad terenowy

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie
ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Tabela 15 Stan rowów melioracyjnych w gminie Trzydnik Duży

L.p.	Obręb	Stan rowów melioracyjnych				
		dobry	zły	brak danych	brak	Razem
		km	km	km	km	km
1	2	3	4	5	6	7
1	Agatówka	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000
2	Budki	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000
3	Dąbrowa	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000
4	Dębowiec	0,0000	0,1106	0,0000	0,0701	0,1807
5	Liśnik Mały	0,0000	0,0824	0,0000	0,0000	0,0824
6	Łychów Gościeradowski	0,1070	0,2365	0,1078	0,0000	0,4512
7	Łychów Szlachecki	0,0000	0,1007	0,0000	0,0557	0,1564
8	Olbięcin	0,3675	0,2198	0,0000	0,3985	0,9858
9	Owczarnia	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000
10	Rzeczycza Księża	0,5940	1,4024	0,0662	0,2434	2,3060
11	Rzeczycza Ziemiańska	0,8963	0,5218	0,0356	0,0000	1,4537
12	Rzeczycza Ziemiańska – Kolonia	0,0720	0,1080	0,5341	0,0526	0,7668
13	Trzydnik Duży	0,6257	0,5423	0,9684	0,0000	2,1364
14	Trzydnik Duży Kolonia	0,0000	2,7684	0,0702	0,0000	2,8386
15	Trzydnik Mały	0,0000	0,1151	0,0000	0,0000	0,1151
16	Węglin	0,3534	1,5067	0,1809	0,1659	2,2069
17	Węglinek	0,0000	0,6919	0,3193	0,0710	1,0822
18	Wola Trzydnicka	0,5711	0,6273	0,0000	0,0000	1,1984
19	Wólka Olbięcka	0,0000	0,1036	0,0000	0,0000	0,1036
20	Zielonka	0,0000	0,1379	0,0000	0,0000	0,1379
Gmina ogółem (obszar wiejski)		3,5871	9,2753	2,2825	1,0572	16,2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PGW Wody Polskie oraz wywiadu terenowego

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rys. 47 Charakterystyka rowów melioracyjnych w gminie Trzyszczyca Duża
 Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PGW Wody Polskie oraz wywiadu terenowego

Dodatkowo zauważa się, że jeśli rów znajduje się w złym stanie, to również związane z nim urządzenia melioracyjne, wykazują poważne uszkodzenia lub zaniedbania. Stan techniczny tych urządzeń jest kluczowy dla prawidłowego funkcjonowania całego systemu melioracyjnego, a ich degradacja może prowadzić do poważnych problemów hydrologicznych. Przepusty, które są kluczowym elementem infrastruktury melioracyjnej w gminie Trzydnik Duży, często są zbyt wąskie, niedrożne lub uszkodzone, co znacząco ogranicza przepływ wody i przyczynia się do powstawania zatorów. W wielu przypadkach przepusty są zarośnięte roślinnością lub zamulone, co uniemożliwia skuteczne odprowadzanie nadmiaru wody z pól i terenów rolnych.

Rys. 48 Przepust w miejscowości Olbięcín
Źródło: Wywiad terenowy

Na terenie gminy Trzydnik Duży występują obszary zdrenowane o łącznej powierzchni 34,86ha, które obejmują między innymi rejony związane z naturalnymi ciekami wodnymi, takimi jak Jędrzejówka i Dopływ spod Budek. Systemy drenarskie zainstalowane na tych terenach mają na celu regulację poziomu wód gruntowych oraz ochronę gruntów przed nadmiernym zawilgoceniem. Pomimo przeprowadzonego drenażu, w obrębie Trzydnik Duży Kolonia tereny przy rowach melioracyjnych pozostają jednak podmokłe. Zjawisko to zostało potwierdzone podczas inwentaryzacji terenowej, co wskazuje na konieczność dalszych działań w celu poprawy warunków odwodnienia w tym obszarze.

Obszary zdrenowane przedstawia Rys. 49.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie
ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rys. 49 Obszary zdrenowane w gminie Trzysiek Duży
 Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PGW Wody Polskie

2.4.4. Zbiorniki wodne i zbiorniki retencji wodnej

Na terenie gminy Trzydnik Duży zbiorniki wodne zajmują obszar 29,0208ha, czyli 4% całkowitej powierzchni gminy. Największa ilość wód stojących jest na terenie obrębu Rzeczyca Księża gdzie zajmują powierzchnie 10,5017ha. Znajdują się również dwa obręby – Dębowiec oraz Wólka Olbięcka, na których nie ma żadnego istniejącego zbiornika wodnego. W gminie Trzydnik Duży znaczącą rolę odgrywają stawy i zbiorniki wodne, które pełnią głównie funkcje małej retencji, hodowlane, oraz rekreacyjne. Zasoby wodne stanowią nie tylko istotny element krajobrazu, ale również odgrywają ważną rolę w życiu społeczności lokalnej.

Zbiorniki małej retencji w gminie mają kluczowe znaczenie dla gospodarki wodnej regionu. Ich podstawowym zadaniem jest magazynowanie wody, co pozwala na przeciwdziałanie skutkom suszy oraz regulowanie poziomu wód gruntowych. Dzięki nim możliwe jest również łagodzenie skutków powodzi poprzez retencionowanie nadmiaru wód opadowych. Dodatkowo, stawy te przyczyniają się do poprawy mikroklimatu, tworząc dogodne warunki dla rozwoju roślinności oraz zwierząt. Stawy hodowlane są kolejnym ważnym elementem w gminie Trzydnik. Lokalne gospodarstwa rybackie wykorzystują te zbiorniki do hodowli ryb, co stanowi istotne źródło dochodu dla mieszkańców. Nie można również zapomnieć o rekreacyjnej funkcji stawów i zbiorników wodnych w gminie Trzydnik. Mieszkańcy chętnie korzystają z możliwości, jakie oferują te wodne przestrzenie. Latem stawy stają się miejscem relaksu i rekreacji, gdzie można odpocząć, pospacerować czy wędkować.

Na terenie gminy znajduje się pięć jezior, które odgrywają ważną rolę w lokalnym systemie hydrologicznym. Spośród tych jezior, trzy są zbiornikami na ciekach naturalnych. Oznacza to, że są one zasilane przez przepływające przez nie rzeki lub strumienie, co zapewnia stały dopływ świeżej wody i wspiera ekosystemy wodne. Dzięki temu, w tych jeziorach mogą rozwijać się różnorodne gatunki roślin i zwierząt wodnych, a także utrzymuje się wysoka jakość wody. Pozostałe dwa jeziora znajdują się na początkach cieków wodnych – nazywane są jeziorem źródłowym lub jeziorem początkowym. Te zbiorniki wodne pełnią istotną funkcję w regulacji lokalnego reżimu wodnego, zapewniając źródła dla dalszego przepływu wód. Zlokalizowane są na początkach Jędrzejówki oraz Dopływu spod Budek. Te jeziora nie tylko dostarczają wody dla cieków wodnych, ale także wpływają na mikroklimat okolicy.

Zbiorniki wodne przedstawia Tabela 16.

Rys. 50 Zbiornik wody w miejscowości Rzeczyca Ziemiańska
Źródło: Wywiad terenowy

Rys. 51 Zbiornik wodny w miejscowości Rzeczyca Księża
Źródło: Wywiad terenowy

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie
ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Tabela 16 Zbiorniki wodne w gminie Trzydnik Duży

L.p.	Obręb	Powierzchnia obróbu	Zbiorniki wodne					
			planowane		istniejące		zlikwidowane	
			ha	%	ha	%	ha	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Agatówka	161,7641	0	0,00	0,1500	0,09	0	0,00
2	Budki	286,1266	0	0,00	0,1721	0,06	0,0158	0,01
3	Dąbrowa	472,4370	0	0,00	0,2945	0,06	0	0,00
4	Dębowiec	157,7094	0	0,00	0	0,00	0	0,00
5	Liśnik Mały	462,4751	0	0,00	0,0727	0,02	0	0,00
6	Łychów Gościeradowski	683,3759	0	0,00	0,3093	0,05	0	0,00
7	Łychów Szlachecki	399,9450	0	0,00	0,9578	0,24	0	0,00
8	Olbięcin	1049,5339	0	0,00	0,4478	0,04	0	0,00
9	Owczarnia	178,4501	0	0,00	0,0057	0,00	0	0,00
10	Rzeczycza Księża	1229,9246	0	0,00	10,5017	0,85	0	0,00
11	Rzeczycza Ziemiańska	1180,4811	0,1825	0,02	3,4917	0,30	0	0,00
12	Rzeczycza Ziemiańska – Kolonja	563,1584	0	0,00	4,8338	0,86	0	0,00
13	Trzydnik Duży	562,3215	0	0,00	3,0357	0,54	0	0,00
14	Trzydnik Duży Kolonja	585,7133	0	0,00	1,0086	0,17	0	0,00
15	Trzydnik Mały	456,5568	0	0,00	1,0469	0,23	0	0,00
16	Węglin	453,8625	0	0,00	0,2769	0,06	0	0,00
17	Węglinek	520,0436	0	0,00	0,2897	0,06	0	0,00
18	Wola Trzydnicka	598,6779	0	0,00	2,0583	0,34	0	0,00
19	Wólka Olbięcka	182,8252	0	0,00	0	0,00	0	0,00
20	Zielonka	224,7041	0	0,00	0,0676	0,03	0	0,00
Gmina ogółem (obszar wiejski)		10410,0859	0,1825	0,02	29,0208	4,00	0,0158	0,01

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PGW Wody Polskie oraz wywiadu terenowego

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.4.5. Tereny podmokłe, tereny bagienne i rozlewiska

Na terenie gminy Trzydnik Duży zlokalizowano dziesięć obszarów uznanych za tereny podmokłe. Tereny te pełnią funkcje ekologiczne – stanowią naturalną filtrację wody i jej magazynowanie, co pomaga łagodzić skutki suszy oraz stanowi siedlisko dla wielu gatunków roślin i zwierząt. Tereny podmokłe są niezwykle ważne dla zachowania lokalnej bioróżnorodności.

Podczas przeprowadzania inwentaryzacji terenowej zlokalizowano również obszary okresowych rozlewisk, które powstały w wyniku niewłaściwej konserwacji rowów melioracyjnych. Brak regularnego oczyszczania doprowadził do ich zatorów, co w efekcie powoduje wylewanie się wody na okoliczne tereny. Taki zaniedbania mogą prowadzić do degradacji środowiska i problemów rolniczych. Kolejnym czynnikiem jest ingerencja natury szczególnie działalność bobrów, które budując tamy na ciekach wodnych, przyczyniają się do powstawania rozlewisk, co prowadzi do zalania przyległych gruntów.

Tereny podmokłe i rozlewiska przedstawia Rys. 53.

Rys. 52 Rozlewisko w miejscowości Wola Trzydnicka
Źródło: Wywiad terenowy

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie
ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rys. 53 Tereny podmokłe i rozlewiska w gminie Trzysznice Duże

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PGW Wody Polskie, BDOT10k oraz wywiadu terenowego

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.4.6. Obszary zagrożone suszą i obszary zalewowe

W gminie Trzydnik Duży podczas czternastokrotnego okresu raportowania w 2023 roku, które obejmowały następujące daty: od 21 marca do 20 maja, od 1 kwietnia do 31 maja, od 11 kwietnia do 10 czerwca, od 1 maja do 20 czerwca, od 11 maja do 30 czerwca, od 21 maja do 10 lipca, od 1 czerwca do 20 lipca, od 11 czerwca do 31 lipca, od 21 czerwca do 10 sierpnia, od 1 lipca do 20 sierpnia, od 11 lipca do 31 sierpnia, od 21 lipca do 10 września, od 1 sierpnia do 20 września, od 11 sierpnia do 30 września, odnotowano, że najczęściej upraw było zagrożonych w siódmy okresie raportowania. Susza dotknęła następujące gatunki – zboża jare (0,49%), kukurydza na ziarno (2,65%), kukurydza na kiszonkę (2,65%), krzewy owocowe (2,13%) oraz rośliny strączkowe (0,97%). Ogólnie, udział powierzchni zagrożonej suszą w gminie Trzydnik Duży był niewielki, a dla większości gatunków roślin wyniósł zero procent. Kluczową rolę w ograniczeniu skutków suszy odegrały dobre zasoby wodne i odpowiednie zarządzanie zasobami wodnymi.

Zagrożenia suszą przedstawia Rys. 54.

Udział powierzchni zagrożonej suszą [%]

Gatunek roślin uprawnych	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14
Zboża ozime	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	x	x	x	x	x
Zboża jare	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.49	0.0	0.0	x	x	x	x	x
Kukurydza na ziarno	x	x	x	0.0	0.0	0.0	2.65	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Kukurydza na kiszonkę	x	x	x	0.0	0.0	0.0	2.65	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Rzepak i rzepik	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	2.65	x	x	x	x	x	x	0.0	0.0
Ziemniak	x	x	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	x
Burak cukrowy	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Chmiel	x	x	x	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	x	x
Tytoń	x	x	x	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	x	x
Warzywa gruntowe	x	x	x	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	x	x
Krzewy owocowe	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	2.13	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	x	x
Drzewa owocowe	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	x	x
Truskawki	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	x	x	x	x	x
Rośliny strączkowe	x	x	x	0.0	0.0	0.0	0.97	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

Rys. 54 Zagrożenia suszą na terenie gminy Trzydnik Duży w 2023 r.
Źródło: Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach

Według map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego na terenie gminy nie występuje obszar szczególnego zagrożenia powodzią od strony rzek.

2.5. ISTNIEJĄCA SIEĆ DRÓG I KOLEI

2.5.1. Ogólna charakterystyka i układ sieci drogowej i kolejowej

Podstawę sieci komunikacyjnej w gminie Trzydnik Duży stanowią kluczowe arterie: droga wojewódzka DW855 oraz droga krajowa DK74, która przebiega przez północną część jednostki administracyjnej. Te strategiczne szlaki drogowe pełnią istotną rolę w zapewnieniu komunikacji zarówno wewnątrz gminy, jak i w połączeniu jej z szerszą siecią drogową regionu. Całkowita długość wszystkich dróg na terenie gminy wynosi 403,49km, co odzwierciedla szeroko rozwiniętą infrastrukturę komunikacyjną, niezbędną do wsparcia lokalnej gospodarki, zwłaszcza w kontekście rolnictwa i transportu.

Jednakże, podczas inwentaryzacji terenowej stwierdzono, że aż 47,25km dróg wykazanych w ewidencji nie istnieje. To zjawisko wynika głównie z ich zaorania i przekształcenia w grunty orne, co odzwierciedla dążenie lokalnych rolników do maksymalnego wykorzystania dostępnych gruntów pod uprawy. W niektórych przypadkach drogi te zostały całkowicie zarośnięte, co wskazuje na naturalny proces degradacji nieużywanych szlaków komunikacyjnych. Problem ten jest szczególnie widoczny w obrębie Rzeczyca Księża, gdzie zarejestrowano aż 9,44km dróg, które przestały istnieć.

Średnio na 100ha powierzchni gminy faktycznie przypada 3,42km dróg, co stanowi wskaźnik gęstości infrastruktury drogowej. W odniesieniu do poszczególnych obrębów administracyjnych, gęstość ta wykazuje znaczne zróżnicowanie – od najniższej wartości 2,32km w Agatówce do najwyższej, wynoszącej 4,85km, w Węglinku. Taka dywersyfikacja może wpływać na dostępność i efektywność transportu w różnych częściach gminy, a także na poziom życia mieszkańców, dostęp do usług i możliwość prowadzenia działalności gospodarczej.

Gęstość sieci dróg przedstawia Tabela 17. oraz Rys. 55.

Tabela 17 Gęstość sieci drogowej w gminie Trzydnik Duży

Lp.	Obręb	Powierzchnia obróbu	Długość sieci drogowej	Gęstość sieci drogowej	Długość dróg nieistniejących	Faktyczna gęstość dróg
		ha	km	km/km ²	km	km/km ²
1	2	3	4	5	6	7
1	Agatówka	161,7641	3,96	2,45	0,20	2,32
2	Budki	286,1266	8,80	3,07	2,11	2,34
3	Dąbrowa	472,4370	22,08	4,67	4,40	3,74
4	Dębowiec	157,7094	7,90	5,01	1,18	4,26
5	Liśnik Mały	462,4751	15,95	3,45	0,84	3,27
6	Łychów Gościeradowski	683,3759	21,03	3,08	2,08	2,77
7	Łychów Szlachecki	399,9450	22,38	5,60	8,87	3,38
8	Olbięcin	1049,5339	47,84	4,56	3,89	4,19
9	Owczarnia	178,4501	7,22	4,05	1,19	3,38
10	Rzeczyca Księża	1229,9246	60,22	4,90	9,44	4,13
11	Rzeczyca Ziemiańska	1180,4811	39,80	3,37	2,87	3,13
12	Rzeczyca Ziemiańska – Kolonia	563,1584	18,12	3,22	0,96	3,05
13	Trzydnik Duży	562,3215	19,35	3,44	1,13	3,24
14	Trzydnik Duży Kolonia	585,7133	16,74	2,86	1,22	2,65
15	Trzydnik Mały	456,5568	14,42	3,16	1,71	2,78
16	Węglin	453,8625	17,34	3,82	1,67	3,45
17	Węglinek	520,0436	25,90	4,98	0,70	4,85
18	Wola Trzydnicka	598,6779	20,98	3,50	1,04	3,33
19	Wólka Olbięcka	182,8252	7,31	4,00	1,74	3,05
20	Zielonka	224,7041	6,16	2,74	0,00	2,74
Gmina ogółem (obszar wiejski)		10410,0859	403,49	3,88	47,25	3,42

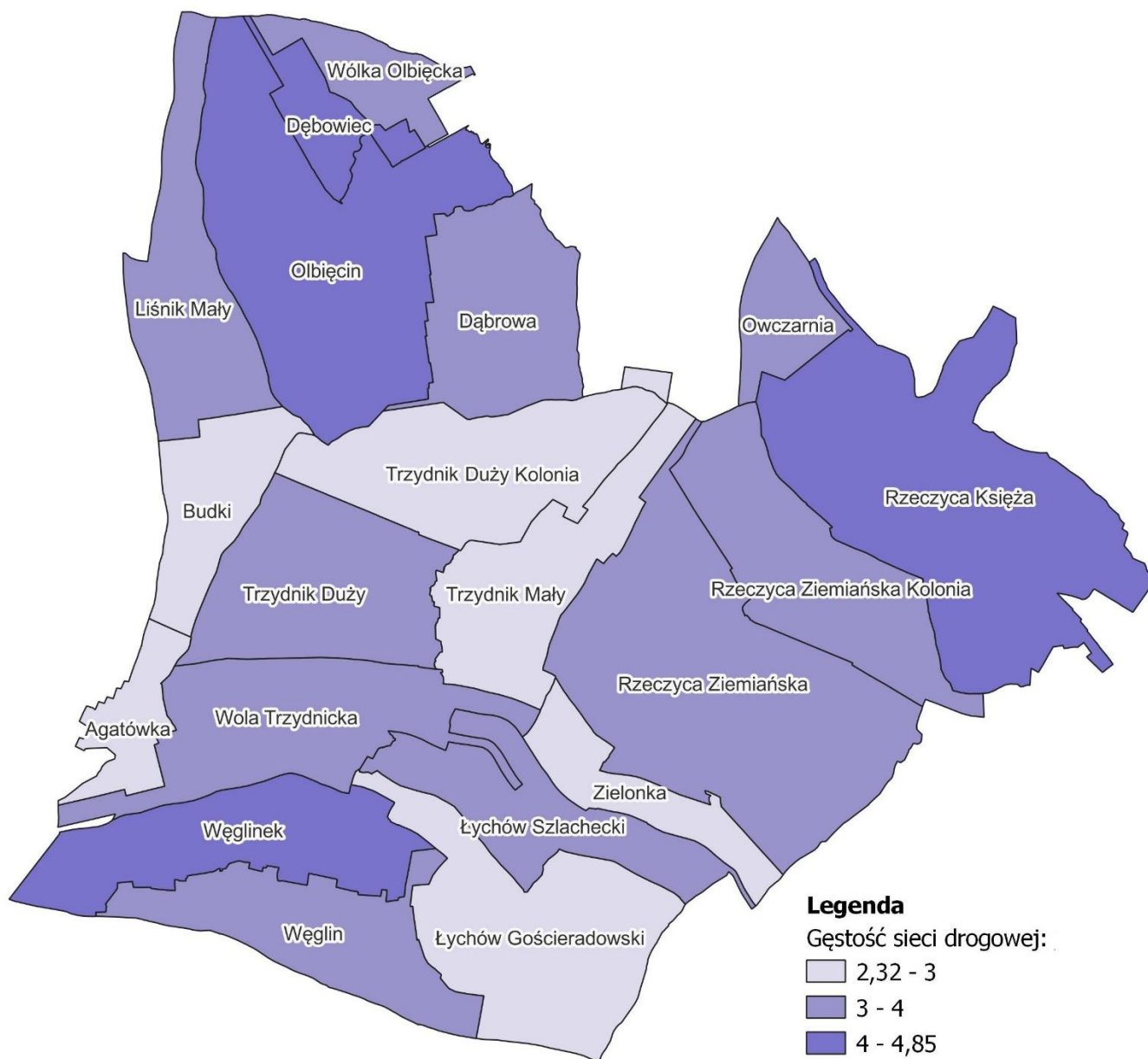
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDOT10k, EGiB oraz wywiadu terenowego

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rys. 55 Gęstość sieci drogowej w gminie Trzysław Duży
 Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDOT10k, EGiB oraz wywiadu terenowego

Przez obręby Łychów Gościeradowski, Łychów Szlachecki, Rzeczyca Księża, Rzeczyca Ziemiańska, Rzeczyca Ziemiańska Kolonia oraz Zielonka, zlokalizowane w południowej i wschodniej części gminy Trzydnik Duży, przebiega linia kolejowa nr 68 na trasie Lublin Główny – Przeworsk. Ta linia kolejowa stanowi ważny element infrastruktury transportowej, łącząc gminę z większymi ośrodkami miejskimi oraz umożliwiając wygodne połączenia komunikacyjne dla mieszkańców.

Rys. 56 Kolej w miejscowości Rzeczyca Księża
Źródło: Wywiad Terenowy

Na terenie gminy Trzydnik Duży znajduje się stacja kolejowa Rzeczyca, zlokalizowana w miejscowości Rzeczyca Ziemiańska. Stacja ta pełni istotną rolę w codziennym życiu społeczności lokalnej, zapewniając dostęp do transportu publicznego oraz ułatwiając przemieszczanie się zarówno wewnątrz regionu, jak i poza jego granice. Połączenia kolejowe z tej stacji umożliwiają mieszkańcom dojazd do Lublina, będącego ważnym centrum gospodarczym, edukacyjnym i kulturalnym, a także do innych miejscowości na trasie, co wspiera mobilność mieszkańców i rozwój lokalnej gospodarki.

Rys. 57 Stacja Rzeczyca w miejscowości Rzeczyca Ziemiańska
Źródło: Wywiad terenowy

Układ sieci drogowej i kolejowej przedstawia Rys. 58.

Rys. 58 Charakterystyka układu sieci drogowej i kolejowej w gminie Trzydnik Duży
 Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDOT10k, EGİB oraz wywiadu terenowego

2.5.2. Rodzaje dróg według podziału na kategorie i klasy dróg

W gminie Trzydnik Duży dominują drogi gminne, które stanowią największy procent całkowitej długości dróg, wynosząc 64,28%, co przekłada się na łączną długość 259,38km. Drogi te odgrywają kluczową rolę w codziennym funkcjonowaniu gminy, zapewniając mieszkańcom dostęp do najważniejszych obiektów użyteczności publicznej, takich jak szkoły, sklepy, urzędy oraz miejsca kultu religijnego. Są one również istotne dla lokalnej gospodarki, umożliwiając transport produktów rolnych i innych towarów do miejsc skupu oraz na lokalne rynki.

Najmniejszy udział procentowy w sieci drogowej gminy, wynoszący zaledwie 1,12%, przypada na drogę krajową, której łączna długość wynosi 4,53km. Droga ta przebiega przez obręby Liśnik Mały, Olbięcin oraz Dębowiec. Mimo niewielkiego udziału procentowego, droga krajowa pełni istotną rolę komunikacyjną, będąc częścią trasy relacji Wieluń – Kielce – Zamość – Zosin, która łączy zachodnią Polskę z przejściem granicznym z Ukrainą w Zosinie. Jej strategiczne znaczenie w sieci transportowej kraju sprawia, że jest to kluczowy szlak zarówno dla transportu towarowego, jak i pasażerskiego.

Droga wojewódzka w gminie ma długość 11,05km, co stanowi 2,74% całkowitej długości dróg. Przechodzi przez miejscowości takie jak Olbięcin, Trzydnik Duży, Trzydnik Duży Kolonia, Węglin, Węglinek oraz Wola Trzydnicka. Droga ta, będąca częścią trasy Stalowa Wola – Olbięcin, ułatwia dojazd do większych miast oraz wpływa na rozwój gospodarczy regionu.

Drogi należące do powiatu kraśnickiego są bardziej rozpowszechnione, obejmując 38,63km, co stanowi 9,57% całkowitej długości dróg w gminie. Najwięcej dróg powiatowych znajduje się w Rzeczycy Ziemiańskiej, gdzie ich łączna długość wynosi 8,52km. Drogi powiatowe, choć mniej rozbudowane niż gminne, odgrywają kluczową rolę w łączeniu poszczególnych miejscowości z głównymi trasami komunikacyjnymi.

Istotnym elementem sieci drogowej są także drogi wewnętrzne, których łączna długość wynosi 65,83km, co stanowi 16,31% wszystkich dróg w gminie. Drogi te, choć często mniej uczęszczane, są ważne dla mieszkańców, zapewniając dostęp do posesji, pól uprawnych oraz gruntów leśnych.

Dodatkowo, w gminie znajduje się 24,07km dróg transportu rolnego, co stanowi 5,97% całkowitej długości dróg. Drogi te są kluczowe dla działalności rolniczej, umożliwiając efektywny transport maszyn rolniczych, plonów oraz zaopatrzenia na tereny uprawne, co ma

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

bezpośredni wpływ na rozwój sektora rolniczego w gminie. Należy jednak zaznaczyć, że drogi transportu rolnego nie są ujęte w oficjalnej ewidencji dróg, co może wpływać na ich stan techniczny oraz dostępność do środków na ich utrzymanie i modernizację.

Sieć drogowa według własności przedstawia Tabela 18. oraz Rys. 60.

Rys. 59 Droga gminna w miejscowości Rzeczyca Księża
Źródło: Wywiad terenowy

Tabela 18 Sieć drogowa wg własności w gminie Trzydnik Duży

Lp.	Obręb	Jedn.	Drogi wg własności						
			Kraj	Woje- wództwo	Powiat	Gmina	Wewnę- trzne	Trans- portu rolnego	Razem
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Agatówka	km	0,00	0,00	1,85	2,11	0,00	0,00	3,96
2	Budki	km	0,00	0,00	2,52	6,27	0,00	0,00	8,80
3	Dąbrowa	km	0,00	0,00	2,67	14,90	2,22	2,30	22,08
4	Dębowiec	km	0,49	0,00	0,00	7,41	0,00	0,00	7,90
5	Liśnik Mały	km	1,22	0,00	0,00	12,74	1,91	0,08	15,95
6	Łychów Gościeradowski	km	0,00	0,00	2,02	16,25	1,25	1,51	21,03
7	Łychów Szlachecki	km	0,00	0,00	0,98	17,91	0,75	2,76	22,38
8	Olbięcín	km	2,81	2,85	2,48	26,46	12,70	0,53	47,84
9	Owczarnia	km	0,00	0,00	2,06	4,07	0,00	1,09	7,22
10	Rzeczycá Księża	km	0,00	0,00	2,57	39,58	8,90	9,17	60,22
11	Rzeczycá Ziemiańska	km	0,00	0,00	8,52	21,63	7,56	2,09	39,80
12	Rzeczycá Ziemiańska – Kolonía	km	0,00	0,00	3,25	11,32	2,51	1,04	18,12
13	Trzydník Duży	km	0,00	1,72	3,38	7,31	6,94	0,00	19,35
14	Trzydník Duży Kolonía	km	0,00	1,92	1,21	12,91	0,00	0,70	16,74
15	Trzydník Mały	km	0,00	0,00	3,37	11,05	0,00	0,00	14,42
16	Węglín	km	0,00	1,31	1,20	11,80	2,37	0,66	17,34
17	Węglínek	km	0,00	1,18	0,00	8,21	16,37	0,15	25,90
18	Wolá Trzydnicka	km	0,00	2,07	0,00	17,13	1,78	0,00	20,98
19	Wólka Olbięcka	km	0,00	0,00	0,00	7,11	0,00	0,20	7,31
20	Zielonka	km	0,00	0,00	0,54	3,24	0,58	1,79	6,16
Gmina ogółem (obszar wiejski)		km	4,53	11,05	38,63	259,38	65,83	24,07	403,49
		%	1,12	2,74	9,57	64,28	16,31	5,97	100,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych EGİB oraz wywiadu terenowego

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rys. 60 Drogi według własności w gminie Trzydnik Duży
 Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych EGİB oraz wywiadu terenowego

2.5.3. Drogi transportu rolnego

W gminie Trzydnik Duży podczas przeprowadzonej inwentaryzacji terenowej odkryto istotny zasób dróg transportu rolnego, które, choć są obecne w terenie, nie są uwzględnione w ewidencji gruntów. Te nieoficjalnie istniejące szlaki drogowe mają łączną długość 24,07km, co stanowi 5,97% wszystkich dróg w gminie. Szczególnie wyróżnia się obręb Rzeczyca Księżą, gdzie nieujawnionych dróg jest najwięcej, osiągając długość 9,17km.

Drogi te, zazwyczaj gruntowe, znajdują się w różnym stanie technicznym, od złego po wymagający natychmiastowych prac naprawczych. Mimo ich złego stanu, są one kluczowe dla funkcjonowania lokalnego transportu rolniczego, umożliwiając dojazd do działek, które nie mają dostępu do publicznych dróg. Te szlaki odgrywają fundamentalną rolę w codziennej działalności rolników, umożliwiając transport towarów i sprzętu niezbędnego do efektywnego prowadzenia gospodarstw.

Ważne jest, aby te drogi zostały formalnie ujęte w ewidencji gruntów. Ujawnienie ich w dokumentacji umożliwi przyszłe inwestycje na ich utrzymanie i modernizację, co przyczyni się do poprawy jakości infrastruktury drogowej. Dbanie o stan techniczny tych dróg jest kluczowe dla wsparcia rozwoju rolnictwa oraz zapewnienia stabilnych i bezpiecznych warunków transportu, co jest niezbędne dla wzrostu efektywności i konkurencyjności lokalnych gospodarstw rolnych. Poprawa jakości dróg transportu rolnego pozytywnie wpłynie na życie mieszkańców, ułatwiając im codzienne obowiązki i przyczyniając się do ogólnego rozwoju regionu.

2.5.4. Stan dróg

Inwentaryzacja terenowa pozwoliła stwierdzić, że 120,11km (29,77%) dróg charakteryzuje się złym stanem technicznym. Są to głównie drogi gruntowe z głębokimi koleinami i nierównościami, które w okresie deszczowym stają się błotniste. Zaniedbania dodatkowo prowadzą do porastania roślinnością, co utrudnia transport. Mniejsza część dróg to drogi utwardzane w złym stanie technicznym. Dla mieszkańców, których zabudowania są dostępne tylko przez te drogi, jest to ogromne utrudnienie, dlatego wymagają one przebudowy w pierwszej kolejności. Najwięcej dróg w złym stanie, bo ponad 40% w danym obrębie, znajduje się w miejscowościach Liśnik Mały (10,96km), Olbięcín (22,47km), Rzeczyca Księżą (27,05km) oraz Trzydnik Duży (7,75km), a najmniej, bo zaledwie odcinki są w miejscowościach Budki, Agatówka, Owczarnia oraz Dębowiec. Drogi w dobrym stanie stanowią 58,52% wszystkich dróg.

Sieć drogowa według stanu technicznego przedstawia Tabela 19.

Rys. 61 Droga w stanie złym w miejscowości Rzeczycza Ziemiańska
Źródło: Wywiad terenowy

Rys. 62 Droga nieistniejąca w terenie w miejscowości Owczarnia
Źródło: Wywiad terenowy

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie
ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Tabela 19 Sieć drogowa wg stanu technicznego w gminie Trzydnik Duży

Lp.	Obręb	Drogi wg stanu						
		dobry		zły		nieistniejący		Razem
		km	%	km	%	km	%	km
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Agatówka	3,53	89,13	0,23	5,80	0,20	5,07	3,96
2	Budki	6,68	75,99	0,00	0,00	2,11	24,01	8,80
3	Dąbrowa	11,40	51,65	6,28	28,44	4,40	19,92	22,08
4	Dębowiec	6,17	78,06	0,55	6,95	1,18	14,99	7,90
5	Liśnik Mały	4,14	25,97	10,96	68,73	0,84	5,30	15,95
6	Łychów Gościeradowski	15,14	71,98	3,81	18,11	2,08	9,91	21,03
7	Łychów Szlachecki	9,75	43,58	3,76	16,81	8,87	39,62	22,38
8	Olbięcin	21,48	44,90	22,47	46,97	3,89	8,13	47,84
9	Owczarnia	5,74	79,49	0,29	4,03	1,19	16,48	7,22
10	Rzeczyca Księża	23,73	39,41	27,05	44,92	9,44	15,67	60,22
11	Rzeczyca Ziemiańska	26,14	65,68	10,79	27,10	2,87	7,21	39,80
12	Rzeczyca Ziemiańska – Kolonia	12,34	68,10	4,82	26,58	0,96	5,32	18,12
13	Trzydnik Duży	10,48	54,16	7,75	40,02	1,13	5,82	19,35
14	Trzydnik Duży Kolonia	13,03	77,82	2,49	14,90	1,22	7,28	16,74
15	Trzydnik Mały	10,85	75,25	1,86	12,87	1,71	11,88	14,42
16	Węglin	10,91	62,94	4,76	27,45	1,67	9,60	17,34
17	Węglinek	21,17	81,72	4,04	15,59	0,70	2,70	25,90
18	Wola Trzydnicka	12,53	59,72	7,41	35,31	1,04	4,97	20,98
19	Wólka Olbięcka	5,00	68,43	0,57	7,77	1,74	23,81	7,31
20	Zielonka	5,92	96,25	0,23	3,75	0,00	0,00	6,16
Gmina ogółem (obszar wiejski)		236,14	58,52	120,11	29,77	47,25	11,71	403,49

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDOT10k, EGİB oraz wywiadu terenowego

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Większość dróg w gminie to drogi gruntowe, które obejmują 217,53km, co stanowi 53,91% całkowitej długości dróg. Drogi gruntowe są szczególnie narażone na uszkodzenia wynikające z intensywnego użytkowania przez rolników, którzy często korzystają z ciężkich pojazdów, takich jak traktory, kombajny czy ciężarówki. Ciężar tych maszyn powoduje naruszenie nawierzchni, co prowadzi do powstawania kolein, dziur i nierówności. W okresach intensywnych opadów deszczu, drogi gruntowe mogą stać się błotniste i praktycznie nieprzejezdne, co dodatkowo utrudnia transport, a w skrajnych przypadkach może prowadzić do czasowej izolacji niektórych obszarów. Najwięcej dróg gruntowych znajduje się w miejscowościach Rzeczycy Księża i Olbięcina. W Rzeczycy Księżej długość tych dróg wynosi 38,94km, natomiast w Olbięcinie 28,56km. Obie te miejscowości, ze względu na rozległe tereny rolnicze, mają szczególne zapotrzebowanie na sprawną i bezpieczną infrastrukturę drogową. Niezadawalający stan dróg gruntowych w tych rejonach utrudnia nie tylko codzienne funkcjonowanie mieszkańców, ale również efektywną działalność rolniczą.

Rys. 63 Droga gruntowa w miejscowości Rzeczycy Księża
Źródło: Wywiad terenowy

Rys. 64 Droga gruntowa w miejscowości Zielonka
Źródło: Wywiad terenowy

Na terenie gminy 34,32% dróg to drogi utwardzone. Dominującą nawierzchnią jest masa bitumiczna, która obejmuje 22,94%. Kolejne 8,48% stanowią drogi żwirowe, a 2,09% pokrywa betonowa razem z płytami betonowymi, mniej popularne materiały to tłuczeń i kostka brukowa, zajmujące odpowiednio 0,77% i 0,04%. Najwięcej utwardzonych tras, bo aż 20,22km przebiega przez obręb Rzeczycy Ziemiańska. Natomiast nie w każdym obrębie ta ilość jest tak imponująca w Liśniku Małym to tylko 1,96km, w Zielonce 1,73km, a w Łychowie Szlacheckim zaledwie 1,69km.

Gmina Trzydnik Duży korzysta z programów rozwoju oraz rządowych funduszy, które pozwoliły na znaczącą poprawę infrastruktury drogowej. Dzięki pozyskanym środkom drogi zostały utwardzone i obecnie ich stan jest bardzo dobry, co znacznie podniosło komfort podróży mieszkańców. Informacje o ten temat uzyskano podczas przeprowadzonej inwentaryzacji terenowej, a przy drogach często można spotkać tablice informacyjne dotyczące realizacji projektów.

Rys. 65 Droga asfaltowa w miejscowości Olbiecin
Źródło: Wywiad terenowy

Odpowiednia nawierzchnia to nie jedyny wyznacznik, równie ważna jest szerokość drogi, jaki ich odwodnienie. Podczas konsultacji społecznych zgłoszono problem zbyt wąskich dróg. Utrudnia to rolnikom przejazd dużymi maszynami rolniczymi. W efekcie zmuszeni są oni wybierać dłuższe trasy, nie raz w gorszym stanie technicznym, aby dotrzeć do swoich upraw. Ponadto zasygnalizowano problem dotyczący spływu wody na drodze krajowej. Zaniedbane i zarośnięte rowy przydrożne nie spełniają swoich funkcji, co prowadzi do przedostawania się wody do pobliskich gospodarstw.

Podczas inwentaryzacji terenowej w gminie Trzydnik Duży określono, że drogi nieistniejące stanowią 11,71% całej sieci drogowej. Tego typu drogi zostały zaorane lub zarosły roślinnością, co skutecznie uniemożliwia ich użytkownię. Największy odsetek, bo aż 39,62% dróg w obrębie Łychów Szlachecki, został sklasyfikowany jako istniejący.

Sieć drogowa według rodzaju nawierzchni przedstawia Tabela 20. oraz Rys. 66.

Tabela 20 Sieć drogowa wg rodzaju nawierzchni w gminie Trzydnik Duży

Lp.	Obręb	Drogi wg rodzaju nawierzchni									
		Jedn.	gruntowa	masa bitumiczna	tłuczeń	żwir	kostka kamienna i prefabrykowana	płyty betonowe i beton	inna	nie istnieje	Razem
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Agatówka	km	0,47	2,99	0,00	0,29	0,00	0,00	0,00	0,20	3,96
2	Budki	km	1,02	4,40	0,00	1,26	0,00	0,00	0,00	2,11	8,80
3	Dąbrowa	km	11,61	3,49	0,00	2,59	0,00	0,00	0,00	4,40	22,08
4	Dębowiec	km	2,50	2,18	0,00	0,54	0,00	1,50	0,00	1,18	7,90
5	Liśnik Mały	km	13,15	1,59	0,00	0,00	0,00	0,37	0,00	0,84	15,95
6	Łychów Gościeradowski	km	14,09	3,23	0,00	0,73	0,00	0,90	0,00	2,08	21,03
7	Łychów Szlachecki	km	11,83	1,04	0,40	0,07	0,00	0,18	0,00	8,87	22,38
8	Olbięcín	km	28,56	11,19	0,00	3,26	0,00	0,94	0,00	3,89	47,84
9	Owczarnia	km	2,27	2,06	0,00	1,70	0,00	0,00	0,00	1,19	7,22
10	Rzeczyca Księża	km	38,94	6,38	1,15	3,25	0,00	1,07	0,00	9,44	60,22
11	Rzeczyca Ziemiańska	km	16,71	11,65	0,00	7,56	0,17	0,84	0,00	2,87	39,80
12	Rzeczyca Ziemiańska – Kolonia	km	10,22	5,37	0,00	1,56	0,00	0,00	0,00	0,96	18,12
13	Trzydnik Duży	km	10,17	5,87	0,34	1,73	0,00	0,12	0,00	1,13	19,35
14	Trzydnik Duży Kolonia	km	5,94	6,92	1,05	1,60	0,00	0,00	0,00	1,22	16,74
15	Trzydnik Mały	km	2,23	7,79	0,17	1,98	0,00	0,53	0,00	1,71	14,42
16	Węglín	km	8,40	4,63	0,00	1,37	0,00	1,26	0,01	1,67	17,34
17	Węglínek	km	22,89	1,92	0,00	0,39	0,00	0,00	0,00	0,70	25,90
18	Wola Trzydnicka	km	9,97	7,85	0,00	1,39	0,00	0,73	0,00	1,04	20,98
19	Wólka Olbięcka	km	2,13	1,47	0,00	1,77	0,00	0,00	0,20	1,74	7,31
20	Zielonka	km	4,43	0,54	0,00	1,19	0,00	0,00	0,00	0,00	6,16
Gmina ogółem (obszar wiejski)		km	217,53	92,55	3,11	34,22	0,17	8,45	0,21	47,25	403,49
		%	53,91	22,94	0,77	8,48	0,04	2,09	0,05	11,71	100,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDOT10k, EGİB oraz wywiadu terenowego

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rys. 66 Stan dróg w gminie Trzydnik Duży

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDOT10k, EGİB oraz wywiadu terenowego

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.6. OCHRONA PRZYRODY I ŚRODOWISKO NATURALNE

2.6.1. Obszary chronione i formy ochrony przyrody

Gmina Trzydnik Duży, mimo braku wyznaczonych obszarowych form ochrony przyrody, leży w strategicznej lokalizacji, sąsiadując z Kraśnickim Obszarem Chronionego Krajobrazu oraz Obszarem Natura 2000 Polichna PLH060078. Te obszary chronione, położone w bezpośrednim sąsiedztwie gminy, stanowią ważne elementy regionalnej sieci ochrony przyrody, mające istotny wpływ na ochronę cennych ekosystemów i bioróżnorodności.

Na terenie gminy przebiegają dwa kluczowe korytarze ekologiczne: Roztocze Lubelskie KPdC-1D oraz Małopolski Przełom Wisły GKPdC-4A. Korytarze te pełnią istotną rolę w zachowaniu unikalnych ekosystemów oraz naturalnych siedlisk roślin i zwierząt. Działają jako szlaki migracyjne, umożliwiając gatunkom zwierząt i roślin przemieszczanie się pomiędzy różnymi obszarami, co jest kluczowe dla ich przetrwania i zdrowia populacji.

Korytarze ekologiczne odgrywają kluczową rolę w utrzymaniu i wspieraniu bioróżnorodności, pomagając w zachowaniu ciągłości ekologicznej i poprawie zdrowia ekosystemów. Dzięki nim możliwe jest monitorowanie i wspieranie naturalnych procesów ekologicznych, takich jak rozmnażanie, migracja i adaptacja gatunków do zmieniających się warunków środowiskowych.

Współpraca z sąsiadującymi obszarami chronionymi i uwzględnianie znaczenia korytarzy ekologicznych w planowaniu przestrzennym gminy Trzydnik Duży mogą przyczynić się do lepszej ochrony przyrody oraz zrównoważonego rozwoju regionu. Ważne jest, aby lokalne władze i mieszkańcy byli świadomi znaczenia tych ekologicznych korytarzy i współpracowali na rzecz ochrony i poprawy stanu środowiska naturalnego w gminie.

Na terenie gminy Trzydnik Duży znajduje się osiemnaście pomników przyrody, które odzwierciedlają bogate dziedzictwo przyrodnicze regionu oraz stanowią kluczowe elementy lokalnej ochrony środowiska. Wśród nich wyróżniają się:

1) **piętnaście drzew** na terenie Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Olbężynie:

- Dąb szypułkowy - *Quercus robur*
- Kasztanowiec zwyczajny (Kasztanowiec biały) - *Aesculus hippocastanum*
- Korkowiec amurski - *Phellodendron amurense*
- Kasztanowiec zwyczajny (Kasztanowiec biały) - *Aesculus hippocastanum*

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

- Grujecznik japoński - *Cercidiphyllum japonicum*
- Jesion wyniosły - *Fraxinus excelsior*
- Grujecznik japoński - *Cercidiphyllum japonicum*
- Modrzew japoński - *Larix kaempferi*
- Klon pospolity (Klon zwyczajny) - *Acer platanoides*
- Dąb szypułkowy - *Quercus robur*
- Modrzew europejski - *Larix decidua*
- Jesion pensylwański - *Fraxinus pennsylvanica*
- Dąb szypułkowy - *Quercus robur*
- Dąb szypułkowy - *Quercus robur*
- Głóg szkarłatny - *Crataegus coccinea*

Rys. 67 Pomnik Przyrody Dąb szypułkowy - *Quercus robur* w miejscowości Olbięcín
Źródło: Wywiad terenowy

2) dwa drzewa w miejscowości Węglin:

- ✓ Klon pospolity (Klon zwyczajny) - *Acer platanoides*
- ✓ Jesion wyniosły - *Fraxinus excelsior*

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

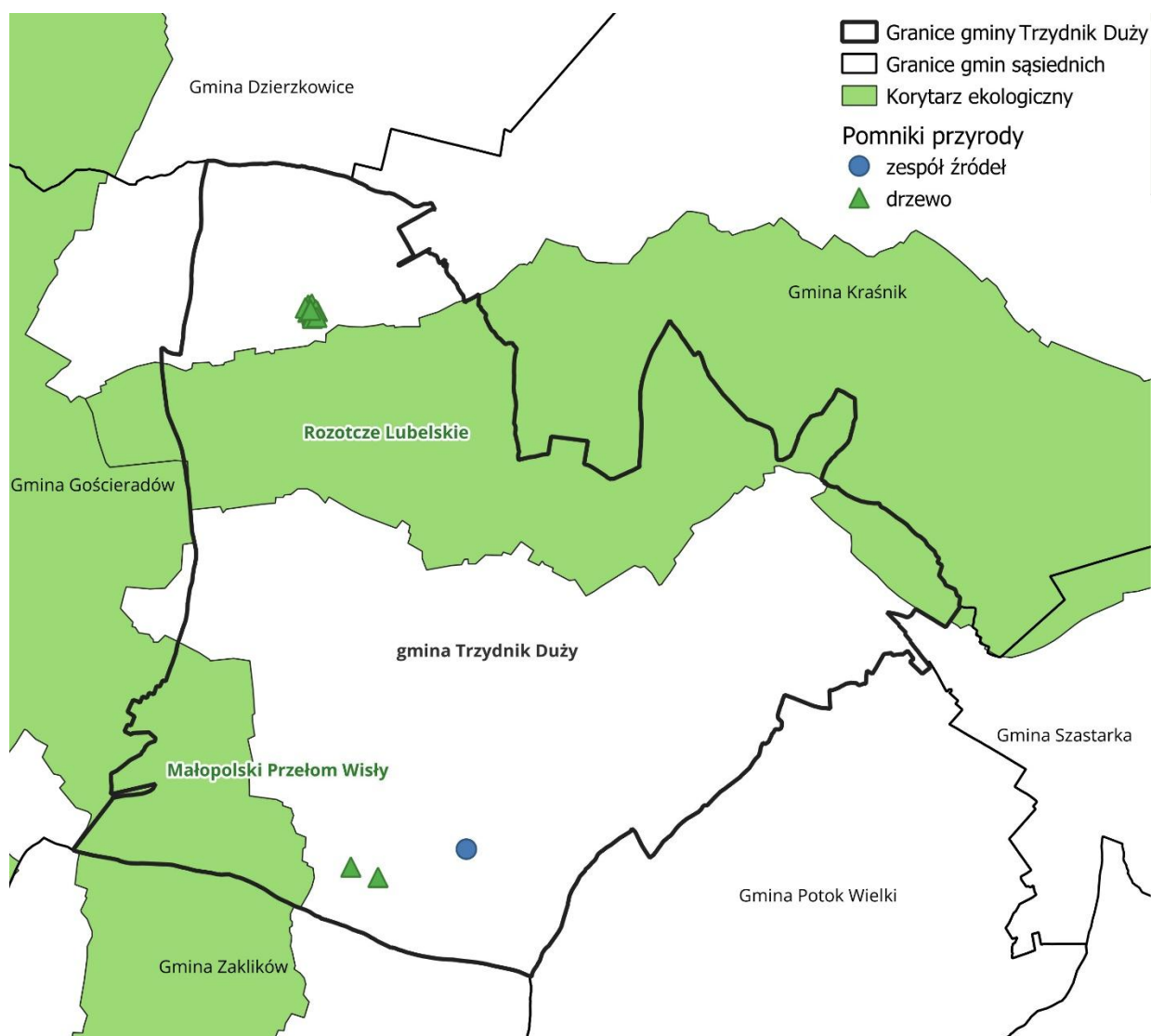
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

3. jeden zespół źródeł w miejscowości Łychów Gościeradowski, obejmujący teren 0,02ha, który jest chroniony ze względu na unikalne właściwości przyrodnicze

Pomniki przyrody w gminie Trzydnik Duży stanowią cenny element ochrony naturalnego dziedzictwa, podkreślając wartość przyrodniczą regionu i wpływając na zachowanie różnorodności biologicznej. Dzięki ich ochronie i konserwacji, gmina przyczynia się do utrzymania piękna naturalnego krajobrazu oraz wspiera lokalne ekosystemy, które są niezbędne dla zdrowia i równowagi środowiskowej regionu. Zachowanie tych miejsc jest kluczowe dla zapewnienia przyszłym pokoleniom dostępu do naturalnych skarbów, które stanowią część dziedzictwa przyrodniczego gminy.

Korytarze ekologiczne i pomniki przyrody przedstawia Rys. 68.

Rys. 68 Obszary chronione i formy ochrony przyrody w gminie Trzydnik Duży
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych RDOŚ

2.6.2. Szata roślinna i świat zwierzęcy

W gminie Trzydnik Duży występują różnorodne zbiorowiska roślinne, które są charakterystyczne dla różnych siedlisk. Roślinność wodna i nadwodna przeważa głównie w dolinach rzeczki Krasówki i Tuczyna. Na obszarach tych można znaleźć typowe rośliny wodne oraz bagienne, które tworzą unikalne ekosystemy sprzyjające różnorodności biologicznej. Roślinność ruderalna i segetalna występuje często, choć w rozproszeniu i w niewielkich skupiskach. Roślinność synantropijna, czyli związana z działalnością człowieka, jest reprezentowana przez zbiorowiska łąkowe i pastwiska, które są obecne w dolinach cieków wodnych. Zbiorowiska murawowe można znaleźć głównie na stromych zboczach wąwozów oraz rzadziej w obrębie suchych dolin.

Na terenach leśnych gminy Trzydnik Duży można spotkać wiele typowych dla polskich lasów gatunków zwierząt łownych. Dodatkowo, w lasach bytują również różnorodne ptaki, w tym gatunki objęte ochroną strefową, takie jak: bocian czarny, bielik i orlik krzykliwy. Na terenie gminy można także spotkać bobra, który jest częściowo chroniony.

Z racji rolniczego charakteru gminy, na jej terenie licznie występują również zwierzęta hodowlane, głównie bydło i trzoda chlewna. Zwierzęta te odgrywają istotną rolę w lokalnej gospodarce oraz krajobrazie rolniczym gminy.

2.6.3. Krajobraz

W gminie Trzydnik Duży występują dwa typy krajobrazów naturalnych:

1. Pierwszy typ to krajobrazy wyżyn i niskich gór, węglanowe i gipsowe - erozyjne, płaskowzgórzy falistych. Są to obszary o podłożu zbudowanym głównie ze skał węglanowych, takich jak wapień, oraz gipsów, które są podatne na procesy krasowe. W wyniku tych procesów powstają charakterystyczne formy terenu, takie jak doliny krasowe, leje krasowe, czy jaskinie. Relief terenu jest falisty, ukształtowany przez erozję, co prowadzi do powstawania płaskowzgórzy z licznymi obniżeniami i wyżłobieniami. Roślinność na tych terenach jest często ograniczona przez cienką warstwę gleby i obecność węglanów oraz gipsów, co sprzyja rozwojowi roślinności przystosowanej do suchszych warunków.
2. Drugi typ to krajobrazy wyżyn i niskich gór, lessowe - eoliczne, wysoczyzn słabo rozciętych. Obszary te zbudowane są z lessów, które są drobnoziarnistymi osadami eolicznymi, powstałymi w wyniku działalności wiatru. Lessy tworzą urodzajne gleby, takie jak czarnoziemy, co sprzyja intensywnemu użytkowaniu rolniczemu tych

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

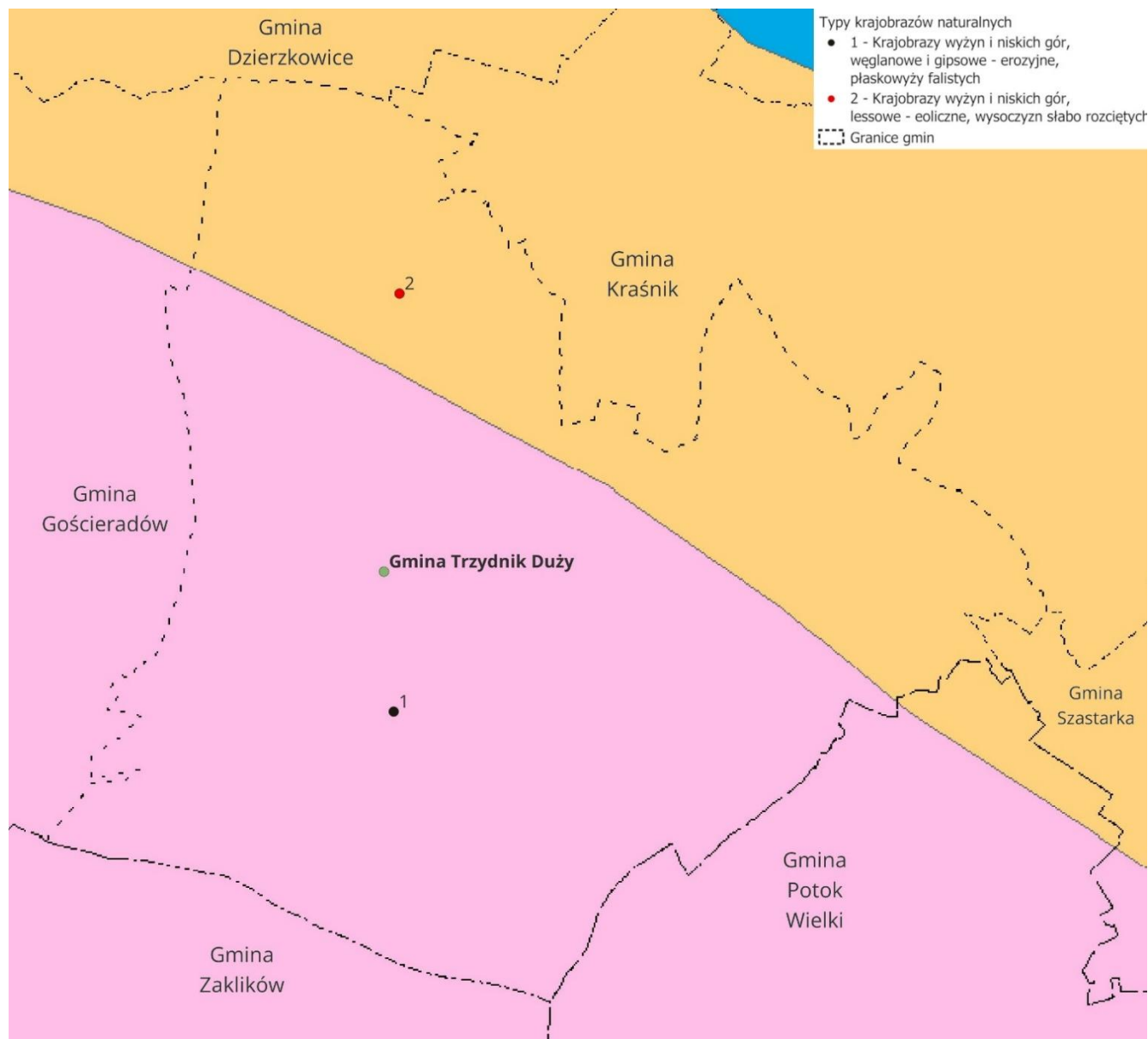
ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

terenów. Krajobraz charakteryzuje się łagodnie falistymi powierzchniami, z niewielkimi wzniesieniami i obniżeniami, a teren jest słabo rozcięty przez rzeki i strumienie, co nadaje mu jednolity wygląd. Dzięki wysokiej urodzajności gleby, te obszary są intensywnie wykorzystywane rolniczo, z bogatą roślinnością.

Typy krajobrazów naturalnych przedstawia Rys. 69.

Rys. 69 Typy krajobrazów naturalnych w gminie Trzydnik Duży
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL

Gmina Trzydnik Duży charakteryzuje się malowniczym i różnorodnym krajobrazem. Teren jest mocno pofałdowany i podzielony doliną rzeki Karasiówki. Wschodnia część gminy posiada urozmaiconą rzeźbę terenu, w której dominują suche doliny i wzgórza denudacyjne. Natomiast, zachodnia część doliny Karasiówki ma bardziej wyrównany teren i obecność

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

licznych dolin rzecznych, wąwozów oraz suchych dolin. W północnej części dominują lessy. Są to gleby głęboko próchniczne i bardzo żyzne, co sprzyja intensywnej produkcji rolnej. Z kolei południowe obszary, z lessami piaszczystymi i pyłami lessopodobnymi charakteryzującą się wysoką jakością gleb co umożliwia różnorodne uprawy rolnicze.

Rys. 70 Pofałdowanie terenu w miejscowości Rzeczyca Księża
Źródło: Wywiad terenowy

Zróznicowane ukształtowanie terenu oraz obecność wysokich stoków i miedz powoduje szereg problemów, które znacząco utrudnią prowadzenie rolniczej działalności. Na stromych stokach spływająca woda zmywa wierzchnią warstwę gleby doprowadzając do jej degradacji i skrócenia jej żywotności. Ponadto prowadzi to do nadmiaru wilgoci w niższych położonych częściach pola i niedoboru na szczytach. Powoduje to nierównomierny wzrost roślin. Kolejnym z poważnych niedogodnień są wąskie drogi, które stanowią przeszkodę w efektywnym dowozie materiałów. Wąskie, kręte i strome drogi są trudne do pokonania przez maszyny rolnicze.

Rys. 71 Zróżnicowanie terenu w miejscowości Wola Trzydnicka
Źródło: Wywiad terenowy

Poza malowniczymi wzgórzami i dolinami gmina charakteryzuje się również obecnością różnorodnych zbiorników wodnych. Można znaleźć zbiorniki naturalne, wśród których dominują niewielkie jeziora, stawy oraz starorzecza związane z doliną rzeki Karasiówki. Ponadto występują sztuczne zbiorniki wodne, takie jak stawy hodowlane, zbiorniki rekreacyjne. Mimo licznych korzyści jakie wiąże się z obecnością wód powierzchniowych istnieją również liczne obowiązki. Utrzymanie odpowiedniej jakości wody wymagają regularnego monitorowania i działań zapobiegającym zanieczyszczeniom.

2.6.4. Obszary leśne, zadrzewienia i zakrzewienia

Lasy i zadrzewienia w gminie Trzydnik Duży zajmują powierzchnię 1059,6011ha, z czego 82% (868,9981ha) stanowią grunty leśne. Warto dodać, że 100% powierzchni leśnych w gminie stanowią lasy mieszane. Stopień lesistości wynosi 10,18%, co jest niższym wynikiem w porównaniu do przeciętnej dla obszarów wiejskich województwa lubelskiego.

Powierzchnie leśne rozmieszczone są nierównomiernie. Główny kompleks leśny znajduje się w południowo-zachodniej części gminy, w obrębie Węglinek, gdzie poziom

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie
ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

lesistości wynosi 49,81%. Dominującym gatunkiem lasotwórczym jest sosna, która zajmuje 75,4% powierzchni. Kolejnym gatunkiem jest dąb, obejmujący 13,2% powierzchni. Z pozostałych gatunków panujących wymienić można brzozę (4,1%), olszę (2,9%) oraz jodłę (1,2%).

Obszary o bardzo niskim stopniu lesistości, poniżej 3%, to obręby: Agatówka (0,42%), Budki (1,47%), Owczarnia (0,31%), Trzydnik Duży Kolonia (1,62%), Łychów Szlachecki (2,67%) oraz Trzydnik Mały (0,98%). Natomiast obręby w których w ogóle nie ma gruntów leśnych to Agatówka, Łychów Szlachecki, Trzydnik Duży Kolonia i Trzydnik Mały.

W gminie występują różne typy siedlisk, w tym bory świeże na piaszczystych równinach i pagórkowatych wydmach, bory wilgotne i bagienne w zagłębieniach terenu oraz torfowiska. Wzdłuż strumieni i rzek dominują olszyny, a wśród pól można znaleźć siedliska lasów liściastych i mieszanych z dominacją dębów, buka, lipy czy grabu.

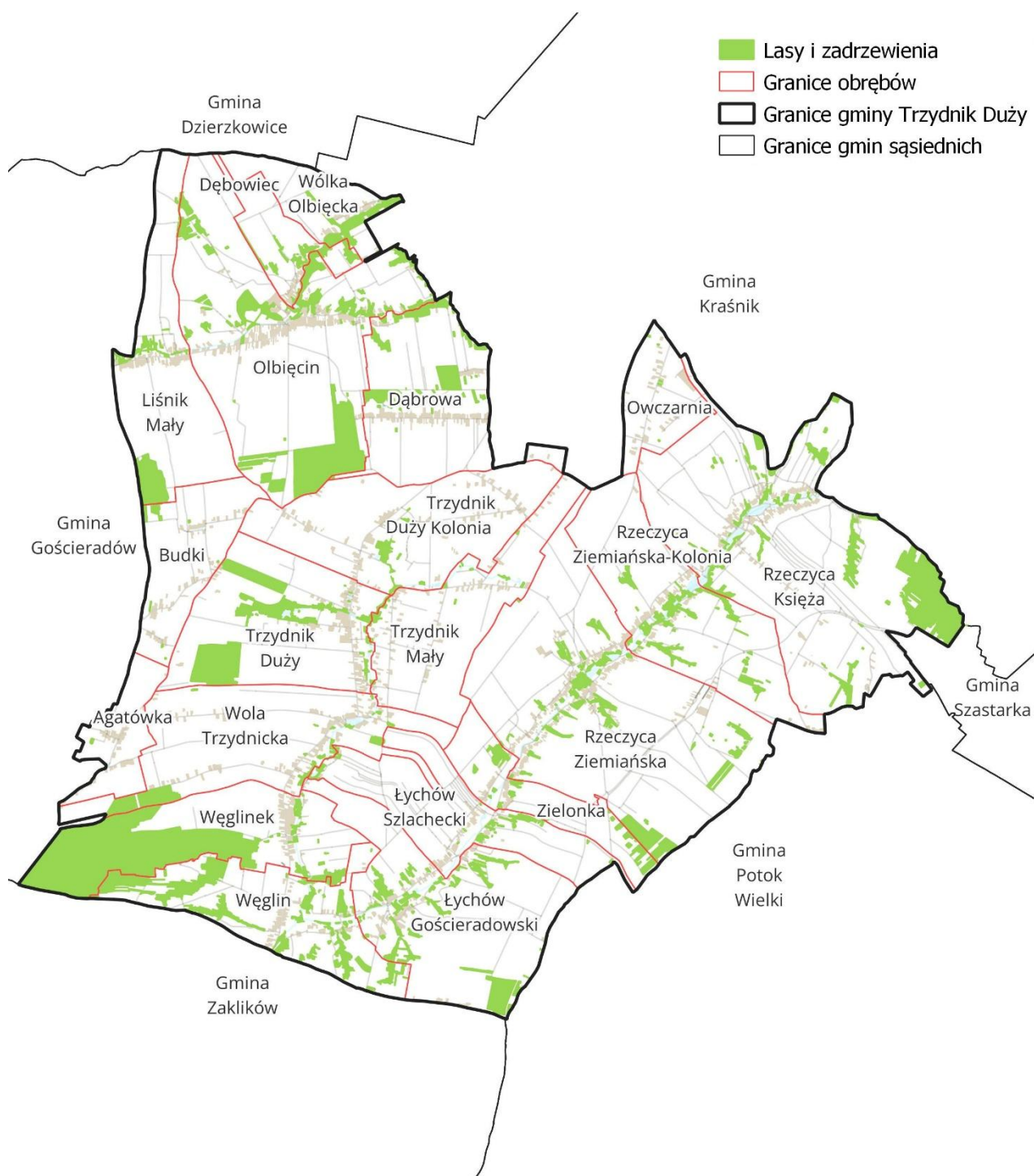
Lasami państwowymi na terenie gminy administruje Nadleśnictwo Gościeradów.

Lasy i zadrzewienia oraz lesistość przedstawia Rys. 73., Rys. 74. oraz Tabela 21.

Rys. 72 Las w miejscowości Węglin
Źródło: Wywiad terenowy

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie
ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

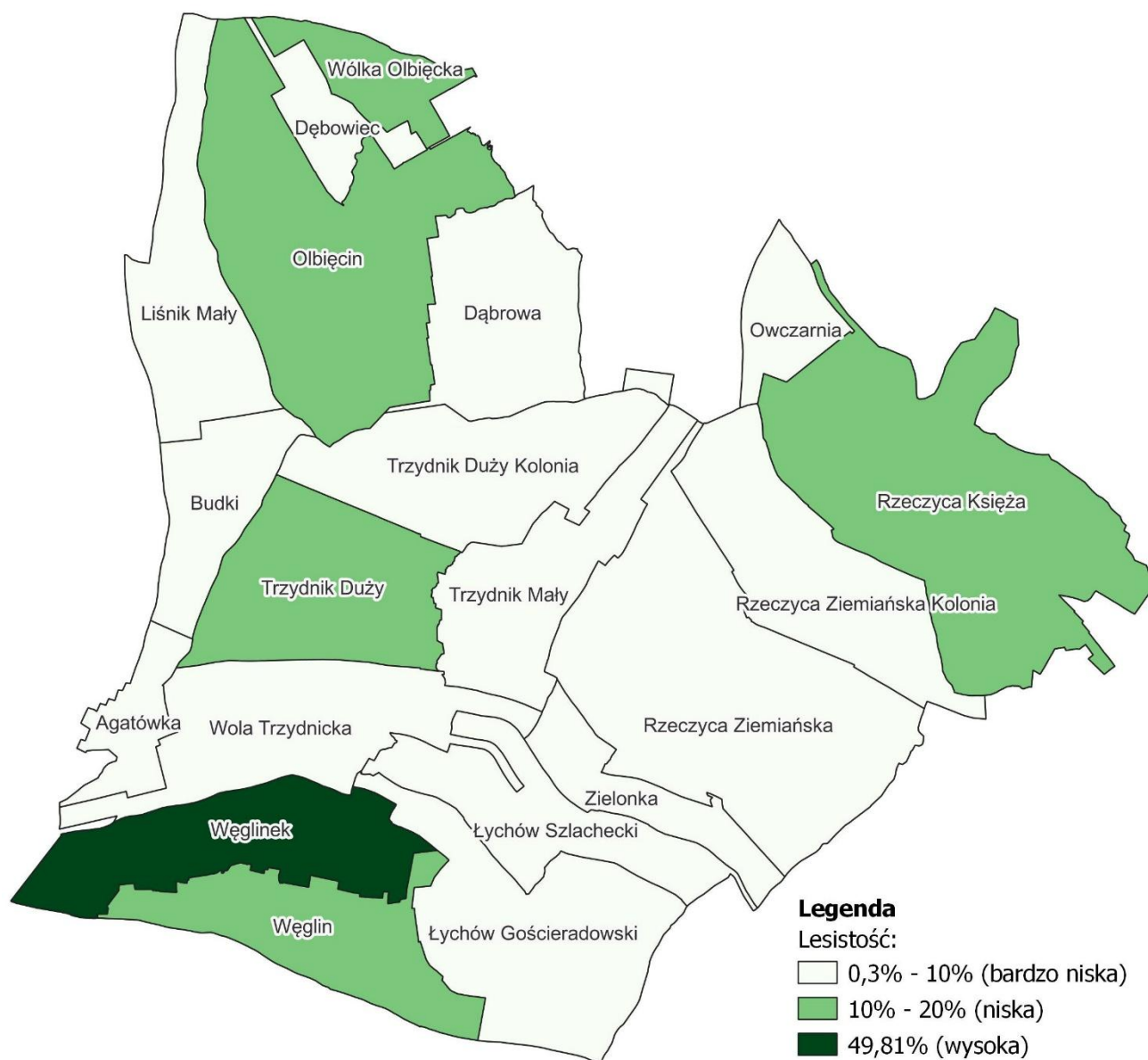
Rys. 73 Lasy i zadrzewienia w gminie Trzysiek Duży
 Źródło: Opracowanie własne na podstawie wywiadu terenowego

Tabela 21 Lesistość w gminie Trzydnik Duży

Lp.	Obręb	Powierzchnia obróbu	Grunty zalesione i zadrzewione			Stopień lesistości
			grunty leśne	grunty zadrzewione i zakrzewione	razem	
		ha	ha	ha	ha	%
1	2	3	4	5	6	7
1	Agatówka	161,7641	0,0000	0,6813	0,6813	0,42
2	Budki	286,1266	3,5380	0,6759	4,2139	1,47
3	Dąbrowa	472,4370	33,7222	7,4049	41,1271	8,71
4	Dębowiec	157,7094	10,6949	3,8485	14,5434	9,22
5	Liśnik Mały	462,4751	26,2205	7,9989	34,2194	7,40
6	Łychów Gościeradowski	683,3759	36,1732	16,6511	52,8243	7,73
7	Łychów Szlachecki	399,9450	0,0000	10,6778	10,6778	2,67
8	Olbięcín	1049,5339	140,8915	20,1219	161,0134	15,34
9	Owczarnia	178,4501	0,0000	0,5443	0,5443	0,31
10	Rzeczycza Księża	1229,9246	99,6316	28,0056	127,6372	10,38
11	Rzeczycza Ziemiańska	1180,4811	41,0522	19,5522	60,6044	5,13
12	Rzeczycza Ziemiańska – Kolonía	563,1584	13,7444	19,3613	33,1057	5,88
13	Trzydnik Duży	562,3215	81,5978	5,5871	87,1849	15,50
14	Trzydnik Duży Kolonía	585,7133	0,0000	9,4770	9,4770	1,62
15	Trzydnik Mały	456,5568	0,0000	4,4832	4,4832	0,98
16	Węglín	453,8625	71,6516	13,5489	85,2005	18,77
17	Węglínek	520,0436	253,8593	5,1940	259,0533	49,81
18	Wola Trzydnicka	598,6779	23,9287	7,8878	31,8165	5,31
19	Wólka Olbięcka	182,8252	19,3339	3,9547	23,2887	12,74
20	Zielonka	224,7041	12,9583	4,9465	17,9048	7,97
Gmina ogółem (obszar wiejski)		10410,0859	868,9981	190,6030	1059,6011	10,18

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wywiadu terenowego

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie
 ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
 sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
 NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rys. 74 Lesistość w gminie Trzydnik Duży
 Źródło: Opracowanie własne na podstawie wywiadu terenowego

2.6.5. System odbioru śmieci i składowiska odpadów

Gospodarka odpadami to kluczowy element ochrony środowiska, szczególnie na obszarach wiejskich, takich jak gmina Trzydnik Duży. Właściwe zarządzanie odpadami minimalizuje negatywny wpływ na środowisko, zdrowie ludzi oraz warunki bytowe mieszkańców.

Gmina Trzydnik Duży należy do Regionu Centralno-Zachodniego według Planu Gospodarki Odpadami Województwa Lubelskiego na rok 2022. Obsługująca ją Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK) to Instalacja do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych prowadzona przez Zakład Zagospodarowania Odpadów w Kraśniku.

Od 2005 roku na terenie gminy Trzydnik Duży działa firma AKPOL zlokalizowana w Rzeczycy Ziemiańskiej. Zajmuje się recyklingiem tworzyw sztucznych, głównie produkując regranulaty HDPE, PP oraz LDPE. Działalność firmy obejmuje cały proces przetwarzania odpadów plastikowych, od ich pozyskania po końcowy produkt.

Rys. 75 Firma AKPOL w miejscowości Rzeczycza Ziemiańska
Źródło: Wywiad terenowy

W 2018 roku gmina osiągnęła wymagane poziomy recyklingu i ograniczenia masy odpadów komunalnych. Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wyniósł 5,45%, co jest znacznie poniżej wymaganego progu do 40%. Poziom

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urzędzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

recyklingu papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła osiągnął 30,15%, a recykling odpadów budowlanych i rozbiórkowych wyniósł 100%.

Dodatkowo w 2019 roku w gminie powstał Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych w Trzydniku Dużym. PSZOK przyjmuje selektywnie zebrane odpady komunalne z nieruchomości zamieszkałych objętych gminnym systemem gospodarowania odpadami.

Na terenie gminy obowiązuje Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na lata 2017-2032, co jest ważnym elementem dbałości o zdrowie mieszkańców i czystość środowiska. Program ma na celu bezpieczne usuwanie i unieszkodliwianie materiałów zawierających szkodliwy dla zdrowia azbest.

2.7. AGROTURYSTYKA, TURYSTYKA, KULTURA, ZABYTKI

2.7.1. Agroturystyka i turystyka oraz infrastruktura turystyczna

Gmina Trzydnik Duży, usytuowana w malowniczej okolicy, charakteryzuje się bogactwem zarówno przyrodniczym, jak i kulturowym. Niestety, mimo potencjału, turystyka na terenie gminy nie jest rozwinięta. Niedostateczny poziom inwestycji w sektorze prywatnym stanowi poważną barierę dla rozwoju turystyki. Brak bazy noclegowej, gastronomicznej oraz skutecznej promocji sprawia, że gmina jest typowo rolnicza.

2.7.2. Obszary atrakcyjne turystycznie

Gmina wyróżnia się wyjątkowymi walorami przyrodniczymi, które są atrakcyjne turystycznie. Obszar gminy posiada krajobraz wysoczyzn, urozmaicony przez malownicze lasy i wzniesienia, pomiędzy którymi w dolinach wiją się rzeki i połyskują jeziora. Jest to cicha i spokojna okolica, idealna do wypoczynku i relaksu. Na terenie gminy można również znaleźć liczne obiekty sakralne oraz kapliczki, które dodają jej uroku i podkreślają historyczny charakter tego miejsca.

Rys. 76 Kapliczka przydrożna w miejscowości Trzydnik Mały
Źródło: Wywiad terenowy

2.7.3. Obiekty kultury

Działalność kulturową na terenie gminy prowadzą Gminny Ośrodek Kultury i Gminna Biblioteka Publiczna w Trzydniku Dużym wraz z jej filiami w Olbieńcinie, Rzeczycy Księżej, Rzeczy Ziemiańskiej oraz punktami bibliotecznymi w Olbieńcinie, Woli Trzydnickiej i Łychowie Gościeradowskim. Gmina na swoim terenie posiada ośrodek Szkolno-wychowawczy w Olbieńcinie, **5 szkół podstawowych, 3 przedszkola i 2 oddziały przedszkolne** przy szkołach podstawowych:

- Szkoła Podstawowa w Trzydniku Dużym i Przedszkole w Woli Trzydnickiej wchodzące w skład Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Woli Trzydnickiej;
- Szkoła Podstawowa w Rzeczycy Ziemiańskiej i Przedszkole w Rzeczycy Ziemiańskiej wchodzące w skład Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Rzeczycy Ziemiańskiej;
- Szkoła Podstawowa nr 1 w Olbieńcinie i Przedszkole w Olbieńcinie wchodzące w skład Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Olbieńcinie;

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

- Szkoła Podstawowa w Łychowie Gościeradowskim;
- Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Łychowie Gościeradowskim;
- Szkoła Podstawowa w Rzeczycy Księżej;
- Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Rzeczycy Księżej.

Rys. 77 Szkoła w miejscowości Łychów Gościeradowski
Źródło: Wywiad terenowy

Dodatkowo w gminie Trzydnik Duży znajduje się 10 świetlic wiejskich w miejscowościach: Agatówka, Budki, Łychów Gościeradowski, Rzeczycza Księża, Rzeczycza Ziemiańska, Olbięcin, Trzydnik Duży, Węglin, Wola Trzydnicka, Węglinek. Mieszkańcy gminy mają okazję do integracji międzypokoleniowej oraz budowy silnej społeczności wiejskiej. Dzięki organizowanym zajęciom, warsztatom i imprezom. Na terenie gminy Trzydnik Duży działają zespoły zaangażowane w życie kulturowe gminy:

- KGW Łychów Szlachecki;
- KGW Łychów Gościeradowski;
- KGW Przyjazna Wieś Olbięcin;
- KGW Rzeczycza Ziemiańska;

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

- KGW Rzeczyca Księża;
- KGW Trzydnik Duży;
- KGW Wola Trzydnicka;
- KGW Węglinek;
- KGW Węglin;
- Świtez;
- Kapela Ludowa;
- Zespół Obrzędowy Herody z Budek.

Uczestniczą oni w wielu przeglądach i wydarzeniach artystycznych uzyskując niejednokrotnie nagrody i wyróżnienia.

Ponadto w gminie funkcjonują dwa kluby sportowe, które aktywnie angażują się w rozwój lokalnej społeczności oraz promowanie zdrowego stylu życia. Pierwszym z nich jest Klub Sportowy GOK Trzydnik Duży, drugim Gminny Klub Sportowy „Płomień” Trzydnik Duży. Oba kluby sportowe stanowią ważny element życia gminy, wspierając rozwój fizyczny mieszkańców oraz integrując społeczność poprzez wspólne pasje i sportowe zmagania.

2.7.4. Zabytki

Na terenie gminy Trzydnik Duży możemy napotkać wiele obiektów sakralnych, które są świadectwem bogatej historii i tradycji regionu. Wśród nich znajdują się mogiły wojenne z okresu pierwszej wojny światowej, które przypominają o trudnych chwilach i bohaterstwie mieszkańców. Ważnymi miejscami pamięci są również cmentarze parafialne, gdzie spoczywają pokolenia mieszkańców, tworząc więź między przeszłością a teraźniejszością.

Gmina może się również poszczycić pięknymi kościołami, które nie tylko pełnią funkcję miejsc kultu, ale także stanowią ważne punkty na mapie turystycznej regionu. Te zabytkowe świątynie przyciągają wiernych oraz zainteresowanych architekturą i historią sakralną. Kapliczki przydrożne, często malowniczo wkomponowane w krajobraz, są nieodłącznym elementem wiejskiego pejzażu i świadectwem religijności oraz kultury mieszkańców.

Znaczącą rolę w życiu gminy odgrywają także obiekty i parki historyczne, które zachowują pamięć o minionych wydarzeniach oraz dawnych mieszkańcach. Te miejsca, będące często świadkami ważnych historycznych momentów, umożliwiają mieszkańcom głębsze zrozumienie przeszłości regionu. Obiekty te, otoczone zielenią oferują przestrzeń do refleksji i odpoczynku, stanowiąc cenne zasoby kulturowe gminy Trzydnik Duży.

Zabytki uznane przez Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków oraz kapliczki przedstawia Tabela 22. oraz Rys. 91.

Znaczna część obiektów zabytkowych została wpisana do rejestru zabytków nieruchomych, co świadczy o ich wyjątkowej wartości historycznej, architektonicznej i kulturowej. Wpisanie tych obiektów do rejestru zabytków zapewnia im ochronę prawną, dzięki której możliwe jest ich zachowanie dla przyszłych pokoleń. Wśród wpisanych do rejestru znajdują się:

- Cmentarz wojenny z I wojny światowej, nr rej.: A/361 z dnia 08.06.1992r.;

Rys. 78 Cmentarz z I wojny światowej w miejscowości Olbiecin
Źródło: Wywiad terenowy

- Zespół dworsko-parkowy, nr rej.: A/285 z dnia 06.08.1991r.;

Rys. 79 Park na terenie zespołu dworsko-parkowego w miejscowości Olbieńcin
Źródło: Wywiad terenowy

Rys. 80 Zespół dworsko-parkowy w miejscowości Olbieńcin
Źródło: Wywiad terenowy

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie
ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rys. 81 Cmentarz z I wojny światowej na terenie zespołu dworsko-parkowego w miejscowości Olbięcín
Źródło: Wywiad terenowy

- Kościół parafialny (d.filialny) pw. Krzyża Świętego, drewniany z 1742 r. oraz dzwonnica, nr rej.: A/37 z 14.04.1996r. i z 06.07.1977r.;

Rys. 82 Kościół zabytkowy w miejscowości Rzeczyca Księża
Źródło: Wywiad terenowy

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie
ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rys. 83 Kościół zabytkowy w miejscowości Rzeczyca Księża
Źródło: Wywiad terenowy

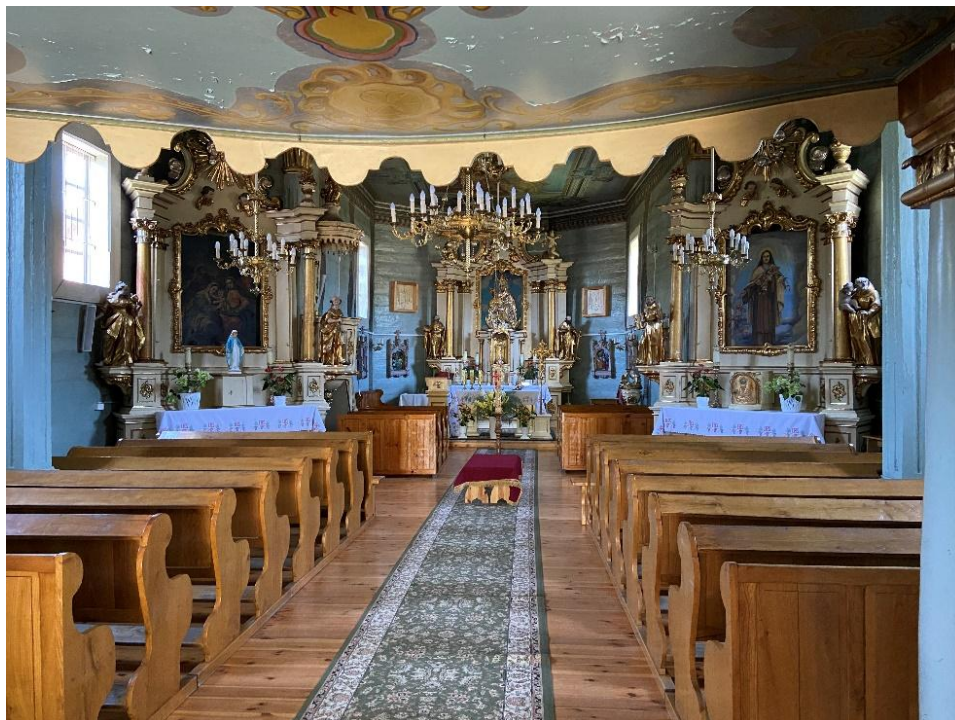

Rys. 84 Dzwonnica przy kościele zabytkowym w miejscowości Rzeczyca Księża
Źródło: Wywiad terenowy

- Cmentarz wojenny z I wojny światowej w miejscowości Węgleń, nr rej.:
A/349 z 08.06.1992r.;

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie
ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

- Zespół kościoła parafialnego pw. Przemienienia Pańskiego: kościół z wyposażeniem wnętrza, dzwonnica, mur cmentarny z kapliczkami, otoczenie z drzewostanem - w gran. cmentarza kościelnego, nr rej.: A/103 z 16.07.1956r., z 30.11.1966r. i z 6.07.1977r.;

Rys. 85 Wnętrze kościoła zabytkowego w miejscowości Rzeczyca Ziemiańska
Źródło: Wywiad terenowy

Rys. 86 Kościół zabytkowy w miejscowości Rzeczyca Ziemiańska
Źródło: Wywiad terenowy

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urzędzenia Terenów Rolnych w Lublinie
ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rys. 87 Dzwonnica w miejscowości Rzeczycza Ziemiańska
Źródło: Wywiad terenowy

- Najstarsza część cmentarza katolickiego, nr rej.: A/1064 z 19.10.1989r.

Rys. 88 Najstarsza część cmentarza katolickiego w miejscowości Rzeczycza Ziemiańska
Źródło: Wywiad terenowy

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie
ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rys. 89 Najstarsza część cmentarza katolickiego w miejscowości Rzeczycza Ziemiańska
Źródło: Wywiad terenowy

Rys. 90 Najstarsza część cmentarza katolickiego w miejscowości Rzeczycza Ziemiańska
Źródło: Wywiad terenowy

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urzędzenia Terenów Rolnych w Lublinie
ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Tabela 22 Zabytki i obszary zabytkowe na terenie gminy Trzydnik Duży

Lp.	Obręb	Obiekt	Wpis do rejestru zabytków
1	2	3	4
1	Dąbrowa	Mogiła wojenna z I wojny światowej	
2	Liśnik Mały	Kapliczka	
3	Łychów Gościeradowski	Cmentarz wojenny z I wojny światowej	
4		Kapliczka	
5	Olbięcin	Cmentarz wojenny z I wojny światowej	A/361
6		Zespół dworsko-parkowy	A/285
7		Park dworski	A/285
8		Pałac (dwór w zespole dworsko-parkowym)	
9		Oranżeria (szkoła) (w zespole dworsko-parkowym)	
10		Oficyna dworska (dom mieszkalny "Arka")	
11		Rzādcówka (w zespole dworsko-parkowym)	
12		Spichlerz (w zespole dworsko-parkowym)	
13		Stodoła (w zespole dworsko-parkowym)	
14		Dawny czworak (w zespole dworsko-parkowym)	
15		Piwnica i skłād narzędzi ogrodnika (w zespole dworsko-parkowym)	
16		Cmentarz wojenny z I wojny światowej	
17		Kościół pw SS Piotra i Pawła	
18		Cmentarz parafialny	
19		Mogiła wojenna, 1939 r	
20		Mogiła wojenna z I wojny światowe	
21		Cmentarz wojenny z I wojny światowej	
22		Mogiła wojenna (żołnierza niemieckiego), 1944 r (Karl Peter Welcker)	
23		Mogiła, osoba cywilna, 1939 r	
24	Rzeczycza Księża	Kościół parafialny (dawny filialny) pw Krzyża Świętego	A/37
25		Dzwonnica przy kościele parafialnym	A/37
26		Cmentarz parafialny	
27		Dawny dwór	
28		Park (relikty)	
29	Rzeczycza Ziemiańska	Kościół parafialny pw Przemienienia Pańskiego	A/103
30		Dzwonnica przy kościele parafialnym	A/103
31		Mur cmentarny z kapliczkami	A/103
32		Najstarsza część cmentarza katolickiego	A/1064
33		Budynek mieszkalny (d Karczma)	
34	Trzydnik Duży Kolonia	Park (relikty)	
35		Budynek mieszkalny przy dawnej gorzelni (dawna destylarnia)	
36	Trzydnik Mały	Kapliczka z figurą MB Niepokalanego Poczęcia	
37	Węglin	Budynek dawnej ochronki	
38		Park (relikty)	
39	Węglinek	Cmentarz wojenny z I wojny światowej	A/349

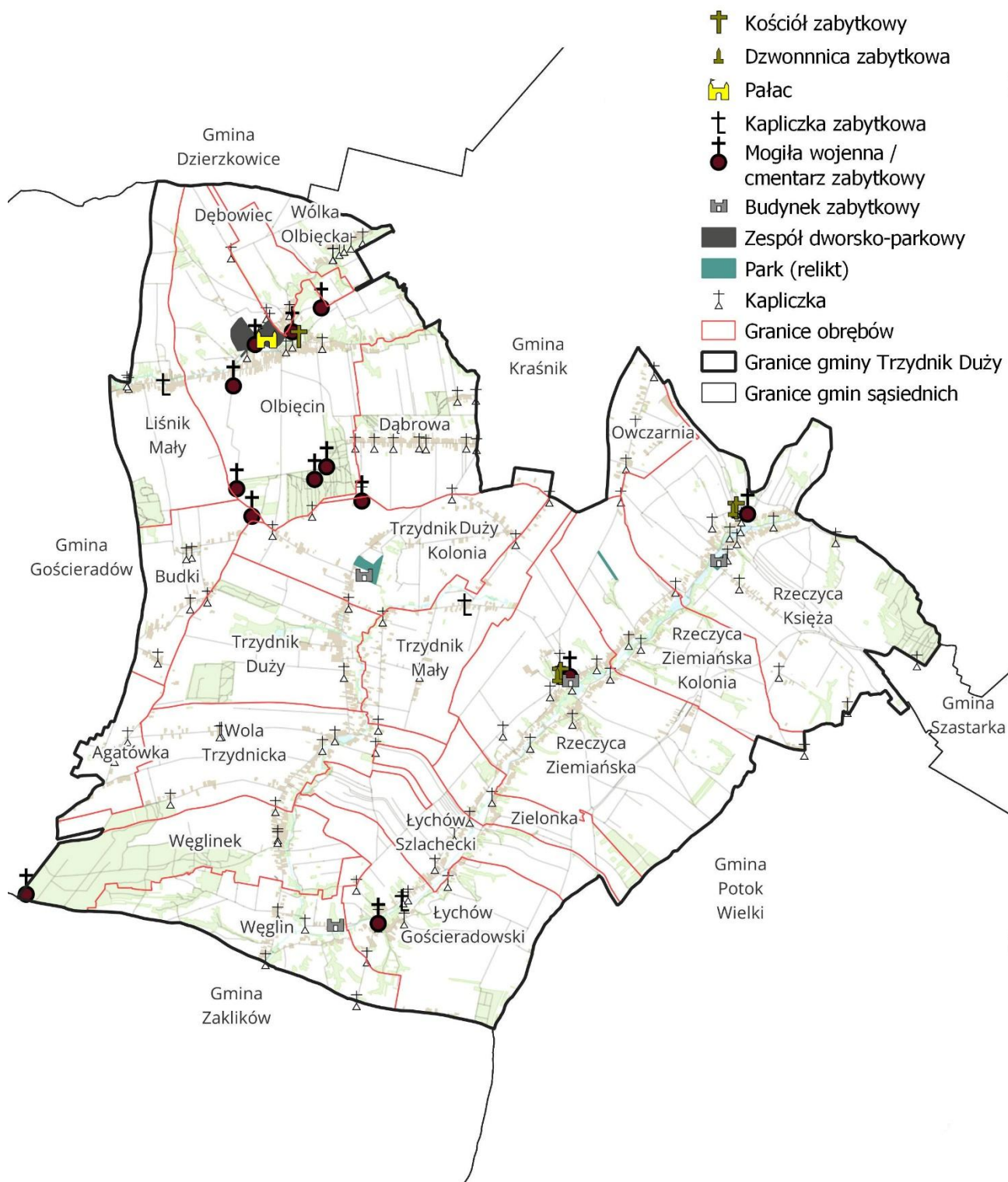
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rys. 91 Zabytki oraz kapliczki w gminie Trzydnik Duży
 Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków

2.8. WYKONANE PRACE URZĄDZENIOWO- ROLNE

2.8.1. Scalenia gruntów wraz z zagospodarowaniem poscaleniowym

Na terenie Gminy Trzydnik Duży nie były wykonywane prace dotyczące scalania gruntów. Scalenie gruntów to złożony proces prawny i techniczny, mający na celu poprawę warunków gospodarowania w rolnictwie i leśnictwie. Jego celem jest m.in. polepszenie struktury obszarowej gospodarstw, dostosowanie granic działek do systemu dróg, melioracji i rzeźby terenu. Proces ten może prowadzić do zmniejszenia liczby działek, powiększenia ich powierzchni i lepszego dostosowania do siedliska. Scalenie gruntów uwzględnia potrzeby właścicieli oraz wymagania nowoczesnych maszyn rolniczych, a także umożliwia zagospodarowanie przestrzeni wiejskiej, np. poprzez budowę dróg i poprawę melioracji. W tym przypadku, taki proces nie miał miejsca, a działki gruntowe pozostają w niezmienionym układzie, co znacząco wpływa na trudności w gospodarowaniu.

2.8.2. Drogi transportu rolniczego

W zakresie modernizacji dróg podjęto liczne prace remontowe i przebudowy. Kluczowym działaniem było przeprowadzenie remontów dróg gminnych przy użyciu kruszywa w takich miejscowościach jak Łychów Gościeradowski, Łychów Szlachecki, Olbięcín, Rzeczyca Ziemiańska oraz Trzydnik Duży. Działania te miały na celu poprawę stanu technicznego dróg, co bezpośrednio wpływa na komfort i bezpieczeństwo podróży mieszkańców. Ponadto, przebudowano drogę gminną nr 108598L na odcinku Trzydnik Mały - Baranów, co znacząco poprawiło dostępność komunikacyjną tego obszaru. W ramach tych prac dostarczono i wbudowano również kruszywo łamane, które posłużyło do utwardzenia dróg na terenie gminy, co jest istotnym elementem poprawy infrastruktury drogowej, szczególnie w miejscowościach o większym natężeniu ruchu.

2.8.3. Urządzenia melioracji wodnych

W gminie Trzydnik Duży realizowano działania związane z melioracją wodną. W tym kontekście podjęto kroki zmierzające do wykupu gruntów oraz przygotowania dokumentacji na budowę zbiornika retencyjnego w Rzeczycy Ziemiańskiej. Inwestycja ta ma na celu poprawę gospodarki wodnej w regionie, co jest niezwykle ważne dla ochrony gruntów rolnych przed zalewaniem oraz dla zrównoważonego rozwoju terenów wiejskich.

2.8.4. Cieki wodne

Z analizy dostępnych danych wynika, że w 2023 roku na terenie gminy Trzydnik Duży nie przeprowadzono bezpośrednich prac na ciekach wodnych.

2.8.5. Odnowa wsi

Odnowa wsi to kompleksowy proces, którego celem jest wszechstronny rozwój obszarów wiejskich. Składa się na niego szereg działań mających na celu poprawę jakości życia mieszkańców wsi, ożywienie lokalnych gospodarek, oraz dostosowanie infrastruktury i przestrzeni publicznej do współczesnych wymagań. Proces ten obejmuje zarówno aspekty materialno-przestrzenne, takie jak modernizacja budynków, dróg, czy przestrzeni publicznych, jak i aspekty społeczne oraz ekonomiczne, które mają na celu wzmocnienie więzi społecznych i poprawę warunków ekonomicznych.

W praktyce odnowa wsi może przybierać różne formy, w zależności od specyfiki danego regionu i potrzeb lokalnej społeczności. Może obejmować działania takie jak rewitalizacja zabytkowych budynków, rozwój lokalnych przedsiębiorstw, poprawa dostępu do usług publicznych, tworzenie nowych miejsc pracy, a także organizacja wydarzeń kulturalnych i edukacyjnych mających na celu aktywizację społeczności.

Ważnym elementem odnowy wsi jest również dbałość o zachowanie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego, co ma na celu nie tylko ochronę tradycji i unikalnego charakteru danego miejsca, ale także przyciągnięcie turystów, co może stać się dodatkowym źródłem dochodów dla mieszkańców. Odnowa wsi to więc z jednej strony modernizacja i rozwój, a z drugiej – troska o zachowanie lokalnych wartości i tożsamości.

Cały proces odnowy wsi często odbywa się przy aktywnym udziale mieszkańców, którzy wspólnie z władzami lokalnymi planują i realizują różne inicjatywy. Dzięki temu odnowa wsi nie jest jedynie narzuconym z góry programem, ale procesem opartym na lokalnych potrzebach i aspiracjach, co zwiększa szanse na jego trwały sukces.

W ramach inicjatyw gminie Trzydnik Duży zakupiono traktoro-kosiarkę do utrzymania czystości i porządku w Rzeczycy Księżej, co przyczyniło się do poprawy estetyki oraz funkcjonalności przestrzeni publicznej. Dodatkowo, w kilku miejscowościach, w tym w Trzydniku Małym, zainstalowano nowe wiaty przystankowe, co poprawiło komfort oczekiwania na transport publiczny. Ponadto, realizowano projekty związane z budową i modernizacją oświetlenia ulicznego na terenie gminy, co jest istotne z punktu widzenia bezpieczeństwa mieszkańców oraz poprawy estetyki przestrzeni wiejskiej.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.9. STAN OPRACOWAŃ GEODEZYJNO- KARTOGRAFICZNYCH

2.9.1. Aktualizacja użytków gruntowych

Aktualizacja użytków gruntowych to proces, który polega na dostosowaniu ewidencji gruntów do rzeczywistego sposobu wykorzystania terenu. Oznacza to, że informacje o działkach, takie jak kategorie gruntów (np. grunty orne, łąki, pastwiska, lasy, tereny zabudowane), są weryfikowane i w razie potrzeby zmieniane, aby odzwierciedlały aktualny stan faktyczny. Taka aktualizacja jest istotna, ponieważ sposób użytkowania gruntu może się zmieniać na przestrzeni lat, np. poprzez przekształcenie terenów rolnych w budowlane lub zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym.

Na terenie gminy Trzydnik Duży przeprowadzono aktualizację użytków gruntowych w ramach modernizacji ewidencji gruntów i budynków. Proces ten pozwolił na zaktualizowanie bazy budynków, użytków i konturów klasyfikacyjnych co jest kluczowe dla celów administracyjnych, podatkowych oraz planowania przestrzennego, zapewniając zgodność danych z rzeczywistym stanem na terenie gminy.

2.9.2. Aktualizacja gleboznawczej klasyfikacji gruntów

Aktualizacja gleboznawczej klasyfikacji gruntów to proces mający na celu uaktualnienie i doprecyzowanie informacji na temat jakości i właściwości gleb znajdujących się na danym terenie. Gleboznawcza klasyfikacja gruntów jest narzędziem, które służy do oceny przydatności gruntów do różnorodnych celów gospodarczych, przede wszystkim w rolnictwie. Polega ona na podziale gruntów na klasy bonitacyjne, określające ich jakość, oraz na ustaleniu, do jakiej kategorii gleboznawczej należą.

Na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Kraśniku uzyskano szczegółowe informacje na temat obowiązującej dokumentacji dotyczącej klasyfikacji gruntów w terenie gminy Trzydnik Duży. Operaty gleboznawczej klasyfikacji gruntów były wykonywane w okresie zakładania operatów z ewidencji gruntów i budynków, a wszystkie zostały złożone w latach 60. XX wieku i od tego czasu nie wykonywano ich aktualizacji.

Obowiązującą dokumentację dotyczącą klasyfikacji gruntów przedstawia Tabela 23.

**Tabela 23 Obowiązująca dokumentacja dotycząca klasyfikacji gruntów w gminie
Trzydnik Duży**

Lp.	Obręb	Numer operatu	Data przyjęcia
1	2	3	4
1	Agatówka	239/3-37/67	21.01.1967 r.
2	Budki	239/3-38/67	21.01.1967 r.
3	Dąbrowa	0607072_03_1966	z roku 1966 r.
4	Dębowiec	239/3-43/67	12.10.1967 r.
5	Liśnik Mały	239/3-28/66	28.02.1966 r.
6	Łychów Gościeradowski	239/10-16/67	31.01.1967 r.
7	Łychów Szlachecki	293/10-10/67	31.01.1967 r.
8	Olbięcin	293/3-46/68	12.04.1968 r.
9	Owczarnia	239/4-24/66	02.05.1966 r.
10	Rzeczycza Księża	-	-
11	Rzeczycza Ziemiańska	239/4-49/66	05.05.1966 r.
12	Rzeczycza Ziemiańska – Kolonia	239/4-55/69	20.07.1969 r.
13	Trzydnik Duży	239/3-45/68	02.05.1968 r.
14	Trzydnik Duży Kolonia	239/4-1/63/73	07.03.1963 r.
15	Trzydnik Mały	239/4-2/63	07.03.1963 r.
16	Węglin	239/9-32/68	31.08.1968 r.
17	Węglinek	239/9-34/69	29.03.1969 r.
18	Wola Trzydnicka	239/3-8/63	07.03.1963 r.
19	Wólka Olbięcka	239/4-54/67	15.01.1967 r.
20	Zielonka	239/10-14/68	04.05.1968 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego

2.9.3. Modernizacja ewidencji gruntów i budynków

W Powiatowym Ośrodku Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Kraśniku znajdują się następujące materiały geodezyjne dotyczące gminy Trzydnik Duży:

1. Operaty techniczne z modernizacji ewidencji gruntów i budynków - Dokumenty te obejmują większość obrębów na terenie gminy, z wyłączeniem terenów leśnych oraz łąk. Modernizacja była wykonana na podstawie ortofotomapy i została przyjęta do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego w 2019 roku.
2. Operat z założenia ewidencji z roku 1967 - Dotyczy obrębu Agatówka. W tym przypadku modernizacja ewidencji gruntów i budynków nie została przeprowadzona, a dostępne są jedynie starsze dokumenty z 1967 roku, w tym zarys pomiarowy.
3. Operaty z wcześniejszych modernizacji:
 - Obręb Rzeczycza Księża - Modernizacja przeprowadzona w 2010 roku;
 - Obręb Rzeczycza Ziemiańska - Modernizacja wykonana w 2009 roku.

2.9.4. Aktualizacja map glebowo – rolniczych

Aktualizacja map glebowo-rolniczych na terenie gminy Trzydnik Duży, zaewidencjonowanych pod numerem 072/11/2004, została przeprowadzona na podstawie dokumentacji i badań historycznych dotyczących klasyfikacji gruntów i ich wartości rolniczej. Arkusze map opracowano na podstawie dokumentacji gleboznawczej z lat 1960-1973, co oznacza, że uwzględniają one wyniki badań przeprowadzonych w tamtym okresie, a także wyniki badań gleboznawczo-rolniczych wykonanych w 1987 roku.

Dane zostały uzyskane z Starostwa Powiatowego w Kraśniku. Mapy te pełnią istotną rolę w ocenie wartości gleb oraz ich potencjału rolniczego, co ma bezpośredni wpływ na zarządzanie przestrzenne, gospodarkę rolną oraz inwestycje na terenie objętym badaniami. Aktualizacja map ma na celu dostarczenie aktualnych informacji na temat właściwości gleby, takich jak jej typ, struktura, klasa bonitacyjna oraz przydatność rolnicza, co z kolei ułatwia podejmowanie decyzji związanych z zagospodarowaniem gruntów.

2.10. WNIOSKI ZE STANU ISTNIEJĄCEGO

Na podstawie przeprowadzonej analizy stanu istniejącego można stwierdzić, że gmina Trzydnik Duży charakteryzuje się zróżnicowaną strukturą przestrzenną i funkcjonalną,

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie
ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

z dominującym rolnictwem jako główną gałęzią gospodarki. Obszar ten posiada znaczący potencjał rozwojowy w zakresie rolnictwa, ze względu na stosunkowo dobre gleby i korzystne warunki klimatyczne, jednak boryka się z problemami wynikającymi z rozdrobnienia gospodarstw oraz ograniczonej infrastruktury technicznej.

W wyniku przeprowadzonej analizy SWOT określono silne i słabe strony gminy oraz możliwe szanse i zagrożenia dla jej rozwoju. Silne strony to przede wszystkim istniejące zasoby naturalne i rolnicze, a także społeczność lokalna, która może być zaangażowana w działania na rzecz rozwoju. Do słabych stron zaliczono niedostatecznie rozwiniętą infrastrukturę techniczną, a także brak większych inwestycji, które mogłyby przyczynić się do modernizacji regionu. Szanse obejmują możliwość pozyskania funduszy zewnętrznych na rozwój infrastruktury oraz zwiększenie atrakcyjności turystycznej gminy. Z kolei zagrożenia mogą wynikać z dalszego wyludniania się obszaru oraz zmian w polityce rolnej, które mogą negatywnie wpłynąć na lokalne rolnictwo.

Analiza SWOT dla gminy Trzydnik Duży:

a) Silne strony:

- Korzystne warunki klimatyczne i dobre jakościowo gleby sprzyjające produkcji rolnej;
- Istniejące zasoby naturalne, w tym obszary leśne i wodne, które mogą być wykorzystane rekreacyjnie;
- Zaangażowana społeczność lokalna z potencjałem do współpracy na rzecz rozwoju gminy;
- Dobrze zachowane tradycje kulturowe i rolnicze, które mogą stanowić bazę do rozwoju turystyki wiejskiej.

b) Słabe strony:

- Rozdrobnienie gospodarstw rolnych, co utrudnia efektywną produkcję i zarządzanie;
- Ograniczona infrastruktura techniczna, w tym niedostateczna sieć dróg oraz brak nowoczesnych obiektów użyteczności publicznej;
- Niewielka liczba inwestycji zewnętrznych, co hamuje rozwój gospodarczy regionu;
- Starzenie się ludności oraz migracja młodych ludzi do większych miast, co prowadzi do wyludniania się gminy.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

c) Szanse:

- Możliwość pozyskania funduszy zewnętrznych na rozwój infrastruktury oraz modernizację rolnictwa;
- Rozwój turystyki, szczególnie agroturystyki, opartej na zasobach naturalnych i kulturowych gminy;
- Współpraca z sąsiednimi gminami oraz organizacjami pozarządowymi w celu realizacji wspólnych projektów rozwojowych;
- Zwiększenie zainteresowania inwestorów zewnętrznych dzięki poprawie warunków infrastrukturalnych.

d) Zagrożenia:

- Dalsze wyludnianie się obszaru gminy, szczególnie przez migrację młodych ludzi do miast;
- Zmiany w polityce rolnej, które mogą negatywnie wpłynąć na opłacalność produkcji rolnej;
- Ryzyko degradacji środowiska naturalnego w wyniku intensywnej działalności rolniczej lub inwestycyjnej;
- Ograniczony dostęp do usług publicznych, co może obniżać jakość życia mieszkańców i zniechęcać do osiedlania się nowych mieszkańców.

3. USTALENIA PLANU URZĄDZENIOWO- ROLNEGO TRZYDNIAK DUŻY

3.1. DZIAŁANIA ROZWOJOWE I MODERNIZACJI TERENÓW ROLNYCH WYNIKAJĄCE Z OGÓLNEJ CHARAKTERYSTYKI GMINY

3.1.1. Działania wynikające z warunków naturalnych i ukształtowania terenu, budowy geologicznej i surowców naturalnych oraz warunków klimatycznych

Aby gmina Trzydnik Duży mogła skutecznie zarządzać swoim obszarem, konieczne jest wdrożenie działań uwzględniających warunki naturalne, ukształtowanie terenu, budowę geologiczną, surowce naturalne oraz warunki klimatyczne.. Przede wszystkim, należy skupić się na ochronie zasobów naturalnych, takich jak gleby, które w dużej części są żyzne i lessowe. Gmina powinna monitorować i odpowiednio zarządzać zasobami wodnymi, zwłaszcza w obszarach o zróżnicowanych warunkach wodnych wynikających z obecności piasków czwartorzędowych.

Kolejnym istotnym aspektem jest zagospodarowanie surowców mineralnych, takich jak kopaliny ceglarskie i węgiel brunatny, choć obecnie nie są one eksploatowane. Gmina mogłaby promować unikalne walory geologiczne regionu, takie jak dawne kopalnie czy naturalne odsłonięcia geologiczne, jako atrakcje turystyczne. Tego rodzaju działania mogłyby przyciągnąć turystów, naukowców oraz miłośników geologii, co przyniosłoby korzyści ekonomiczne bez konieczności intensywnej eksploatacji surowców.

Ważnym elementem zarządzania przestrzenią jest zrównoważony rozwój przestrzenny, który powinien uwzględniać zróżnicowane ukształtowanie terenu. Konieczne jest staranne planowanie zagospodarowania przestrzennego, aby uniknąć problemów związanych z osuwiskami i niewłaściwym wykorzystaniem terenów rolniczych i budowlanych. Rozwój infrastruktury drogowej powinien uwzględniać naturalne bariery terenowe i dążyć do minimalizacji negatywnego wpływu na środowisko.

Dodatkowo, gmina powinna podjąć działania na rzecz poprawy jakości powietrza, co może obejmować modernizację systemów grzewczych oraz promocję czystszych źródeł energii. Redukcja emisji zanieczyszczeń pochodzących z transportu oraz wsparcie dla rozwoju transportu publicznego i infrastruktury rowerowej mogą znacząco przyczynić się do poprawy jakości życia mieszkańców. Wdrażanie tych działań przyczyni się do ochrony środowiska, zrównoważonego rozwoju gospodarczego oraz poprawy warunków życia w gminie Trzydnik Duży.

3.1.2. Działania wynikające z opracowań planistycznych

Działania związane z poprawą przestrzeni rolniczej, wynikające z opracowań planistycznych koncentrują się na ochronie i utrzymaniu terenów rolniczych, które mają kluczowe znaczenie dla gminy o tradycyjnie rolniczym charakterze. Dzięki korzystnym warunkom naturalnym, takim jak wysokiej jakości gleby i sprzyjający klimat, podkreślono konieczność zachowania funkcji rolniczej jako podstawowej działalności na tych obszarach. Szczególny nacisk położono na ochronę otwartych, niezabudowanych gruntów rolnych o najwyższej wartości, co sprzyja rozwojowi rolnictwa zintegrowanego i ekologicznego.

W planie zagospodarowania przestrzennego uwzględniono także konieczność dostosowania przestrzeni rolniczej do zmieniających się warunków rynkowych, przy jednoczesnym poszanowaniu ładu przestrzennego i ochrony środowiska. Przewiduje się realizację zabudowy zagrodowej oraz rozwój usług wspierających rolniczą produkcję towarową, takich jak drobne przetwórstwo rolno-spożywcze, co ma na celu podniesienie wartości dodanej produkcji rolnej na miejscu.

Plan zagospodarowania przestrzennego uwzględnia również rozwój infrastruktury technicznej, która jest kluczowa dla wsparcia rolnictwa. Szczególną uwagę poświęcono systemom melioracyjnym, które muszą być zachowane i przebudowywane w razie potrzeby, by zapewnić odpowiednie warunki dla upraw. Dopuszczono również zalesianie gruntów rolnych oraz lokalizację farm elektrowni wiatrowych, co może przyczynić się do wzbogacenia przestrzeni rolniczej o nowe, ekologiczne źródła energii.

Istotnym elementem strategii jest także intensyfikacja i specjalizacja produkcji rolnej, zwłaszcza na południu gminy, gdzie gleby są szczególnie żyzne. Planuje się rozwój upraw, takich jak buraki cukrowe, pszenica i rzepak, a także hodowli zwierząt, co ma na celu zwiększenie efektywności rolnictwa. Ponadto, działania związane z ochroną środowiska obejmują przeciwdziałanie erozji gleb oraz zalesienie obszarów marginalnych, co pozwala na zachowanie ich produktywności.

Zrównoważony rozwój przestrzeni rolniczej jest wspierany także poprzez rozwój agroturystyki i upraw ziół, co oferuje dodatkowe źródła dochodów dla rolników oraz wspiera ekologiczną różnorodność. Wszystkie te działania są zharmonizowane z długoterminowymi celami rozwoju obszarów wiejskich, które mają na celu ochronę i racjonalne gospodarowanie przestrzenią rolniczą w gminie, z poszanowaniem tradycji i nowoczesnych wymagań rynkowych.

3.1.3. Działania wynikające z potrzeb mieszkańców

Mieszkańcy gminy Trzydnik Duży odczuwają pilną potrzebę poprawy infrastruktury oraz warunków gospodarki wodnej, które mają kluczowe znaczenie dla jakości ich życia oraz rozwoju lokalnej społeczności. Jednym z najważniejszych problemów jest zalewanie łąk i pól spowodowane zaniedbanymi rowami melioracyjnymi. Niedrożne rowy, zarośnięte roślinnością i zamulone, powodują rozlewiska, co negatywnie wpływa na rolnictwo i użytkowanie terenów rolnych. Dlatego konieczne jest kompleksowe oczyszczenie rowów melioracyjnych oraz odbudowa tych, które uległy degradacji. Regularne prace melioracyjne, w tym usuwanie osadów i roślinności, pozwolą na skuteczne odprowadzanie wód, zapobieganie podtopieniom oraz ochronę użytków rolnych przed nadmiernym nawodnieniem. Ponadto, przeprowadzenie inwentaryzacji technicznej rowów i urządzeń melioracyjnych umożliwi dokładne zidentyfikowanie ich stanu technicznego i zaplanowanie niezbędnych działań naprawczych i modernizacyjnych.

Kolejną potrzebą mieszkańców jest wymiana oświetlenia na terenie gminy, co jest kluczowe dla poprawy bezpieczeństwa na drogach oraz w przestrzeniach publicznych. Nowoczesne oświetlenie uliczne nie tylko poprawi widoczność, ale również przyczyni się do oszczędności energii, co ma znaczenie w kontekście zrównoważonego rozwoju gminy. Wymiana przestarzałego oświetlenia na energooszczędne i bardziej wydajne rozwiązania wpłynie na poprawę komfortu życia mieszkańców oraz zwiększy bezpieczeństwo w godzinach wieczornych i nocnych.

3.2. POPRAWA GOSPODARKI GRUNTAMI I KSZTAŁTOWANIE STRUKTURY AGRARNEJ

3.2.1. Zabiegi przeciwozyjne oraz ochrona gruntów rolnych

W gminie Trzydnik Duży, gdzie występują tereny szczególnie narażone na erozję, zwłaszcza na glebach lessowych i piaszczystych, kluczowe jest podjęcie skutecznych działań mających na celu ochronę gleby przed degradacją.

Jednym z najważniejszych kroków będzie zalesianie tych obszarów oraz tworzenie pasów ochronnych z roślinności, które skutecznie zabezpieczą glebę przed erozją wodną i wietrzną. Wprowadzenie roślin okrywowych, które chronią glebę przez cały rok, jest niezbędne, aby zapobiec jej zmywaniu i wywiewaniu.. Rośliny te, dzięki swojemu rozbudowanemu systemowi korzeniowemu, poprawią stabilność gleby i ograniczą erozję.

Praktyki rolnicze zapobiegające erozji, takie jak uprawy konturowe, zalesienia oraz pasy wiatrochronne, są kluczowe w ochronie gleb w gminie. Uprawy konturowe, które polegają na prowadzeniu prac rolnych wzdłuż poziomic, zamiast wzdłuż stoku, pomagają zredukować prędkość spływu wody i zmniejszyć ryzyko erozji.

Na stromych stokach, które są szczególnie narażone na erozję, zaleca się tworzenie poziomych tarasów. Takie tarasowanie może znacznie spowolnić spływ wody, a dodatkowe zabezpieczenie tarasów materiałami geosyntetycznymi zwiększy ich trwałość i skuteczność.

W obszarach podatnych na ruchy masowe, zwłaszcza na terenach pofałdowanych, konieczna jest stabilizacja stoków. Zastosowanie palowania, umocnień geotekstylnych oraz innych technik inżynierskich może skutecznie zapobiec osunięciom i innym procesom prowadzącym do erozji.

Kluczowym elementem długofalowej ochrony gruntów w gminie Trzydnik Duży będzie także wprowadzenie ścisłych regulacji dotyczących zagospodarowania terenu w Miejscowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego (MPZP). Ograniczenie zabudowy oraz prowadzenia działalności gospodarczej na obszarach narażonych na erozję i ruchy masowe, co pozwoli na minimalizację ryzyka degradacji gruntów.

Rys. 92 Grunty zagrożone erozją w miejscowości Trzydnik Mały
Źródło: Wywiad terenowy

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzenia Terenów Rolnych w Lublinie
ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

3.2.2. Zmiany w sposobie użytkowania gruntów poprzez zagospodarowanie gruntów odłogowanych, zdegradowanych i zdewastowanych i innych

Najbardziej dominującym kierunkiem zagospodarowania gruntów odłogowanych są cele rolne, na które przeznaczono 83,62% powierzchni. Jest to znaczący odsetek, który podkreśla dominację kierunku rolniczego w zagospodarowaniu tych terenów. W wielu obrębach wiejskich, takich jak Budki, Rzeczyca Księżej czy Rzeczyca Ziemiańska, zdecydowana większość gruntów odłogowanych zostanie przekształcona na cele rolne. Przykładowo, w Budkach cała powierzchnia gruntów odłogowanych zostanie wykorzystana w tym celu, podczas gdy w Rzeczycy Księżej oraz Rzeczycy Ziemiańskiej niemal całkowicie zaplanowano zagospodarowanie tych terenów na cele rolne (95,14% i 97,05% odpowiednio).

Drugim pod względem wielkości kierunkiem zagospodarowania są inwestycje, które określa studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Na ten cel przeznaczono 9,44% gruntów odłogowanych. Takie przeznaczenie gruntów sugeruje, że tereny odłogowane mają potencjał do rozwoju infrastruktury oraz innych form działalności gospodarczej, co może wpłynąć na przyszły rozwój lokalnych społeczności.

Zalesienie i zadrzewienie stanowią mniejszy, ale istotny kierunek zagospodarowania, obejmujący 4,64% powierzchni gruntów odłogowanych. Zmniejszenie powierzchni gruntów odłogowanych na rzecz zalesienia lub zadrzewienia wynika z faktu, że te odłogi leżą w pobliżu istniejących obszarów zadrzewionych i naturalnie zaczynają zarastać roślinnością. Bliskość tych terenów do już zadrzewionych obszarów sprzyja naturalnemu procesowi sukcesji roślinnej, co sprawia, że zalesienie lub zadrzewienie staje się najbardziej odpowiednim kierunkiem ich zagospodarowania.

Przypadki zagospodarowania gruntów odłogowanych na inne użytkowanie są niewielkie, co sugeruje, że alternatywne formy wykorzystania tych terenów nie są szczególnie pożądane.

Kierunki zagospodarowania gruntów odłogowanych przedstawia Tabela 24.

Tabela 24 Kierunki zagospodarowania gruntów odłogowanych w gminie Trzydnik Duży

Lp.	Obręb	Jedn.	Kierunek zagospodarowania gruntów odłogowanych						
			Pozostawie- nie gruntów w dotychczas- owym użytkowaniu	pod inwestycje	pod zalesienie lub zadrzewienie	kierunek rolny	inny	pod drogi	razem
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Agatówka	ha	-	0,0199	-	-	-	-	0,0199
		%	-	100,00	-	-	-	-	100,00
2	Budki	ha	-	-	-	1,5534	-	-	1,5534
		%	-	-	-	100,00	-	-	100,00
3	Dąbrowa	ha	-	0,0377	-	0,0306	-	-	0,0683
		%	-	55,20	-	44,80	-	-	100,00
4	Dębowiec	ha	-	-	0,1112	0,5370	-	-	0,6482
		%	-	-	17,16	82,84	-	-	100,00
5	Liśnik Mały	ha	-	-	0,1631	-	-	-	0,1631
		%	-	-	100	-	-	-	100
6	Łychów Gościeradowski	ha	0,3337	0,2703	0,1659	1,4884	-	-	2,2583
		%	14,78	11,97	7,35	65,91	-	-	100,00
7	Łychów Szlachecki	ha	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-
8	Olbięcin	ha	-	0,2579	0,6785	2,7293	-	-	3,6657
		%	-	7,04	18,51	74,46	-	-	100,00
9	Owczarnia	ha	-	0,2063	0,1123	0,1986	0,1059	-	0,6231
		%	-	33,11	18,02	31,87	17,00	-	100,00
10	Rzeczycza Księża	ha	-	0,5057	0,0453	10,7934	-	-	11,3444
		%	-	4,46	0,40	95,14	-	-	100,00
11	Rzeczycza Ziemiańska	ha	-	0,0885	-	2,9136	-	-	3,0021
		%	-	2,95	-	97,05	-	-	100,00
12	Rzeczycza Ziemiańska – Kolonia	ha	-	0,227	-	0,0755	-	-	0,3025
		%	-	75,04	-	24,96	-	-	100,00
13	Trzydnik Duży	ha	-	-	-	0,3415	-	-	0,3415
		%	-	-	-	100	-	-	100,00
14	Trzydnik Duży Kolonia	ha	-	0,4908	-	0,3482	-	-	0,8390
		%	-	58,4982122	-	41,501788	-	-	100,00
15	Trzydnik Mały	ha	0,1294	-	-	0,214	-	-	0,3434
		%	37,68	-	-	62,32	-	-	100,00
16	Węglin	ha	-	-	0,1047	0,5973	-	-	0,7020
		%	-	-	14,91	85,09	-	-	100,00
17	Węglinek	ha	-	0,0427	-	2,3029	-	-	2,3456
		%	-	1,82	-	98,18	-	-	100,00
18	Wola Trzydnicka	ha	-	0,6613	-	0,3497	0,1145	-	1,1255
		%	-	58,76	-	31,07	10,17	-	100,00
19	Wólka Olbięcka	ha	-	-	-	0,4034	-	-	0,4034
		%	-	-	-	100	-	-	100,00
20	Zielonka	ha	-	-	-	-	-	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-
Gmina ogółem (obszar wiejski)		ha	0,4631	2,8081	1,381	24,8768	0,2204	-	29,7494
		%	1,56	9,44	4,64	83,62	0,74	-	100,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ARIMR oraz wywiadu terenowego

3.2.3. Rekultywacja nieużytków

Na terenie gminy Trzydnik Duży według danych z ewidencji gruntów i budynków znajduje się 42,76ha nieużytków. Są to grunty zrehabilitowane w kierunku rolniczym, porośnięte naturalną sukcesją, przekształcone w zbiorniki wodne oraz zagospodarowane lub zabudowane. Część z nich jest przeznaczona pod przyszłe inwestycje nierolnicze lub wskazana do zalesienia. Wynika z tego, że każdy nieużytek na terenie gminy ma określony kierunek zagospodarowania i żaden nie wymaga rekultywacji.

3.2.4. Realizacja zadrzewień śródpolnych

Na terenie gminy Trzydnik Duży zagajniki śródpolne i zadrzewienia liniowe odgrywają kluczową rolę w ochronie środowiska i wspieraniu rolnictwa. Mimo że obecnie są one rozmieszczone w różnych częściach gminy, co świadczy o ich znaczeniu dla lokalnej ekologii, istnieje kilka powodów, dla których realizacja dodatkowych zadrzewień śródpolnych mogłaby być korzystna.

Przede wszystkim, dodatkowe zadrzewienia mogą zwiększyć skuteczność ochrony gleby przed erozją wodną i wietrzną, zwłaszcza w miejscach, gdzie zagajniki są rzadsze lub gdzie gleby są bardziej narażone na erozję. Drzewa i krzewy skutecznie stabilizują glebę, zapobiegając jej degradacji, co jest szczególnie ważne na terenach rolniczych.

Dodatkowe zadrzewienia mogą również odegrać istotną rolę w adaptacji do zmian klimatu. Zwiększenie liczby drzew i krzewów może pomóc w retencji wody oraz obniżeniu temperatury powietrza na terenach rolniczych, co jest szczególnie istotne w kontekście coraz częstszych ekstremalnych zjawisk pogodowych. Drzewa mogą również absorbować dwutlenek węgla, co przyczynia się do łagodzenia skutków globalnego ocieplenia.

Warto również podkreślić, że zadrzewienia śródpolne i liniowe mogą wzbogacić estetykę krajobrazu rolniczego, tworząc bardziej zróżnicowane i atrakcyjne wizualnie otoczenie. Ponadto w miejscach, gdzie spływy powierzchniowe mogą zanieczyszczać lokalne wody, nowe zadrzewienia mogą działać jako strefy buforowe, zmniejszając ryzyko zanieczyszczenia rzek i strumieni. Ma to pozytywny wpływ na jakość życia mieszkańców.

Dodatkowo, w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego gminy Trzydnik Duży, zieleń izolacyjna została szczegółowo zaprojektowana, aby pełnić rolę bariery ochronnej przed uciążliwościami wynikającymi z funkcji przemysłowych, komunikacyjnych i innych

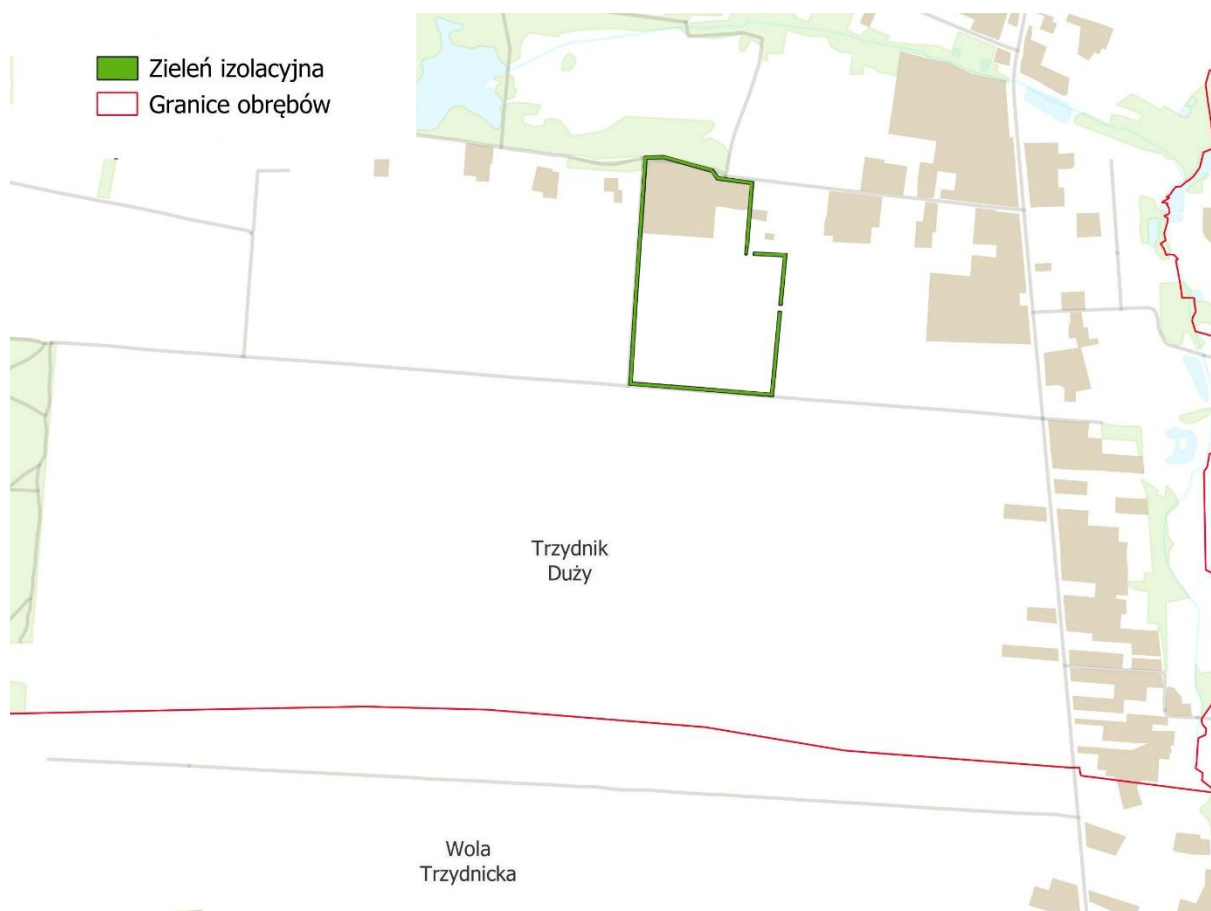
potencjalnie szkodliwych działalności na danym obszarze. Zgodnie z planem, zieleń ta ma być wielowarstwowa i składać się z różnych gatunków drzew i krzewów, które tworzą zwartą, nieprzepuszczalną strukturę, mającą na celu blokowanie hałasu, zanieczyszczeń powietrza oraz wiatru. Plan przewiduje użycie gatunków zimozielonych, co pozwoli na utrzymanie funkcji ochronnych przez cały rok. Zieleń izolacyjna ma być nasadzona w sposób ciągły i równomierny, tworząc szczelną osłonę. Chociaż szczegółowe tempo wzrostu poszczególnych roślin nie zostało wprost określone, przyjęcie gatunków szybko rosnących jest wskazane, aby jak najszybciej uzyskać oczekiwane efekty ochronne. Drzewa i krzewy mają być tak dobrane, by zapewnić wielopiętrowość i gęstość, co dodatkowo zwiększy skuteczność izolacyjną tych pasów zieleni.

Mimo istniejących już zadrzewień śródpolnych i liniowych, dalsza realizacja tych działań na terenie gminy Trzydnik Duży może przynieść dodatkowe korzyści ekologiczne, rolnicze i społeczne. Rozważenie ich rozszerzenia, zwłaszcza w obszarach bardziej narażonych na degradację środowiskową, mogłoby przyczynić się do jeszcze skuteczniejszej ochrony środowiska oraz zrównoważonego rozwoju rolnictwa w regionie.

Planowaną zieleń izolacyjną na terenie gminy przedstawiają Rys. 93. i Rys. 94.

Rys. 93 Planowana zieleń izolacyjna w miejscowości Olbięcín
 Źródło: Opracowanie własne na podstawie Miejscowego Planu Zagospodarowania
Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urzędzenia Terenów Rolnych w Lublinie
 ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
 sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
 NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rys. 94 Planowana zieleń izolacyjna w miejscowości Trzydnik Duży
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Miejscowego Planu Zagospodarowania

3.2.5. Poprawa jakości gleb

Poprawa jakości gleb w gminie Trzydnik Duży może być osiągnięta dzięki zastosowaniu szeregu działań dostosowanych do specyficznych warunków glebowych tego obszaru. Gleby lessowe, które dominują w gminie, można wzbogacić poprzez nawożenie mineralne i organiczne. Wprowadzenie obornika i kompostu zwiększy zawartość próchnicy, co poprawi strukturę gleby i jej zdolność do zatrzymywania wody. Nawożenie mineralne, zwłaszcza z użyciem azotu, fosforu i potasu, wspomogą wzrost roślin i podniesie plony. W przypadku gleb brunatnych i rdzawych, które mogą mieć tendencję do zakwaszenia, zaleca się wapnowanie, aby zwiększyć dostępność składników odżywczych.

Rotacja upraw to kolejny ważny element ochrony gruntów rolnych. Wprowadzenie roślin motylkowatych, takich jak koniczyna czy lucerna, w cykl rotacji poprawi urodzajność gleb lessowych i brunatnych, wzbogacając je w azot, który jest niezbędny do prawidłowego wzrostu roślin. Dzięki temu gleba będzie bardziej żyzna i mniej podatna na erozję.

W obszarach, gdzie występują gleby torfowe i gruntowo-glejowe, charakteryzujące się nadmiernym uwilgotnieniem, melioracja będzie konieczna, aby poprawić warunki uprawne i umożliwić roślinom lepsze ukorzenienie się. Dla gleb lessowych, które mogą tracić wilgoć, istotne będzie wprowadzenie technik nawadniania oraz uprawy roślin, które pomagają w zatrzymywaniu wody w glebie.

Rekultywacja gleb rędzinowych, które powstały na podłożu wapiennym, może obejmować usunięcie kamieni oraz dodanie materii organicznej w celu poprawy ich struktury. Zabiegi agrotechniczne, takie jak głęboszowanie, mogą z kolei poprawić przepuszczalność gleb gliniastych, co zwiększy ich produktywność.

Wykorzystanie lokalnych zasobów, takich jak wapień i margle, które występują na terenie gminy, do wapnowania gleb kwaśnych, pomoże w naturalny sposób poprawić ich odczyn i zwiększyć urodzajność. Mułki bagienne, które występują w dolinach rzek, mogą być użyte jako naturalny nawóz, wzbogacający glebę w mikroelementy i poprawiający jej strukturę.

Zastosowanie tych działań w gminie Trzydnik Duży przyczyni się do poprawy jakości gleb, co przełoży się na lepsze wyniki w rolnictwie oraz ochronę środowiska naturalnego.

3.3. POPRAWA FUNKCJONALNOŚCI PRZESTRZENI ROLNICZEJ GMINY, W TYM STRUKTURA WIELKOŚCIOWA I ORGANIZACYJNA GOSPODARSTW ROLNYCH

3.3.1. Realizacja scaleń gruntów wraz z zagospodarowaniem poscaleniowym

Scalenie gruntów to proces, który ma na celu poprawę struktury przestrzennej gruntów rolnych, szczególnie na terenach charakteryzujących się niekorzystnym układem działek, rozdrobnieniem gruntów oraz nieprawidłowym układem dróg transportu rolnego, co znacząco utrudnia efektywne prowadzenie produkcji rolnej.

Główne cele scalenia gruntów:

1. Poprawa układu działek: Utworzenie większych, regularnie ukształtowanych działek, które lepiej odpowiadają wymogom racjonalnego użytkowania ziemi;
2. Optymalizacja sieci dróg: Zaprojektowanie funkcjonalnej sieci dróg, co ma na celu skrócenie czasu dojazdu do działek oraz poprawę dostępności transportowej;
3. Usprawnienie struktury obszarowej gospodarstw: Zmniejszenie liczby działek w ramach jednego gospodarstwa, co prowadzi do lepszego zarządzania przestrzenią i obniżenia kosztów produkcji;

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie
ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

4. Uwzględnienie inwestycji: Prace scaleniowe uwzględniają planowane inwestycje, takie jak budowa nowych dróg ekspresowych czy strefy ochrony konserwatorskiej;
5. Zagospodarowanie poscaleniowe: Obejmuje to urządzenie dróg transportu rolnego, wyznaczenie pasów zadrzewień i zakrzewień, a także korektę przebiegu rowów melioracyjnych.

Proces scalenia gruntów w gminie Trzydnik Duży ma na celu poprawę struktury obszarowej gospodarstw rolnych, które cechuje znaczne rozdrobnienie i rozproszenie działek. W wyniku tych działań dąży się do stworzenia większych, bardziej zwartych obszarów gospodarstw, co ma na celu poprawę efektywności rolnictwa w regionie.

Proces scalenia gruntów ma na celu nie tylko zwiększenie efektywności produkcji rolnej, ale także poprawę warunków życia mieszkańców wsi poprzez lepszą organizację przestrzenną, co jest szczególnie ważne w kontekście dynamicznych zmian zachodzących na obszarach wiejskich.

3.3.2. Zmiany w sposobie użytkowania gruntów

Na podstawie szczegółowej inwentaryzacji terenowej przeprowadzonej w 2024 roku, zidentyfikowano istotne rozbieżności pomiędzy aktualnym stanem ewidencji gruntów i budynków a faktycznym użytkowaniem gruntów przez rolników w gminie Trzydnik Duży. W szczególności zauważono, że znaczna część gruntów została przekształcona w sady, co stanowi istotny punkt w ocenie zmian w sposobie użytkowania ziemi.

W analizowanej powierzchni 466,3525ha, która została objęta zmianami w sposobie użytkowania, występują różne rodzaje zmian. Ta powierzchnia stanowi 4,48% całkowitej powierzchni gminy Trzydnik Duży, co podkreśla znaczący wpływ zmian w użytkowaniu gruntów na lokalny krajobraz i strukturę gospodarstw rolnych.

Największy udział w zmianach użytkowania gruntów stanowią sady, które zajmują dodatkowo powierzchnię 401,3622ha. To oznacza, że 86,06% gruntów o zmienionym sposobie użytkowania zostało przekształcone w sady. Jest to znaczący wzrost powierzchni sadów w stosunku do wcześniejszego stanu ewidencji i może świadczyć o rosnącym zainteresowaniu produkcją owoców oraz adaptacją do zmian w rynku rolniczym.

Drugą co do wielkości grupą gruntów o zmienionym sposobie użytkowania są tereny zabudowane i drogi, które zajmują 8,7926ha, co stanowi 1,89% całkowitej powierzchni

gruntów o zmienionym użytkowaniu. W tej grupie zmiany mogą wskazywać na rozwój infrastruktury i urbanizację w regionie.

Woda i zbiorniki wodne stanowią mniejszą część zmienionych gruntów, zajmując 3,6348ha, co stanowi 0,78% gruntów o zmienionym sposobie użytkowania. Ta kategoria może odzwierciedlać zmiany związane z zarządzaniem wodami oraz lokalnymi projektami hydrologicznymi.

W zakresie gruntów zaoranych, które zajmują 16,2222ha, co stanowi 3,48% powierzchni gruntów o zmienionym użytkowaniu, najwięcej powierzchni zaoraną stanowią sady, wynoszącą 9,7821ha. Nieużytki zaorane mają powierzchnię 6,3724ha, natomiast najmniejszą powierzchnię zajmują lasy, która wynosi tylko 0,0677ha.

Analizując powierzchnię gruntów zaoranych w różnych obrębach gminy, najwięcej gruntów zaoranych odnotowano w obrębie Rzeczyca Księża, gdzie wynosi ona 5,02ha. W innych obrębach, takich jak Budki, Liśnik Mały, Łychów Gościeradowski, Owczarnia, Rzeczyca Ziemiańska, Trzydnik Duży, nie występują użytki zaorane, co może świadczyć o specyficznych warunkach użytkowania tych terenów.

W przypadku użytków zielonych, które zajmują 36,3407ha i stanowią 7,79% gruntów o zmienionym użytkowaniu, największą powierzchnię stanowią użytki zielone przekształcone w sady, zajmujące 0,4998ha. Wśród użytków zielonych przekształconych w różne formy użytkowania, największą powierzchnię stanowią tereny zadrzewione i zalesione, które zajmują 7,6473ha, a także użytki zielone, które zostały zaorane, obejmujące 28,1936ha. Najwięcej przekształconych użytków zielonych występuje w obrębie Dąbrowa, gdzie zajmują one powierzchnię 10,6673ha. Z kolei w obrębach Agatówka i Owczarnia użytki zielone są użytkowane bez zmian, co może świadczyć o braku istotnych przekształceń w tych lokalizacjach.

Podsumowując, wyniki inwentaryzacji wskazują na znaczące zmiany w sposobie użytkowania gruntów w gminie Trzydnik Duży, z wyraźnym trendem przekształcania gruntów rolnych w sady oraz zmienionym użytkowaniem innych kategorii gruntów. Analiza tych zmian może być istotna dla planowania przestrzennego, zarządzania zasobami i rozwoju lokalnej gospodarki rolnej.

Gmina Trzydnik Duży, w obliczu wykazanych istotnych zmian w sposobie użytkowania gruntów, musi podjąć szereg działań, aby skutecznie zarządzać zasobami i wspierać rozwój lokalnej gospodarki. Przede wszystkim, konieczna jest aktualizacja ewidencji gruntów

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

i budynków, aby odzwierciedlała ona rzeczywisty stan użytkowania terenów. Wprowadzenie dokładnych danych do rejestrów pozwoli na lepsze planowanie przestrzenne oraz dostosowanie polityki rolnej i gospodarczej do aktualnych potrzeb mieszkańców.

Jednym z kluczowych obszarów, na którym gmina powinna się skupić, jest wsparcie rolników przekształcających swoje grunty w sady. Wzrost powierzchni sadów wskazuje na rosnące zainteresowanie produkcją owoców, co może być odpowiedzią na zmiany rynkowe. W związku z tym, gmina powinna rozważyć wprowadzenie programów wspierających rozwój sadownictwa, które mogą obejmować dotacje, szkolenia z nowoczesnych technik uprawy oraz pomoc w nawiązywaniu kontaktów handlowych z odbiorcami owoców. Działania te mogą przyczynić się do zwiększenia konkurencyjności lokalnych gospodarstw i poprawy ich rentowności.

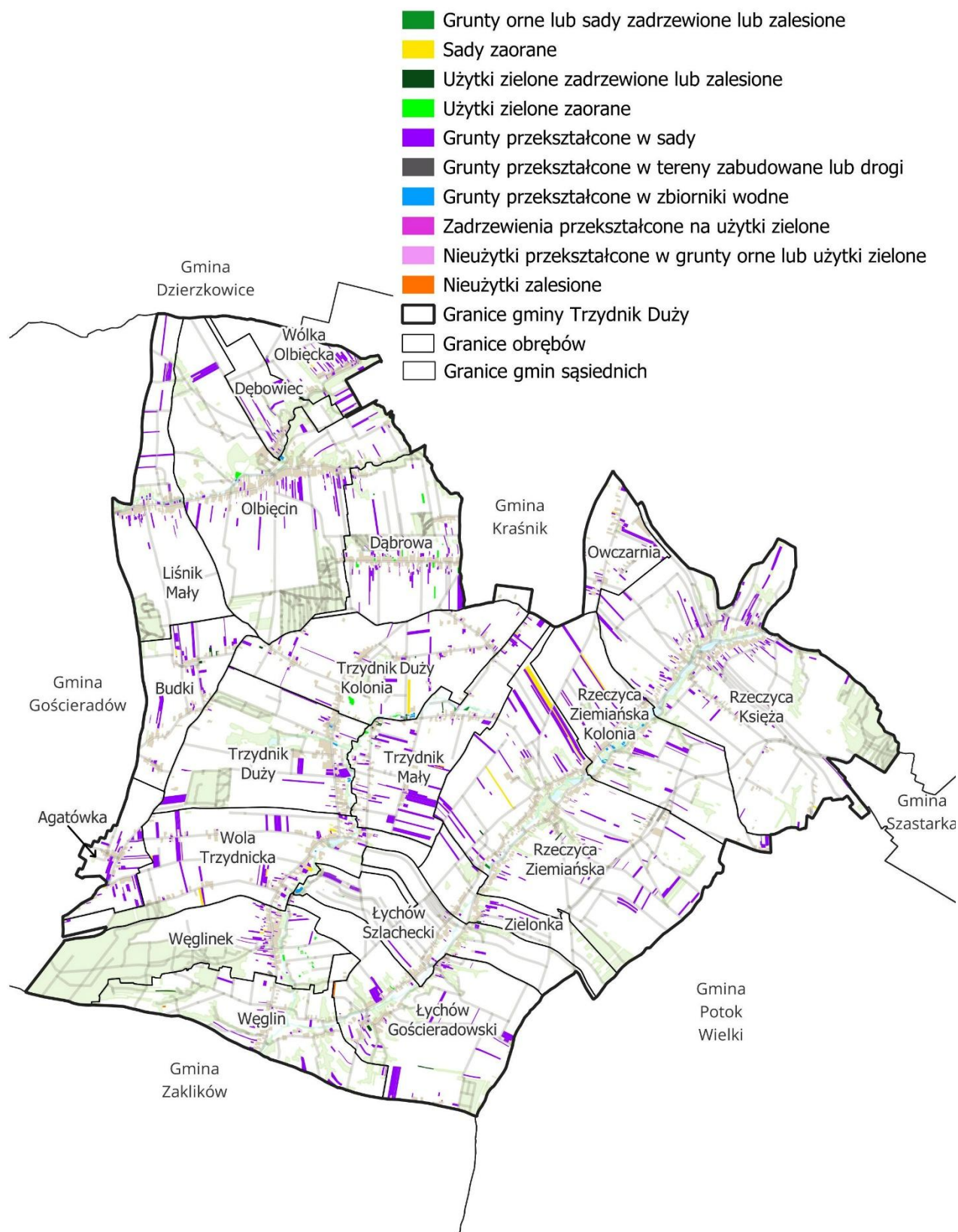
Kolejnym krokiem powinna być ochrona użytków zielonych oraz terenów zadrzewionych i zalesionych, które pełnią ważne funkcje ekologiczne. W obliczu rosnącego przekształcania tych terenów, gmina powinna wdrożyć programy ochrony i odtwarzania terenów zielonych, co może obejmować tworzenie parków, rezerwatów przyrody oraz wsparcie dla rolników w zrównoważonym użytkowaniu tych gruntów.

Zmiany w sposobie użytkowania gruntów przedstawia Tabela 25. oraz Rys. 95.

Tabela 25 Zmiany w sposobie użytkowania gruntów w gminie Trzydnik Duży

Lp.	Obręb	Jedn.	Użytki zielone			Użytki zaorane			Grunty przekształcone			Razem
			przekształcone w sady	zadrzewione lub zalesione	zaorane	sady	lasy	nieużytki	w sady	w tereny zabud. lub drogi	w zbiorniki wodne	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	Agatówka	ha	0	0	0	0,3785	0,0000	0,0000	15,2683	0,6065	0,1184	16,3717
2		%	0,00	0,00	0,00	2,31	0,00	0,00	93,26	3,70	0,72	100
3	Budki	ha	0	0	0,1198	0,0000	0,0000	0	14,7735	0,1123	0,0000	15,0056
4		%	0,00	0,00	0,80	0,00	0,00	0,00	98,45	0,75	0,00	100
5	Dąbrowa	ha	0,3398	0,4868	9,8407	0,8635	0,0677	0	21,0787	1,2886	0,0000	33,9658
6		%	1,00	1,43	28,97	2,54	0,20	0,00	62,06	3,79	0,00	100
7	Dębowiec	ha	0	0,4322	0,304	0,2466	0,0000	0	8,3055	0	0,0000	9,2883
8		%	0,00	4,65	3,27	2,65	0,00	0,00	89,42	0,00	0,00	100
9	Liśnik Mały	ha	0	0	0,4812	0	0,0000	0	15,241	0,1002	0,0000	15,8224
10		%	0,00	0,00	3,04	0,00	0,00	0,00	96,33	0,63	0,00	100
11	Łychów Gościeradowski	ha	0	0,6260	0,291	0	0,0000	0	26,3379	0,0000	0,0000	27,2549
12		%	0,00	2,30	1,07	0,00	0,00	0,00	96,64	0,00	0,00	100
13	Łychów Szlachecki	ha	0	0,3054	1,2619	0	0,0000	0,0251	7,6792	0	0,7204	9,992
14		%	0,00	3,06	12,63	0,00	0,00	0,25	76,85	0,00	7,21	100
15	Olbięcin	ha	0	0	1,4043	0,2638	0,0000	0	30,1229	0,21	0,4083	32,409
16		%	0,00	0,00	4,33	0,81	0,00	0,00	92,95	0,65	1,26	100
17	Owczarnia	ha	0	0	0	0	0,0000	0	9,5226	0,0939	0,0000	9,6165
18		%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	99,02	0,98	0,00	100
19	Rzeczyca Księża	ha	0	1,9159	0,8969	5,0186	0,0000	0	35,346	2,4761	0,0000	45,6535
20		%	0,00	4,20	1,96	10,99	0,00	0,00	77,42	5,42	0,00	100
21	Rzeczyca Ziemiańska	ha	0	1,3148	0,5094	0	0,0000	0	0	0,7268	0,0227	2,5737
22		%	0,00	51,09	19,79	0,00	0,00	0,00	0,00	28,24	0,88	100
23	Rzeczyca Ziemiańska – Kolonia	ha	0	1,9904	5,0090	0,3803	0,0000	0,0000	78,2086	0,4474	0,9702	87,0059
24		%	0,00	2,29	5,76	0,44	0,00	0,00	89,89	0,51	1,12	100
25	Trzydnik Duży	ha	0	0,2667	1,7454	0	0,0000	0	17,9435	0,1886	0,6736	20,8178
26		%	0,00	1,28	8,38	0,00	0,00	0,00	86,19	0,91	3,24	100
27	Trzydnik Duży Kolonia	ha	0	0,1324	2,4502	2,4995	0,0000	2,4502	15,6617	0,6309	0,5219	24,3468
28		%	0,00	0,54	10,06	10,27	0,00	10,06	64,33	2,59	2,14	100
29	Trzydnik Mały	ha	0	0	2,0808	0,1313	0,0000	2,0808	37,1555	0,3932	0,06	41,9016
30		%	0,00	0,00	4,97	0,31	0,00	4,97	88,67	0,94	0,14	100
31	Węglin	ha	0	0,1093	0,1869	0,0000	0,0000	0,1869	9,9350	1,2984	0,0876	11,8041
32		%	0,00	0,93	1,58	0,00	0,00	1,58	84,17	11,00	0,74	100
33	Węglinek	ha	0	0	1,0498	0,0000	0,0000	1,0498	8,2296	0	0	10,3292
34		%	0,00	0,00	10,16	0,00	0,00	10,16	79,67	0,00	0,00	100
35	Wola Trzydnicka	ha	0,1600	0	0,299	0,0000	0,0000	0,299	31,6104	0,1513	0,0517	32,5714
36		%	0,49	0,00	0,92	0,00	0,00	0,92	97,05	0,46	0,16	100
37	Wólka Olbięcka	ha	0	0	0,1109	0,0000	0,0000	0,1282	11,9319	0,0687	0,0000	12,2397
38		%	0,00	0,00	0,91	0,00	0,00	1,05	97,49	0,56	0,00	100
39	Zielonka	ha	0	0,0674	0,1524	0,0000	0,0000	0,1524	7,0104	0	0,0000	7,3826
40		%	0,00	0,91	2,06	0,00	0,00	2,06	94,96	0,00	0,00	100
Gmina ogółem (obszar wiejski)		ha	0,4998	7,6473	28,1936	9,7821	0,0677	6,3724	401,3622	8,7926	3,6348	466,353
		%	0,11	1,64	6,05	2,10	0,01	1,37	86,06	1,89	0,78	100

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych EGİB oraz wywiadu terenowego

Rys. 95 Zmiany w sposobie użytkowania gruntów w gminie Trzdnik Duży
 Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych EGİB oraz wywiadu terenowego

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

3.3.3. Ochrona gruntów

Aby poprawić ochronę gruntów w gminie Trzydnik Duży, można rozważyć wprowadzenie dodatkowych działań i praktyk. Pierwszym z takich działań jest zalesianie i agroleśnictwo. Wprowadzenie programów zalesiania, szczególnie na terenach narażonych na erozję, może pomóc w stabilizacji gleby i zwiększeniu retencji wody. Agroleśnictwo, czyli integracja drzew i krzewów z uprawami rolnymi, może poprawić strukturę gleby, ograniczyć erozję wietrzną i wodną oraz zwiększyć różnorodność biologiczną.

Kolejną rekomendacją jest stosowanie upraw okrywowych. Uprawy okrywowe, takie jak lucerna, koniczyna czy gorczyca, mogą być sadzone w okresach, gdy pola są nieużytkowane. Rośliny te chronią glebę przed erozją, poprawiają jej strukturę, a także wzbogacają ją w substancje odżywcze poprzez wiązanie azotu z atmosfery.

Poprawa jakości gleby poprzez kompostowanie to następny krok. Promowanie i wspieranie kompostowania organicznych odpadów rolniczych i komunalnych może poprawić strukturę gleby i zwiększyć jej zdolność do retencji wody oraz składników odżywczych. Kompost wzbogaca glebę w materię organiczną, co poprawia jej żyzność i odporność na erozję.

Kolejnym istotnym działaniem jest edukacja i szkolenia dla rolników. Organizowanie regularnych szkoleń i warsztatów na temat zrównoważonych praktyk rolniczych może zwiększyć świadomość na temat ochrony gleby. Edukacja w zakresie najlepszych praktyk, takich jak stosowanie naturalnych nawozów, kontrola erozji czy zrównoważone nawadnianie, może przyczynić się do poprawy stanu gruntów.

3.3.4. Odnowa wsi

W gminie Trzydnik Duży mieszkańcy zmagają się z kilkoma istotnymi problemami, które wymagają pilnych działań, aby poprawić jakość życia na wsi. Jednym z najpoważniejszych wyzwań jest nieodpowiednio przeprowadzona modernizacja ewidencji gruntów i budynków. W wyniku tych działań wiele działek znalazło się w niejasnym stanie prawnym, co utrudnia zarządzanie nimi oraz prowadzenie działalności rolniczej i budowlanej. Rozwiązaniem, które odpowiada na te potrzeby, jest przeprowadzenie procesu scalenia gruntów. Uporządkowanie stanu prawnego działek pozwoliłoby nie tylko na wyjście ze współwłasności, ale również na zaprojektowanie nowych dojazdów do każdej działki ewidencyjnej. Umożliwiłoby to lepsze wykorzystanie terenów oraz ułatwiłoby codzienne funkcjonowanie mieszkańców.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Kolejnym kluczowym problemem, z którym borykają się mieszkańcy, jest zły stan lokalnych dróg. Utrudnia to codzienną komunikację, zarówno pieszą, jak i kołową, co z kolei negatywnie wpływa na rozwój lokalnej gospodarki. Zniszczone drogi stanowią również zagrożenie dla bezpieczeństwa mieszkańców. Szczególnie dotkliwe są problemy związane z niewłaściwym odwodnieniem drogi krajowej, z której spływająca woda regularnie zalewa okoliczne działki rolnicze i zabudowania. Powoduje to nie tylko straty materialne, ale również znacząco utrudnia życie mieszkańców..

W odpowiedzi na te potrzeby, konieczne jest podjęcie działań mających na celu poprawę infrastruktury drogowej. Poszerzenie i utwardzenie lokalnych dróg przyczyni się do poprawy dostępności oraz bezpieczeństwa komunikacyjnego. Wzmocnienie nawierzchni dróg odpowiednimi materiałami zwiększy ich trwałość i odporność na zmienne warunki atmosferyczne, co jest kluczowe w obliczu coraz częstszych intensywnych opadów deszczu. Działania te nie tylko poprawią jakość życia mieszkańców, ale także ochronią cenne tereny rolnicze przed dalszymi zniszczeniami.

3.3.5. Realizacja potrzeb związanych z obsługą rolnictwa

Gmina Trzydnik Duży, będąca regionem o silnym profilu rolniczym, boryka się z niedoborem kluczowych obiektów związanych z obsługą rolnictwa, które mogłyby znacząco poprawić warunki pracy lokalnych producentów. Wprowadzenie kilku istotnych inwestycji przyniosłoby wymierne korzyści dla rolników, przyczyniając się do wzrostu efektywności oraz wartości dodanej produkcji rolnej.

Na terenie gminy Trzydnik Duży funkcjonują dwa punkty skupu zbóż: w Trzydniku Dużym oraz w Trzydniku Dużym-Kolonii. Chociaż stanowią one ważne wsparcie dla lokalnych rolników, konieczne jest zwiększenie liczby takich obiektów w innych częściach gminy. Ze względu na rolniczy charakter regionu, rozwój sieci punktów skupu zbóż ułatwiłby sprzedaż plonów, zmniejszyłby koszty transportu i poprawiłby efektywność działalności rolniczej. Utworzenie dodatkowych skupów w bardziej oddalonych miejscowościach przyczyniłoby się do lepszego wykorzystania potencjału rolniczego gminy i zwiększenia dochodów mieszkańców.

Przetwórnictwo rolne stanowi jedną z kluczowych potrzeb. Brak takich obiektów, jak zakłady przetwórstwa owoców, warzyw, mleka czy mięsa, oznacza, że lokalni producenci są zmuszeni sprzedawać swoje surowce w stanie surowym, co często obniża ich wartość rynkową. Utworzenie przetwórni umożliwiłoby przetwarzanie lokalnych surowców na gotowe

produkty, co nie tylko zwiększyłoby dochody rolników, ale także stworzyłoby nowe miejsca pracy oraz wzbogaciło ofertę rynkową regionu.

Gorzelnia to kolejny obiekt, który mógłby przynieść korzyści lokalnym rolnikom. W kontekście upraw roślin takich jak ziemniaki czy owoce, gorzelnia mogłaby wprowadzić nową możliwość przetwarzania tych surowców na alkohole i inne napoje alkoholowe. Taki zakład nie tylko zwiększyłby wartość dodaną do produkcji rolniczej, ale także mógłby wspierać lokalne inicjatywy i rozwijać turystykę regionalną poprzez oferowanie unikalnych produktów.

Punkty serwisowe dla maszyn rolniczych są równie ważne. Rozbudowa lub założenie punktów serwisowych zajmujących się naprawą i konserwacją maszyn rolniczych zapewniłaby rolnikom łatwy dostęp do usług, które są niezbędne do utrzymania sprzętu w dobrym stanie. Regularna konserwacja i szybka naprawa maszyn są kluczowe dla efektywnego prowadzenia działalności rolniczej. Dostępność takich punktów serwisowych pozwoliłaby na szybsze i bardziej efektywne reagowanie na awarie, co mogłoby znacznie zmniejszyć przestoje i straty w produkcji.

3.3.6. Realizacja potrzeb związanych z infrastrukturą techniczną i społeczną

Realizacja potrzeb związanych z infrastrukturą techniczną w gminie Trzydnik Duży to kluczowy krok w kierunku zrównoważonego rozwoju i modernizacji tego obszaru. Wprowadzenie zmian do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego umożliwia realizację inwestycji w infrastrukturę energetyczną, które mogą znacząco wpłynąć na rozwój gospodarczy gminy oraz poprawę jakości życia jej mieszkańców.

Jednym z głównych celów wprowadzanych zmian jest umożliwienie budowy farm wiatrowych na terenie gminy, co jest odpowiedzią na złożone wnioski mieszkańców oraz instytucji. Inwestycje te mają nie tylko zwiększyć udział energii odnawialnej w lokalnym bilansie energetycznym, ale również przynieść wymierne korzyści ekonomiczne, w tym wpływy do budżetu gminy. Zaplanowane są dwa zespoły turbin wiatrowych – pierwszy składający się z 22 turbin o łącznej mocy do 99MW, a drugi z 10 turbin o łącznej mocy 30MW. Realizacja tych projektów wymaga jednak sporządzenia szczegółowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które określą dokładne lokalizacje oraz uwzględnią wytyczne dotyczące ochrony zdrowia, życia ludzi, przyrody oraz krajobrazu kulturowego.

Gmina Trzydnik Duży nie planuje budowy oczyszczalni ścieków. Zamiast tego, w 2024 roku zdecydowano się na dofinansowanie budowy 200 przydomowych oczyszczalni ścieków. Tego rodzaju inwestycja pozwala na efektywne rozwiązanie problemu odprowadzania

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

ścieków, przyczyniając się do poprawy jakości wód powierzchniowych i gruntowych oraz ochrony środowiska naturalnego. Przydomowe oczyszczalnie ścieków zapewniają mieszkańcom lepsze warunki sanitarne, jednocześnie wspierając dbałość o zdrowie publiczne i czystość lokalnych ekosystemów.

3.4. POPRAWA WARUNKÓW WODNYCH I GOSPODARKI WODNEJ

3.4.1. Poprawa retencji wodnej i nawodnienia

Poprawa retencji wodnej oraz nawodnienia stanowi kluczowy element zrównoważonego zarządzania zasobami wodnymi, zwłaszcza w obliczu zmian klimatycznych oraz zwiększającej się częstotliwości ekstremalnych zjawisk pogodowych, takich jak susze czy powodzie. Działania te mają na celu nie tylko zwiększenie ilości dostępnej wody, ale także poprawę jakości życia mieszkańców oraz ochronę ekosystemów.

W ramach poprawy retencji wodnej, istotne jest tworzenie oraz modernizacja zbiorników retencyjnych, które mogą gromadzić nadmiar wody podczas intensywnych opadów, a następnie stopniowo uwalniać ją w okresach suszy. Przykładem takiego działania może być realizowany na terenie gminy Trzydnik Duży projekt budowy zbiornika retencyjnego na rzece Karasiówce w miejscowości Rzeczyca Ziemiańska. Tego typu inwestycje nie tylko zabezpieczają przed skutkami suszy, ale również zapobiegają powodziom, chroniąc mienie i zdrowie mieszkańców.

Oprócz budowy nowych zbiorników, istotnym elementem poprawy retencji wodnej jest renowacja istniejących obiektów hydrotechnicznych, w tym rowów melioracyjnych oraz kanałów nawadniających. Wprowadzenie systemów nowoczesnego nawadniania może również znacząco wpłynąć na efektywność wykorzystania wody w rolnictwie, redukując jej straty i zwiększając plony.

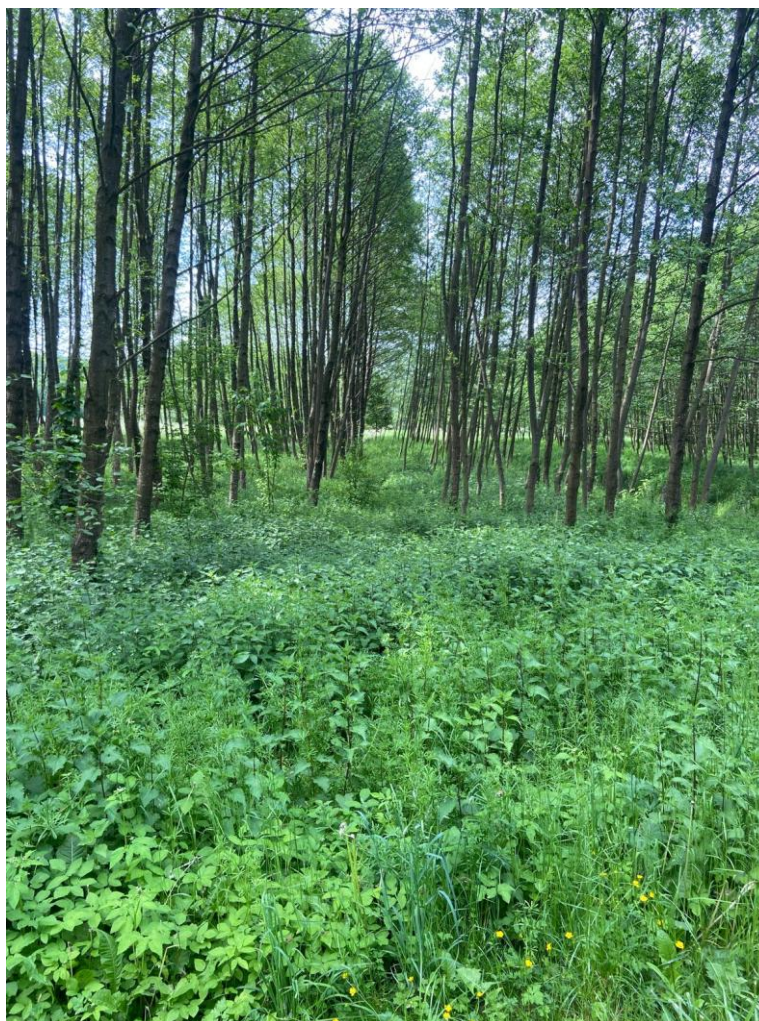
Zintegrowane podejście do zarządzania wodą, obejmujące zarówno działania techniczne, jak i edukacyjne, jest niezbędne do zapewnienia długoterminowej ochrony zasobów wodnych i utrzymania ich w dobrej kondycji. Poprawa retencji wodnej oraz nawodnienia przyczyni się do zwiększenia odporności lokalnych społeczności na zmiany klimatyczne oraz do zrównoważonego rozwoju regionu.

Rys. 96 Teren pod budowę zbiornika retencyjnego w miejscowości Rzeczyca Ziemiańska
Źródło: Wywiad terenowy

3.4.2. Melioracje

Melioracje w gminie Trzydnik Duży wymagają zdecydowanej poprawy, zarówno poprzez modernizację istniejących systemów, jak i budowę nowych urządzeń melioracyjnych. Wiele istniejących rowów melioracyjnych jest w złym stanie technicznym, co utrudnia odprowadzanie nadmiaru wody i zwiększa ryzyko podtopień. Konieczna jest ich rekultywacja, która obejmuje poszerzenie i pogłębienie rowów oraz usunięcie roślinności blokującej przepływ wody. Dodatkowo, budowa nowych rowów i innych urządzeń melioracyjnych, które będą w stanie skutecznie zarządzać wodami opadowymi, jest niezbędna dla zapewnienia odpowiednich warunków glebowych i ochrony gruntów rolnych przed erozją. Nowe urządzenia powinny być zaprojektowane w sposób umożliwiający efektywne zarządzanie wodą, zarówno w okresach nadmiaru, jak i niedoboru.

Rys. 97 Rów w miejscowości Węglin
Źródło: Wywiad terenowy

3.4.3. Ochrona i lepsze wykorzystanie wód

Ochrona i lepsze wykorzystanie wód jest kolejnym kluczowym aspektem, który wymaga uwagi w gminie Trzydnik Duży. Woda jest zasobem ograniczonym, dlatego konieczne jest jej racjonalne gospodarowanie. Obejmuje to zarówno ochronę jakości wód powierzchniowych i podziemnych, jak i zapewnienie ich dostępności dla potrzeb rolnictwa oraz mieszkańców. W tym kontekście istotne jest również monitorowanie stanu rzek, zbiorników wodnych oraz rowów melioracyjnych, aby zapobiegać ich zanieczyszczeniu i degradacji. Wprowadzenie zrównoważonych praktyk gospodarowania wodą, takich jak ograniczenie spływu zanieczyszczeń z terenów rolnych, może znacząco poprawić jakość wód. Dodatkowo, promowanie efektywnych metod nawadniania, takich jak nawadnianie kropłowe, które minimalizuje straty wody, jest kluczowe dla oszczędzania zasobów wodnych.

3.5. URZĄDZENIE FUNKCJONALNEJ SIECI DRÓG TRANSPORTU ROLNEGO

3.5.1. Budowa lub modernizacja dróg istniejących

W gminie Trzydnik Duży zaplanowane są remonty nawierzchni oraz przebudowa kilku odcinków dróg o łącznej długości 11014 metrów. Remont nawierzchni ma się odbyć na drogach gminnych asfaltowych w obrębie Wola Trzydnicka na odcinku o długości 1500 metrów, oraz odcinek o długości 571 metrów przebiegający przez obręby Wólka Olbięcka i Dąbrowa. Planowana przebudowa obejmuje drogę gminną o nawierzchni żwirowej w obrębie Olbięcin o długości 866 metrów, odcinek drogi na granicy gminy w obrębie Wólka Olbięcka o długości 1367 metrów i droga o długości 403 metrów. Kolejnymi drogami do planowanej przebudowy są odcinek drogi żwirowej o długości 606 metrów w obrębie Dąbrowa, oraz trzy odcinki w Rzeczycy Księżej o długości 1237 metrów, długości 1616 metrów, oraz długości 789 metrów i droga o długości 458 metrów. W Woli Trzydnickiej do planowanej przebudowy jest droga o długości 728 metrów. Do przebudowy planowane są także dwa odcinki w obrębie Trzydnik Mały o długości 286 metrów i w obrębie Owczarnia o długości 587 metrów.

W trakcie konsultacji społecznych zostało zgłoszonych do przebudowy łącznie 10 odcinków drogowy o łącznej długości 7369 metrów. Mieszkańcy zgłosili za wąski dla maszyn rolniczych odcinek drogi gminnej na działce ewidencyjnej numer 1093 w obrębie Olbięcin o długości 667 metrów. Do przebudowy zostały zgłoszone drogi w Liśniku Małym o długości 2026 metrów i o długości 2092 metrów z odcinkiem o długości 503 metrów w obrębie Budki. Na konsultacjach społecznych zgłoszono także potrzebę przebudowy odcinek drogi na granicy gminy w obrębie Owczarnia o długości 430 metrów, drogę gruntową w Rzeczycy Ziemiańskiej o długości 1069 metrów i drogę naturalną w Trzydniku dużym na odcinku 582 metrów.

W wyniku przeprowadzonej inwentaryzacji terenowej stwierdzono, że do przebudowy w gminie Trzydnik Duży jest 3456 metrów dróg. W obrębie Agatówka do przebudowy jest odcinek o długości 230 metrów. W obrębie Rzeczycy Ziemiańska do przebudowy są dwa odcinki o długości 398 metrów i długości 937 metrów. W obrębie Rzeczycy Ziemiańska - Kolonia do przebudowy jest odcinek o długości 430 metrów. W Obrębie Wola Trzydnicka do przebudowy jest odcinek drogi o długości 1461 metrów.

Po inwentaryzacji terenowej stwierdzono, że 185638 metrów dróg potrzebuje dokonania prac takich jak uzupełnienie ubytków nawierzchni czy koszenie traw na drogach o nawierzchniach naturalnych. W obrębie Agatówka prac potrzebują drogi o łącznej długości 993 metrów. W obrębie Budki prac potrzebują drogi o łącznej długości 1453 metrów. W obrębie

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Dąbrowa prac potrzebują drogi o łącznej długości 12860 metrów. W obrębie Dębowiec prac potrzebują drogi o łącznej długości 2924 metrów. W obrębie Liśnik Mały prac potrzebują drogi o łącznej długości 13146 metrów. W obrębie Łychów Gościeradowski prac potrzebują drogi o łącznej długości 9293 metrów. W obrębie Łychów Szlachecki prac potrzebują drogi o łącznej długości 9163 metrów. W obrębie Olbięcin prac potrzebują drogi o łącznej długości 28974 metrów. W obrębie Owczarnia prac potrzebują drogi o łącznej długości 3030 metrów. W obrębie Rzeczyca Księża prac potrzebują drogi o łącznej długości 42328 metrów. W obrębie Rzeczyca Ziemiańska prac potrzebują drogi o łącznej długości 18677 metrów. W obrębie Rzeczyca Ziemiańska - Kolonia prac potrzebują drogi o łącznej długości 10325 metrów. W obrębie Trzydnik Duży prac potrzebują drogi o łącznej długości 10351 metrów. W obrębie Trzydnik Duży - Kolonia prac potrzebują drogi o łącznej długości 6521 metrów. W obrębie Trzydnik Mały prac potrzebują drogi o łącznej długości 2479 metrów. W obrębie Wola Trzydnicka prac potrzebują drogi o łącznej długości 10249 metrów. W obrębie Wólka Olbięcka prac potrzebują drogi o łącznej długości 2550 metrów. W obrębie Węglin prac potrzebują drogi o łącznej długości 6655 metrów. W obrębie Węglinek prac potrzebują drogi o łącznej długości 10529 metrów. W obrębie Zielonka prac potrzebują drogi o łącznej długości 1783 metrów.

Potrzebę przebudowy i modernizacji dróg przedstawia Tabela 26. oraz Rys. 98.

Tabela 26 Potrzeba przebudowy i modernizacji dróg w gminie Trzydnik Duży

Lp.	Obręb	Jedn.	Budowa lub modernizacja dróg		
			Przebudowa	Potrzeba wykonania prac (koszenie, naprawa ubytków)	Razem
1	2	3	4	5	6
1	Agatówka	km	0,230	0,763	0,993
2	Budki	km	0,503	0,951	1,453
3	Dąbrowa	km	0,606	12,256	12,862
4	Dębowiec	km	0,115	2,924	3,039
5	Liśnik Mały	km	4,118	9,029	13,147
6	Łychów Gościeradowski	km	0,000	9,293	9,293
7	Łychów Szlachecki	km	0,000	9,164	9,164
8	Olbięcin	km	0,866	28,114	28,979
9	Owczarnia	km	1,017	2,013	3,030
10	Rzeczycza Księża	km	4,101	38,229	42,330
11	Rzeczycza Ziemiańska	km	2,404	16,338	18,742
12	Rzeczycza Ziemiańska – Kolonia	km	0,430	9,896	10,326
13	Trzydnik Duży	km	0,582	9,919	10,501
14	Trzydnik Duży Kolonia	km	0,000	6,522	6,522
15	Trzydnik Mały	km	0,286	2,193	2,479
16	Węglin	km	0,000	6,656	6,656
17	Węglinek	km	0,000	10,530	10,530
18	Wola Trzydnicka	km	3,717	6,533	10,250
19	Wólka Olbięcka	km	1,770	2,550	4,320
20	Zielonka	km	0,000	1,783	1,783
Gmina ogółem (obszar wiejski)		km	20,744	185,655	206,399
		%	10,05	89,95	100,00

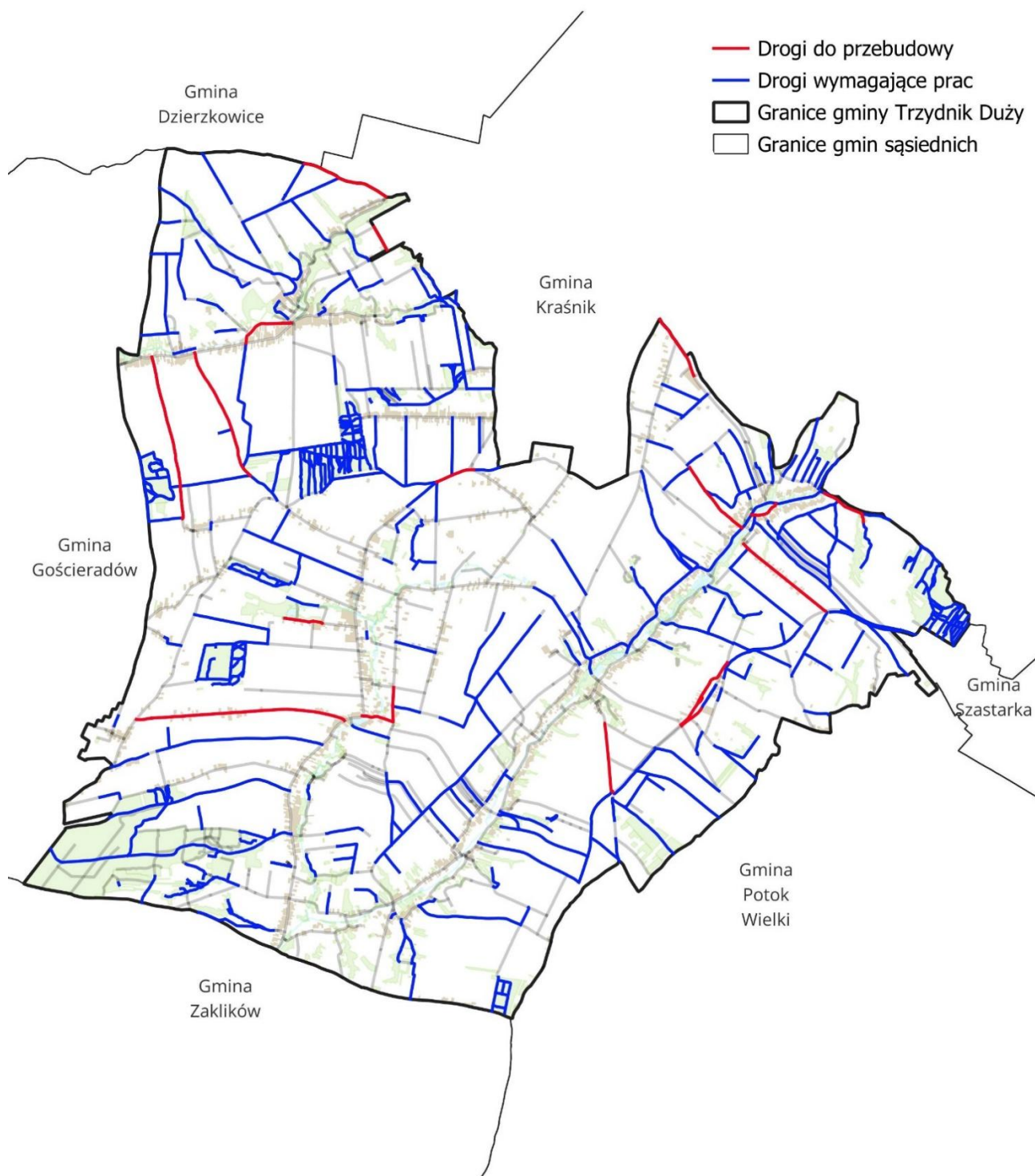
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Trzydnik Duży, EGiB oraz wywiadu terenowego

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rys. 98 Drogi wymagające prac oraz drogi do przebudowy w gminie Trzydnik Duży
 Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Trzydnik Duży, EGIB oraz wywiadu terenowego

3.5.2. Zaprojektowanie i urządzenie nowej sieci dróg

Gmina Trzydnik Duży boryka się z poważnym problemem braku dostępu do dróg publicznych dla 3532 działek, co wymaga pilnego zaprojektowania i budowy nowych dróg ewidencyjnych. Konieczność zaprojektowania oraz wybudowania nowych dróg ewidencyjnych jest kluczowa dla poprawy jakości życia mieszkańców oraz umożliwienia prawidłowego zagospodarowania tych terenów. W szczególności, pilnie wymagana jest budowa dróg wzdłuż linii kolejowej, która przebiega przez kilka obrębów geodezyjnych, takich jak Rzeczyca Księża, Rzeczyca Ziemiańska – Kolonia, Rzeczyca Ziemiańska, Zielonka, Łychów Szlachecki oraz Łychów Gościeradowski.

W ramach planowania dróg należy także rozważyć różne aspekty techniczne, takie jak szerokość dróg, rodzaj nawierzchni, odwodnienie oraz odpowiednie oznakowanie. W przypadku dróg biegnących wzdłuż linii kolejowej szczególną uwagę należy zwrócić na kwestie bezpieczeństwa, w tym na budowę przejazdów kolejowych.

W przyszłości, stworzenie kompleksowej sieci dróg ewidencyjnych przyczyni się do poprawy dostępności transportowej całego regionu, co z kolei wpłynie na jego dynamiczny rozwój gospodarczy i społeczny.

3.6. KSZTAŁTOWANIE KRAJOBRAZU NATURALNEGO, OCHRONA PRZYRODY I ŚRODOWISKA NATURALNEGO

3.6.1. Zalesienia gruntów

Dla gminy Trzydnik Duży jest opracowane Studium Uwarunkowań i Kierunków Gospodarowania Przestrzennego, gdzie zostały między innymi zaplanowane grunty do zalesienia. Są to tereny przylegające do już istniejących kompleksów leśnych, bądź grunty marginalne, czyli takich, które są nieopłacalne dla produkcji rolniczej. Planowana do zalesienia powierzchnia gruntów na terenie gminy wynosi 39,4174ha, co zwiększy aktualny stopień lesistości z 10,18% do poziomu 10,56%. Największą dynamiką zmian w planowanej lesistości charakteryzuje się obręb Zielonka (+1,85%). W obrębach: Agatówka, Budki, Liśnik Mały, Łychów Szlachecki, Owczarnia, Trzydnik Duży Kolonia, Trzydnik Mały, Węglinek oraz Wola Trzydnicka nie planuje się nowych zalesień gruntów

Zalesienie obszarów marginalnych w gminie będzie miało istotny wpływ na środowisko, gospodarkę oraz lokalną społeczność. Przede wszystkim, zalesienie przyczyni się do poprawy jakości środowiska poprzez pochłanianie dwutlenku węgla przez drzewa i emitowanie tlenu,

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

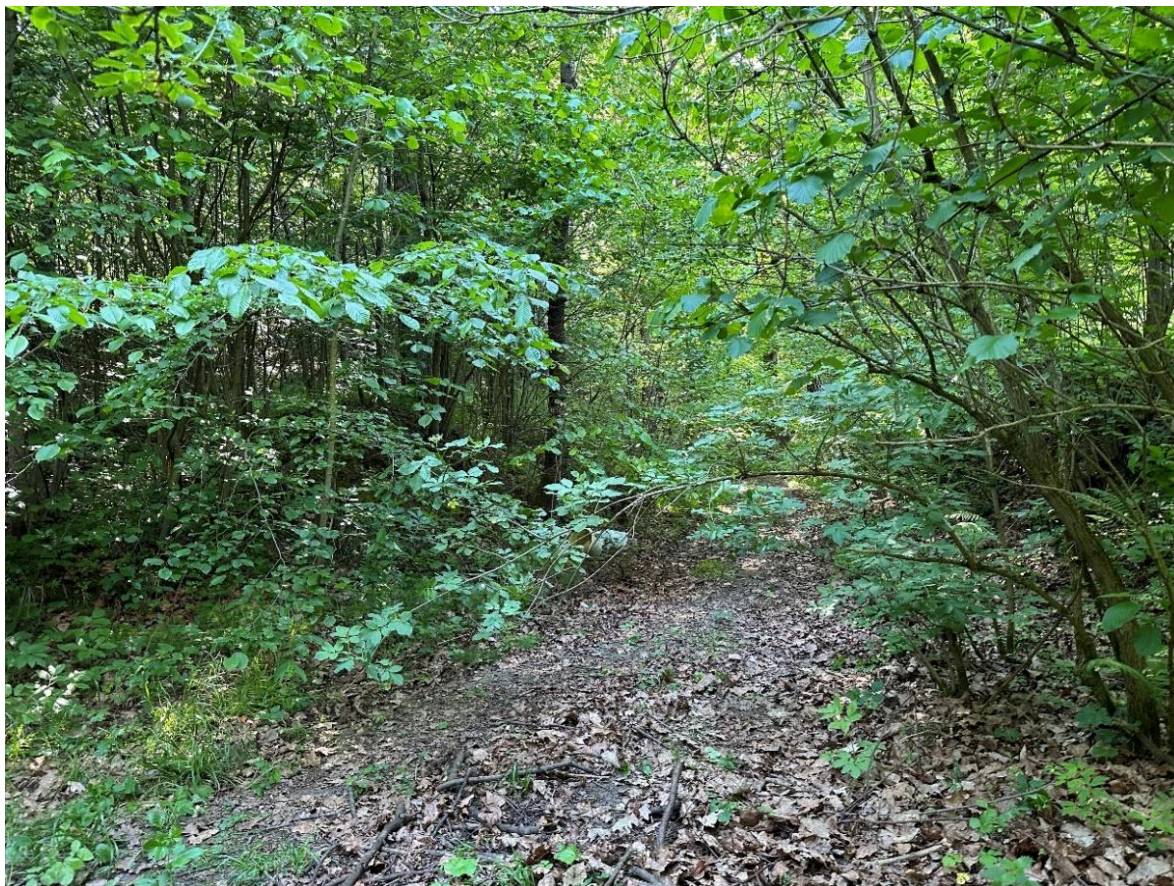
co poprawi jakość powietrza. Dodatkowo, lasy mogą zwiększyć retencję wody w glebie, zmniejszając ryzyko powodzi oraz poprawiając jakość wód gruntowych.

Nowe lasy będą stanowić siedlisko dla wielu gatunków roślin i zwierząt, co przyczyni się do ochrony bioróżnorodności i zachowania lokalnych ekosystemów. Co więcej, zalesienie może wspierać tworzenie i utrzymanie korytarzy ekologicznych, czyli obszarów umożliwiających przemieszczanie się zwierząt między różnymi siedliskami. Korytarze te są kluczowe dla utrzymania zdrowych populacji dzikiej fauny, ponieważ umożliwiają migrację, rozprzestrzenianie się gatunków oraz wymianę genetyczną, co jest istotne dla zachowania bioróżnorodności na większą skalę.

Zalesienie może również poprawić estetykę krajobrazu, co z kolei może przyciągnąć turystów oraz zwiększyć wartość nieruchomości w regionie. Tereny zalesione stanowią często atrakcyjne miejsca rekreacji dla mieszkańców, co może przyczynić się do poprawy jakości życia w gminie.

Na przestrzeni dłuższego czasu, nowe lasy będą miały zdolność do pochłaniania dużych ilości dwutlenku węgla, co przyczyni się do zmniejszenia śladu węglowego gminy i przeciwdziałania zmianom klimatu. Lokalne działania na rzecz zalesienia stanowią istotny element globalnych wysiłków w walce z globalnym ociepleniem.

Dynamika zmiany lesistości przedstawia Tabela 27. oraz Rys 100.

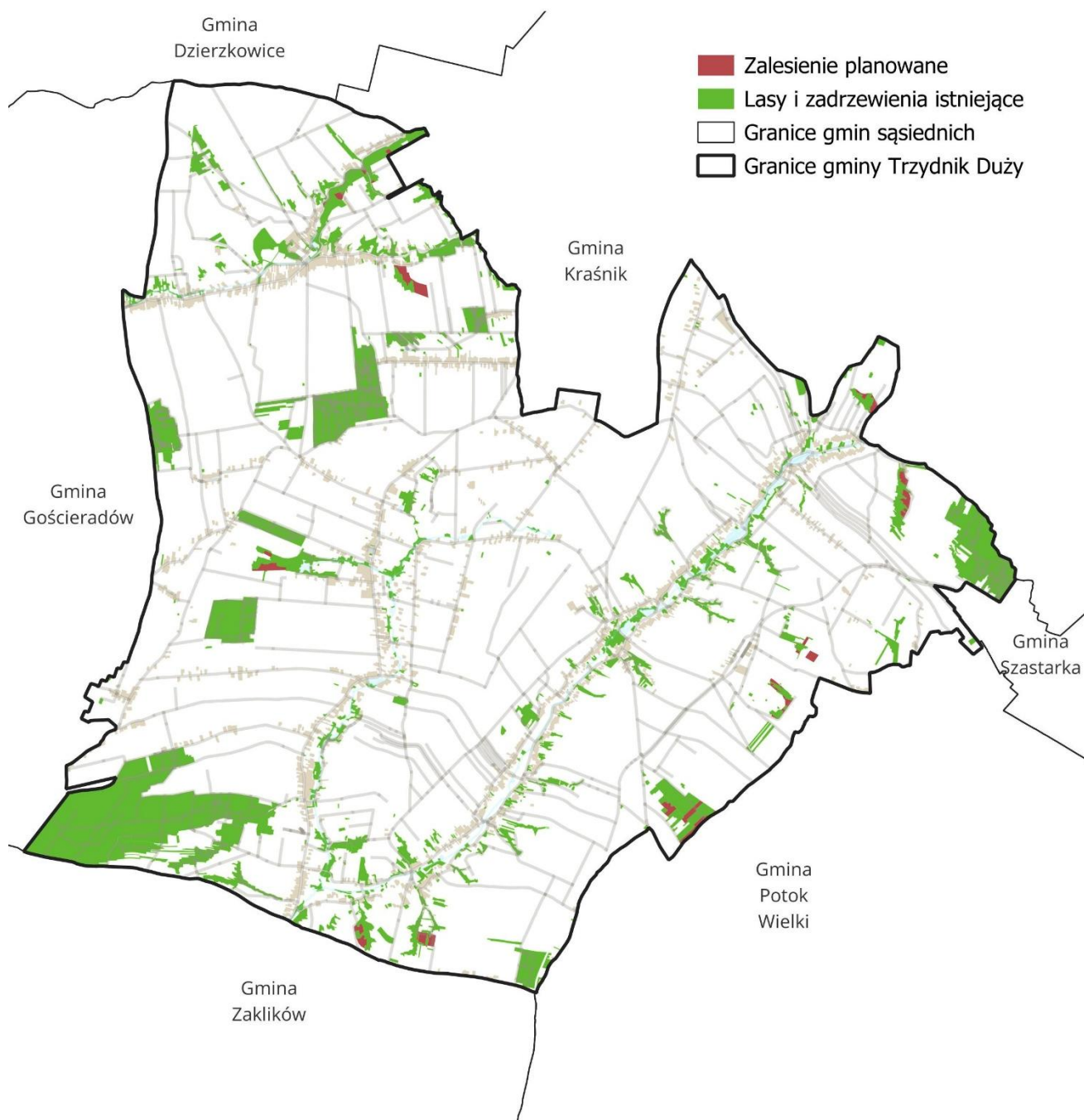

Rys. 99 Las w miejscowości Dębowiec
Źródło: Wywiad terenowy

Tabela 27 Dynamika zmiany lesistości w gminie Trzydnik Duży

Lp.	Obręb	Powierzchnia obróbu	Aktualna lesistość wg ewidencji gruntów i inventaryzacji		Proponowana pow. gruntów do zalesienia	Prognozowana lesistość		Dynamika zmian
		ha	ha	%	ha	ha	%	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Agatówka	161,7641	0,6813	0,42	0,0000	0,6813	0,42	0,00
2	Budki	286,1266	4,2139	1,47	0,0000	4,2139	1,47	0,00
3	Dąbrowa	472,4370	41,1271	8,71	6,5706	47,6977	10,10	+1,39
4	Dębowiec	157,7094	14,5434	9,22	0,0913	14,6347	9,28	+0,06
5	Liśnik Mały	462,4751	34,2194	7,40	0,0000	34,2194	7,40	0,00
6	Łychów Gościeradowski	683,3759	52,8243	7,73	0,3130	53,1372	7,78	+0,05
7	Łychów Szlachecki	399,9450	10,6778	2,67	0,0000	10,6778	2,67	0,00
8	Olbięcin	1049,5339	161,0134	15,34	1,1346	162,1480	15,45	+0,11
9	Owczarnia	178,4501	0,5443	0,31	0,0000	0,5443	0,31	0,00
10	Rzeczyca Księża	1229,9246	127,6372	10,38	7,0404	134,6776	10,95	+0,57
11	Rzeczyca Ziemiańska	1180,4811	60,6044	5,13	6,4462	67,0506	5,68	+0,55
12	Rzeczyca Ziemiańska – Kolonia	563,1584	33,1057	5,88	2,5863	35,6920	6,34	+0,46
13	Trzydnik Duży	562,3215	87,1849	15,50	4,0022	91,1871	16,22	+0,71
14	Trzydnik Duży Kolonia	585,7133	9,4770	1,62	0,0000	9,4770	1,62	0,00
15	Trzydnik Mały	456,5568	4,4832	0,98	0,0000	4,4832	0,98	0,00
16	Węglin	453,8625	85,2005	18,77	6,0652	91,2657	20,11	+1,34
17	Węglinek	520,0436	259,0533	49,81	0,0000	259,0533	49,81	0,00
18	Wola Trzydnicka	598,6779	31,8165	5,31	0,0000	31,8165	5,31	0,00
19	Wólka Olbięcka	182,8252	23,2887	12,74	1,0178	24,3065	13,29	+0,56
20	Zielonka	224,7041	17,9048	7,97	4,1498	22,0546	9,81	+1,85
Gmina ogółem (obszar wiejski)		10410,0859	1059,6011	10,18	39,4174	1099,0185	10,56	+0,38

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych SUiKZP oraz wywiadu terenowego

Rys. 100 Planowane zalesienia gruntów w gminie Trzydnik Duży
 Źródło: Opracowanie własne na podstawie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania

3.6.2. Wyeksponowanie walorów krajobrazowych

Aby skutecznie wyeksponować walory krajobrazowe gminy Trzydnik Duży, niezbędne jest zwiększenie dostępności atrakcji przyrodniczych dla mieszkańców. W tym celu można zainwestować w rozwój lokalnej infrastruktury turystycznej, obejmującej budowę szlaków dydaktycznych oraz ścieżek rowerowych, które ułatwią mieszkańcom codzienny kontakt z naturą. Dodatkowo, warto zaprojektować punkty widokowe z widokiem na doliny rzeczne, wzgórza czy wąwozy, aby podkreślić ich znaczenie i przyciągnąć większe zainteresowanie lokalnej społeczności.

Rzeczycza Księża, położona na jednym z najwyższych punktów gminy, stanowi idealne miejsce na utworzenie punktu widokowego, który oferowałby panoramiczne widoki na malownicze krajobrazy, pola uprawne oraz dolinę rzeki. Proponowany punkt widokowy mógłby być usytuowany na wzniesieniu, co zapewniłoby najlepszy możliwy widok na okoliczne tereny i pobliskie wsie. Punkt widokowy powinien być zaprojektowany w sposób harmonijnie wpisujący się w otaczający krajobraz, z wykorzystaniem naturalnych materiałów, takich jak drewno i kamień, nawiązujących do tradycyjnej architektury regionu. Platforma widokowa mogłaby być przestronna, z miejscami do siedzenia oraz zadaszeniem, co pozwoliłoby na komfortowe podziwianie widoków niezależnie od pogody. Aby punkt był łatwo dostępny, można przygotować żwirową drogę prowadzącą na wzniesienie, umożliwiającą wygodny dojazd zarówno pieszo, jak i samochodem. Na punkcie widokowym można umieścić tablice informacyjne, które opisywałyby historię Rzeczycy Księżej oraz unikalne walory przyrodnicze okolicy. Całość mogłaby być wzbogacona o ścieżkę edukacyjną, prowadzącą przez najciekawsze przyrodniczo i historycznie miejsca w okolicy. Budowa punktu widokowego w Rzeczycy Ziemiańskiej stanowiłaby inwestycję w rozwój turystyczny gminy, łącząc walory estetyczne z funkcjonalnością i edukacją, a także promującą zrównoważony rozwój, dzięki zastosowaniu ekologicznych i trwałych materiałów.

Promocja lokalnego dziedzictwa przyrodniczego wśród mieszkańców jest kolejnym ważnym elementem. Organizacja warsztatów i wycieczek edukacyjnych dla najmłodszych, które ukazują unikalne cechy krajobrazu gminy, może przyczynić się do wzrostu świadomości ekologicznej i zainteresowania ochroną środowiska.

Równie istotne jest zachowanie i poprawa stanu najcenniejszych elementów krajobrazu, które mogą być zagrożone przez procesy erozyjne. Mieszkańcy powinni być zaangażowani w działania mające na celu ochronę terenów szczególnie narażonych na degradację, takich jak strome zbocza czy doliny rzeczne. Można to osiągnąć poprzez lokalne

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

programy ochrony gleby i nasadzenia roślinności, które pomogą zapobiec erozji i zachować naturalne piękno krajobrazu.

Ważnym aspektem jest również zrównoważone wykorzystanie krajobrazu w kontekście działalności rolniczej. Promowanie praktyk rolniczych, które chronią krajobraz, może przyczynić się do zmniejszenia negatywnego wpływu rolnictwa na środowisko naturalne. Mieszkańcy powinni być zachęceni do utrzymania miedz, zadrzewień śródpolnych oraz innych naturalnych barier, które nie tylko chronią glebę przed erozją, ale także zachowują estetyczne i ekologiczne walory krajobrazu.

3.6.3. Formy ochrony krajobrazu i środowiska naturalnego

W zakresie ochrony krajobrazu i środowiska naturalnego gminy Trzydnik Duży, pierwszym krokiem powinna być inicjatywa na rzecz wyznaczenia nowych obszarowych form ochrony przyrody. Mieszkańcy mogą być zaangażowani w procesy identyfikacji miejsc szczególnie cennych przyrodniczo, które zasługują na status rezerwatu lub innej formy ochrony. Ich udział może wzmocnić ochronę cennych ekosystemów, a także zwiększyć świadomość społeczną na temat znaczenia ochrony przyrody.

Współpraca regionalna jest kluczowym elementem skutecznej ochrony środowiska. Mieszkańcy gminy powinni być zachęceni do uczestnictwa w projektach regionalnych, które dotyczą ochrony korytarzy ekologicznych oraz gatunków chronionych. Takie projekty mogą obejmować działania edukacyjne, warsztaty oraz inicjatywy społeczne, które wzmacniają współpracę pomiędzy gminami i wspierają ochronę lokalnych zasobów przyrodniczych.

Kolejnym ważnym krokiem jest ochrona i monitorowanie istniejących pomników przyrody na terenie gminy. Ważne jest regularne kontrolowanie stanu tych obiektów oraz działania konserwacyjne, takie jak pielęgnacja drzew czy ochrona przed szkodnikami. Wprowadzenie tablic informacyjnych przy pomnikach przyrody, które edukują o ich znaczeniu, może również zwiększyć świadomość mieszkańców.

Rys. 101 Pomniki przyrody w miejscowości Olbięcín
Źródło: Wywiad terenowy

Ważnym aspektem jest także zrównoważone planowanie przestrzenne, które uwzględnia ochronę środowiska. Mieszkańcy powinni być świadomi znaczenia korytarzy ekologicznych i obszarów cennych przyrodniczo, które powinny być chronione przed nadmierną zabudową. Włączenie społeczności lokalnej w konsultacje dotyczące stworzenia całościowego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego może przyczynić się do lepszego zrozumienia i akceptacji działań na rzecz ochrony środowiska, co z kolei wpłynie na zrównoważony rozwój gminy.

3.7. ROZWÓJ AGROTURYSTYKI I TURYSTYKI WIEJSKIEJ

3.7.1. Zaprojektowanie i urządzenie w terenie szlaków turystycznych i ścieżek dydaktycznych

Gmina planuje stworzenie ścieżki dydaktycznej w obrębie Trzydnik Duży na działkach gminnych. Miejsce jest na uboczu w pobliżu kilku małych gospodarstw. Na działkach znajdują się zbiornik wodny oraz rozlewiska. Całość jest otoczona drzewami, które dają cień i skutecznie

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie
ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

odizolowują od hałasu. Dzięki temu teren ten zamieszkują różnorodne gatunki zwierząt takie jak bobry czy ptactwo. Miejsce to ma również walory przyrodnicze w postaci zieleni naturalnej.

Należy wyznaczyć przebieg szlaku wraz z miejscami odpoczynku takimi jak ławki i stojaki na rowery, oraz tablice z opisem wybranych gatunków zwierząt i roślin znajdujących się na tym terenie. Cała infrastruktura powinna wkomponować się w naturalne środowisko.

Teren do zagospodarowania pod ścieżkę dydaktyczną przedstawia Rys. 102.

Rys. 102 Teren do zagospodarowania pod ścieżkę dydaktyczną
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Trzydnik Duży

W wyniku przeprowadzonej inwentaryzacji terenowej, aby podkreślić region lessowy gminy został zaprojektowany przebieg szlaku rowerowego z punktem widokowym przechodzący przez obręby Dębowiec i Olbięcín Szlak przebiegałby drogą asfaltową, na której planowany jest remont nawierzchni, która przebiega dnem malowniczego wąwozu. Na trasie szlaku również znajdowałyby się źródła rzeki Tuczyn.

Planowany szlak pieszy przedstawia Rys. 103.

Rys. 103 Planowany szlak pieszy w gminie Trztyń Duży
Źródło: Opracowanie własne na podstawie wywiadu terenowego

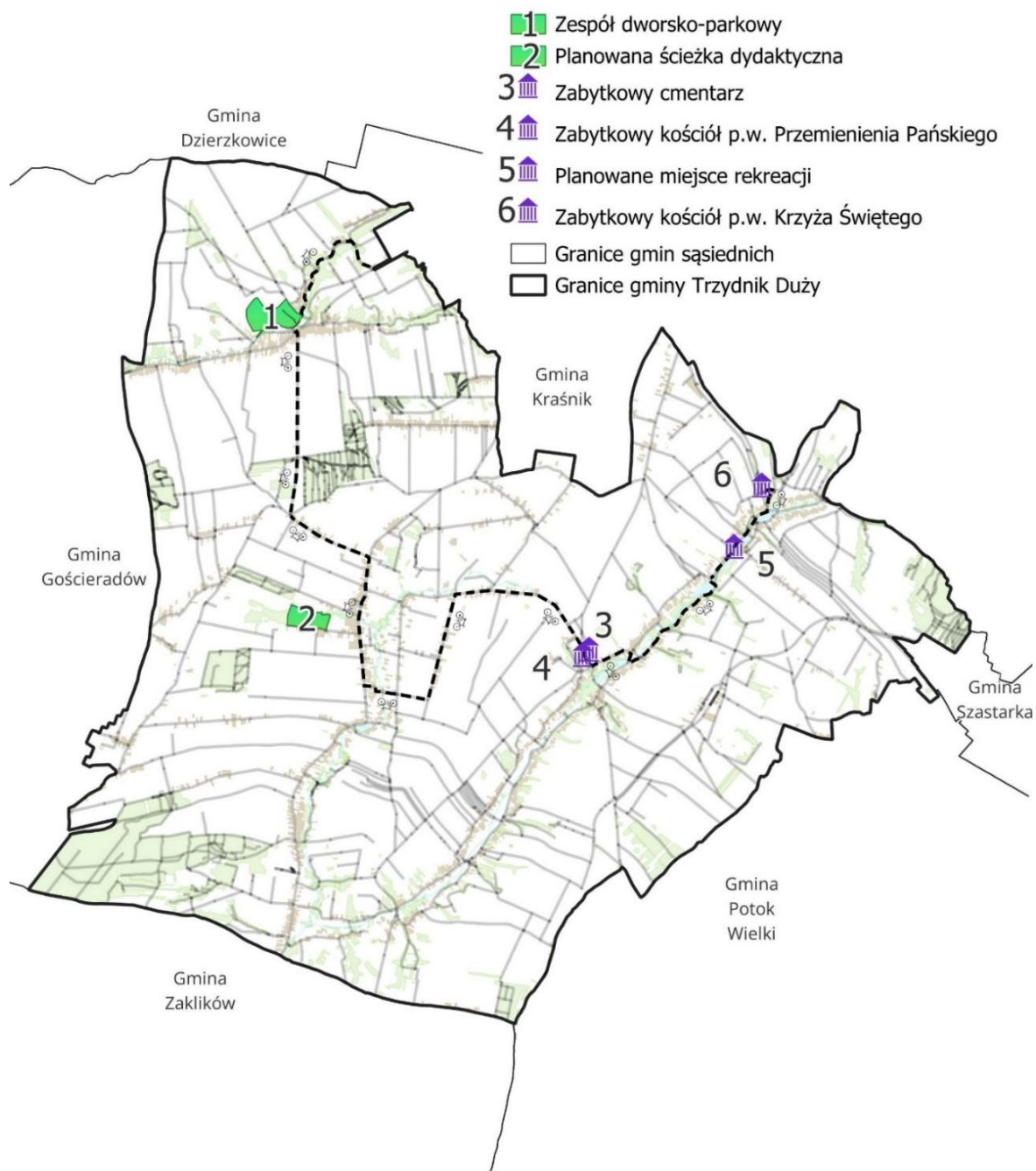
3.7.2. Zaprojektowanie i urządzenie ścieżek rowerowych

Planowana jest ścieżka rowerowa dookoła gminy Trztyń Duży. Początek ścieżki miałby miejsce na nowo projektowanym szlaku przechodzącym przez obręby Dębowiec i Olbęcina obok projektowanego punktu widokowego. Kolejnym punktem na trasie byłby zabytkowy zespół dworsko-parkowy w Olbęcinie z urokliwym parkiem dworskimi licznymi pomnikami przyrody, cmentarzem z I wojny światowej, oraz zabudowaniami dworskimi i miejscem odpoczynku w postaci altany. Trasa ścieżki przebiegałaby do skrzyżowania dróg krajowej z wojewódzką i dalej wzdłuż drogi wojewódzkiej do projektowanej ścieżki dydaktycznej w Trztyń Dużym. Następnie prowadziłaby do zabytkowego kościoła parafialnego pod wezwaniem Przemienienia Pańskiego, dzwonnicy i zabytkowego cmentarza wraz z murem cmentarnym z kapliczkami. Kolejnym punktem ścieżki rowerowej byłby zabytkowy kościół pod wezwaniem Krzyża Świętego położonego na malowniczym wzgórzu. Za kościołem znajduje się droga przechodząca przez wąwóz i biegnąca szczytem wśród pól z której rozpościera się widok na okoliczną wieś. Końcowym punktem trasy będzie nowo

zaprojektowana altanka w Rzeczycy Księżej z miejscem na rowery, ognisko i boiskiem plażowym w sąsiedztwie stawów.

Dodatkowo wszystkie zabytki znajdujące się na trasie ścieżki rowerowej są wpisane do rejestru zabytków.

Planowana ścieżka rowerowa przedstawia Rys. 104.

Rys. 104 Planowana ścieżka rowerowa na terenie gminy Trzydnik Duży
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków, Urzędu Gminy Trzydnik Duży oraz wywiadu terenowego

3.7.3. Poprawa infrastruktury turystycznej

W gminie Trzydnik Duży planowane są remonty kilku cennych zabytkowych kościołów, zlokalizowanych w obrębach Rzeczyca Księża, Rzeczyca Ziemiańska oraz kościoł w Olbiciu. Prace renowacyjne mają na celu przywrócenie pierwotnego blasku tym historycznym budowlom, które od lat stanowią ważny element dziedzictwa kulturowego regionu.

W wyniku przeprowadzonej szczegółowej inwentaryzacji terenowej stwierdzono, że odnowienia wymagają również inne zabytkowe obiekty zlokalizowane na terenie zespołu dworsko-parkowego w Olbiciu. Do renowacji jest części budynków znajdujących się na tym terenie, które od lat stanowią wizytówkę gminy, ale z biegiem lat uległy zniszczeniu. Do odbudowy jest również altana, oraz droga wewnętrzna, która prowadzi przez park. Te działania mają na celu nie tylko ochronę dziedzictwa kulturowego, ale również poprawę estetyki i funkcjonalności całego obszaru.

Rys. 105 Oficyna dworska „Arka” na terenie zespołu dworsko-pałacowego w miejscowości Olbiciu
Źródło: Wywiad terenowy

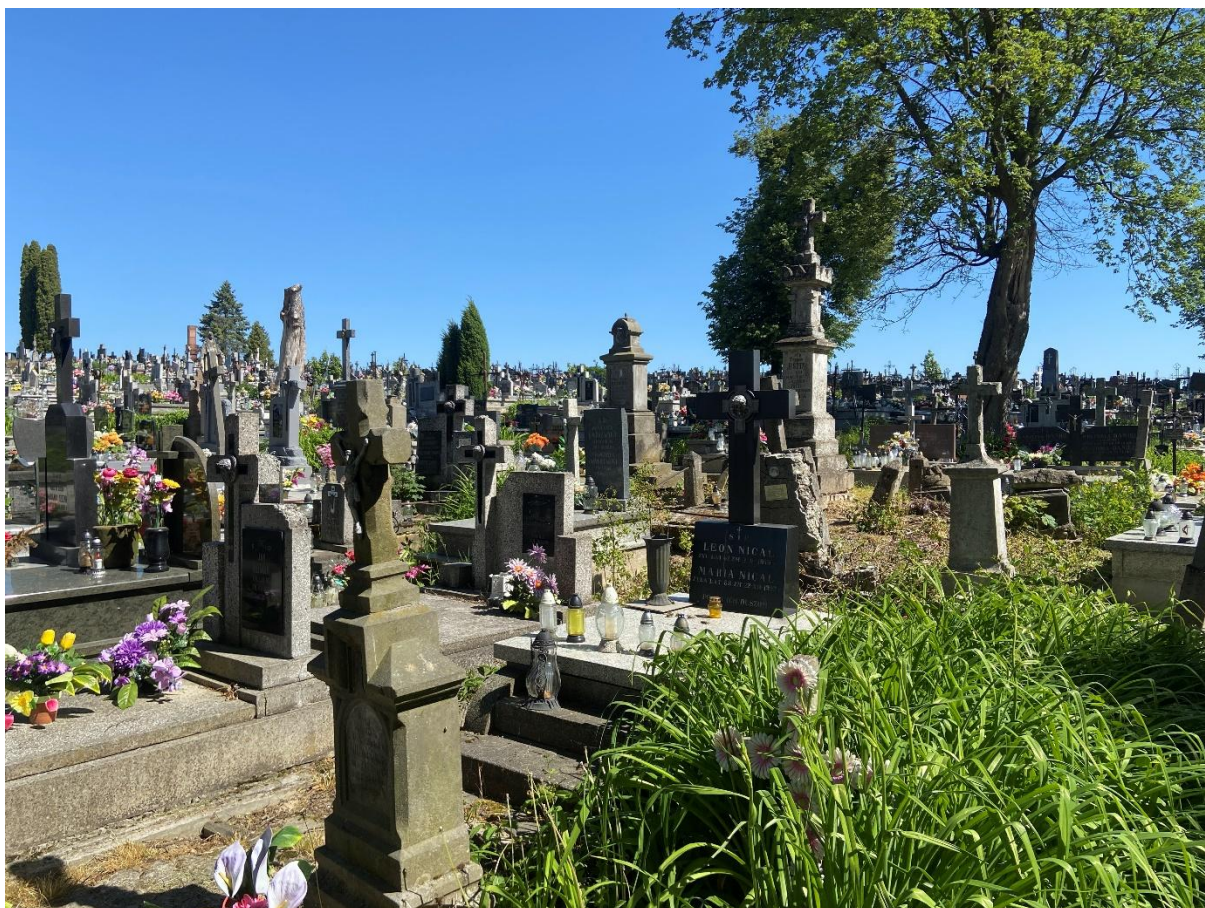
Ponadto, w Węglinku znajduje się cmentarz z I wojny światowej, który jest wpisany do rejestru zabytków. Obecnie wymaga on jedynie odpowiedniego ogrodzenia oraz zabezpieczenia, ponieważ w terenie nie ma wystarczających oznaczeń tego historycznego miejsca. Cmentarz stanowi ważne miejsce pamięci o wydarzeniach z przeszłości i wymaga właściwej opieki, aby mogło nadal pełnić swoją funkcję jako symbol pamięci o poległych.

Część kapliczek przydrożnych, będących ważnym elementem lokalnego krajobrazu, również wymaga drobnych prac konserwatorskich. Renowacja tych obiektów ma na celu zachowanie ich unikalnego charakteru oraz zapewnienie, że będą mogły nadal służyć mieszkańcom i turystom.

Rys. 106 Krzyż przydrożny w miejscowości Rzeczyca Księża
Źródło: Wywiad terenowy

Na terenie najstarszej części cmentarza katolickiego w miejscowości Rzeczyca Ziemiańska warto również rozważyć odświeżenie istniejących miejsc pochówków. Wiele grobów, które mają długą historię, może wymagać renowacji, aby zachować ich godność oraz odpowiednią estetykę. Troska o stan tych miejsc spoczynku nie tylko upamiętnia zmarłych, ale także podkreśla nasz szacunek dla dziedzictwa kulturowego oraz tradycji lokalnej społeczności.

Rys. 107 Najstarsza część cmentarza katolickiego w miejscowości Rzeczysca-Ziemiańska
Źródło: Wywiad terenowy

Ze względu na brak rozwiniętej infrastruktury agroturystycznej oraz miejsc noclegowych, należy podjąć działania zmierzające do stworzenia takich miejsc. Warto byłoby również zadbać o rozwój punktów gastronomicznych, które mogłyby przyciągnąć zarówno lokalnych mieszkańców, jak i turystów. Stworzenie obiektów tego typu znacząco poprawiłoby infrastrukturę turystyczną gminy, co mogłoby przyczynić się do zwiększenia jej atrakcyjności dla turystów. Działania te mają na celu nie tylko zachowanie dziedzictwa kulturowego, ale również rozwój gospodarczy regionu poprzez promowanie turystyki i lokalnej przedsiębiorczości.

3.7.4. Wyeksponowanie walorów turystycznych i krajobrazowych oraz obiektów kultury i zabytków

Na terenie gminy Trzydnik Duży znajduje się wiele cennych zabytków i obiektów kultury, które stanowią niezwykle ważny element lokalnego dziedzictwa. Niestety, wiele z tych miejsc jest słabo oznakowanych, co może zniechęcać turystów oraz mieszkańców do ich

odwiedzania. Dlatego kluczowe jest podjęcie działań mających na celu poprawę widoczności i dostępności tych obiektów.

Jednym z podstawowych kroków powinno być zainstalowanie nowych drogowskazów, które skutecznie prowadziłyby odwiedzających do najważniejszych miejsc. Obecne oznakowanie, w wielu przypadkach, jest ledwie widoczne lub wręcz nie istnieje, co utrudnia odnalezienie cennych punktów turystycznych. Warto rozważyć także postawienie nowych tablic informacyjnych przy wielu obiektach, zwłaszcza przy mogiłach i miejscach pamięci, które mają szczególne znaczenie historyczne i kulturowe dla społeczności lokalnej. Tego rodzaju tablice mogłyby przybliżyć zarówno turystom, jak i mieszkańcom historię tych miejsc oraz ich wartość kulturową.

Kolejnym, istotnym krokiem w promocji walorów turystycznych gminy byłoby stworzenie kompleksowego przewodnika lub mapy turystycznej. Tego typu publikacja mogłaby zawierać historię gminy, krótkie opisy obiektów, zdjęcia, a także praktyczne informacje, takie jak lokalizacja, godziny otwarcia, oraz wskazówki dotyczące dojazdu. Taki przewodnik nie tylko zachęciłby do zwiedzania, ale również pomógłby w lepszym zrozumieniu historii i kultury regionu.

Dzięki tym działaniom gmina Trzydnik Duży mogłaby stać się bardziej atrakcyjnym miejscem dla turystów, co z kolei przyczyniłoby się do rozwoju lokalnego biznesu oraz zwiększenia świadomości mieszkańców na temat własnego dziedzictwa. Warto w tym zakresie zaangażować także lokalne organizacje, szkoły oraz aktywnych mieszkańców, aby wspólnie promować piękno i różnorodność kulturową swojej gminy.

3.8. STOPIEŃ ZAPOTRZEBOWANIE NA PRACE URZĄDZENIOWO – ROLNE

3.8.1. Scalenia gruntów wraz z zagospodarowaniem poscaleniowym

Proces scalenia gruntów w gminie Trzydnik Duży ma na celu poprawę struktury obszarowej gospodarstw rolnych, które cechuje znaczne rozdrobnienie i rozproszenie działek. W wyniku tych działań dąży się do stworzenia większych, bardziej zwartych obszarów gospodarstw, co ma na celu poprawę efektywności rolnictwa w regionie.

Główne problemy struktury obszarowej:

1. Rozdrobnienie gospodarstw - Gospodarstwa rolne w gminie są mocno rozdrobnione, z średnią wielkością działki wynoszącą od 0,37 do 1,05ha i średnią

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie
ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

ilością działek w grupach rejestrowych wynosząca od 2 do 4. W grupie jednostek rejestrowych o powierzchni powyżej 10ha często występuje od 6 do kilkunastu lub kilkudziesięciu działek ewidencyjnych, co znacznie utrudnia zarządzanie i prowadzenie działalności rolniczej;

2. Duża ilość działek bez dostępu do drogi publicznej – w typowanych obrębach udział% działek bez dostępu do drogi publicznej przekracza 20%. Od 22% w Rzeczycy Księży i Zielonce do 34% w Węglinie i 35% w obrębie Węglinek.

Proces scalenia gruntów ma na celu nie tylko zwiększenie efektywności produkcji rolnej, ale także poprawę warunków życia mieszkańców wsi poprzez lepszą organizację przestrzenną, co jest szczególnie ważne w kontekście dynamicznych zmian zachodzących na obszarach wiejskich.

Scalenie gruntów proponuje się przeprowadzić na obszarach charakteryzujących się złym ukształtowaniem rozłogu gruntów, gdzie układ dróg transportu rolnego jest nieprawidłowy i utrudnia prowadzenie produkcji. Są to tereny, gdzie występuje rozdrobnienie i nadmierne wydłużenie działek, grunty rozmieszczone są w tzw. „szachownicy”.

Prace scaleniowe mają na celu poprawę rozłogu gruntów, a więc utworzenie możliwie dużych, regularnie ukształtowanych działek, które powinny odpowiadać wymogom ich racjonalnego użytkowania. Uwzględniają również planowane inwestycje. Prawidłowe ukształtowanie rozłogu gruntów wraz z poprawą struktury obszarowej gospodarstw, polega na zmniejszeniu ilości działek w ramach jednego gospodarstwa, zaprojektowaniu funkcjonalnej sieci dróg, co wpłynie na skrócenie czasu dojazdu do działek.

Ponadto, w ramach projektu scaleniowego przeprowadza się prace w zakresie zagospodarowania poscaleniowego terenu, a w tym: urządzenia dróg transportu rolnego, wyznaczenie pasów zadrzewień i zakrzewień, korektę przebiegu rowów melioracyjnych, przepustów. W rezultacie, wszystkie te działania doprowadzą do lepszej organizacji produkcji i racjonalnego wykorzystania przestrzeni rolniczej.

W analizie obrębów wytypowanych do scalenia uwzględniono:

- wielkość powierzchni i jakość użytków rolnych;
- strukturę władania użytkami rolnymi;
- strukturę obszarową i powierzchnię gospodarstw rolnych, liczbę działek i średnią powierzchnię działki w grupach obszarowych;

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

- rozłóg gruntów, w tym tzw. szachownicę gruntów, położenie działek w stosunku do siedliska, ich kształt, układ w stosunku do sieci dróg i rowów melioracyjnych;
- układ sieci drogowej i jej stan techniczny, drogi nieistniejące w terenie, możliwości korekty przebiegu dróg;
- dostęp działek ewidencyjnych do dróg publicznych;
- sieć rowów melioracyjnych i cieków naturalnych, możliwości korekty sieci;
- projektowane kompleksy leśne i zadrzewienia gruntów.

W wyniku tej analizy wytypowano **11 obrębów** (Agatówka, Liśnik Mały, Łychów Gościeradowski, Łychów Szlachecki, Rzeczyca Księża, Rzeczyca Ziemiańska, Rzeczyca Ziemiańska – Kolonia, Trzydnik Duży, Węglin, Węglinek, Zielonka) jako obszary, gdzie proponuje się przeprowadzenie prac scaleniowych, ze względu na korzystne warunki do rozwoju produkcji rolnej, znaczne rozdrobnienie gospodarstw oraz niekorzystny układ dróg publicznych powodujących brak dojazdu do działek ewidencyjnych.

3.8.2. Urządzenie funkcjonalnej sieci dróg

Urządzenie funkcjonalnej sieci dróg jest kluczowym elementem zagospodarowania przestrzennego terenów wiejskich, ponieważ odpowiednia infrastruktura drogowa zapewnia dostępność działek rolnych oraz ułatwia transport płodów rolnych i innych produktów. W przypadku gminy Trzydnik Duży, istotne jest nie tylko modernizowanie istniejących dróg, ale również projektowanie nowych, które umożliwią lepsze wykorzystanie terenów rolnych i poprawią warunki życia mieszkańców. Odpowiednie planowanie sieci drogowej musi uwzględniać zarówno potrzeby rolników, jak i specyfikę terenu, w tym uwarunkowania przyrodnicze i krajobrazowe.

W ramach modernizacji istotne jest przeprowadzenie remontów nawierzchni dróg gminnych, zarówno asfaltowych, jak i gruntowych, co ma na celu poprawę ich jakości oraz dostosowanie do potrzeb nowoczesnego rolnictwa. Ważnym aspektem tego procesu jest również zachowanie odpowiednich szerokości dróg, które pozwolą na swobodny przejazd dużych maszyn rolniczych, co zgłaszali mieszkańcy podczas konsultacji społecznych. Niezbędne jest zapewnienie, że każda działka rolna będzie miała zapewniony dostęp do drogi publicznej, co jest kluczowe dla efektywnego użytkowania gruntów oraz poprawy ich wartości użytkowej.

3.8.3. Rekultywacja nieużytków

Rekultywacja nieużytków stanowi istotny krok w kierunku maksymalnego wykorzystania dostępnych zasobów ziemi. Proces ten pozwala na przekształcenie terenów nieużywanych lub zdegradowanych w pełnowartościowe grunty rolne, leśne lub inne obszary o wartości użytkowej. Rekultywacja przyczynia się do zwiększenia powierzchni produkcyjnej oraz poprawy walorów krajobrazowych obszaru.

3.8.4. Poprawa warunków wodnych przez realizację urządzeń melioracji i retencji wodnej

Poprawa warunków wodnych na terenach rolniczych gminy Trzydnik Duży jest kluczowym elementem działań mających na celu zwiększenie efektywności produkcji rolnej oraz ochronę środowiska naturalnego. W obliczu zmieniających się warunków klimatycznych, które przynoszą zarówno okresy suszy, jak i intensywne opady, konieczne jest wdrożenie skutecznych rozwiązań melioracyjnych i retencyjnych. Celem tych działań jest zapewnienie odpowiedniego nawodnienia gruntów rolnych, zapobieganie powodziom oraz przeciwdziałanie degradacji gleby.

Jednym z kluczowych działań w tym zakresie jest oczyszczenie i regularne utrzymanie istniejących rowów melioracyjnych. Zanieczyszczone lub zaniedbane rowy mogą prowadzić do zatorów, które powodują zalewanie okolicznych gruntów, co negatywnie wpływa na uprawy oraz zmniejsza wartość użytkową ziemi. Oczyszczanie rowów oraz ich pogłębianie są niezbędne, aby zapewnić swobodny przepływ wody i skutecznie odprowadzać nadmiar wód opadowych, szczególnie w okresach intensywnych deszczy.

Dodatkowo, planowane są inwestycje w budowę małych zbiorników retencyjnych oraz odtwarzanie naturalnych oczek wodnych, które pełnią funkcję rezerwuarów wody w okresach suszy. Tego rodzaju infrastruktura nie tylko zabezpiecza grunty rolne przed suszą, ale również wspomaga utrzymanie stałego poziomu wód gruntowych, co jest kluczowe dla stabilności ekosystemów lokalnych oraz ochrony bioróżnorodności.

Poprawa systemów melioracyjnych obejmuje również modernizację istniejących urządzeń, takich jak przepusty, tamy i kanały, które muszą być dostosowane do współczesnych wymogów ochrony przeciwpowodziowej. Odpowiednie zarządzanie wodą na terenach rolnych poprzez realizację tych działań przyczyni się do długotrwałej poprawy warunków uprawowych, ochrony przed erozją gleby oraz ogólnej poprawy bezpieczeństwa hydrologicznego w regionie. Efektywne zarządzanie zasobami wodnymi będzie miało również

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

pozytywny wpływ na mieszkańców, minimalizując ryzyko zalewania domów i infrastruktury lokalnej.

3.8.5. Zalesienia gruntów

Zalesienia gruntów są kluczowym elementem ochrony środowiska oraz zrównoważonego rozwoju terenów wiejskich. W gminie Trzydnik Duży, która jest typowo rolnicza, zalesienia są rozważane jako sposób na efektywne zagospodarowanie nieużytków oraz terenów o niskiej przydatności rolniczej. Gmina ta charakteryzuje się wysokim wskaźnikiem bonitacji gleb, co powoduje, że tereny rolnicze są szczególnie cenne i wykorzystywane do intensywnej produkcji rolnej. Z tego powodu lesistość na terenie gminy nie będzie bardzo duża, ale zalesienia mogą wciąż odegrać ważną rolę w ochronie środowiska.

Proces zalesiania przyczynia się do poprawy jakości powietrza, zwiększa retencję wody oraz przeciwdziała erozji gleby. Dodatkowo, zalesione obszary stanowią cenny element krajobrazu, zwiększając jego wartość estetyczną oraz wspierając ochronę bioróżnorodności. Zalesienia mogą obejmować zakładanie nowych lasów, jak i dosadzenie drzew na istniejących terenach zalesionych.

W przypadku Trzydnika Dużego szczególnie istotne jest planowanie zalesień w sposób, który uwzględnia lokalne warunki przyrodnicze oraz istniejące formy ochrony przyrody. Wybór odpowiednich gatunków drzew, które będą dobrze dostosowane do lokalnych warunków klimatycznych i glebowych, jest kluczowy dla zapewnienia trwałości i stabilności nowo zalesionych terenów. Takie podejście pozwoli na optymalne wykorzystanie terenów nieproduktywnych w sposób, który wspiera zarówno lokalne środowisko, jak i działalność rolniczą.

3.8.6. Zadrzewienia powierzchniowe i liniowe

Zadrzewienia powierzchniowe i liniowe odgrywają kluczową rolę w ochronie gleby przed erozją oraz w zwiększaniu różnorodności biologicznej terenów rolniczych. Na obszarze gminy Trzydnik Duży, zadrzewienia te są planowane wzdłuż granic działek, dróg oraz cieków wodnych. Tego typu zadrzewienia nie tylko chronią glebę przed wietrzeniem i wymywaniem, ale również stanowią naturalne bariery, które przyczyniają się do ograniczenia rozprzestrzeniania się szkodników oraz chronią uprawy przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi, takimi jak silny wiatr.

3.8.7. Planowane formy ochrony przyrody

W gminie Trzydnik Duży istnieją już formy ochrony przyrody, które wymagają dalszego wsparcia i właściwego zarządzania. W ramach planowanych działań, priorytetem jest utrzymanie i ochrona istniejących obszarów chronionych, takich jak rezerваты przyrody, pomniki przyrody czy strefy ochronne wokół cieków wodnych. Działania te mają na celu zachowanie lokalnych ekosystemów oraz ochronę rzadkich gatunków fauny i flory, które są charakterystyczne dla tego regionu.

Ważnym elementem ochrony przyrody jest również edukacja mieszkańców i rolników, promowanie zrównoważonych praktyk rolniczych oraz ochrona korytarzy ekologicznych, które umożliwiają migrację gatunków. Wspieranie istniejących form ochrony przyrody, zamiast wprowadzania nowych, pozwala na skuteczne zarządzanie zasobami naturalnymi oraz zachowanie walorów przyrodniczych regionu, co jest kluczowe dla jego długoterminowego zrównoważonego rozwoju.

3.8.8. Zagospodarowanie gruntów odłogowanych

Grunty odłogowane, czyli te, które od dłuższego czasu nie są wykorzystywane w produkcji rolniczej, stanowią cenne zasoby, które można efektywnie zagospodarować. W gminie Trzydnik Duży, gdzie rolnictwo odgrywa kluczową rolę w gospodarce lokalnej, ważne jest, aby w pełni wykorzystać potencjał tych terenów. Istnieją obszary, które z różnych przyczyn zostały porzucone lub pozostawione bez użytkowania, a które można przywrócić do produkcji rolnej. Można je również przeznaczyć na inne cele, takie jak zalesienie, co przyczyniłoby się do ochrony środowiska, lub inwestycje, które mogłyby wspierać rozwój lokalnej społeczności i tworzenie nowych miejsc pracy. Właściwe zagospodarowanie tych terenów może przynieść korzyści zarówno w kontekście rolniczym, jak i w szerokim zakresie rozwoju regionalnego.

3.8.9. Zabiegi zapobiegające erozji wietrznej i erozji wodnej

Erozja wietrzna i wodna stanowią poważne zagrożenie dla terenów rolniczych, prowadząc do degradacji gleby oraz obniżenia jej wartości produkcyjnej. W gminie Trzydnik Duży, gdzie gleby piaszczyste są powszechne, planowanie zapobiegania erozji jest kluczowe. Zabiegi te mają na celu minimalizowanie skutków erozji. Działania te obejmują zarówno środki bezpośrednie, jak i pośrednie.

Wśród bezpośrednich działań znajdują się zadrzewienia ochronne, które mogą zatrzymywać wiatr i chronić glebę przed bezpośrednim wpływem erozji wietrznej. Tworzenie

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

stref buforowych wzdłuż cieków wodnych ma na celu zabezpieczenie gleb przed spływem wody i zanieczyszczeniami. Budowa systemów odwadniających, takich jak rowy czy zbiorniki retencyjne, zapobiega nadmiernemu spływowi wód opadowych, który może prowadzić do erozji wodnej.

Pośrednie działania, takie jak wprowadzenie odpowiednich praktyk rolniczych, również odgrywają kluczową rolę. Uprawa w pasach oraz zastosowanie roślin okrywowych mogą znacznie zmniejszyć ryzyko erozji gleby, poprawiając jej strukturę i zwiększając jej odporność na działanie wiatru i wody. Te zabiegi są niezbędne dla zachowania trwałości terenów rolniczych oraz ochrony zasobów naturalnych, co jest istotne dla długofalowego zrównoważonego rozwoju regionu.

3.8.10. Odnowa wsi

Odnova wsi w gminie Trzydnik Duży to kompleksowy proces, który ma na celu poprawę jakości życia mieszkańców oraz modernizację infrastruktury w tym obszarze. Inicjatywa ta wykracza jednak poza standardową renowację budynków i dróg. W ramach odnowy wsi realizowane są również projekty związane z rewitalizacją przestrzeni publicznych, które mają na celu stworzenie bardziej przyjaznych i estetycznych miejsc do spędzania czasu.

Krokiem niezbędnym dla poprawy jakości życia jest również modernizacja istniejących dróg oraz budynków. Udoskonalenie nawierzchni dróg, naprawa i rozbudowa infrastruktury drogowej zwiększają bezpieczeństwo i komfort podróży mieszkańców, a także przyczyniają się do lepszej dostępności różnych usług. Renowacja budynków, zarówno użyteczności publicznej, jak i prywatnych, ma na celu poprawę ich stanu technicznego i estetyki, co wpływa na ogólny wygląd wsi.

Ważnym elementem odnowy wsi jest także wymiana oświetlenia na bardziej nowoczesne i energooszczędne rozwiązania, takie jak lampy LED. Dzięki temu poprawia się bezpieczeństwo na drogach i w przestrzeniach publicznych, a jednocześnie zmniejsza się koszt eksploatacji oświetlenia oraz wpływ na środowisko.

Rozwój turystyki wiejskiej będzie kolejnym ważnym aspektem, który przyczynia się do ożywienia lokalnej gospodarki oraz promowania unikalnych walorów regionu. Dzięki inwestycjom w infrastrukturę turystyczną, takim jak ścieżki rowerowe, szlaki piesze czy miejsca wypoczynkowe, mieszkańcy oraz przyjezdni będą mogli w pełni korzystać z uroków wiejskiego krajobrazu.

3.9. STOPIEŃ ZAPOTRZEBOWANIA NA PRACE GEODEZYJNO - KARTOGRAFICZNE

3.9.1. Aktualizacja użytków gruntowych

Przeprowadzona inwentaryzacja terenowa w gminie Trzydnik Duży wykazała istotne rozbieżności pomiędzy zapisami ewidencji gruntów i budynków a faktycznym użytkowaniem terenów przez rolników, co wskazuje na potrzebę aktualizacji użytków gruntowych w kilku obrębach. Największe różnice zaobserwowano w obrębach Rzeczyca Ziemiańska-Kolonia (15,45%), Agatówka (10,12%), Trzydnik Duży (9,18%), Dąbrowa (7,19%), Wólka Olbińska (6,69%), Dębowiec (5,89%), Wola Trzydnicka (5,44%), Owczarnia (5,39%) oraz Budki (5,24%). W większości przypadków zmiany polegają na przekształceniu gruntów na sady, co wymaga aktualizacji danych w ewidencji, aby odzwierciedlały rzeczywisty stan użytkowania.

W obrębach, gdzie zmiany były mniejsze, takich jak Rzeczyca Ziemiańska (0,22%) i Węglinek (1,99%), aktualizacja gruntów nie jest aż tak pilna, ale również warto ją przeprowadzić w celu ujednolicenia danych. Zaktualizowanie informacji w Ewidencji Gruntów i Budynków (EGiB) jest kluczowe dla sprawnego funkcjonowania lokalnej administracji, precyzyjnego naliczania podatków oraz efektywnego planowania przestrzennego, co ma istotne znaczenie dla zarządzania zasobami gruntowymi w gminie.

3.9.2. Aktualizacja gleboznawczej klasyfikacji gruntów

Gleboznawcza klasyfikacja gruntów odgrywa kluczową rolę w zarządzaniu finansami publicznymi na poziomie lokalnym i krajowym, zapewniając jednolite zasady naliczania podatku gruntowego. Dzięki temu można precyzyjnie określić wartość użytkową działek, co pozwala na sprawiedliwe i proporcjonalne opodatkowanie właścicieli gruntów w zależności od jakości ziemi. Klasyfikacja ta jest również fundamentem dla ewidencji gruntów, co czyni ją istotnym narzędziem w zarządzaniu przestrzennym i planowaniu na poziomie administracyjnym.

W gminie Trzydnik Duży gleboznawcza klasyfikacja gruntów pochodzi jednak z lat 70. XX wieku, co oznacza, że przed podjęciem działań związanych z opracowaniem pełnego Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego (MPZP) warto rozważyć jej aktualizację. Obecnie gmina posiada jedynie częściowy MPZP, a odświeżenie danych dotyczących jakości gruntów mogłoby znacząco ułatwić prace nad tym dokumentem, dostarczając precyzyjnych informacji potrzebnych do planowania przestrzennego, rozwoju infrastruktury i ochrony środowiska.

Aktualizacja klasyfikacji gruntów wpłynęłaby również na racjonalne zarządzanie zasobami naturalnymi, lepsze planowanie inwestycji rolnych oraz sprawiedliwszy system opodatkowania gruntów. Dzięki temu gmina mogłaby wspierać zrównoważony rozwój obszarów wiejskich, jednocześnie dbając o interesy lokalnych społeczności oraz stabilność systemu podatkowego.

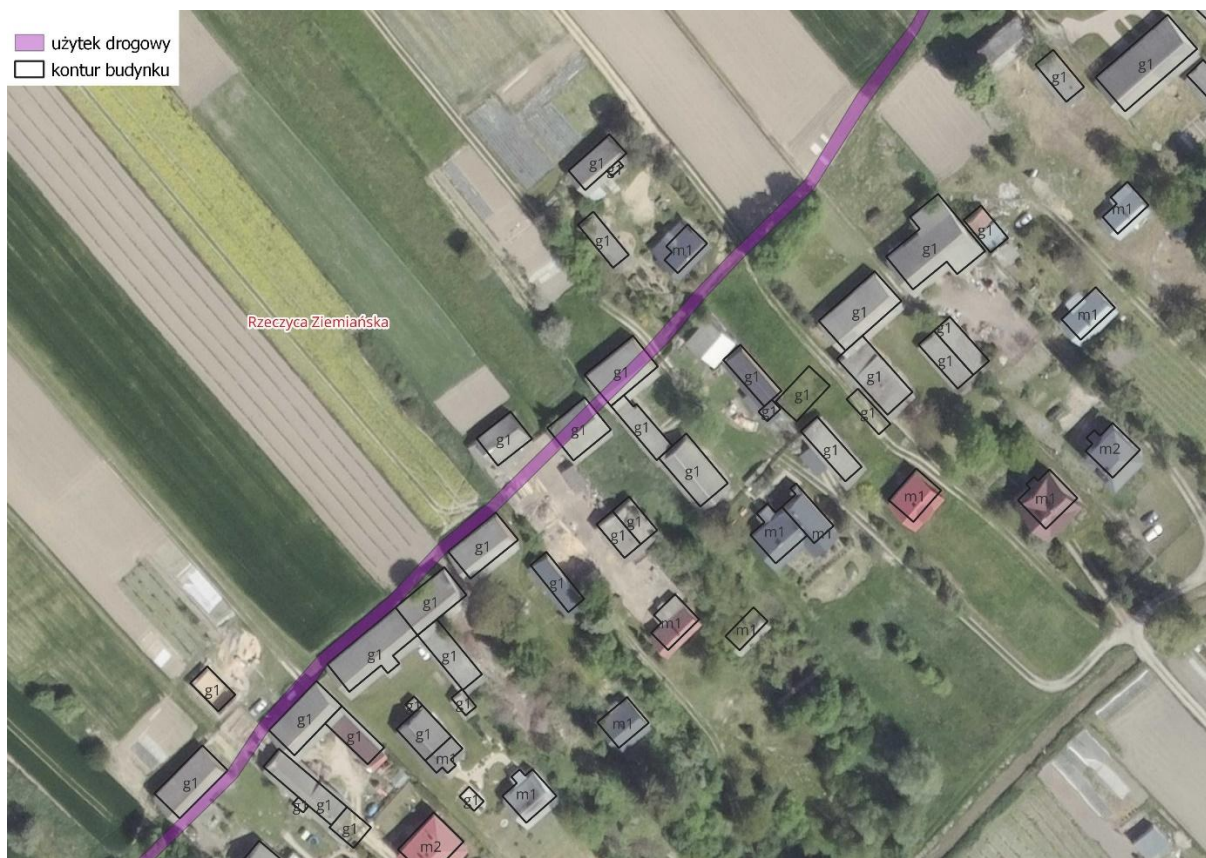
3.9.3. Modernizacja ewidencji gruntów i budynków

W gminie Trzydnik Duży istnieje potrzeba przeprowadzenia dodatkowych prac geodezyjno-kartograficznych. W większości obrębów gminy modernizacja ewidencji gruntów i budynków została przeprowadzona w 2019 roku, jednak oparto ją głównie na ortofotomapie, co w niektórych przypadkach doprowadziło do nieścisłości w danych. Zgłoszenia mieszkańców wskazują na rozbieżności między stanem faktycznym a ewidencją.

Obręb Agatówka wymaga szczególnej uwagi, ponieważ ewidencja gruntów opiera się tam na operatach z 1967 roku, a modernizacja nie została dotąd przeprowadzona. W związku z tym konieczne jest wykonanie nowego pomiaru geodezyjnego, który uwzględni aktualny sposób użytkowania gruntów oraz zmiany, jakie zaszły na tym terenie na przestrzeni lat.

Również w obrębach Rzeczyca Księża i Rzeczyca Ziemiańska, gdzie modernizacje były przeprowadzone odpowiednio w 2010 i 2009 roku, istnieje potrzeba korekty danych. Szczególnie w obrębie Rzeczyca Ziemiańska, gdzie na podstawie danych z Powiatowego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej, że użytek drogowy przecina działki budowlane. Aby rozwiązać ten problem, konieczne może być przeprowadzenie ponownej modernizacji, co pozwoliłoby na poprawę granic i usunięcie błędów wynikających z wcześniejszego opracowania.

Wycinek mapy obrazujący przecinanie budynków przez użytek drogowy przedstawia Rys. 108.

Rys. 108 Użytek drogowy przecinający budynki w miejscowości Rzeczyca Ziemiańska
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych EGİB

W obrębach, które zostały zmodernizowane w 2019 roku, prace geodezyjne mogą być ograniczone do wybranych miejsc, gdzie rozbieżności są najbardziej widoczne. Mieszkańcy zgłaszali nieścisłości, które mogą być efektem niedokładności wynikających z wykorzystania ortofotomapy. Dodatkowe prace terenowe mogłyby wyeliminować te błędy, zwłaszcza tam, gdzie stwierdzono duże rozbieżności.

3.9.4. Aktualizacja map glebowo rolniczych

Zapewnienie aktualności map glebowo-rolniczych stanowi jedno z kluczowych zadań administracji publicznej, odpowiedzialnej za kształtowanie i realizację polityki regionalnej oraz rozwój terenów, szczególnie w kontekście planowania produkcji rolnej i zagospodarowania przestrzennego. Aktualne mapy glebowo-rolnicze są także istotne dla modelowania obszarów zagrożonych erozją gleby wywołaną opadami atmosferycznymi. Analiza zmian w bazie geometrycznej (np. powierzchnia, obwód) oraz atrybutowej (kategorie i inne cechy opisowe) cyfrowych map glebowo-rolniczych umożliwia przestrzenne i czasowe śledzenie przemian krajobrazu w różnych regionach. Dynamika tych zmian jest ściśle związana z transformacjami społeczno-gospodarczymi i rozwojem infrastruktury na szczeblu regionalnym i lokalnym.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie
ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

W gminie Trzydnik Duży ostatnia aktualizacja map glebowo-rolniczych miała miejsce w 1987 roku. W związku z tym konieczne jest przeprowadzenie aktualizacji na terenie całej gminy. Przez ten okres nastąpiły ogromne zmiany w sposobie użytkowania gruntów i w warunkach glebowych. Powoduje to dużą różnicę pomiędzy dokumentacją, stanem rzeczywistym. Zmiany te mogą wpływać na ocenę przydatności gruntów do określonych upraw, a to wpływa na decyzję rolników odnośnie wyboru roślin oraz technik uprawy. Ponadto nieaktualne dane utrudniają efektywne planowanie przestrzenne oraz zarządzanie terenami rolniczymi. Mogą być również przyczyną złych decyzji związanych z inwestycjami infrastrukturalnymi, w których realizacji należy uwzględnić warunki glebowe i hydrologiczne.

4. PODSUMOWANIE - WNIOSKI DOTYCZĄCE MODERNIZACJI TERENÓW ROLNYCH WYNIKAJĄCE Z PRZEPROWADZONEJ ANALIZY I USTALEŃ ZE SPORZĄDZONEGO PLANU URZĄDZENIOWO- ROLNEGO GMINY

Na podstawie przeprowadzonej analizy i ustaleń możemy stwierdzić że w gminie Trzydnik Duży istnieją potrzeby związane z modernizacją terenów rolnych:

1) Potrzeby wynikające z ogólnej charakterystyki gminy:

- Gmina Trzydnik Duży charakteryzuje się dużą powierzchnią użytków rolnych (89,55%), co podkreśla jej rolniczy charakter. Przeważająca część gospodarki rolniczej skupia się na uprawie zbóż, buraków cukrowych, ziemniaków, rzepaku, malin, porzeczek oraz sadownictwie. Różnorodne warunki geologiczne i klimatyczne, takie jak zróżnicowane ukształtowanie terenu oraz żyzne gleby lessowe, stanowią ważny element w rozwoju rolnictwa w gminie;

2) Potrzeby wynikające z potrzeby poprawy gospodarki gruntami i kształtowania struktury agrarnej:

- Z uwagi na rozdrobnienie gospodarstw oraz ich często nieregularne kształty, istotne jest przeprowadzenie scaleń gruntów, co pozwoliłoby na efektywniejsze gospodarowanie ziemią. Poprawa struktury agrarnej może obejmować także rekultywację nieużytków oraz realizację zadrzewień śródpolnych, co wpłynie na ochronę gruntów przed erozją;

3) Potrzeby wynikające z potrzeby poprawy funkcjonalności przestrzeni rolniczej gminy, w tym struktura wielkościowa i organizacyjna gospodarstw rolnych:

- W gminie zauważalna jest potrzeba zmiany sposobu użytkowania gruntów, co pozwoli na lepsze dopasowanie przestrzeni rolniczej do współczesnych potrzeb. Konieczne jest także zapewnienie lepszego dostępu do infrastruktury technicznej i społecznej, co może wpłynąć na podniesienie efektywności produkcji rolniczej;

4) Potrzeby wynikające z potrzeby poprawy warunków wodnych i gospodarki wodnej:

- Istotnym elementem modernizacji jest poprawa systemów melioracji oraz retencji wodnej, co pozwoli na lepsze zarządzanie zasobami wodnymi. Poprawa nawodnienia gruntów rolnych oraz ochrona wód naturalnych stanowią kluczowe zadania, które wpłyną na zwiększenie produktywności rolnictwa oraz ochronę środowiska;

5) Potrzeby wynikające z potrzeby urządzenia funkcjonalnej sieci dróg transportu rolnego:

- Gmina wymaga modernizacji istniejącej sieci dróg rolniczych oraz zaprojektowania nowych dróg, które zapewnią lepszy dostęp do pól uprawnych. Dobre połączenia transportowe są kluczowe dla efektywnej logistyki rolniczej i dostępu do rynków zbytu;

6) Potrzeby wynikające z potrzeby kształtowania krajobrazu naturalnego, ochrony przyrody i środowiska naturalnego:

- W gminie Trzydnik Duży istnieje potrzeba ochrony przyrody i kształtowania krajobrazu naturalnego, co obejmuje działania takie jak zalesianie gruntów, realizację zadrzewień śródpolnych, a także wyeksponowanie walorów krajobrazowych i przyrodniczych regionu. Ważne jest również wprowadzenie form ochrony krajobrazu i środowiska naturalnego, które pomogą w zachowaniu bioróżnorodności oraz zapewnieniu zrównoważonego rozwoju gminy. Działania te są kluczowe dla ochrony zasobów naturalnych oraz poprawy estetyki przestrzeni rolniczej, co

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności gminy zarówno dla mieszkańców, jak i turystów;

7) Potrzeby wynikające z potrzeby rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej:

- Rozwój agroturystyki oraz turystyki wiejskiej może stanowić istotny element poprawy ekonomicznej gospodarstw rolnych. Istnieje potrzeba zaprojektowania i urządzenia szlaków turystycznych oraz ścieżek dydaktycznych, które mogą przyciągnąć turystów i zwiększyć dochody mieszkańców;

8) Potrzeby wynikające z zapotrzebowania na prace urządzeniowo – rolne:

- W gminie Trzydnik Duży istnieje znaczące zapotrzebowanie na różnorodne prace urządzeniowo-rolne, które obejmują przede wszystkim działania związane ze scalaniem gruntów wraz z ich zagospodarowaniem poscaleniowym. Konieczne są także prace dotyczące modernizacji istniejącej infrastruktury rolniczej, takie jak budowa lub poprawa sieci dróg transportu rolnego, rekultywacja nieużytków, poprawa warunków wodnych poprzez realizację urządzeń melioracyjnych i retencyjnych, oraz działania mające na celu zapobieganie erozji wodnej i wietrznej. Dodatkowo, zapotrzebowanie obejmuje również zalesianie gruntów oraz zadrzewienia powierzchniowe i liniowe, które przyczynią się do ochrony krajobrazu i środowiska naturalnego;

9) Potrzeby wynikające z potrzeby realizacji prac geodezyjno – kartograficznych:

- W gminie Trzydnik Duży istnieje pilna potrzeba aktualizacji prac geodezyjno-kartograficznych, szczególnie w zakresie użytków gruntowych, gleboznawczej klasyfikacji gruntów oraz ewidencji gruntów i budynków. Rozbieżności między faktycznym użytkowaniem terenów a zapisami w dokumentacji, szczególnie w obrębach takich jak Agatówka, Rzeczyca Ziemiańska-Kolonia czy Trzydnik Duży, wymagają aktualizacji. Dodatkowo, gleboznawcza klasyfikacja gruntów pochodzi z lat 70., a mapy glebowo-rolnicze z 1987 roku, co utrudnia efektywne zarządzanie przestrzenią i planowanie inwestycji. Modernizacja tych zasobów przyczyni się do

lepszego zarządzania gruntami, sprawiedliwszego systemu podatkowego i efektywniejszego planowania rozwoju gminy.

5. WYKORZYSTANA LITERATURA

- 1) J. Bański, „Przestrzenne aspekty rozwoju obszarów wiejskich w Polsce”, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2010;
- 2) T. Chmielewski, „Krajobrazy Polski: walory przyrodnicze, kulturowe i estetyczne”, Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, Lublin, 2019;
- 3) A. Czarnecki, „Rola i znaczenie infrastruktury technicznej na obszarach wiejskich”, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2017;
- 4) Z. Czarnocki, „Podstawy zarządzania zasobami naturalnymi na obszarach wiejskich”, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2015;
- 5) T. Górski, „Agroturystyka na obszarach wiejskich”, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2014;
- 6) C. Józefaciuk, A. Józefaciuk, „Fizjografia rolnicza”, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2012;
- 7) D. Kopeć, „Gospodarka gruntami rolnymi”, Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego, Kraków, 2021;
- 8) W. Kociuba, „Gospodarka wodna na obszarach wiejskich”, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2016;
- 9) S. Kozłowski, „Melioracje rolnicze: Podstawy teoretyczne i praktyka”, Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, Lublin, 2018;
- 10) S. Krasowicz, „Rozwój zrównoważony rolnictwa w Polsce”, Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa, Puławy, 2015;
- 11) J. Krygier, „Ochrona gruntów rolnych”, Wydawnictwo Instytutu Melioracji i Użytków Zielonych, Falenty, 2009;
- 12) R. Kulikowski, „Podstawy gleboznawstwa”, Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, Lublin, 2017;

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie
ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

- 13) L. Marks, J. Grabowski, U. Stępień, „Mapa Geologiczna Polski 1:500 000 – tekst objaśniający”, Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa, 2022;
- 14) A. Mazur, „Zasoby wodne w rolnictwie i ich ochrona”, Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, Lublin, 2016;
- 15) Z. Michałowski, „Użytkowanie gruntów na obszarach wiejskich”, Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, Lublin, 2024;
- 16) E. Nowocień, „Wybrane zagadnienia erozji gleb w Polsce”, Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa, Puławy, 2008;
- 17) T. Nowak, „Agroturystyka jako czynnik rozwoju obszarów wiejskich”, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław, 2019;
- 18) W. Sikorski, „Zasady kształtowania przestrzeni rolniczej”, Wydawnictwo Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego, Warszawa, 2013;
- 19) P. Wolski, „Uwarunkowania klimatyczne w planowaniu przestrzennym”, Wydawnictwo Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego, Warszawa, 2020;
- 20) A. Zimny, „Podstawy ekologii krajobrazu”, Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, Poznań, 2011;
- 21) J. Żelazny, „Struktura agrarna i jej przemiany”, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2019.

6. WYKORZYSTANE MATERIAŁY BAZOWE OPISOWE I GRAFICZNE ORAZ ŹRÓDŁA ICH POZYSKANIA

- 1) Plik GML z danymi Ewidencji Gruntów i Budynków – Powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Kraśniku, 2024;
- 2) Plik GML z danymi BDOT500 – Powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Kraśniku, 2024;
- 3) Plik GML z danymi Geodezyjnej Ewidencji Sieci Uzbrojenia Terenu – Powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Kraśniku, 2024;

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie
ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

- 4) Informacje na temat map glebowo- rolniczych – Powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Kraśniku, 2024;
- 5) Informacje na temat wykonanych scaleń gruntów na terenie gminy Trzydnik Duży – Powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Kraśniku, 2024;
- 6) Informacje na temat wykonanych aktualizacji użytków na terenie gminy Trzydnik Duży – Powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Kraśniku, 2024;
- 7) Informacje na temat wykonanych modernizacji EGiB na terenie gminy Trzydnik Duży – Powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Kraśniku, 2024;
- 8) Informacje na temat obowiązującej dokumentacji dotyczącej klasyfikacji gruntów w gminie Trzydnik Duży – Powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Kraśniku, 2024;
- 9) Miejsowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Trzydnik Duży – Urząd Gminy Trzydnik Duży, 2009 - 2020;
- 10) Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Trzydnik Duży – Urząd Gminy Trzydnik Duży, 2018;
- 11) Raport o Stanie Gminy Trzydnik Duży za rok 2022 – Urząd Gminy Trzydnik Duży, 2023;
- 12) Raport o Stanie Gminy Trzydnik Duży za rok 2023 – Urząd Gminy Trzydnik Duży, 2024;
- 13) Program Ochrony Środowiska dla Gminy Trzydnik Duży na lata 2020-2023 z perspektywą do roku 2027 – Urząd Gminy Trzydnik Duży, 2020;
- 14) Strategia Rozwoju Społeczno - Gospodarczego Gminy Trzydnik Duży na lata 2015 - 2020 – Urząd Gminy Trzydnik Duży, 2015;
- 15) Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Trzydnik Duży na lata 2017 - 2023 – Urząd Gminy Trzydnik Duży, 2017;

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

- 16) Strategia Rozwoju Ponadlokalnego dla obszaru funkcjonalnego obejmującego Miasto Kraśnik, Gminę Kraśnik, Gminę Annopol, Gminę Dzierzkowice, Gminę Gościeradów, Gminę Trzydnik Duży, Gminę Urzędów, Gminę Wilkołaz, Gminę Zakrzówek na lata 2023 - 2027 z perspektywą do 2035 roku – Urząd Gminy Trzydnik Duży, 2023;
- 17) Dane demograficzne – Urząd Stanu Cywilnego Gminy Trzydnik Duży , 2023;
- 18) Informacje na temat bezrobocia z terenu gminy Trzydnik Duży – Powiatowy Urząd Pracy w Kraśniku, 2024;
- 19) Obiekty budowlane i tereny zarejestrowane jako zabytki ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków – Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków, 2024;
- 20) Mapy melioracji, PGW „ Wody Polskie” – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Rzeszowie, Zarząd Zlewni w Stalowej Woli, 2024;
- 21) Przestrzenne dane geologiczne oraz dane o surowcach mineralnych – Państwowy Instytut Geologiczny, 2024;
- 22) Utwory przypowierzchniowe gminy Trzydnik Duży – Państwowy Instytut Geologiczny, 2024;
- 23) Informacje na temat zagrożenia suszą – Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach, 2023;
- 24) Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego – Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego, 2015;
- 25) Dane przestrzenne dotyczące upraw na terenie gminy Trzydnik Duży – Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, 2024;
- 26) Dane dotyczące zwierząt hodowlanych na terenie gminy Końskowola – Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, 2024;
- 27) Obszary chronione i obszary cenne przyrodniczo – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, 2024;
- 28) Typy krajobrazów naturalnych – Bank Danych o Lasach, 2024;

- 29) Wykaz skupów produktów rolniczych – Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, 2024;
- 30) Ortofotomapa o wysokiej rozdzielczości – Główny Urząd Geodezji i Kartografii, 2024;
- 31) Dane przestrzenne BDOT10k – Główny Urząd Geodezji i Kartografii, 2024;
- 32) Dane przestrzenne BDOO – Główny Urząd Geodezji i Kartografii, 2024;
- 33) Baza danych PRG – Główny Urząd Geodezji i Kartografii, 2024;
- 34) Numeryczny Model Terenu – Główny Urząd Geodezji i Kartografii, 2024;

7. SPIS ZDJĘĆ, RYSUNKÓW I WYKRESÓW

RYS. 1 POŁOŻENIE GMINY TRZYDNIAK DUŻY NA TLE WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO.....	11
RYS. 2 POŁOŻENIE GMINY TRZYDNIAK DUŻY NA TLE POWIATU KRAŚNICKIEGO.....	12
RYS. 3 POŁOŻENIE OBRĘBÓW W GMINIE TRZYDNIAK DUŻY	13
RYS. 4 REGIONY FIZJOGRAFICZNE W GMINIE TRZYDNIAK DUŻY.....	15
RYS. 5 UKSZTAŁTOWANIE TERENU GMINY TRZYDNIAK DUŻY	16
RYS. 6 BUDOWA GEOLOGICZNA I SUROWCE NATURALNE W GMINIE TRZYDNIAK DUŻY	18
RYS. 7 UDZIAŁ PROCENTOWY MIESZKAŃCÓW W DANYM OBRĘBIE GMINY TRZYDNIAK DUŻY	20
RYS. 8 GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA W GMINIE TRZYDNIAK DUŻY	22
RYS. 9 KOŚCIÓŁ W MIEJSCOWOŚCI OLBIĘCIN	25
RYS. 10 MŁYN W MIEJSCOWOŚCI WĘGLIN	26
RYS. 11 ZABUDOWA ISTNIEJĄCA I PLANOWANA W GMINIE TRZYDNIAK DUŻY	28

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

RYS. 12 SIŁOWNIA ZEWNĘTRZNA I PLAC ZABAW W MIEJSCOWOŚCI OLBIĘCIN	31
RYS. 13 STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW W GMINIE TRZYDNIK DUŻY	33
RYS. 14 UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W MIEJSCOWOŚCI LIŚNIK MAŁY	34
RYS. 15 ZADRZEWIENIA ŚRÓDPOLNE W MIEJSCOWOŚCI RZECZYCA KSIĘŻA	39
RYS. 16 ZADRZEWIENIA ŚRÓDPOLNE W MIEJSCOWOŚCI DĄBROWA KOLONIA.....	39
RYS. 17 ZADRZEWIENIA LINIOWE I ZAGAJNIKI ŚRÓDPOLNE W GMINIE TRZYDNIK DUŻY	40
RYS. 18 GRUNT ODŁOGOWANY W MIEJSCOWOŚCI RZECZYCA KSIĘŻA	41
RYS. 19 TERENY KOMUNIKACYJNE I DROGA W MIEJSCOWOŚCI ZIELONKA	43
RYS. 20 BOISKO W MIEJSCOWOŚCI OLBIĘCIN	44
RYS. 21 GRUNTY WYŁĄCZONE Z PRODUKCJI ROLNEJ W GMINIE TRZYDNIK DUŻY	46
RYS. 22 UTWORY PRZYPOWIERZCHNIOWE GMINY TRZYDNIK DUŻY.....	48
RYS. 23 GLEBOZNAWCZA KLASYFIKACJA GRUNTÓW ORNYCH W GMINIE TRZYDNIK DUŻY	51
RYS. 24 GLEBOZNAWCZA KLASYFIKACJA UŻYTKÓW ZIELONYCH W GMINIE TRZYDNIK DUŻY	52
RYS. 25 NIEUŻYTKI I OBSZARY PODATNE NA WYSTĘPOWANIE RUCHÓW MASOWYCH W GMINIE TRZYDNIK DUŻY	55
RYS. 26 UPRAWY ROŚLINNE W MIEJSCOWOŚCI DĄBROWA	56
RYS. 27 BYDŁO W MIEJSCOWOŚCI RZECZYCA KSIĘŻA.....	57

RYS. 28 PASIEKA W MIEJSCOWOŚCI RZECZYCA KSIĘŻA.....	58
RYS. 29 LICZBA GOSPODARSTW W PRZEDZIAŁACH POWIERZCHNIOWYCH	62
RYS. 30 PROCENTOWY PODZIAŁ GOSPODARSTW W POSZCZEGÓLNYCH OBREMBACH.....	64
RYS. 31 PROCENTOWY UDZIAŁ DZIAŁEK W GOSPODARSTWACH W POSZCZEGÓLNYCH OBREMBACH.....	68
RYS. 32 UDZIAŁ PROCENTOWY DZIAŁEK BEZ DOSTĘPU DO DROGI W GMINIE TRZYDNIAK DUŻY	75
RYS. 33 DZIAŁKI BEZ DOSTĘPU DO DROGI PUBLICZNEJ W GMINIE TRZYDNIAK DUŻY	76
RYS. 34 SKUP OWOCÓW MIĘKKICH W RZECZYCY ZIEMIAŃSKIEJ.....	77
RYS. 35 MŁYN W MIEJSCOWOŚCI WOLA TRZYDNICKA	78
RYS. 36 SKLEP STAMAR W MIEJSCOWOŚCI OLBIĘCIN.....	79
RYS. 37 GOSPODARSTWO ROLNE W MIEJSCOWOŚCI TRZYDNIAK DUŻY KOLONIA.....	80
RYS. 38 FARMA FOTOWOLTAICZNA W MIEJSCOWOŚCI RZECZYCA KSIĘŻA	82
RYS. 39 PLAC ZABAW W MIEJSCOWOŚCI TRZYDNIAK DUŻY KOLONIA.....	83
RYS. 40 BUDYNEK ŚWIETLICY WIEJSKIEJ W MIEJSCOWOŚCI ŁYCHÓW GOŚCIERADOWSKI.....	84
RYS. 41 RZĘKA KARASIÓWKA W MIEJSCOWOŚCI RZECZYCA ZIEMIAŃSKA	86
RYS. 42 RZĘKA TUCZYN W MIEJSCOWOŚCI OLBIĘCIN.....	87
RYS. 43 CIEKI NATURALNE W GMINIE TRZYDNIAK DUŻY	89
RYS. 44 KONFLIKTY I ROZBIEŻNOŚCI NA CIEKACH NATURALNYCH	91
RYS. 45 RÓW W MIEJSCOWOŚCI WĘGLIN.....	93

RYS. 46 RÓW W MIEJSCOWOŚCI WOLA TRZYDNICKA.....	93
RYS. 47 CHARAKTERYSTYKA ROWÓW MELIORACYJNYCH W GMINIE TRZYDNIEK DUŻY	95
RYS. 48 PRZEPUST W MIEJSCOWOŚCI OLBIĘCIN.....	96
RYS. 49 OBSZARY ZDRENOWANE W GMINIE TRZYDNIEK DUŻY.....	97
RYS. 50 ZBIORNIK WODY W MIEJSCOWOŚCI RZECZYCA ZIEMIAŃSKA	99
RYS. 51 ZBIORNIK WODNY W MIEJSCOWOŚCI RZECZYCA KSIĘŻA	99
RYS. 52 ROZLEWISKO W MIEJSCOWOŚCI WOLA TRZYDNICKA.....	101
RYS. 53 TERENY PODMOKŁE I ROZLEWISKA W GMINIE TRZYDNIEK DUŻY ...	102
RYS. 54 ZAGROŻENIA SUSZĄ NA TERENIE GMINY TRZYDNIEK DUŻY W 2023 R.	103
RYS. 55 GĘSTOŚĆ SIECI DROGOWEJ W GMINIE TRZYDNIEK DUŻY.....	106
RYS. 56 KOLEJ W MIEJSCOWOŚCI RZECZYCA KSIĘŻA	107
RYS. 57 STACJA RZECZYCA W MIEJSCOWOŚCI RZECZYCA ZIEMIAŃSKA ..	108
RYS. 58 CHARAKTERYSTYKA UKŁADU SIECI DROGOWEJ I KOLEJOWEJ W GMINIE TRZYDNIEK DUŻY	109
RYS. 59 DROGA GMINNA W MIEJSCOWOŚCI RZECZYCA KSIĘŻA.....	111
RYS. 60 DROGI WEDŁUG WŁASNOŚCI W GMINIE TRZYDNIEK DUŻY	113
RYS. 61 DROGA W STANIE ZŁYM W MIEJSCOWOŚCI RZECZYCA ZIEMIAŃSKA	115
RYS. 62 DROGA NIEISTNIEJĄCA W TERENIE W MIEJSCOWOŚCI OW CZARNIA	115
RYS. 63 DROGA GRUNTOWA W MIEJSCOWOŚCI RZECZYCA KSIĘŻA.....	117
RYS. 64 DROGA GRUNTOWA W MIEJSCOWOŚCI ZIELONKA.....	118

RYS. 65 DROGA ASFALTOWA W MIEJSCOWOŚCI OLBIĘCIN	119
RYS. 66 STAN DRÓG W GMINIE TRZYDNIAK DUŻY	121
RYS. 67 POMNIK PRZYRODY DĄB SZYPUŁKOWY - QUERCUS ROBUR W MIEJSCOWOŚCI OLBIĘCIN	123
RYS. 68 OBSZARY CHRONIONE I FORMY OCHRONY PRZYRODY W GMINIE TRZYDNIAK DUŻY	124
RYS. 69 TYPY KRAJOBRAZÓW NATURALNYCH W GMINIE TRZYDNIAK DUŻY	126
RYS. 70 POFAŁDOWANIE TERENU W MIEJSCOWOŚCI RZECZYCA KSIĘŻA.	127
RYS. 71 ZRÓŻNICOWANIE TERENU W MIEJSCOWOŚCI WOLA TRZYDNICKA	128
RYS. 72 LAS W MIEJSCOWOŚCI WĘGLIN.....	129
RYS. 73 LASY I ZADRZEWIENIA W GMINIE TRZYDNIAK DUŻY	130
RYS. 74 LESISTOŚĆ W GMINIE TRZYDNIAK DUŻY	132
RYS. 75 FIRMA AKPOL W MIEJSCOWOŚCI RZECZYCA ZIEMIAŃSKA	133
RYS. 76 KAPLICZKA PRZYDROŻNA W MIEJSCOWOŚCI TRZYDNIAK MAŁY	135
RYS. 77 SZKOŁA W MIEJSCOWOŚCI ŁYCHÓW GOŚCIERADOWSKI.....	136
RYS. 78 CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ W MIEJSCOWOŚCI OLBIĘCIN	138
RYS. 79 PARK NA TERENIE ZESPOŁU DWORSKO-PARKOWEGO W MIEJSCOWOŚCI OLBIĘCIN	139
RYS. 80 ZESPÓŁ DWORSKO-PARKOWEGO W MIEJSCOWOŚCI OLBIĘCIN ..	139
RYS. 81 CMENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ NA TERENIE ZESPOŁU DWORSKO-PARKOWEGO W MIEJSCOWOŚCI OLBIĘCIN.....	140
RYS. 82 KOŚCIÓŁ ZABYTKOWY W MIEJSCOWOŚCI RZECZYCA KSIĘŻA.....	140

RYS. 83 KOŚCIÓŁ ZABYTKOWY W MIEJSCOWOŚCI RZECZYCA KSIĘŻA.....	141
RYS. 84 DZWONNICA PRZY KOŚCIELE ZABYTKOWYM W MIEJSCOWOŚCI RZECZYCA KSIĘŻA.....	141
RYS. 85 WNĘTRZE KOŚCIOŁA ZABYTKOWEGO W MIEJSCOWOŚCI RZECZYCA ZIEMIAŃSKA.....	142
RYS. 86 KOŚCIÓŁ ZABYTKOWY W MIEJSCOWOŚCI RZECZYCA ZIEMIAŃSKA	142
RYS. 87 DZWONNICA W MIEJSCOWOŚCI RZECZYCA ZIEMIAŃSKA	143
RYS. 88 NAJSTARSZA CZĘŚĆ CMENTARZA KATOLICKIEGO W MIEJSCOWOŚCI RZECZYCA ZIEMIAŃSKA.....	143
RYS. 89 NAJSTARSZA CZĘŚĆ CMENTARZA KATOLICKIEGO W MIEJSCOWOŚCI RZECZYCA ZIEMIAŃSKA.....	144
RYS. 90 NAJSTARSZA CZĘŚĆ CMENTARZA KATOLICKIEGO W MIEJSCOWOŚCI RZECZYCA ZIEMIAŃSKA.....	144
RYS. 91 ZABYTKI ORAZ KAPLICZKI W GMINIE TRZYDNIK DUŻY.....	146
RYS. 92 GRUNTY ZAGROŻONE EROZJĄ W MIEJSCOWOŚCI TRZYDNIK MAŁY	157
RYS. 93 PLANOWANA ZIELEŃ IZOLACYJNA W MIEJSCOWOŚCI OLBIĘCIN ..	161
RYS. 94 PLANOWANA ZIELEŃ IZOLACYJNA W MIEJSCOWOŚCI TRZYDNIK DUŻY	162
RYS. 95 ZMIANY W SPOSOBIE UŻYTKOWANIA GRUNTÓW W GMINIE TRZYDNIK DUŻY	168
RYS. 96 TEREN POD BUDOWĘ ZBIORNIKA RETENCYJNEGO W MIEJSCOWOŚCI RZECZYCA ZIEMIAŃSKA.....	173
RYS. 97 RÓW W MIEJSCOWOŚCI WĘGLIN.....	174

RYS. 98 DROGI WYMAGAJĄCE PRAC ORAZ DROGI DO PRZEBUDOWY W GMINIE TRZYDNIAK DUŻY	178
RYS. 99 LAS W MIEJSCOWOŚCI DĘBOWIEC	181
RYS. 100 PLANOWANE ZALESIENIA GRUNTÓW W GMINIE TRZYDNIAK DUŻY	183
RYS. 101 POMNIKI PRZYRODY W MIEJSCOWOŚCI OLBIĘCIN	186
RYS. 102 TEREN DO ZAGOSPODAROWANIA POD ŚCIEŻKĘ DYDAKTYCZNĄ	187
RYS. 103 PLANOWANY SZLAK PIESZY W GMINIE TRZYDNIAK DUŻY	188
RYS. 104 PLANOWANA ŚCIEŻKA ROWEROWA NA TERENIE GMINY TRZYDNIAK DUŻY	189
RYS. 105 OFICyna DWORSKA „ARKA” NA TERENIE ZESPOŁU DWORSKO- PAŁACOWEGO W MIEJSCOWOŚCI OLBIĘCIN.....	190
RYS. 106 KRZYŻ PRZYDROŻNY W MIEJSCOWOŚCI RZECZYCA KSIĘŻA.....	191
RYS. 107 NAJSTARSZA CZĘŚĆ CMENTARZA KATOLICKIEGO W MIEJSCOWOŚCI RZECZYCA ZIEMIAŃSKA.....	192
RYS. 108 UŻYTEK DROGOWY PRZECINAJĄCY BUDYNKI W MIEJSCOWOŚCI RZECZYCA ZIEMIAŃSKA	202

8. SPIS TABEL

TABELA 1 LICZBA LUDNOŚCI GMINY TRZYDNIAK DUŻY	21
TABELA 2 BEZROBOTNI W GMINIE TRZYDNIAK DUŻY	24
TABELA 3 STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW W GMINIE TRZYDNIAK DUŻY	35
TABELA 4 STRUKTURA UŻYTKÓW ROLNYCH W GMINIE TRZYDNIAK DUŻY	37

TABELA 5 CHARAKTERYSTYKA GRUNTÓW ODŁOGOWANYCH W GMINIE TRZYDNIAK DUŻY	42
TABELA 6 GLEBOZNAWCZA KLASYFIKACJA GRUNTÓW ORNYCH I UŻYTKÓW ZIELONYCH W GMINIE TRZYDNIAK DUŻY	50
TABELA 7 WSKAŹNIK BONITACJI GLEB W GMINIE TRZYDNIAK DUŻY	53
TABELA 8 PRODUKCJA ZWIERZĘCA W GMINIE TRZYDNIAK DUŻY	59
TABELA 9 STRUKTURA WŁADANIA GRUNTAMI W GMINIE TRZYDNIAK DUŻY ..	61
TABELA 10 STRUKTURA LICZBOWA DZIAŁEK DLA GMINY TRZYDNIAK DUŻY ..	65
TABELA 11 STRUKTURA POWIERZCHNIOWA DZIAŁEK DLA GMINY TRZYDNIAK DUŻY	69
TABELA 12 ANALIZA UKŁADU PRZESTRZENNEGO DZIAŁEK	72
TABELA 13 ZESTAWIENIE DZIAŁEK BEZ DOSTĘPU DO DROGI PUBLICZNEJ W GMINIE TRZYDNIAK DUŻY	74
TABELA 14 CIEKI NATURALNE	88
TABELA 15 STAN ROWÓW MELIORACYJNYCH W GMINIE TRZYDNIAK DUŻY ..	94
TABELA 16 ZBIORNIKI WODNE W GMINIE TRZYDNIAK DUŻY	100
TABELA 17 GĘSTOŚĆ SIECI DROGOWEJ W GMINIE TRZYDNIAK DUŻY	105
TABELA 18 SIEĆ DROGOWA WG WŁASNOŚCI W GMINIE TRZYDNIAK DUŻY ..	112
TABELA 19 SIEĆ DROGOWA WG STANU TECHNICZNEGO W GMINIE TRZYDNIAK DUŻY	116
TABELA 20 SIEĆ DROGOWA WG RODZAJU NAWIERZCHNI W GMINIE TRZYDNIAK DUŻY	120
TABELA 21 LESISTOŚĆ W GMINIE TRZYDNIAK DUŻY	131
TABELA 22 ZABYTKI I OBSZARY ZABYTKOWE NA TERENIE GMINY TRZYDNIAK DUŻY	145

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

TABELA 23 OBOWIĄZUJĄCA DOKUMENTACJA DOTYCZĄCA KLASYFIKACJI GRUNTÓW W GMINIE TRZYDNIK DUŻY	150
TABELA 24 KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA GRUNTÓW ODŁOGOWANYCH W GMINIE TRZYDNIK DUŻY	159
TABELA 25 ZMIANY W SPOSOBIE UŻYTKOWANIA GRUNTÓW W GMINIE TRZYDNIK DUŻY	167
TABELA 26 POTRZEBA PRZEBUDOWY I MODERNIZACJI DRÓG W GMINIE TRZYDNIK DUŻY	177
TABELA 27 DYNAMIKA ZMIANY LESISTOŚCI W GMINIE TRZYDNIK DUŻY	182